

КРАЛЕТЕ НА ТРИЛЪРА®

МАЙКЪЛ КРАЙТЪН

НЕЩАТА НИКОГА НЕ СТАВАТ ТАКА, КАКТО СИ ГИ МИСЛИШ!

ЖЕРТВАТА

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА БАРД

МАЙКЪЛ КРАЙТЪН ЖЕРТВАТА

Превод: Крум Бъчваров

chitanka.info

Нещата никога не стават така, както си ги мислиш!

„Прости им Господи, те не знаят какво правят!“

Дълбоко в пустинята Невада компанията Займос е построила свръхмодерен секретен завод. В радиус от десетки километри наоколо няма нищо друго освен кактуси и койоти. Вътре осем души са в капан, защото отвън ги чака, търси ги, един хищен рояк от наночастици, който те сами са създали. С всеки час роякът става все по-голям и по-страшен и те трябва да намерят начин да го спрат, преди да е влязъл вътре — освен ако не е прекалено късно.

Майкъл Крайтън отново съчетава последните достижения на науката с неумолимо действие и създава технотрилър който се чете на един дъх и се помни дълго.

УВОД

ИЗКУСТВЕНАТА ЕВОЛЮЦИЯ ПРЕЗ ХХІ В.

Мисълта, че околният свят постоянно еволюира, е баналност — рядко се замисляме за цялостното ѝ значение. Например обикновено изобщо не ни хрумва, че с разпространението си всяко епидемично заболяване променя своя характер. Нито че растенията и животните еволюират с дни или седмици. И не си представяме зеления свят около нас като сцена на непрестанна и сложна химическа война, в която растенията произвеждат пестициди в отговор на атаките, а насекомите придобиват съответните съпротивителни сили. Но е точно така.

Ако сме в състояние да осъзнаем истинския характер на природата — ако проумеем действителното значение на еволюцията, — пред нас ще се разкрие свят, в който всяко живо растение, насекомо и животински вид се променя във всеки миг в отговор на всяко друго живо растение, насекомо и животно. Развиват се и упадат цели популации от организми. Тази неспокойна и вечна промяна, неизбежна като морските приливи и отливи, предполага свят, в който всички човешки действия задължително имат неясни резултати. Цялостната система, която наричаме „биосфера“, е толкова сложна, че не можем предварително да знаем последиците от своето поведение.

Ето защо дори нашите най-задълбочено подготвени опити в миналото имат нежелани резултати — или защото не сме разбирали достатъчно, или защото постоянно променящият се свят е реагирал на действията ни по неочакван начин. От тази гледна точка историята на опазването на околната среда е също толкова обезкуражаваща, колкото и историята на нейното

замърсяване. Всеки, който твърди например, че индустриалната политика на изсичане на горите е по-вредна от екологичната политика на потушаване на пожарите, не взема предвид факта, че и двете политики се провеждат с пълна убеденост и безвъзвратно променят девствената гора. И двете представят предостатъчно доказателства за упорития егоцентризъм, типичен за взаимодействието на човека с околната среда.

Фактът, че биосферата реагира непредвидимо на нашите действия, не е аргумент за бездействие. Той обаче е силен аргумент за предпазливост и възприемане на неокончателно отношение към всичко, в което вярваме и което правим. За нещастие, в миналото нашият вид е проявявал поразителна липса на предпазливост. Едва ли можем да предполагаваме, че в бъдеще ще се държим различно.

Мислим си, че знаем какво вършим. Винаги е било така. Никога не сме признавали, че в миналото сме грешили и че може да грешим в бъдеще. Всяко поколение приписва старите грешки на некадърност — и самоуверено допуска нови грешки.

Ние сме сред единствените три вида на планетата, които могат да претендират за самосъзнание, ала самозаблудата може би е по-важна особеност на нашата раса.

Някъде през ХХI в. нашата безразсъдна самозаблуда ще се сблъска с растящото ни техническо могъщество. Една от точките на този сблъсък ще е областта на нанотехнологията, биотехнологията и компютърната технология. Общото между трите е способността да разпространяват самовъзпроизвеждащи се същества в околната среда.

От няколко години живеем с първите такива самовъзпроизвеждащи се същества, компютърните вируси. И започваме да трупаме практически опит с проблемите на биотехнологията. Последните съобщения, че в местната мексиканска царица вече се появяват модифицирани гени

— въпреки законите, които забраняват това, и усилията за предотвратяването му — са само началото на дълъг и труден процес на овладяване на собствената ни технология. В същото време се разклащат старите разбирания за фундаменталната сигурност на биотехнологията — възгледи, поддържани от огромното мнозинство биолози от 70-те години на XX в. насам. След като през 2001 г. австралийски учени неволно създадоха смъртоносен вирус, мнозина преосмислиха старите си позиции. Очевидно в бъдеще няма да се отнасяме към тази технология толкова лекомислено, колкото в миналото.

Нанотехнологията е най-новата от трите области и в известен смисъл е най-радикална. Тя е свързана със стремежа за създаване на изключително миниатюрни машини от порядъка на сто нанометра или една сто милиардна от метъра. Такива машини ще са около хиляда пъти по-малки от диаметъра на човешки косъм. Учените предвиждат, че тези миниатюрни машини ще се използват за всичко — от миниатюрни компютърни части до нови лекарства за рак и оръжия.

Като концепция, нанотехнологията датира от 1959 г., когато Ричард Фейнман произнесе речта си „На дъното има много място“. Въпреки постоянните медийни сензации, четиридесет години по-късно тази област все още се намира в своята бебешка възраст. Все пак се осъществява известен практически напредък, рязко се увеличи финансирането. Големите корпорации като Ай Би Ем, Фуджицу и Интел наливат пари в научноизследователска дейност. През последните две години правителството на САЩ отпусна за нанотехнологията един милиард долара.

В същото време нанометоди вече се прилагат в производството на кремове против слънце, труднозамърсяващи се тъкани и композитни материали в автомобилостроенето. Скоро ще се използват в производството на миниатюрни компютри и складова техника.

Започнаха да се появяват и някои отдавна очаквани „чудотворни“ продукти. През 2002 г. една компания произвеждаше самопочистващо се стъкло, друга създаде нанокристален бинт с антибиотични и противовъзпалителни свойства.

В момента нанотехнологията се прилага главно в производството на материали, но потенциалът ѝ далеч надхвърля тази област. От десетилетия се говори за самовъзпроизвеждащи се машини. През 1980 г. в една статия на НАСА бяха обсъдени няколко метода за създаването на такива устройства. Преди десет години двама известни учени сериозно се заеха с този въпрос:

„Има вероятност след петдесет-сто години да се появи нов клас организми. Те ще са изкуствени в смисъл, че първоначално ще са създадени от хора. Тези организми обаче ще се възпроизвеждат и ще «еволюират» в нещо различно от изходната си форма — ще са «живи» според всички сериозни дефиниции на думата. Тяхната еволюция ще е фундаментално различна и ще се развива с бясна скорост. Въздействието върху човечеството и биосферата може да е огромно, по-голямо от индустриалната революция, ядреното оръжие и замърсяването на околната среда. Още сега трябва да вземем мерки, за да насочим появата на изкуствени организми в правилна посока.“^[1]

Главният поддръжник на нанотехнологията К. Ерик Дрекслър изрази подобна загриженост:

„Много хора, сред които и аз, се безпокоят за бъдещите последици от тази технология. Става дума за промяна на толкова много неща, че има изключително голяма опасност обществото да не се справи с проблема поради неподготвеност.“^[2]

Дори според най-оптимистичните (или ужасни) предвиждания до появата на такива организми сигурно остават десетилетия. Можем да се надяваме, че дотогава ще сме решили въпроса за международния контрол на самовъзпроизвеждащите се технологии. Можем да очакваме строго налагане на този контрол — вече се

научихме да се отнасяме към създателите на компютърни вируси със строгост, немислима преди двадесет години. Научихме се да пращаме хакерите в затвора. Скоро ще ги последват прегрешили биотехнолози.

Но разбира се, винаги е възможно да не наложим такъв контрол. Или някой да успее да създаде самовъзпроизвеждащи се изкуствени организми много по-скоро, отколкото очакваме. В такъв случай трудно можем да предвидим последиците. За това се разказва в този роман.

Майкъл Крайтън
Лос Анжелис, 2002 г.

Полунощ е. Вкъщи е тъмно. Не съм сигурен какво ще се случи. Всички деца са отчаяно болни, повръщат. Чувам как синът ми и дъщеря ми се мъчат в тоалетните. Преди няколко минути отидох да ги видя, да проверя какво излиза. Страх ме е за бебето, но трябваше да разболея и него. Това беше единствената му надежда.

Струва ми се, че съм наред, поне засега. Но разбира се, нямам големи шансове: повечето хора, които бяха замесени в тази история, вече са мъртви. И не съм сигурен за страшно много неща.

Фабриката е разрушена, но не знам дали сме успели навреме.

Чакам Мей. Преди дванайсет часа тя замина за лабораторията в Пало Алто. Надявам се да успее. Надявам се, че ги е накарала да разберат колко отчаяно е положението. Очаквах да ми се обадят оттам, но засега няма нищо.

Ушите ми пищят, което е лош признак. И усещам треперене в гърдите и корема. Бебето по-скоро плюе, отколкото повръща. Вие ми се свят. Надявам се да не изпадна в безсъзнание. Децата имат нужда от мен, особено малкото. Страх ги е. Не ги обвинявам.

И мен ме е страх.

Седя на тъмно и не мога да повярвам, че преди седмица най-големият ми проблем беше да си намеря работа. Сега ми се струва почти смехотворно.

Но пък нещата никога не стават така, както си мислиш.

---

[1] Farmer, J. Doyne, and Alletta d'A Belin, „Artificial Life The Coming Evolution“ in „Artificial Life II“, edited by C. G. Langton, C. Taylor, J D Farmer, and S. Rasmundssen Santa Fe Studies in the Sciences of Complexity, Proc Vol X, Redwood City, Calif Addison-Wesley, 1992, p 815. ↑

[2] K. Eric Drexler, "Introduction to Nanotechnology: Toward Molecular Manufacturing (Proceeding of the First General Conference on Nanotecnology: Development, Applications and Opportunities), edited by Markus Krummenacker and James Lewis, New York: Wiley & Sons, 1995, p. 21. ↑

I. У ДОМА

ПЪРВИ ДЕН, 10:04

Нещата никога не стават така, както си мислиш.

Изобщо не съм имал намерение да ставам домакин. Мъж за вкъщи. Щатен татко. Както и да го наречеш — няма подходяща дума. Обаче през последната половина година се превърнах тъкмо в това. Бях отишъл в „Крейт енд Баръл“ в центъра на Сан Хосе да си търся очила и докато бях там, забелязах, че имат доста богат избор от подложки за хранене. Имахме нужда от подложки за хранене — онези овалните, тъканите, които преди година беше купила Джулия, бяха доста изтъркани и изцапани с бебешка храна. Тъй като бяха тъкани, не можеха да се перат. Затова спрях да ги разгледам и намерих няколко бледосини, които ми харесаха. Взех и няколко жълти салфетки. После окото ми хванаха едни жълти подложки, защото изглеждаха много ярки и привлекателни, затова взех и тях. На лавицата нямаха шест, а аз реших, че ни трябва толкова, затова помолих момичето да потърси в склада. Докато я нямаше, поставих подложката на масата, сложих отгоре ѝ бяла чиния и до нея — жълтата салфетка. Изглеждаше много весело и си помислих, че трябва да взема осем вместо шест. И тогава мобифонът ми иззвъня.

Обаждаше се Джулия.

— Здравсти, скъпи.

— Здравсти, Джулия. Как си? — Чувах постоянното бръмчене на някаква машина. Сигурно вакуумната помпа на електронния микроскоп. В нейната лаборатория имаше няколко скенерни електронни микроскопа.

— Какво правиш? — попита тя.

— Купувам подложки за хранене.

— Къде?

— В „Крейт енд Баръл“.

Джулия се засмя.

— Ти единственият мъж там ли си?

— Не.

— Е, това е добре. — Усещах, че разговорът изобщо не я интересува. Мислеше си за нещо друго. — Виж, Джак, исках да ти кажа, че страшно съжалявам, обаче довечера пак ще закъснея.

— Аха. — Продавачката се върна с още няколко жълти подложки. Без да отделям мобифона от ухото си, аз ѝ дадох знак да се приближи. Вдигнах три пръста и тя остави пред мен три подложки. — Наред ли е всичко? — попитах Джулия.

— Да, шантаво, както обикновено. Днес правим сателитна демонстрация за инвеститорите в Азия и Европа и имаме проблеми със системата, защото ни пратиха една видеокола... уф, какво ли те занимавам, ще се забавим два часа, скъпи. А може и повече. Ще се прибера най-рано в осем. Нали ще нахраниш децата и ще ги сложиш да си легнат?

— Няма проблем — отвърнах аз.

И наистина нямаше. Бях свикнал. Напоследък Джулия работеше до късно. Почти всяка вечер се прибираше след като децата бяха заспали. „Займос Текнолоджи“, компанията, в която работеше, се опитваше да събере нов капитал за рискови инвестиции — двайсет милиона долара — и служителите бяха подложени на огромно напрежение. Особено откакто разработваха технология в областта, която компанията наричаше „молекулярно производство“, но която повечето хора наричаха „нанотехнология“. Напоследък нанотехнологията не беше особено любима на инвеститорите. През последните десет години прекалено много инвеститори се бяха опарили с продукти, които така и не напуснаха лабораторията. Инвеститорите смятаха нанотехнологията за голи обещания и никаква продукция.

Не че трябваше да го обяснявам на Джулия — самата тя бе работила в две инвеститорски фирми. След като завърши детска психология, Джулия специализира „технологично разработване“ и помагаше на компании, които се занимаваха с нови технологии, да започнат производство. (Шегуваше се, че продължава да е детска психоложка.) Накрая престана да консултира фирми и постъпи на щат в една от тях. Вече беше вицепрезидент на „Займос“.

Джулия казваше, че „Займос“ е постигнал известни успехи и че решително е изпреварил другите в тази област. Твърдеше, че им

оставали броени дни до създаването на прототипен търговски продукт. Обаче аз не бях толкова сигурен.

— Виж, Джак, искам да те предупредя, че Ерик ще се разстрои — гузно рече тя.

— Защо?

— Ами, казах му, че ще дойда на мача.

— Защо, Джулия? Нали сме говорили за такива обещания. Няма да успееш. Мачът е в три часа. Защо си му обещава?

— Мислех, че ще успея.

Въздъгнах. Това бе признак на нейната обич, казах си.

— Добре. Не се безпокой, скъпа. Ще се оправя с него.

— Благодаря. А, Джак? За подложките. Взemi каквито искаш, само не жълти.

И затвори.

За вечеря приготвих спагети, защото всички ги обичахме. В осем малките вече спяха, а Никол си дописваше домашното. Тя бе на дванайсет и трябваше да си ляга в десет, въпреки че не искаше приятелите ѝ да го знаят.

Най-малката, Аманда, беше само на девет месеца. Започваше да пълзи навсякъде и се изправяше, като се държеше с ръце. Ерик бе осемгодишен и играеше футбол през цялото време, когато не се обличаше като рицар и не гонеше по-голямата си сестра из къщи с пластмасов меч.

Никол преживяваше свенлив етап от живота си, а Ерик най-много обичаше да грабне сутиена ѝ, да обикаля тичешком къщата и да креци: „Ники носи сутие-е-н! Ники носи сутие-е-н!“, докато самата тя, прекалено горда, за да го гони, скърцаше със зъби и викаше: „Татко! Той пак ме ядосва! Татко!“ И аз се хвърлях по дирите на Ерик и му нареждах да не пипа вещите на сестра си.

Ето такъв беше станал животът ми. Отначало, след като изгубих работата си в „МедияТроникс“, ми бе интересно да се занимавам със съперничеството между брат и сестра. И често ми се струваше, че това не е по-различно от предишната ми служба.

В „МедияТроникс“ бях шеф на програмен отдел и ръководех група талантиливи млади компютърни програмисти. На четирийсет години самият аз бях прекалено възрастен за програмист — писането на кодове е младежка работа. Така че командвах тайфата на цял

работен ден — подобно на повечето програмисти от Силициевата долина, моите хора като че ли преживяваха вечна криза със смачкани поршета, изневери, неуспешни любовни връзки, родителски кавги и реакции на дрога, всичко това на фона на адски напрегнато работно време с денонощни маратони, поддържани с каси диетична кола и чипс.

Обаче работата в тази свръхмодерна област беше вълнуваща. Пишихме така наречените „програми за разпределена обработка“. Това са програми, които симулират биологични процеси, като създават виртуални агенти в компютъра и ги оставят да решават реални проблеми. Звучи странно, но действа. Например една от нашите програми управляваше трафика на голяма телефонна мрежа, като се основаваше на способността на мравките да откриват най-късия път до храната. Други програми използваха за модел поведението на термитите, роящите се пчели и дебнещите плячка лъвовете.

Беше забавно и сигурно още щях да работя там, ако не бях поел извънредни задължения. През последните няколко месеца във фирмата ме натовариха с охраната на мястото на дотогавашния външен технически консултант, който две години се бе занимавал с това, ала не беше успял да забележи кражбата на фирмен изходен код, докато той не се появи в програма, разпространявана в Тайван. Всъщност беше откраднат изходен код на моя отдел — софтуер за разпределена обработка.

Знаехме, че е същият код, защото великденските яйца не бяха променени. Програмистите винаги влагат великденски яйца в кодовете си, въпреки че нямат друга функция, освен за забавление. Тайванската компания не ги беше променила и самият код бе непокътнат. И комбинацията от клавишите алт-шифт-М-9 отваряше прозорец с датата на женитбата на един от нашите програмисти. Чиста кражба.

Дадохме ги под съд естествено, обаче Дон Грос, шефът на компанията, искаше да се подсигури, че случаят няма да се повтори. Затова ме натовари с охраната, пък и аз бях достатъчно бесен от кражбата, за да приема. Длъжността беше нещатна и пак ръководех отдела. Първата ми работа като отговорник по охраната бе да установя наблюдение над работните места. В това нямаше нищо нередно — в последно време осемдесет процента от компаниите следят какво вършат служителите им на терминалите. Има няколко начина: видео-

контрол, запис на ударите на клавиши или търсене на ключови думи в имейлите.

Дон Грос беше кораво момче, бивш морски пехотинец, напълно запазил войнишкия си стил. Когато му съобщих за новата система, той попита:

— Нали не следиш моя терминал?

— Не, разбира се — отвърнах аз.

Всъщност бях написал програмите така, че да наблюдават всички компютри в компанията, включително неговия. И именно по този начин след две седмици научих, че има връзка с една от счетоводителките и че ѝ е отпуснал служебна кола. Отидох при него и му казах, че според свързаните със счетоводителката Джийн имейли, изглежда, неизвестно лице има връзка с нея и тя може би получава привилегии, каквито не ѝ се полагат. Прибавих, че нямам представа кой е този човек, но че ако продължава да използва имейл, скоро ще открия.

Предполагах, че Дон ще схване намека. Така и стана. Само че той просто прати уличаващ имейл от дома си, без да съзнава, че всичко минава през сървъра на компанията и съответно през мен. Така установих, че той „преоценява“ софтуер за чуждестранни дистрибутори и получава големи „консултантски хонорари“ в сметка на Каймановите острови. Това очевидно не беше законно и не можех да си затворя очите. Обърнах се към адвокатата си Гари Мардър, който ме посъветва да напусна.

— Да напусна ли? — попитах аз.

— Да. Естествено.

— Защо?

— На кой му пука защо? Получил си по-добро предложение. Имаш здравословни или семейни проблеми. Неприятности вкъщи. Просто се махни оттам. Напусни.

— Чакай малко. Смяташ, че аз трябва да напусна, защото той нарушава закона, така ли? Това ли ме съветваш?

— Не — отвърна Гари. — Като твой адвокат, ще ти кажа, че ако знаеш за каквато и да е незаконна дейност, ти си длъжен да събщиш за нея. Но като твой приятел те съветвам да си държиш устата затворена и веднага да се махнеш оттам.

— Изглежда малко страхливо. Мисля, че трябва да уведомя инвеститорите.

Гари въздъхна и постави длан на рамото ми.

— Виж, Джак, инвеститорите сами могат да се грижат за себе си. Просто се разкарай оттам.

Това не ми се струваше редно. Ядосах се, когато откраднах кода ми. Сега се питах дали наистина са го откраднали. Може да го бяха продали. Ние бяхме частна компания и аз съобщих на един от членовете на борда.

Оказа се, че и той е вътре. На другия ден ме уволниха за небрежност и лошо ръководство. Заплашиха ме със съдебен процес. Трябваше да подпиша цял куп декларации, за да си получа трудовото обезщетение. Адвокатът ми се занимаваше с документите и въздишаше с всеки следващ.

Накрая излязохме на млечната слънчева светлина.

— Е, поне това приключи — казах аз.

Той се обърна и ме изглежда.

— Защо мислиш така?

Защото не беше приключило, разбира се. По някакъв загадъчен начин бях станал белязан човек. Имах отлична квалификация и работех в свръхмодерна област. Но когато тръгнах на събеседвания за работа, установих, че никой не търси такъв като мен. Нещо повече, карах ги да се чувстват неловко. Силициевата долина е с голяма площ, но иначе си е обикновено село. Разчува се. Накрая отидох на интервю при един далечен познат, Тед Ландоу. Преди година бях тренирал сина му в Детската бейзболна лига. Когато официалният разговор свърши, го попитах:

— Какво си чул за мен?

Той поклати глава.

— Нищо, Джак.

— Тед, за десет дни минах на десет събеседвания. Кажи ми.

— Няма какво да ти кажа.

— Тед.

Той запрелиства документите на бюрото си, забил поглед в тях. После въздъхна.

— Джак Форман. Само създава проблеми. Не се спогажда с хората. Войнствен. Луда глава. Не може да работи в екип. — Тед се

поколеба, после прибави: — И намекуват, че си бил замесен в някакви сделки. Не казват какви, обаче било нещо съмнително.

— Аз ли съм бил замесен? — Ядосах се и понечих да продължа, но осъзнах, че сигурно наистина изглеждам войнствен. Затова премълчах и му благодарих.

На сбогуване Тед ми каза:

— Изчакай малко, Джак. Нещата в Долината се променят бързо. Биографията ти е блестяща и имаш чудесна квалификация. Изчакай... — Той сви рамене.

— Два-три месеца ли?

— Може би четири. А още по-добре пет.

Инстинктивно усещах, че има право. След тази среща престанах да полагам толкова много усилия. Скоро дочух слухове, че „МедияТроникс“ щели да гушнат букета и че можело да има присъди. Надуших възмездие, ала междувременно не ми оставаше друго освен да чакам.

Постепенно престанах да се чувствам странно, че сутрин не излизам за работа. Джулия оставаше до късно в службата си и децата имаха нужди от грижи. Когато си бях вкъщи, те се обръщаха към мен, вместо към икономката ни Мария. Започнах да ги водя на училище, на лекар и зъболекар, на футболни тренировки. Първите няколко вечери, които приготвих, бяха катастрофални, но се усъвършенствах.

И без да се усетя, вече купувах подложки за хранене и разглеждах кухненските сервиси в „Крейт енд Баръл“. И всичко ми се струваше съвсем нормално.

Джулия се прибра към девет и половина. Аз гледах с едно око мача на „Джайънтс“ по телевизията. Тя влезе и ме целуна по тила.

— Всички ли заспаха?

— Освен Никол. Още си пише домашното.

— Божичко, не й ли е късно да е будна?

— Не, скъпа — отвърнах аз. — Нали се разбрахме? Тази година ще си ляга в десет, забрави ли?

Тя сви рамене, сякаш не помнеше. А може и наистина да беше забравила. Бяхме претърпели нещо като обръщане на ролите — преди тя знаеше всичко за децата, сега бе мой ред. Понякога това я караше да се чувства неловко, възприемаше го като загуба на власт.

— Как е малката?

— Настинката ѝ попремина. Само е хремава. Храни се по-добре.

Запътих се заедно с нея към спалните. Тя влезе в стаята на бебето, наведе се над креватчето и нежно целуна спящото дете. Докато я наблюдавах, ми хрумна, че в майчината ласка има нещо, което бащите никога не могат да компенсират. Джулия имаше някаква връзка с децата, която аз никога нямаше да установя. Или поне различна връзка. Тя се заслуша в тихото дишане на бебето.

— Да, по-добре е.

После влезе в стаята на Ерик, взе геймбоя от завивката и ме изгледа намръщено. Леко раздразнен, свих рамене. Знаех, че Ерик си играе в леглото, но в това време трябваше да приспивам бебето. Струваше ми се, че Джулия трябва да проявява повече разбиране.

Накрая отиде в стаята на Никол. Голямата ни дъщеря седеше пред лаптопа си, но когато майка ѝ влезе, затвори капака.

— Здравсти, мамо.

— Трябва да си лягаш.

— Още не, мамо.

— Ами домашното?

— Написах го.

— Тогава защо не си в леглото?

— Защото...

— Не искам цяла нощ да си приказваш с приятелите си по компютъра.

— Мамо... — измъчено рече Никол.

— Всеки ден се виждате в училище, това би трябвало да ви стига.

— Мамо...

— Не поглеждай баща си. Вече ни е ясно, че ще изпълни всяко твое желание. Сега аз разговарям с теб.

Тя въздъхна.

— Знам, мамо.

Този род взаимоотношения започваха да стават обичайни за Никол и Джулия. Предполагам, че е нормално за тази възраст, но реших, че се налага да се намеся. Прегърнах жена си през рамо.

— Вече за всички ни е късно. Искаш ли чай?

— Не се намесвай, Джак.

— Не се намесвам, само...

— Намесваш се. Аз разговарям с Никол и ти се намесваш, както винаги.

— Нали се разбрахме да стои до десет, скъпа, не разбирам...

— Но като си свърши домашното, трябва да си легне.

— Уговорката не беше такава.

— Не искам денонощно да виси на компютъра.

— Тя не виси денонощно на компютъра, Джулия.

Никол избухна в сълзи и скочи.

— Ти винаги ми се караш! Мразя те! — После се втурна в банята и затръшна вратата. Трясъкът събуди бебето и то се заплака.

Джулия се обърна към мен.

— Ако обичаш, остави ме сама да се справя с проблема, Джек.

И аз отвърнах:

— Права си. Извинявай. Права си.

Всъщност изобщо не смятах така. Все повече възприемах тази къща като свой дом и децата — като свои деца. Джулия нахлуваше в моя дом, при това късно вечерта, когато бях постигнал пълно спокойствие, както ми харесваше и както трябваше да е. А тя вдигаше пара.

Изобщо не смятах, че е права. Смятах, че греши.

И през последните няколко седмици бях забелязал, че тези случаи зачестяват. Отначало си мислех, че причината е в редовните отсъствия на Джулия. После реших, че тя налага авторитета си, че се опитва да възстанови властта си над дома, която беше преминала в мои ръце. След това ми се струваше, че просто е уморена или под огромно напрежение в службата.

Но напоследък съзнавах, че търся оправдания за поведението ѝ. Джулия се променяше. Беше различна, някак по-скована, по-сурова.

Бебето се дереше. Вдигнах го от креватчето, прегърнах го и в същото време прокарах показалец по памперса, за да проверя дали е влажен. Влажен беше. Оставих детето на плота за повиване и то пак се заплака, докато не разклатих любимата му дрънкалка и не я пъхнах в ръчичката му. Дъщеричката ми млъкна и ме остави да сваля мокрия памперс, без много да рита.

— Аз ще я преповия — каза Джулия.

— Ще се оправя.

— Аз я събудих, редно е аз да я преповия.

— Наистина, скъпа, не се безпокой.

Тя постави ръка на рамото ми и ме целуна по тила.

— Извинявай, че съм такава глупачка. Страшно съм уморена. Не знам какво ми стана. Дай аз да преповия бебето, и без това не го виждам често.

— Добре — отстъпих аз и се отдръпнах.

— Здравсти, котенце — каза Джулия и погали бебето под брадичката. — Как е мъничкото ми писенце? — Цялото това внимание накара детето да изпусне дрънкалката, отново да се разплаче и да се замята по плота. Джулия не разбра, че причината е липсващата дрънкалка, започна да му гука и се опита да му сложи чистия памперс, обаче бебето риташе и пищеше. — Престани, Аманда!

— Напоследък е така — обадих се аз. Кое то си бе истина. Аманда навлизаше в стадий, в който активно се съпротивляваше на преповиването. И риташе доста силно.

— Трябва да престане... Престани!

Бебето се разплака още по-силно и се опита да се завърти настрани. Едната лепенка се разлепи и памперсът се изхлузи. Аманда се приближаваше към ръба на плота. Джулия грубо я дръпна обратно. Детето продължаваше да рита.

— По дяволите, казах ти да престанеш! — Джулия плесна бебето по крачето. То зарева и зарита още по-силно. — Аманда! Престани! Престани! — Тя пак я плесна. — Престани! Престани!

Отначало не реагирах. Бях смаян. Не знаех какво да направя. Крачетата на бебето бяха яркочервени. Джулия продължаваше да го удря.

— Скъпа — казах аз и се наведох към нея, — недей така...

Тя избухна.

— Защо винаги се намесваш, мама му стара? — изкрещя жена ми и удари с длан по плота. — Какво искаш, по дяволите?

И изхвърча от стаята.

Тежко въздъгнах и вдигнах бебето. Аманда се дереше, колкото от болка, толкова и от объркване. Реших, че трябва да ѝ дам биберон, за да я приспя. Погалих я по гръбчето, докато се поуспокои. После я препових и я занесох в кухнята, където затоплих шишето. Осветлението бе слабо, бяха включени само флуоресцентните лампи над кухненския плот.

Джулия седеше на масата, пиеше бира от бутилката и зяпаше в празното пространство.

— Кога ще си намериш работа? — попита тя.

— Опитвам се.

— Нима? Според мен изобщо не се опитваш. Кога за последен път ходи на събеседване?

— Миналата седмица.

Тя изсумтя.

— Ще ми се да побързаш, защото това ме влудява.

Преглътнах гнева си.

— Знам. За всички ни е трудно. — Беше късно и не исках да се караме. Но я наблюдавах с периферното си зрение.

На трийсет и шест, Джулия бе поразителна красавица, дребна, с тъмна коса и очи, чип нос и излъчване, което хората наричат „искрящо“. За разлика от повечето жени на ръководни постове, тя беше привлекателна и сговорлива. Лесно се сприятеляваше и имаше страхотно чувство за хумор. Преди години, когато още не се бяха родили Ерик и Аманда, Джулия се прибираше вкъщи с истерични разкази за слабостите на инвестиционните си партньори. Често седяхме в кухнята и се смеехме до припадък, а мъничката Никол я дърпаше за ръката и питаше: „Какво е смешното, мамо? Какво е смешното?“, защото искаше да се включи в шегата. Разбира се, не можехме да ѝ обясним, обаче Джулия като че ли винаги се сецаше за нова смешка, за да може и Никол да се присъедини към смеха. Жена ми имаше истинска дарба да вижда смешната страна на живота и почти никога не губеше самообладание.

В момента естествено беше бясна. Даже не искаше да ме погледне. Кръстосала крака, седеше на тъмно до кръглата кухненска маса и нервно подритваше, зазяпана в празното пространство. Имах чувството, че видът ѝ някак се е променил. Разбира се, напоследък бе отслабнала заради напрежението в службата. Беше изчезнала някаква мекота от лицето ѝ — скулите ѝ изпъкваха повече, брадичката ѝ изглеждаше по-остра. Това ѝ придаваше по-суров вид, но в известен смисъл и по-очарователен.

Дрехите ѝ също бяха различни. Носеше тъмна пола и бяла блуза, обичайното делово облекло. Обаче полата бе по-тясна от обикновено. И подритващият ѝ крак ме накара да забележа, че обувките ѝ са с

високи токове. Самата тя ги наричаше „ела ме оправи“. От ония обувки, които никога не носеше на работа.

И тогава осъзнах, че всичко в нея се е променило — поведението ѝ, видът ѝ, настроението, всичко — и в миг на просветление се досетих за причината: жена ми си имаше любовник.

Водата на печката вдигна пара. Извадих шишето и го проверих на лакътя си. Беше прекалено горещо — трябваше да почакам да поизстине. Бебето се разплака и аз го полюлях на рамото си, докато го разнасях из стаята.

Джулия продължаваше да не ме гледа. Не преставаше да клати крак и да зяпа в празното пространство.

Някъде бях чел, че това е синдром. Съпругът е уволнен, губи мъжкото си привличане, жена му вече не го уважава и му изневерява. Бях го прочел в някое от списанията, които преглеждах, докато чаках пералнята да свърши или микровълновата фурна да затопли хамбургера.

Само че сега бях изпълнен с противоречиви чувства. Дали беше вярно? Дали просто не бях уморен и не си въобразявах? В края на краищата, имаше ли значение, че Джулия носи по-тесни поли и нови обувки? И фактът, че понякога е ядосана, наистина ли означаваше, че си има любовник? Не, разбира се. Сигурно просто се чувствах непълноценен, непривлекателен. Сигурно се обаждаше моята неувереност. Известно време мислите ми течаха в тази посока.

Кой знае защо обаче не можех да се успокоя. Бях сигурен, че е вярно. Живеех с тази жена повече от дванайсет години. Знаех, че е различна, знаех и защо. Усещах присъствието на чужд човек, някой външен, натрапник в нашата връзка. Усещах го с убеденост, която ме изненадваше. Усещах го в плътта си, като физическа болка.

Аманда доволно започна да суче. В сумрачната кухня тя се взираше в лицето ми с онзи особен вцепенен поглед, присъщ само на бебетата. Видът ѝ ми поддейства успокоително. След малко тя затвори очи и устните ѝ се отпуснаха. Притиснах я към рамото си докато се оригне, и я занесох в стаята ѝ. Повечето родители потупват бебетата, за да ги накарат да се оригнат. По-добре е просто да галиш бебето с длан по гърба и понякога с два пръста по гръбначния стълб. Детето тихо се оригна и се успокои.

Оставих го в креватчето и изключих нощната лампа. Сега единствената светлина в стаята идваше от аквариума в ъгъла. По дъното се плъзгаше пластмасов водолаз, който изпускаше мехурчета.

Когато се обърнах, видях силуета на Джулия, очертан на фона на вратата. Беше ме наблюдавала. Не можех да разчета изражението ѝ. Тя пристъпи напред. Напрегнах се. Жена ми ме прегърна и отпусна глава на гърдите ми.

— Моля те, прости ми — каза тя. — Аз съм пълна глупачка. Ти се справяш чудесно. Просто ревнувам, това е. — Рамото ми бе мокро от сълзите ѝ.

— Разбирам. — Притиснах я към себе си. — Няма нищо. Изчаках да видя дали тялото ми ще се отпусне. Не. Бях изпълнен с подозрения. Имах лошо предчувствие и не можех да се успокоя.

Тя излезе от душа, като бършеше късата си коса. Седях на леглото и се опитвах да догледам мача. Хрумна ми, че преди Джулия никога не се къпеше вечер. Винаги взимаше душ сутрин преди работа. Сега осъзнах, че често се прибира вкъщи и влиза направо под душа преди да поздрави децата.

Все още бях напрегнат. Изключих телевизора.

— Как мина демонстрацията? — попитах я.

— Кое?

— Демонстрацията. Нямахте ли демонстрация днес?

— А — рече тя. — А, да. Имахме. Мина добре, когато най-последно успяхме да започнем. Немските инвеститори не останаха до края заради разликата във времето, обаче... искаш ли да ти я пусна?

— Какво искаш да кажеш?

— Имам запис. Искаш ли да го видиш?

Изненадах се. Свих рамене.

— Добре.

— Наистина ме интересува какво мислиш, Джак. — Долових покровителствен тон. Жена ми ме включваше в работата си. Караше ме да се чувствам част от живота ѝ. Наблюдавах я, докато отваряше куфарчето си и вадеше диска. Тя го пхна в плейъра и седна до мен на леглото.

— Какво демонстрирахте? — попитах аз.

— Новата медицинска видеотехнология — отвърна Джулия. — Адски е готина, ако не звучи самохвално от моите уста. — Тя се сгуши

до мен. Точно като едно време. Прегърнах я, въпреки че още се чувствах напрегнат.

— Между другото, защо вече взимаш душ вечер, а не сутрин?

— Не знам. Наистина ли правя така? Сигурно. Просто ми се струва по-лесно, скъпи. Сутрин бързам и нали участвам в тия телесъвещания с Европа, те отнемат страшно много време... а, ето, започва... — Джулия посочи екрана. Изредиха се черно-бели кадри, после се появи картина.

Записът показваше Джулия в просторна лаборатория, оборудвана като операционна. На операционната маса лежеше по гръб мъж с интравенозна система в ръката. До него стоеше анестезиолог. Над масата имаше плосък метален диск с диаметър около метър и осемдесет, който можеше да се вдига и спуска, но в момента беше вдигнат. Навсякъде имаше видеомонитори. И на преден план се виждаше Джулия, вперила поглед в един от мониторите. До нея стоеше видеооператор.

— Ужасно е — сочеше към екрана тя. — Какви са всички тия смущения?

— Според нас причината е във въздухопречистващата система.

— Така няма да се получи.

— Нима?

— Да.

— И какво да направим?

— Решете проблема — нареди Джулия.

— В такъв случай ще ни трябва още енергия, а ти...

— Не ме интересува — прекъсна го тя. — Не мога да покажа на инвеститорите образ с такова качество. Виждали са по-добра картина и от Марс.

На леглото до мен Джулия каза:

— Не знаех, че са записали всичко. Това е преди демонстрацията. Можеш да го превъртиш напред.

Натиснах бутона на дистанционното управление. Изчаках няколко секунди и го отпуснах.

Същата сцена. Джулия на преден план. Секретарката й Керъл й шепнеше на ухото.

— Добре, но какво да му кажа после?

— Кажи му „не“.

— Той обаче иска да започнем.

— Разбирам. Само че предаването не е за час. Кажу ми „не“.

На леглото до мен Джулия поясни:

— Лудото куче е нашият експериментален пациент. Беше много неспокоен и нямаше търпение да започнем.

Секретарката на екрана сниши глас.

— Струва ми се, че е нервен, Джулия. На негово място и аз щях да съм нервна, ако в тялото ми пъплека два милиона такива неща...

— Не са два милиона и не пъплят — срязва я жена ми. — Пък и те са си негово изобретение.

— И все пак...

— Оня там не е ли анестезиолог?

— Не, кардиолог е.

— И кардиолог може да му даде някакво успокоително.

— Вече му дадоха. Направиха му инжекция. На леглото до мен Джулия каза:

— Превърти, Джак. — Подчиних се. Картината прескочи напред. — Ето тук.

Отново видях Джулия изправена пред монитора със същия видеооператор.

— Така се ядва — посочи тя към образа. — Не е върхът, но се ядва. Сега ми покажи сканиращия микроскоп.

— Кое?

— Електронния микроскоп. Покажи ми образа от него.

На лицето на оператора се изписа смутено изражение.

— Хм... Никой не ни е казал за никакъв електронен микроскоп.

— Прочети проклетата програма, за Бога!

Операторът запримигва.

— Има ли го в програмата?

— Ти изобщо чел ли си я?

— Извинявай, сигурно съм го пропуснал.

— Няма време за извинения. Отстрани проблема!

— Не е нужно да ми крещиш.

— Нужно е! Нужно е да крещя, защото съм заобиколена от идиоти! — Тя размахва ръце. — Предстои ми да изляза в ефир, да говоря пред инвеститори на единайсет милиарда долара от пет страни

и да им покажа субмикроскопска технология, само дето нямам микроскопски образ, за да видят технологията!

На леглото до мен Джулия рече:

— Поизпуснах си нервите с тоя тип. Беше адски досадно. Часовникът отброяваше сателитното ни време и не можехме да го променим. Трябваше да сме точни, а оня беше пълен кретен. Обаче накрая системата проработи. Превърти.

На екрана се появи статичен надпис, който гласеше:

Частна демонстрация на модерна медицинска
видеосистема
от
„Займос Текнолоджи“
Маунтин Вю, Калифорния
Световен лидер в молекулярното производство

После видях Джулия, застанала пред операционната маса и медицинската апаратура. Тя отметна косата си назад и приглади блузата си.

— Привет на всички — усмихна се към камерата жена ми. — Аз съм Джулия Форман от „Займос Текнолоджи“ и сега ще ви демонстрираме революционната медицинска видеосистема, която създадохме. Нашият пациент Питър Морис лежи на масата пред мен. След няколко минути ще виждаме в сърцето и кръвоносните му съдове с лекота и точност, каквито до този момент не бяха възможни.

Тя заобиколи операционната маса, като продължаваше да говори.

— За разлика от сърдечната катетеризация, нашата процедура е сто процента безопасна. И за разлика от катетеризацията, можем да гледаме навсякъде в тялото, във всеки кръвоносен съд, колкото и да е малък. Ще видим аортата му, най-голямата артерия. Но ще видим и вътрешността на алвеолите на дробовете му и капилярчетата на пръстите му. Всичко това е по силите ни, защото вкарваме в съдовете му камера, която е по-малка от червено кръвно телце. Всъщност е доста по-малка.

— Микротехнологията на „Займос“ вече е в състояние да произвежда огромни количества такива миниатюрни камери — при

това евтино и бързо — продължи тя. — Хиляда камери образуват точица, голяма колкото връх на молив. Можем да произвеждаме по килограм камери в час... Сигурна съм, че всички сте скептични. Добре ни е известно, че нанотехнологията е давала неизпълними обещания. Както знаете, проблемът се състоеше в това, че учените можеха да проектират устройства в молекулни мащаби, но не и да ги произвеждат. „Займос“ обаче реши този проблем.

Внезапно ме осени за какво говори.

— Какво? — Поизправих се. — Майтапиш ли се? — Ако бе вярно, това беше изключително откритие, истинска техническа революция и означаваше...

— Вярно е — тихо потвърди Джулия. — Произвеждаме ги в Невада. — Тя се усмихна на смайването ми.

На екрана жена ми продължаваше:

— Хванала съм една от камерите на „Займос“ под електронния микроскоп, за да я видите в сравнение с червеното кръвно телце до нея. — Тя посочи с ръка.

Картината стана черно-бяла. Видях фина сонда, която наместваше нещо като мъничка сепия върху титанова плоскост. Миниатюрното тяло имаше форма на куршум с щръкнали влакънца отзад. То бе десет пъти по-малко от червеното кръвно телце, което във вакуума на сканиращия електронен микроскоп представляваше набръчкан овал, напомнящ на сива стафида.

— Както виждате, нашата камера има форма на сепия. Обработването на образа става в предната част. Микротръбичките отзад осигуряват стабилност, като опашка на хвърчило. Но те могат и активно да се размахват, за да придвижват камерата. Джери, би ли завъртял камерата, за да видим носа... Така е добре, благодаря. Виждате ли вдлъбнатината отпред? Това е миниатюрният галиево-арсенов фотодетектор, който играе ролята на ретина, а ивицата около него — нещо като радиална гума — е биолуминесцентна и осветява всичко пред камерата. В самия нос едва се забелязва сложна комбинация от молекули с различна форма. Това е нашата патентована аденозинтрифосфатна каскада. Можете да мислите за нея като за примитивен мозък, който контролира поведението на камерата — извънредно ограничено поведение, наистина, но достатъчно за нашите цели.

Чух съскане на статично електричество и кашлица. В ъгъла на екрана се отвори малък прозорец, в който видях Фриц Лайдермайер. Грамадното тяло на немския инвеститор шаваше неспокойно.

— Извинете, госпожо Форман. Моля, кажете ми къде е обективът.

— Няма обектив.

— Как може да има камера без обектив?

— По-нататък ще ви обясня — отвърна тя.

— Трябва да е камера обскура — без да откъсвам очи от екрана, отбелязах аз.

— Точно така — кимна жена ми.

„Камера обскура“ — „тъмна стая“ на латински — е най-старото фотоустройство. Римляните са установили, че ако пробиеш дупчица в стената на тъмна стая, на отсрещната стена се появява обърнато наопаки изображение на външната страна, защото проникващата през малкия отвор светлина се фокусира като през лупа. Ето защо още от римско време записващите фотоустройства се наричат „камери“. Ала в този случай...

— Има ли отвор? — попитах аз.

— Мислех, че знаеш — отвърна Джулия. — Това е твое дело.

— Мое ли?

— Да. „Займос“ лицензира няколко алгоритъма за разпределена обработка, които написа своят отдел.

— Не, нямах представа. Какви алгоритми?

— За контролиране на мрежа от елементарни частици.

— Искаш да кажеш, че камерите ви са свързани в мрежа, така ли? Нима всички тия миниатюрни камери поддържат връзка помежду си?

— Да. Всъщност те са рояк. — Тя се усмихваше на реакцията ми.

— Рояк. — Опитах се да проумея значението на думите ѝ. Моят отдел беше написал няколко програми за контролиране на рояци от агенти, които използваша за модел поведението на пчелите. Тези програми имаха множество полезни свойства. Тъй като се състоят от голям брой агенти, рояците са устойчиви на промените в околната среда. Когато роякът се сблъска с нови и неочаквани условия,

програмите му не блокират, а заобикалят препятствията и продължават да функционират.

Нашите програми обаче създаваха виртуални агенти в компютъра. Джулия бе създала реални агенти в реалния свят. Отначало не виждах как нашите програми могат да се адаптират за нейните условия.

— Използваме ги за структура — поясни тя. — Програмата представлява структурата на рояка.

Разбира се. Беше очевидно, че едномолекулната камера не е в състояние да регистрира какъвто и да било образ. Следователно образът трябваше да е изграден от милиони камери, които действат едновременно. Те обаче трябваше да са подредени в пространството с определена структура, навярно сферична. Тук бе мястото на програмата. Но това на свой ред означаваше, че „Займос“ пресъздават нещо, равностойно на...

— Вие пресъздавате око.

— Нещо такова. Да.

— Тогава къде е източникът на светлина?

— Биолуминесцентната ивица.

— Тя не е достатъчна.

— Достатъчна е. Гледай.

В това време на екрана Джулия плавно се завърташе, за да посочи интравенозната система зад себе си. Тя взе спринцовката от поставената наблизо кофичка с лед. Прозрачният цилиндър като че ли бе пълен с вода.

— Тази спринцовка съдържа приблизително двама милиона камери в изотоничен солен разтвор. В момента те съществуват като елементарни частици. Щом се инжектират в кръвоносната система обаче, температурата им ще се повиши и скоро ще се струпат заедно, за да образуват метаформа. Както ято птици лети във формата на стрела.

— Каква метаформа? — попита един от инвеститорите.

— Сфера — отвърна Джулия. — С малък отвор в единия край. Можете да си ги представите като ембрион в стадий на бластула. Но всъщност частиците образуват око. И образът от това око ще е регистриран от милиони фотодетектори. Точно както човешкото око регистрира образа със своите пръчици и колбички.

Тя се обърна към един от мониторите, който показваше анимационен образ, повторен безброй пъти. Камерите проникнаха в кръвоносната система като хаотична, дезорганизирана маса, нещо като бръмчащ облак. Кръвоносният поток незабавно сплеска облака в продълговата нишка, ала след секунди тя започна да образува сферична форма, която стана по-ясно очертана и накрая придоби почти плътен вид.

— Това не случайно напомня на истинско око. Тук в „Займос“ съзнателно имитираме органичната морфология — поясни Джулия. — Тъй като работим с органични молекули, ние знаем, че благодарение на милионите години еволюция, в околния свят съществуват множество функционални молекулни комбинации. Затова ги използваме.

— И не искате да преоткривате колелото, така ли? — обади се някой.

— Точно така. Или очната ябълка.

Тя даде знак и плоската антена се спусна на сантиметри над чакащия пациент.

— Тази антена ще осигурява енергия на камерата и ще улавя излъчвания образ — продължи Джулия. — Разбира се, образът може дигитално да се записва, манипулира и така нататък. Ако няма други въпроси, можем да започваме.

Тя постави игла на спринцовката и я заби в гумения стопер на интравенозната система.

— Засечете времето.

— Нула часа, нула минути.

— Започваме.

Джулия рязко изпразни спринцовката.

— Както виждате, правя го бързо. В нашата процедура няма нищо деликатно. Не можете да повредите нищо. Няма значение дали микротурбуленцията, предизвикана от излизащата от иглата струя, ще откъсне тръбичките на няколко хиляди камери. Имаме милиони. Предостатъчно, за да ни свършат работа. — Жена ми изтегли иглата. — Обикновено се налага да почакаме десетина секунди, за да получим образ. А, ето, като че ли е готово.

На екрана се появи камерата, която с голяма скорост се носеше напред в нещо като астероидно поле. Само че астероидите бяха

червени кръвни телца, еластични възлилави торбички, движещи се в прозрачна жълтеникава течност. От време на време някоя много по-голяма бяла клетка се стрелваше напред, за миг изпълваше екрана и изчезваше. Картината повече приличаше на видеоигра, отколкото на медицинско изображение.

— Това е поразително, Джулия — ахнах аз.

Тя се сгуши още по-силно в мен и се усмихна.

— И аз си мислех, че ще се впечатлиш.

На екрана жена ми продължаваше:

— Влязохме във вена, затова червените кръвни телца не са наситени с кислород. В момента нашата камера се придвижва към сърцето. Ще видите, че постепенно съдовете ще стават по-големи... Да, приближаваме сърцето... Виждате пулсирането на кръвоносния поток в резултат от вентрикуларните контракции...

И наистина, камерата спря за миг, отново се понесе напред, после пак спря. Джулия нареди да включат звука на биещото сърце. Пациентът лежеше неподвижно на масата под плоската антена.

— В момента се приближаваме към дясното предсърдие, където ще станете свидетели на нещо невиджано досега. Насищането с кислород на кръвта.

Пред погледа ми кръвоносният съд бързо се стесни и клетките една след друга започнаха да се издуват и да стават яркочервени. За по-малко от секунда всички почервеняха.

— Сега червените кръвни телца са наситени с кислород и ние продължаваме пътя си към сърцето — поясни Джулия.

Обърнах се към нея на леглото.

— Това наистина е фантастично.

Но очите ѝ бяха затворени и тя дишаше равномерно.

— Джулия?

Жена ми спеше.

Джулия имаше навика да заспива пред телевизора. Беше логично да заспи и по време на собствената си демонстрация — в края на краищата вече я бе гледала. А и беше доста късно. И аз бях уморен. Реших някой друг път да догледам записа докрай. Струваше ми се дългичък за демонстрация. Обърнах се да изключа телевизора и забелязахменящите се цифри в долната част на екрана, които отброяваха стотните от секундата. Другите цифри отляво не се меняха.

Намръщих се. Една от тях бе датата. Дотогава не ми беше направила впечатление, защото бе в международен формат: първо годината, денят и месецът. 02.21.09.

21 септември.

Предишния ден.

Тя беше записала демонстрацията предишния ден.

Изключих телевизора и нощната лампа. Отпуснах глава на възглавницата и се опитах да заспя.

ВТОРИ ДЕН, 09:02

Трябваше ни обезмаслено мляко, тост, корнфлейкс, желирани бонбони, прах за съдомиялната — и още нещо, обаче не можех да си разчета почерка. Стоях на пътеката в супермаркета в девет сутринта и се взирах в бележките си.

— Здравсти, Джак — каза някой. — Как я караш?

Вдигнах поглед и видях Рики Морз, един от шефовете на отдели в „Займос“.

— Здравсти, Рики. Как си? — Ръкувахме се. Искрено се радвах да го видя. Винаги се радвах на срещите с Рики. Почернял, с късо подстригана руса коса и широка усмивка, той спокойно можеше да мине за сърфист, ако не беше тениската му с емблема на известна компютърна програма. Рики бе само с няколко години по-млад от мен, но около него се носеше атмосфера на вечна младост. Веднага след дипломирането му го бях взел на работа и той бързо се беше издигнал до ръководна длъжност. С бодрия си и весел характер той бе идеален ръководител на проекти, въпреки че имаше склонност да подценява проблемите и да внушава на ръководството нереалистични очаквания за крайния срок на проекта.

Според Джулия това понякога пораждало неприятности в „Займос“ — Рики давал обещания, които не успявал да изпълни. А от време на време и послъгвал. Обаче беше толкова ведър и симпатичен, че всички винаги му прощаваха. Поне аз винаги му прощавах, когато работеше при мен. Бях доста привързан към него и почти го смятах за свой по-малък брат. Бях го препоръчал в „Займос“.

Рики буташе количка, натоварена с памперси в големи найлонови опаковки — и те си имаха бебе. Попитах го защо е на пазар, а не на работа.

— Мери е с грип, а прислужничката е в Гватемала. Казах й, че аз ще напазарувам.

— Виждам, че използваш „Хъгис“ — посочих покупките му аз. — Аз винаги използвам „Памперс“.

— Струва ми се, че „Хъгис“ поемат повече — отвърна той. — А и „Памперс“ са прекалено широки. Притискат крачетата на бебето.

— Обаче „Памперс“ имат пласт, който поглъща влагата и дупето винаги е сухо — възразих аз. — Откакто ползвам „Памперс“, нямаме толкова обриви.

— Лепенките им все се късат. А и когато се понапълнят, винаги протичат и така ми се отваря още работа. Не знам, „Хъгис“ просто ми се струват по-качествени.

Покрай нас мина жена с пазарска количка и ни измери с поглед. Разсмяхме се. Репликите ни трябва да бяха прозвучали като в телевизионна реклама.

— Ей, к'во ще кажеш за „Джайънтс“? — високо рече след отдалечаващата се жена Рики.

— Направо ми скриха шапката, мама му стара — включих се аз.

Пак се засмяхме и забутахме количките си по пътеката.

— Искаш ли да ти кажа истината? — попита Рики. — Мери харесва „Хъгис“ и точка по въпроса.

— Това ми е познато.

Рики погледна в количката ми.

— Виждам, че купуваш истинско обезмаслено мляко.

— Престани. Как е в службата?

— Знаеш ли, адски са добри. Разработването на технологията върви гладко, ако не звучи самохвално. Онзи ден я демонстрирахме пред хората с парите и мина добре.

— Джулия как се справя? — попитах колкото можех по-нехайно.

— Ами, страхотно. Доколкото знам.

Погледнах го. Защо изведнъж ми се стори съдържан? Лицето му се напрегна. Криеше ли нещо? Не бях сигурен.

— Всъщност рядко я виждам — прибави Рики. — Напоследък не се мярка много.

— И аз почти не я виждам.

— Да, тя прекарва много време в производствения комплекс. Сега главното действие е там. — Рики ме стрелна с поглед. — Нали знаеш, заради новия производствен процес.

Фабриката на „Займос“ беше построена за рекордно време, като се имаше предвид сложността ѝ. В производствената сграда сглобяваха молекули от отделни атоми. Като с кубчета на „Лего“. Голяма част от

работата се вършеше във вакуум и изискваше изключително силни магнитни полета. Затова производствената сграда разполагаше с мощни помпи и системи за охлаждане на магнитите. Според Джулия обаче технологията до голяма степен бе свързана със сградата — досега не беше строено нищо подобно.

— Построиха я удивително бързо — отбелязах аз.

— Ами, бая зор им дадохме. „Молекюльър Дайнамикс“ ни дишат във врата. Пуснахме фабриката и започнахме да искаме купища патенти. Обаче ония от „Молекюльър Дайнамикс“ и „НаноТек“ едва ли са далеч зад нас. Още няколко месеца. Може би половин година, ако сме късметлии.

— Значи сега сглобявате молекулите във фабриката, така ли? — попитах аз.

— Да, Джак. Цялостен молекулен монтаж. Работим вече няколко седмици.

— Не знаех, че Джулия се интересува от тия неща. — С дипломата ѝ по психология, винаги я бях смятал за ориентирана към хората.

— Тя прояви истински интерес към технологията, уверявам те. Освен това там извършват голяма част от програмирането. Нали знаеш, повтарящите се цикли за усъвършенстване на производството.

Кимнах.

— Какво програмиране?

— Разпределена обработка. Мултиагентни мрежи. Така осъществяваме координацията между отделните единици.

— И всичко това е само за медицинската камера, така ли?

— Да. — Рики замълча за миг. — И за други неща. — Той неловко ме погледна, като че ли се безпокоеше, че ще наруши клаузата за служебна поверителност.

— Не е нужно да ми казваш.

— Не, не — побърза да отговори Рики. — Божичко, с теб се знаем отдавна, Джак. — Той ме потупа по рамото. — А и жена ти е в ръководството. Искам да кажа, майната му. — Обаче продължаваше да се чувства неловко. Изражението му не отговаряше на думите му. И не ме гледаше, когато каза „жена ти“.

Разговорът приближаваше края си и аз бях напрегнат — онова неловко напрежение, когато усещаш, че събеседникът ти знае нещо и

не ти го казва, защото се срамува, защото не знае как да се изрази, защото не иска да се замесва, защото е опасно дори само да го спомене или защото смята, че сам трябва да го откриеш. Особено когато се отнася за жена ти. Например, че ти изневерява. Гледа те, като че ли е нощта на живите мъртъвци, обаче не иска да ти каже. От собствен опит знам, че мъжете никога не казват, ако знаят нещо за жена ти. Жените обаче винаги си споделят изневерите на съпрузите си.

Такъв е животът.

Но бях толкова напрегнат, че ми се щеше да...

— Ей, виж колко часът стана! — Рики ми се ухили. — Закъснявам. Мери ще ме убие. И без това е ядосана, защото през следващите няколко дни се налага да съм във фабриката. Така че няма да съм си вкъщи, докато прислужницата е в отпуската. — Той сви рамене. — Нали знаеш как е.

— Да, знам. Успех.

— Чао, приятел.

Ръкувахме се. Рики забута количката си и се скри зад ъгъла.

Понякога не можеш да мислиш за мъчителни неща, не можеш да насилиш ума си да се съсредоточи върху тях. Мозъкът ти просто ти се изплъзва, не, благодаря, хайде да сменим темата. В момента и с мен бе така. Не можех да мисля за Джулия, затова се замислих за фабриката, за която ми беше разказал Рики. И реших, че навярно е логично, въпреки че противоречеше на здравия разум за нанотехнологията.

Нанотехнолозите отдавна си въобразяваха, че стига някой да открие как да произвежда на атомно равнище, после всичко ще е детска играчка, че ще се отприщи порой от прекрасни молекулни творения, слизащи от монтажните линии по целия свят. Че тази чудодейна нова технология само за няколко дни ще промени човешкия живот. Веднага щом някой измисли как да го прави.

Само че, разбира се, това нямаше да се случи. Самата идея бе абсурдна. Защото по същността си молекулярното производство много не се различаваше от компютърното, автомобилното и което и да е друго производство. Трябваше време. Всъщност сглобяването на нови молекули от атоми много напомняше съставянето на компютърна програма от отделни редове код. А компютърният код никога не се получава от първия път. Програмистите винаги трябва да се връщат и да поправят редовете. И дори след като бъде съставена, компютърната

програма никога не тръгва нормално от първия път. Нито от втория. Нито от стотния. Трябва да се прочиства от бългове до сто и едно. И обратно.

Винаги бях смятал, че същото ще е и с тези молекули — че преди да се получат, ще трябва многократно да се прочистват от бългове. А ако искаха да имат „ята“ от молекули, които да действат в синхрон, „Займос“ трябваше да отстранят бълговете и от връзките помежду им, колкото и ограничени да бяха те. Защото тези взаимосвързани молекули представляваха примитивна мрежа. За нейното организиране навярно се изискваше програма за разпределена обработка. Каквито бях разработвал в „МедияТроникс“.

Така че отлично си представях програмирането, което придружаваше производството. Само че не виждах Джулия да им виси над главите. Фабриката се намиреше далеч от централата на „Займос“ — в пустинята край Тонопа, Невада. А жена ми не обичаше да е далеч от цивилизацията.

Седях в чакалнята на педиатъра, защото беше дошло време за поредната имунизация на бебето. В стаята имаше четири майки, които люлееха болните си деца в скутовете си, докато по-големите хлапетии играеха на пода. Майките си приказваха и упорито не ми обръщаха внимание.

Започвах да свиквам с това. Домакинстващият мъж, мъжът в обстановка като педиатричния кабинет не е обичайна гледка. Но това също означава, че нещо не е наред. Сигурно на мъжа му има нещо, щом не може да си намери работа, може да е уволнен поради алкохолизъм или дрога, може да е пиянде. Така или иначе, не бе нормално мъжът да е в педиатричния кабинет в работно време. Затова майките се преструваха, че не съществувам.

Само че от време на време ме стрелкаха с тревожни погледи, като че ли можех да се промъкна до тях и да ги изнася, докато са с гръб към мен. Даже сестрата, Глория, прояви подозрителност. Тя погледна бебето в ръцете ми — което не плачеше и едва подсмърчаше.

— Какъв смятате, че е проблемът?

Отговорих, че сме за имунизация.

— Водили ли са я тук преди?

Да, водехме я при доктора още от раждането ѝ.

— Вие роднина ли сте?

Да, бащата.

Накрая ни въведе вътре. Лекарят се ръкува с мен, държа се много дружелюбно, изобщо не попита защо идвам аз, а не жена ми или икономката. Направи на Аманда две инжекции и тя се разплака. Полюлях я на рамо и я успокоих.

— Мястото може да се подуе малко и да се зачерви. Обадете ми се, ако не премине за четирийсет и осем часа.

Излязох в чакалнята и се опитах да измъкна кредитната си карта, за да платя сметката, докато бебето плачеше. И тъкмо тогава се обади Джулия.

— Здравсти. Какво правиш? — Сигурно бе чула плача на детето.

— Плащам на педиатъра.

— Хващам те в неподходящ момент, а?

— Нещо такова.

— Добре, виж, само исках да ти кажа, че ще свърша рано — най-после! — и ще се прибера за вечеря. Какво ще кажеш да взема нещо на път за вкъщи?

— Страхотно — отвърнах аз.

Тренировката на Ерик закъсняваше. На игрището се стъмваше. Треньорът винаги провеждаше тренировката късно. Нервно се разхождах край тъчлинията и се чудех дали да се оплача. Границата между глезенето и основателната защита на децата беше деликатна. Никол се обади по мобифона си, за да ми каже, че театралната ѝ репетиция е свършила, и да ме пита защо не съм отишъл да я взема. Отговорих, че още съм при Ерик, и попитах дали не може да се прибере с колата на някой от съучениците си.

— Татко! — ядосано рече тя. Все едно съм я помолил да се прибере с пълзене.

— Виж, нищо не мога да направя.

Саркастично:

— Няма значение.

— Мери си приказките, момиче.

Но след няколко минути ненадейно прекратиха мача. На игрището спря голям зелен камион и от него слязоха двама мъже с маски, дебели гумени ръкавици и контейнери за течности на гръб. Щели да пръскат с хербициди или нещо подобно и всички трябвало да напуснат терена.

Обадих се на Никол и ѝ казах, че ще я вземем.

— Кога?

— Пристигаме.

— От тренировката на гаднярчето ли?

— Стига, Ник.

— Защо винаги първо взимаш него?

— Не взимам винаги първо него.

— Взимаш го. И е гаднярче.

— Никол!

— Извинявай.

— Идваме след няколко минути. — Изключих. В последно време децата се развиваха по-бързо. Сега пубертетът започва на единайсет.

В пет и половина децата си бяха вкъщи и нападнаха хладилника. Никол ядеше голямо парче кашкавал. Казах ѝ да престане, защото ще си развали вечерята. После се заех да слагам масата.

— Кога все пак ще е вечерята?

— Скоро. Мама ще я донесе.

— Аха. — Тя изчезна за няколко минути, после се върна. — Мама казва, че се извинява заедно не се е обадила, но че ще закъснее.

— Какво? — Тъкмо наливах вода в чашите на масата.

— Извинява се заедно не се е обадила, но ще закъснее. Току-що разговарях с нея.

— Господи! — Ядосах се. Опитвах се да не проявявам яда си пред децата, но понякога не успях. Въздъгнах. — Добре.

— Много съм гладна, татко.

— Вземи брат си и се качвайте в колата — наредих аз. — Ще вечеряме навън.

Същата вечер Аманда не искаше да заспи. Реших, че е от ваксината. В такива случаи действаше само един метод: да я носиш на ръце с гръб към себе си из къщата, тихо да ѝ говориш и да ѝ показваш цветята, снимките по стените, гледката от прозореца. Трябваше да чакаш, докато се прозее. Тогаваш можеше да я сложиш да си легне. Само че понякога тази първа прозявка отнемаше много време.

Затова я разхождах из нейната стая, показвах ѝ картинките на герои от „Мечо Пух“ по абажура и всичките ѝ дрънкалки. Без резултат. Занесох я в дневната и ѝ показах всички снимки по лавиците.

Там имаше снимки на Джулия.

По-късно същата вечер, докато носех бебето към леглото, закачих с лакът една от снимките на лавиците в дневната, Тя падна на пода и аз се наведох да я вдигна. Джулия и четиригодишният Ерик в Сън Вали. Двамата бяха по скиорски костюми. Джулия го учеше да кара ски и слънчево се усмихваше. До тази снимка имаше друга, на която бяхме ние с Джулия в Кона на единайсетата годишнина от сватбата ни. Аз носех крещяща хавайка, а на нейната шия висеше пъстра гирлянда от цветя. Двамата се целувахме на фона на залеза. Пътуването беше страхотно и бяхме убедени, че Аманда е зачената там. Спомням си, че един ден Джулия се прибра вкъщи от работа и ме попита: „Скъпи, нали ми каза, че коктейлите май тай са опасни?“ „Да“ — отговорих аз. „Е, тогава ще се изразя така — продължи Джулия. — Момиче е.“ Толкова силно се сепнах, че се задавих със содата, която пиех, и двамата се заляхме от смях.

После идваше снимка на Джулия и Никол, които правеха сладки. Никол бе толкова малка, че седеше на кухненския плот и крачетата ѝ не стигаха до ръба. Не можеше да е била на повече от годинка и половина. Тя съсредоточено се мръщеше и държеше голяма лъжица с тесто, докато Джулия се мъчеше да не се смее.

И фотография от една екскурзия в Колорадо. Джулия държеше за ръка шестгодишната Никол, а аз носех Ерик на рамене с потъмняла от пот яка на ризата — или от нещо по-лошо, ако си спомнях правилно. Той се забавляваше, като покриваше очите ми с ръце, докато го носех по пътеката.

Снимката от екскурзията се бе разместила в рамката си и стоеше накриво. Почуках рамката в опит да я изправа, но тя не помръдна. Забелязах, че няколко други фотографии са избелели или че гланцът е залепнал за стъклото. Никой не си беше направил труда да се погрижи за тези снимки. Бебето заподсмърча в ръцете ми и потърка очи с юмручетата си. Време за лягане. Оставих снимките на лавицата. Това бяха стари образи от друго, по-щастливо време. От друг живот. Сякаш нямаха нищо общо с мен. Вече. Сега всичко бе различно.

Светът се беше променил.

Същата вечер не раздигах масата, безмълвен укор. Когато се прибра — към десет — Джулия я видя.

— Извинявай, скъпи.

— Знам, че си била заета.

— Така е. Ще ми простиш ли?

— Прощавам ти.

— Ти си най-добрият. — Тя ми прати въздушна целувка от отсрещния край на стаята. — Отивам да взема душ. — И се отдалечи по коридора. Проследих я с поглед.

По пътя Джулия надникна в стаята на бебето, после се вмъкна вътре. След миг я чух да му говори. Бебето гукаше. Станах от стола и я последвах.

Тя държеше Аманда на ръце в сумрачната детска стая и Допираше нос до нослето на дъщеричката ни.

— Защо я събуди?

— Не съм, тя беше будна. Нали, котенцето ми? Нали ми беше будничко, писенце?

Бебето потърка очи с юмручетата си и се прозя. Джулия определено го бе събудила.

Жена ми се обърна към мен в мрака.

— Не съм. Наистина. Не съм я събудила. Защо ме гледаш така?

— Как?

— Знаеш как. Обвиняващо.

— В нищо не те обвинявам.

Бебето захленчи, после заплака. Джулия опипа памперса му.

— Струва ми се, че е мокра — каза тя и ми я подаде на излизане от стаята. — Ти ѝ смени памперса, щом си толкова идеален.

Сега помежду ни имаше напрежение. След като смених памперса на Аманда и я сложих да си легне, чух, че Джулия излиза от душа и блъска вратата. Щом започнеш да блъска врати, трябваше да отида и да я умилостивя. Само че тази вечер не бях в настроение. Бях ядосан, че е събудила бебето, бях ядосан от поведението ѝ. Започвах да се опасявам, че е разсеяна, защото си има любовник. А може вече просто да не я беше грижа за семейството ни. Не знаех какво да правя, но не бях в настроение да заглаждам нещата.

Просто я оставих да блъска вратите. Тя затръшна плъзгащата се врата на гардероба толкова силно, че дървото се сцепи. Джулия изруга. Това бе поредният признак, че е време да се втурна при нея.

Върнах се в дневната и седнах. Вдигнах книгата, която четях, и сведох поглед към страницата. Опитах се да се съсредоточа, ала естествено, не успях. Бях бесен и я слушах как блъска разни неща из

спалнята. Ако продължеше така, щеше да събуди Ерик и тогава наистина щеше да се наложи да я успокоявам. Надявах се да не се стигне дотам.

Накрая шумът утихна. Сигурно си беше легнала. В такъв случай скоро щеше да заспи. Джулия можеше да заспива, когато се карахме. За разлика от мен. Аз нервно се разхождах, докато се мъчех да се успокоя.

Когато най-после си легнах, Джулия спеше. Пъхнах се под завивката и се претърколих по хълбок далеч от нея.

В един през нощта бебето пак се заплака. Заопипвах с ръка в търсене на нощната лампа и съборих будилника, който включи часовника на радиото. Изругах, най-после включих лампата и изключих радиото.

Бебето продължаваше да пици.

— Какво ѝ е? — сънено попита Джулия.

— Не знам. — Станах и разтърсих глава в опит да се разсъня. Влязох в детската стая и включих лампата. Стори ми се много светло, тапетите на палячовци сякаш бяха огненожълти. Ненадейно ми хрумна нещо: защо Джулия не искаше жълти подложки за хранене, след като бе боядисала цялата детска стая в жълто?

Аманда се беше изправила в креватчето си, държеше се за решетката и се дереше с широко отворена уста. По бузките ѝ се стичаха сълзи. Протегнах ръце и тя се вкопчи в мен. Помислих си, че може да е сънувала кошмар. Започнах да я люлея успокоително.

Тя продължаваше да пици. Може да я болеше нещо. Съблякох я. И тогава видях яркочервения обрив по коремчето, който продължаваше на ивици към гърба ѝ и после отпред към шията ѝ.

Джулия влезе в стаята.

— Не можеш ли да я накараш да престане?

— Има ѝ нещо — отвърнах аз и ѝ показах обрива.

— Има ли температура?

Притиснах длан към челцето на Аманда. Лицето ѝ беше потно и горещо, но можеше да е от плача. Иначе тялото ѝ ми се стори хладно.

— Не знам. Едва ли.

После забелязах обрива по бедрата ѝ. Преди малко като че ли не го бе имало. Стори ми се, че се разпространява пред очите ми. Ако изобщо беше възможно, бебето заплака още по-силно.

— Господи! — ахна Джулия. — Ще повикам доктора.

— Добре. — Бях оставил Аманда по гръб — тя продължаваше да се дере — и внимателно разглеждах цялото ѝ тяло. Обривът се разпространяваше, нямаше съмнение. И като че ли ужасно я болеше, пицеше от болка.

— Съжалявам, миличка, съжалявам — прошепнах аз. Определено се разпространяваше.

Джулия се върна и каза, че е оставила съобщение на доктора.

— Няма да го чакам — отвърнах аз. — Ще я заведа в спешното отделение.

— Смяташ ли, че се налага?

Без да ѝ отговоря, отидох в спалнята да се облека.

— Искаш ли да дойда с теб? — попита Джулия.

— Не, остани при децата.

— Сигурен ли си?

— Да.

— Добре. — Тя се върна в спалнята.

Пресегнах се за ключовете от колата.

Бебето продължаваше да пици.

— Разбирам ви, но мисля, че не е безопасно да ѝ давам успокоително — каза стажантът. Намирахме се в заградена със завеси кабинка в спешното отделение. Лекарят бе наведен над пицещата ми дъщеричка и преглеждаше ушите ѝ с някакъв инструмент. Цялото тяло на Аманда беше огненочервено, сякаш кожата ѝ бе сварена.

Страхувах се. Никога не бях чувал бебе да се зачерви така и да се дере, без да спира. Нямах вяра на този стажант, който изглеждаше прекалено млад, за да е истински доктор. Не можеше да е опитен — имаше вид на момче, което още не се бръсне. Бях нервен и пристъпвах от крак на крак. Започвах да се побърквам, защото през последния час дъщеря ми не бе престанала да пици нито за миг. Докторът не обръщаше внимание. Нямах представа как го прави.

— Няма температура — каза той и си записа нещо в картоната — но на тази възраст това не значи нищо. Под една година може изобщо да не вдигнат температура, даже да са с тежки инфекции.

— Това ли е причината? — попитах аз. — Инфекция?

— Не знам. Предполагам, че е вирус, заради този обрив. Но трябва да получим резултатите от кръвната проба... аха, добре. — Една сестра му подаде лист хартия. — Хммм... — Той замълча. — Ами...

— Какво й е?

Без да откъсва очи от листа, той поклати глава и не отговори.

— Какво й е?

— Не е инфекция — отвърна лекарят. — Белите кръвни телца са в нормите, протеинът също. Няма никаква имунна мобилизация.

— Какво значи това?

Той стоеше напълно спокойно и намръщено мислеше. Зачудих се дали не е просто тъп. Най-умните хора вече не следваха медицина, не и когато Здравноосигурителната каса ръководи всичко. Тоя хлапак можеше да е от новата порода тъпи доктори.

— Трябва да разширим диагностичната мрежа — отвърна стажантът. — Ще поискам консултация с хирург и невролог, както и с дерматолог и специалист по инфекциозни болести. Това ще означава да разговаряме с много хора за дъщеря ви и да им задаваме едни и същи въпроси, но...

— Няма нищо — прекъснах го аз. — Не възразявам. Само ми кажете какво смятате, че й има?

— Не знам, господин Форман. Ако не е инфекция, търсим други причини за тази реакция на кожата. Не е ли напускала страната?

— Не — поклатих глава аз.

— Напоследък да е била излагана на тежки метали или токсини?

— Какви например?

— Отпадъци, фабрики, химически вещества.

— Не, не.

— Сещате ли се за нещо, което може да предизвика такава реакция?

— Не, нищо. Чакайте, вчера й правиха ваксина.

— Каква ваксина?

— Не знам, каквато се полага за възрастта й.

— Не знаете каква ваксина са й правили, така ли? — Той стоеше с разтворен бележник и с вдигната над листа химикалка.

— Не, за Бога — ядосано отвърнах аз. — Не знам каква ваксина са й правили. Всеки път щом я заведе там, й правят различна ваксина.

Вие сте лекарят, по дяволите...

— Успокойте се, господин Форман — рече той. — Разбирам, че сте изнервен. Само ми кажете името на педиатъра и аз ще му се обадя.

Кимнах. Избърсах с длан челото си. Потях се. Казах му името на педиатъра и стажантът го записа. Опитах се да се успокоя. Опитах се да подреда мислите си.

И през цялото време дъщеричката ми не преставаше да пищи.

След половин час изпадна в гърч.

Започна, докато над нея се надвесваше един от облечените в бели престилки консултанти. Телцето ѝ се изви. Тя издаде задавен звук, като че ли се мъчеше да повърне. Крачетата ѝ конвулсивно подритнаха. От гърлото ѝ се чу хриптене. Очите ѝ се подбелиха.

Не помня какво съм казал и направил, но един як санитар с ръст на бейзболист влезе, избута ме в ъгъла и ме хвана през раменете. В това време шестима души се бяха струпали около дъщеря ми и една сестра с тениска на Барт Симпсън забиваше игла в челото ѝ. Развиках се и се опитах да се съпротивявам. Санитарят крещеше нещо. Трябваше ми известно време, за да разбера какво се опитва да ми обясни. Сестрата просто поставяла интравенозна система на Аманда, защото бебето било дехидратирано, поради което изпаднало в гърч. Чух ги да говорят за електролити, магнезий, калий.

Така или иначе, след няколко секунди конвулсиите престанаха. Но тя продължи да пищи.

Обадих се на Джулия. Беше будна.

— Как е тя?

— Все същото.

— Още ли плаче? Това тя ли е?

— Да. — Не можеше да не чува писъците на Аманда.

— Господи! — изпъшка жена ми. — Какво ѝ е?

— Още не знаят.

— Бедното бебенце.

— Преглеждаха я поне сто лекари.

— Мога ли да направя нещо?

— Едва ли.

— Дръж ме в течение.

— Добре.

— Не спя.

— Добре.

Малко преди разсъмване събралите се консултанти заявиха, че дъщеря ми имала или задръстване на червата, или мозъчен тумор, само че не можели да установят точно какво, затова поискаха изследване с магнитен резонанс. Небето започваше да изсветлява, когато най-после я закараха с количка в залата със скенера. Големият бял апарат бе в средата на помещението. Сестрата ми каза, че бебето ще е спокойно, ако съм близо до него, и извади иглата от челцето му, защото по време на изследването не можело да има метални предмети. От раната бликна струйка кръв, която потече в окото на Аманда. Сестрата я избърса.

Пристегнаха дъщеря ми върху бялата плоскост, която се плъзна във вътрешността на машината. Аманда ужасено зяпаше апарата и продължаваше да пици. Сестрата ми каза да изчакам в съседната стая при оператора. Озовах се в помещение със стъклен прозорец, който гледаше към апарата за магнитен резонанс.

Операторът бе тъмнокож.

— На каква възраст е детето ви? Нали е момиченце?

— Да, момиченце е. На девет месеца.

— Има страхотни бели дробове.

— Да.

— Започваме. — Той работеше с пулта, без да поглежда към Аманда.

Тя бе изцяло в машината. Хлипането ѝ звучеше металически кухо по микрофона. Операторът натисна някакъв ключ. Разнесе се вой на мощна помпа. Въпреки това продължавах да чувам пищенето на Аманда.

После ненадейно то утихна.

Погледнах оператора и сестрата. Лицата им изразяваха смайване. Всички едновременно си помислихме, че се е случило нещо ужасно. Сърцето ми се разтуптя. Операторът припряно изключи помпите и изтичахме в стаята.

Дъщеря ми все още лежеше и дишаше тежко, но очевидно ѝ нямаше нищо. Тя бавно премигна — като замаяна. Кожата ѝ вече забележимо избледняваше и тук-там имаше петна с естествен цвят. Обривът изчезваше пред очите ми.

— Господи! — възкликна операторът.

Когато се върнахме в спешното отделение, не искаха да пуснат Аманда да се прибере вкъщи. Хирурзите все още смятаха, че има тумор или задръстване на червата, и настояваха да я задържат в болницата за наблюдение. Обривът обаче продължаваше да се изчиства. През следващия час розовината избледня и изчезна.

Никой не разбираше какво се е случило и лекарите не бяха спокойни. Бяха поставили интравенозната система на другото ѝ слепоочие. Но Аманда лакомо изпи бутилка мляко като ме гледаше с обичайния си хипнотизиращ поглед. Наистина изглеждаше добре. Накрая заспа в ръцете ми.

Останах там още час, след което започнах да мърморя, че трябва да се върна при децата си, за да ги заведа на училище. Скоро лекарите обявиха поредната победа на съвременната медицина и ни пратиха да си вървим. Аманда дълбоко спа през целия път и не се събуди, когато я изнесох от колата. Когато влизах в къщата, нощното небе вече сивееше.

ТРЕТИ ДЕН, 06:07

Вкъщи цареше тишина. Децата още спяха. Заварих Джулия в трапезарията — гледаше през прозореца към задния двор. Пръскачките работеха. Жена ми държеше чаша кафе и неподвижно се взираше навън.

— Върнахме се — казах аз.

Джулия се обърна.

— Тя добре ли е?

Протегнах й бебето.

— Така изглежда.

— Слава Богу. Ужасно се безпокоях, Джак. — Обаче не се приближи до Аманда и не я докосна. — Ужасно се безпокоях.

Гласът ѝ звучеше странно, някак далечно. Но не и обезпокоено. А някак официално, като човек, който повтаря ритуалите на друга култура, които не разбира. Тя отпи глътка кафе.

— Цяла нощ не можах да мигна — продължи Джулия. — Ужасно се безпокоях. Чувствах се ужасно. — Тя ме погледна, после се извърна. Изглеждаше гузна.

— Искаш ли да я подържиш?

— Ами... — Джулия поклати глава и кимна към чашата в ръцете си. — Не. Трябва да проверя пръскачките. Ще наводнят розите. — И излезе в задния двор.

Проследих я с поглед. Тя се обърна към мен и престорено провери таймера на стената. Отвори капака и надникна в кутията. Не разбирах. Градинарите едва миналата седмица бяха настроили таймерите. Може да бяха объркали нещо.

Аманда тихо подсмръкна. Занесох я в стаята ѝ да я преоблека и я оставих в креватчето.

Когато се върнах, Джулия стоеше в кухнята и говореше по мобифона си. Това бе поредният ѝ нов навик. Вече не използваше домашния телефон, само клетъчния си. Когато я попитах, тя ми каза, че така просто било по-лесно, защото провеждала много разговори с други градове и чужбина и компанията плащала сметките ѝ.

Забавих крачка и се приближих по килима. Чух я да казва:

— Да, по дяволите! Но вече трябва да внимаваме.

Вдигна поглед и ме забеляза. Гласът ѝ незабавно се промени.

— Добре, виж, Керъл, мисля, че можем да решим проблема с един телефонен разговор с Франкфурт. После прати факс и ми съобщи отговора. — Тя затвори. Влязох в кухнята.

— Не обичам да излизам преди децата да са станали, Джак, но...

— Налага ли се да излезеш?

— Да. В службата се появи нещо.

Погледнах си часовника. Шест без петнайсет.

— Добре.

— Ти... нали ще се справиш с децата?

— Естествено.

— Благодаря. Ще ти се обадя.

И излезе.

Толкова бях уморен, че не разсъждавах ясно. Бебето спеше и ако имах късмет, щеше да спи още няколко часа. Икономката Мария дойде в шест и половина и сложи масата за закуска. След като децата се нахраниха, ги закарах на училище. Опитвах се да не заспя. Прозях се.

Ерик седеше на предната седалка до мен. И той се прозя.

— Май ти се спи, а?

Синът ми кимна.

— Ония мъже все ме будеха.

— Какви мъже?

— Ония, дето снощи дойдоха вкъщи.

— Какви мъже? — повторих аз.

— Мъжете с пряхосмукачите. Дето изсмукаха всичко. И призрака.

Никол се изкиска от задната седалка.

— Ха, призрака.

— Струва ми се, че си сънувал, сине — казах аз. Напоследък Ерик сънуваше кошмари и често се будеше от тях. Бях сигурен, че Никол му позволява да гледа филми на ужасите с нея, защото знаеше, че ще го разстроят. Тя бе на онази възраст, в която главни герои на любимите ѝ филми бяха маскирани мъже, убиващи тийнейджърки, след като са правили секс. Все същата стара формула: правиш секс и

умираш. Само че не бяха подходящи за Ерик. Много пъти бях разговарял с нея да не му позволява да ги гледа.

— Не, татко, не беше сън. — Той пак се прозя. — Мъжете бяха вкъщи. Цяла тайфа.

— Аха. Ами призрактът?

— Призрак си беше. Целият сребърен и блестящ, обаче без лице.

— Аха. — Наближавахме училището и Никол каза, че трябвало да я взема в четири и петнайсет, вместо в четири без петнайсет, защото имала репетиция на хора, а Ерик заяви, че нямало да отиде в педиатричния кабинет, ако ще му бият инжекция. Повторих вечната мантра на всички родители:

— Ще видим.

Двете деца слязоха от колата и помъкнаха раниците си. Тежаха по десетина килограма. Така и не можех да свикна с това. Когато бях на тяхната възраст, няхахме грамадни раници. Изобщо няхахме раници. Сега като че ли всички бяха с раници. Дребнички второкласници, прегърбени като шерпи, се влачеха по училищните коридори под тежестта на раниците си. Някои ги теглеха върху ролери като багаж на летище. Не го разбирах. Светът се дигитализираше, всичко ставаше по-малко и по-леко. Учениците обаче мъкнеха повече тежести отвсякога.

Преди два месеца бях повдигнал този въпрос на родителска среща. И директорът отговори:

— Да, това е голям проблем. Всички сме много загрижени. — След което смени темата.

Не разбирах. Щом всички бяха загрижени, защо не направеха нещо? Но естествено, такава е човешката природа. Никой не прави нищо, докато не стане късно. Поставяме светофар на кръстовището след като загине детето.

Подкарах към вкъщи. Утринният трафик се точеше бавно. Може би щях да успея да подремна няколко часа. В главата ми нямаше друга мисъл.

Мария ме събуди към единайсет, като настойчиво ме разтърси за рамото.

— Господин Форман, господин Форман.

Бях скапан.

— Какво има?

— Бебето.

Светкавично се събудих.

— Какво става?

— Вижда бебето, господин Форман. То цялото... — Икономката направи движение, сякаш се чеше по рамото и ръката.

С мъка станах от леглото и отидох в детската стая. Аманда стоеше изправена в креватчето си и се държеше за решетката. Подскачаше и весело се усмихваше. Всичко изглеждаше нормално, освен че цялото ѝ тяло беше равномерно обагрено в лилаво-синьо. Като огромна синина.

— Господи! — ахнах аз.

Не можех да понеса още едно посещение в болницата, не можех да понеса облечените в бели престилки доктори да не са в състояние да ми кажат нищо, не можех да понеса пак същия ужас. Все още бях изтощен от предишната нощ. Стомахът ми се сви при мисълта, че на дъщеря ми и има нещо. Приблжих се до Аманда, която загука от радост и ми се усмихна. После протегна ръчичка към мен, за да ми покаже, че иска да я вдигна.

Вдигнах я. Изглеждаше добре, веднага започна да ме скубе и се опита да ми свали очилата, както обикновено. Обзе ме облекчение, въпреки че сега виждах кожата ѝ по-добре. Изглеждаше натъртена — поне имаше цвят на натъртена, — само че абсолютно равномерно по цялото тяло. Сякаш я бяха натопили в боя. Равномерността на цвета ме уплаши.

Реших, че в края на краищата трябва да се обадя на доктора от спешното отделение. Бръкнах в джоба си за визитката му, докато Аманда се опитваше да се докопа до очилата ми. Набрах номера с една ръка. Бях свикнал да се справям с една ръка. Свързах се. Гласът му звучеше изненадано.

— О, тъкмо щях да ви се обаждам — каза той. — Как се чувства дъщеря ви?

— Ами, изглежда, че се чувства добре — отвърнах аз, като отметнах глава назад, за да не позволя на Аманда да достигне очилата ми. Тя се кискаше — това вече беше игра. — Добре е, но проблемът е...

— Случайно да е посиняла?

— Да. Тъкмо затова ви търся.

— Синината е по цялото тяло, нали? Еднообразно?

— Да. Защо питате?

— Защото получихме резултатите от всичките й изследвания — отвърна лекарят. — Наред са. Напълно нормални. Здраво дете. Чакаме само резултата от магнитния резонанс, но апаратът се повреди. Ще го поправят след няколко дни.

Не можех да продължавам играта, докато разговарях по телефона. Оставих Аманда в креватчето. Това не й хареса, разбира се, и тя сбърчи лице, готова да заплаче. Дадох й любимата й играчка — Бисквитеното чудовище — и бебето седна в креватчето. Знаех, че чудовището ще я забавлява за около пет минути.

— Така или иначе, радвам се да чуя, че е добре — продължаваше докторът.

Отвърнах, че и аз се радвам.

Последва мълчание. Лекарят се прокашля.

— Господин Форман, във формуляра за постъпването на дъщеря ви в болницата забелязах, че сте софтуерен инженер.

— Точно така.

— Това означава ли, че се занимавате с производство?

— Не. Програмист съм.

— И къде работите?

— В Силициевата долина.

— Не работите ли във фабрика, да речем?

— Не. Работя в офис.

— Разбирам. — Мълчание. — Може ли да попитам къде?

— Всъщност в момента съм безработен.

— Разбирам. Добре. Откога?

— От половин година.

— Разбирам. — Кратко мълчание. — Е, просто исках да изясним този въпрос.

— Защо?

— Моля?

— Защо ми задавате тези въпроси?

— А, има ги във формуляра.

— В кой формуляр? — попитах аз. — В болницата попълних всички формуляри.

— Това е друг формуляр. Анкета на СЗС. Службата за здравеопазване и сигурност.

— За какво става дума?

— Имало е още един случай като този с дъщеря ви.

— Къде?

— В Сакраменто.

— Кога?

— Преди пет дни. Но ситуацията била съвсем различна. Пациентът бил четирийсет и две годишен естественик, който спял на открито в планината, специалист по дивите цветя. Търсел някакво цвете или нещо такова. Както и да е, постъпил в болницата в Сакраменто. И състоянието му се променяло също като при дъщеря ви — внезапно необяснимо начало, без треска, болезнена еритемна реакция^[1].

— Изследването с магнитен резонанс ли я е прекратило?

— Не знам дали са го изследвали с магнитен резонанс — отвърна лекарят. — Но очевидно този синдром — какъвто и да е той, е ограничен. Ненадейно начало и внезапен край.

— Той добре ли е сега? Естественикът?

— Да. Два дни зачервяване на кожата и нищо повече.

— Хубаво. Радвам се да го чуя.

— И аз така си помислих — каза докторът. После предупреди, че можело пак да ми се обади, за да ми зададе още няколко въпроса, нали нямало проблем? Отговорих, че може да ми се обажда когато пожелае. Той ме помоли да му позвъня, ако в състоянието на Аманда настъпи промяна. Обещах му и затворих.

Аманда беше зарязала Бисквитеното чудовище и стоеше изправена в креватчето. С една ръка се държеше за решетката и протягаше другата към мен.

Вдигнах я на ръце — и в следващия момент тя грабна очилата ми. Пресегнах се да си ги взема и дъщеря ми изпищя от радост.

— Аманда — казах аз, ала закъснях — тя ги хвърли на пода. Запремигнах.

Без очила не виждам добре. Тези бяха с телени рамки, които трудно се забелязваха. Застанах на четири крака и прокарах длан по пода с надеждата да докосна стъкло. Нищо. Присвих очи, пристъпих напред и повторих същото движение. Пак нищо. После зърнах

отразена светлина под креватчето. Оставих бебето, пропълзях отдолу, взех си очилата и си ги сложих. Междувременно си блъснах главата в леглото и веднага я наведох.

И се озовах пред електрическия контакт на стената. В него бе пъхната пластмасова кутийка. Извадих я и я разгледах. Представляваше петсантиметров куб, наглед обикновен електрически стабилизатор, произведен в Тайланд. Върху пластмасата беше отпечатан входно-изходният волтаж. Отдолу имаше бял етикет с буквено съкращение и бар код. От ония стикери, с които обозначават фирмения си инвентар компаниите.

Завъртях куба в дланта си. Откъде се бе взел? От половин година аз се грижех за къщата. Знаех кое къде е. И в стаята на Аманда определено нямаше нужда от електрически стабилизатор. Такова устройство се използваше само за чувствителна електронна техника като компютри.

Изправих се и се огледах, за да видя дали има още някакви промени. И с изненада установих, че всичко е разместено — не много, но все пак е разместено. Абажурът на нощната лампа беше с герои от „Мечо Пух“. Винаги държах Тигър обърнат към креватчето, защото знаех, че Аманда най-много го обича. Сега натам гледаше Прасчо. В единия ъгъл на плота за повиване имаше петно, затова винаги го държах отдолу вляво. Сега бе отгоре вдясно. Нареждах кремове и против обриви в левия край на лавицата, за да не може да ги стигне. Сега бяха прекалено близо. И така нататък...

Икономката влезе в стаята.

— Чистила ли си тази стая, Мария? — попитах я аз.

— Не, господин Форман.

— Но всичко е разместено.

Тя се озърна и сви рамене.

— Не, господин Форман. Същото е.

— Не, не — възразих аз. — Разместено е. Виж. — Посочих абажура, плота за повиване. — Разместено е.

Прислужницата повторно сви рамене.

— Добре, господин Форман. — Виждах, че е смутена. Или не разбираше какво й говоря, или ме смяташе за побъркан. И навярно наистина изглеждах като побъркан — голям вманиачен по абажур с герои от „Мечо Пух“. Показах й куба в дланта си.

— Виждала ли си това?

Мария поклати глава.

— Не.

— Беше под креватчето.

— Не знам, господин Форман. — Тя внимателно го разгледа. След това отново сви рамене и ми го върна. Държеше се спокойно, ала погледът ѝ бе нащрек. Започвах да се чувствам неловко.

— Добре, Мария. Няма значение.

Тя се наведе и вдигна бебето.

— Сега аз нахрани я.

— Да, добре.

Обзет от странни мисли, излязох от стаята.

Просто ей така потърсих буквеното съкращение в интернет. Получих връзки с храма на Шри Шива Вишну, школата на Вафен-СС в Кониц, продажба на нацистки отличия, компаниите „Събсистемс Сеймпъл Дисплей Текнолоджи“ и „Оптикъл ВариТемп Криостат Системс“, теракотни плочки за под, някаква музикална група на име Слингшотвинъс, Швейцарската федерация по стрелба... и така нататък.

Изключих компютъра.

Вперих поглед през прозореца.

Мария ми бе дала списък за пазар, старателно изписвайки думите с неловката си ръка. Трябваше да напазарувам преди да взема децата. Ала не помръднах. Имаше моменти, в които безмилостният ход на домашния живот като че ли ме смазваше, караше ме да се чувствам победен и празен. В такива моменти трябваше няколко часа просто да поседя.

Зачудих се дали тази вечер Джулия ще ми се обади с поредното оправдание. Зачудих се как ще постъпя, ако в скоро време ми заяви, че е влюбена в друг мъж. Зачудих се какво ще правя, ако дотогава все още не съм си намерил работа. Зачудих се дали изобщо ще си намеря работа. Докато мислите ми блуждаеха, въртях малкия електрически стабилизатор в дланта си.

Пред прозореца растеше голямо коралово дърво с дебели листа и зелен дънер. Бяхме го посадили като фиданка скоро след като се бяхме нанесли в къщата. Разбира се, направиха го озеленителите, но всички присъствахме. Никол носеше пластмасова кофичка и лопатка. Ерик

пълзеше наоколо по памперси. Джулия беше приложила чара си, за да накара работниците да останат до късно и да довършат работата. След като си отидоха, аз я целунах и избърсах калта от носа ѝ. „Някой ден това дърво ще покрие цялата ни къща“ — рече тя.

Ала не стана така. Буря строши един клон и то порасна малко накриво. Кораловото дърво е меко и клоните му лесно се чупят. Така и не покри къщата.

Живо си спомнях всичко. Вперил поглед навън, аз все още виждах цялото семейство на моравата. Но това бе само спомен. И се опасявах, че вече не отразява действителността.

След като години наред си работил с мултиагентни системи, започваш да виждаш живота от гледна точка на тези програми.

Можете да си представите мултиагентната среда като шахматна дъска. Самите агенти са шахматните фигури. Те взаимодействат помежду си, за да постигнат определена цел, също както целта на фигурите е да постигнат победа в играта. Разликата е, че никой не мести агентите. Те самостоятелно си взаимодействат, за да постигнат желанния резултат.

Ако ги програмирате с памет, агентите познават околната среда. Помнят къде са били на дъската и какво се е случило там. Могат да се връщат на дадено място с определени очаквания. И накрая, програмистите казват, че агентите имат определени представи за средата и действат съобразно с тях. Това не е буквално вярно, разбира се, но спокойно би могло да е. Поне така изглежда.

Най-интересното обаче е, че с времето някои агенти придобиват грешни представи. Независимо дали се дължи на сблъсък на мотивации, или друга причина, те започват да се държат неадекватно. Средата се променя, но те като че ли не го знаят. Повтарят остарели модели. Поведението им вече не отразява действителното положение на шахматната дъска. Сякаш са приковани в миналото.

В еволюционните програми тези агенти загиват. Нямаат деца. В други мултиагентни програми просто ги заобикалят, изтласкват ги към периферията, докато главният поток от агенти продължава напред. Някои програми имат модул на „смъртта“, който от време на време ги отсява и ги отстранява от шахматната дъска.

Въпросът е, че са приковани в миналото си. Понякога се освобождават и се връщат в правия път. Друг път не успяват. Тези

мисли ме потискаха. Размърдах се на стола си и погледнах часовника. С облекчение видях, че е време да взема децата.

Докато чакахме да свърши репетицията на Никол, Ерик си написа домашното в колата. Тя излезе в мрачно настроение — смятала, че има вероятност да получи главна роля, но преподавателят по театрално майсторство я разпределил в хора.

— Само две реплики! — заяви Никол и затръшна вратата. — Да ви кажа ли какви? „Ето, Джон идва“. И във второ действие: „Това изглежда много сериозно“. Две реплики! — Тя се отпусна назад и затвори очи. — Не разбирам какво му е на господин Блейки!

— Сигурно смята, че си некадърна — подметна Ерик.

— Лайненце гадно! — Никол го шляпна по главата.

— Маймунски гъз!

— Стига — казах аз, докато палех колата. — Коланите.

— Идиотче проклето — измърмори Никол, докато си закопчаваше предпазния колан.

— Казах да престанете.

— Пикла — рече Ерик.

— Стига, Ерик.

— Да, Ерик, послушай баща си и млъкни.

— Никол! — Стрелнах я с поглед в огледалото.

— Извинявай.

Още малко и щеше да се разплаче.

— Миличка, много съжалявам, че не си получила ролята — казах й. — Знам, че много я искаше, и сигурно си разочарована.

— Не, не ми пука.

— Добре.

— Наистина, татко, не ми пука. Това е минало. Продължавам напред. — И след кратка пауза: — Знаеш ли на коя я дадоха? На оная минетчийка Кейти Ричардс! Господин Блейки е голям хуй — И преди да успее да кажа нещо, избухна в сълзи, като хлипаше силно и артистично.

Мислено си отбелязах след вечеря да поговоря с Никол за тия изрази — след като се успокои.

Режех зелен фасул, за да го готвя на пара, когато Ерик ме попита от вратата на кухнята:

— Татко, къде ми е плейърът?

— Нямам представа. — Така и не можех да свикна с мисълта, че трябва да знам къде са личните им вещи. Геймбоят на Ерик, бейзболната му ръкавица, блузката на Никол, гривната ѝ.

— Защото не мога да го намеря. — Той остана на вратата, без да се приближава, за да не го накарам да помогне в подреждането на масата.

— Търси ли?

— Навсякъде, татко.

— Аха. А в стаята си търси ли?

— Да.

— В дневната?

— Навсякъде.

— А в колата? Може да си го оставил в колата.

— Не съм, татко.

— Да не си го оставил в шкафчето си в училище?

— Нямаме шкафчета, а кабинки.

— Провери ли в джобовете на якето си?

— Стига, татко. Търсих навсякъде. Плейърът ми трябва.

— След като вече си търсил навсякъде, и аз няма да го намеря, нали така?

— Татко!

— Ще ми помогнеш ли?

Задушеното щеше да се готви още половин час. Оставих ножа и отидох в стаята на Ерик. Проверих на всички обичайни места, в дъното на гардероба му, където имаше купчина сбутани дрехи (трябваше да поговоря с Мария за това), под леглото, зад нощното шкафче, в най-долното чекмедже в банята и под захвърлените върху бюрото камари боклуци. Ерик имаше право. Плейъра го нямаше в стаята. Запътихме се към дневната. Пътьом надникнах в стаята на бебето. И веднага го видях. На лавицата до плота за повиване, точно до тубичките с бебешки крем. Ерик го грабна.

— Много ти благодаря, татко! — И изчезна.

Нямаше смисъл да питам защо е в стаята на бебето. Върнах се в кухнята и продължих да режа фасула. Почти незабавно:

— Таткооо!

— Какво? — извиках аз.

— Не работи!

— Недей да крещиш.

Ерик нацупено се появи в кухнята.

— Тя го е счупила.

— Кой?

— Аманда. Олигавила го е или нещо такова и го е повредила. Не е честно.

— Провери батерията.

Той ме погледна съчувствено.

— Естествено, татко. Казвам ти, тя го е счупила! Не е честно!

Съмнявах се, че MP3-плейърът му е счупен. Тези неща са много здрави и нямат подвижни части. Пък и беше прекалено голям за бебето. Сложих зеления фасул да се готви и протегнах ръка.

— Дай го.

Отидохме в гаража и извадих кутията с инструменти. Ерик наблюдаваше всяко мое движение. Имах пълен комплект инструменти, необходими за работа с компютри и електронни устройства. Действах бързо. Отворих задния капак и видяхме зелената платка, покрита с фин пласт сивкав прах, като мъх от сушилня за дрехи, който обгръщаше всички електронни части. Предположих, че Ерик е играл с него бейзбол. Сигурно затова не работеше. Ала когато погледнах ръба на пластмасовата кутия, видях гумен уплътнител. Устройството беше херметично затворено.

Издухах праха, за да виждам по-добре. Надявах се, че проблемът е разхлабена клема на батерията или изскочил чип, нещо, което лесно може да се поправи. Втренчих се в чиповете и се опитах да прочета надписите. Буквите на един от тях бяха размазани...

Сепнах се.

— Какво има? — попита Ерик.

— Дай ми лупата.

Той ми я подаде. Наведох се над чипа. Не можех да разчета надписа, тъй като повърхността бе корозирала. Целият чип беше разяден като миниатюрна речна делта. Сега разбрах откъде е дошъл прахът. Той се състоеше от разпаднали се останки от чипа.

— Можеш ли да го поправиш, татко? — нетърпеливо рече Ерик.
— Можеш ли да го поправиш?

Каква бе причината за ръждата? Останалата част от платката изглеждаше наред. Контролиращият чип бе непокътнат. Беше повреден

само чипът на паметта. Не бях специалист по хардуер, но разбирах достатъчно, за да инсталирам харддискове, да добавям памет, такива неща. И преди бях работил с чипове на паметта и никога не се бях сблъсквал с такъв проблем. Единствената причина, която ми идваше наум, бе дефект в чипа. Тия MP3-плейъри сигурно се правеха с възможно най-евтините части.

— Татко? Можеш ли да го поправиш?

— Не — отвърнах аз. — Трябва ми нов чип. Утре ще ти купя.

— Щото тя го е олигавила, нали?

— Не. Мисля, че чипът е дефектен.

— Татко, плейърът си работи цяла година. Тя го е олигавила. Не е честно!

Сякаш по даден знак, бебето се разплака. Оставих плейъра на масата в гаража и влязох в къщата. Погледнах си часовника. Докато задушеното станеше, имах точно толкова време, колкото да сменя памперса на Аманда и да ѝ приготвя вечерята.

В девет двете по-малки деца вече спяха. Чуваше се само гласът на Никол, която повтаряше:

— Това изглежда много сериозно. Това изглежда много сериозно. Това изглежда много сериозно. — Стоеше пред огледалото в банята, гледаше се и повтаряше репликите си.

Бях получил гласова поща от Джулия, че ще се прибере до осем, но не беше успяла. Нямах намерение да ѝ се обаждам, за да проверя. Пък и бях уморен, прекалено уморен, за да събера сили да се безпокоя за нея. През последните няколко месеца бях усвоил много трикове — главно свързани с честото използване на алуминиево фолио, за да не се налага да мия съдовете — ала въпреки това след като стотвих, сложих масата, нахраних децата, играх на самолет, за да накарам бебето по-бързо да си изяде кашата, вдигнах масата, избърсах столчето за хранене, приспах Аманда и подредих кухнята, бях скапан. Особено защото бебето плюеше кашата и Ерик по време на цялата вечеря упорито повтаряше, че не било честно, искал пилешки крокети, а не задушено.

Строполих се на леглото и включих телевизора.

На екрана се появиха снежинки. Сетих се, че е включен DVD-плейърът вместо кабелната телевизия. Натиснах бутона на

дистанционното управление и дискът в устройството се включи. Беше демонстрацията на Джулия отпреди няколко дни.

Камерата влезе в сърцето. Кръвта бе почти безцветна, с рикоширащи насам-натам червени телца. Джулия говореше на фона на биещото сърце. Пациентът неподвижно лежеше на операционната маса под антената.

— Излизаме от камерата и пред нас е аортата. Сега ще продължим по артериалната система.

Тя се обърна с лице към обектива.

— Образите, които виждате, се менят прекалено бързо, но можем да оставим камерата да обикаля в продължение на половин час и така ще получим изключително подробна съставна картина на всеки интересоващ ни детайл. С помощта на силно магнитно поле сме в състояние дори да спрем камерата. Когато свършим, просто пречистваме кръвта с интравенозна система, заобиколена от силно магнитно поле, отстраняваме частиците и пращаме пациента да се прибере вкъщи.

Камерата отново се насочи към Джулия.

— Тази технология на „Займос“ е безопасна, сигурна и извънредно лесна за използване. Тя не изисква специализиран персонал и може да се прилага от медицинска сестра или акушерка. Само в Съединените щати от сърдечносъдови заболявания ежегодно умират един милион души. Над трийсет милиона страдат от сърдечносъдови болести. Търговските перспективи за тази видеотехнология са отлични. Поради своята безболезненост, простота и сигурност, тя ще измести други видеотехнологии като томографското сканиране и ангиографията и ще се превърне в обичайна процедура. Ние ще продаваме нанотехнологичните камери, антената и мониторните системи. Цената на едно изследване ще е само дващсет долара. За сравнение, в момента се прилагат генетични методи които струват две-три хиляди долара. Но само за дващсет долара ние очакваме през първата година приходите в световен мащаб да надхвърлят четиристотин милиона долара. А щом процедурата се наложи, тази цифра ще се утрои. Става дума за технология, която носи един милиард и двеста милиона долара годишно. А сега ще отговоря на въпросите ви.

Прозях се и изключих телевизора. Демонстрацията беше внушителна. Не разбирах защо „Займос“ се затрудняват да съберат нужните средства. За инвеститорите това трябваше да е сигурно вложение.

Но пък тя навярно нямаше никакви затруднения. Сигурно просто използваше проблемите около финансирането като оправдание всяка вечер да закъснява. С други цели.

Изключих лампата. Лежах в леглото, зяпах тавана и виждах откъслечни картини. Бедрото на Джулия, праметното върху мъжки крак. Извития гръб на Джулия. Задъханата Джулия с напрегнати мускули. Протегнатата ѝ към таблата на леглото ръка. Не можех да прогоня тези образи.

Станах и отидох да видя децата. Никол още не си бе легнала и си пишеше имейли с приятелите си. Казах ѝ, че е време да угаси осветлението. Ерик се беше отвил. Завих го. Бебето продължаваше да е мораво, ала спеше дълбоко и дишаше равномерно.

Върнах се в спалнята. Насилих се да заспя, да мисля за нещо друго. Мятах се и се въртах, намествах възглавницата, изпих чаша мляко с бисквити. Накрая неспокойно заспах.

И сънувах нещо странно.

По някое време през нощта се претърколих и видях, че Джулия се съблича до леглото. Движенията ѝ бяха бавни, като че ли бе уморена или ѝ се спеше. Разкопчаваше блузата. Лицето ѝ бе извърнато на другата страна, но го виждах в огледалото. Изглеждаше красива, почти царствена. Скулите ѝ бяха малко по-остри от обикновено, навярно заради светлината. Клепачите ми бяха притворени. Тя не забеляза, че съм буден. Бавно продължаваше да се разкопчава. Устните ѝ помръдваха, сякаш шепнеше нещо или се молеше. Очите ѝ блуждаеха.

И пред погледа ми устните ѝ станаха тъмночервени, после черни. Джулия не чувстваше нищо. Чернотата потече от устата по бузите и долната половина на лицето ѝ, след това по шията. Затаих дъх. Обзе ме усещане за огромна опасност. Чернотата потече надолу по тялото ѝ, докато не я покри цялата като с наметало. Оставаше чиста само горната половина на лицето ѝ. Изражението ѝ бе спокойно и тя продължаваше да гледа в празното пространство с беззвучно помръдващи устни.

Потръпнах. След миг черното наметало се плъзна на пода и изчезна.

Отново нормална, Джулия си съблече блузата и влезе в банята.

Искаше ми се да стана и да я последвам, но установих, че не съм в състояние да се надигна. Тежка изнемога ме притискаше към леглото и ме обездвижваше. Бях толкова изтощен, че едва дишах. Това потискащо чувство на умора бързо се усилваше и изпълваше съзнанието ми. Усетих, че очите ми се затварят, и заспах.

---

[1] ??? ↑

ЧЕТВЪРТИ ДЕН, 06:40

На другата сутрин сънят продължаваше да е жив в ума ми. Струваше ми се съвсем реален, изобщо не приличаше на обикновен сън.

Джулия вече беше станала. Измъкнах се от леглото и отидох на мястото, където я бях видял през нощта. Внимателно огледах килимчето, нощното шкафче, смачкания чаршаф и възглавницата. Нямахше нищо необичайно, нищо особено. Никакви тъмни черти и следи.

Отидох в банята и проверих грижливо подредените ѝ до мивката козметични средства. Нищо странно. Сигурно бях сънувал.

Една част от съня ми обаче беше ярна: Джулия изглеждаше по-красива отвсякога. Когато я заварих в кухнята да си налива кафе, скулите ѝ бяха по-остри. Тя винаги бе имала пълничко лице. Сега беше слабо, с ясно очертан овал. Приличаше на топмодел. Тялото ѝ също — при по-внимателен поглед — бе по-стройно, по-мускулесто. Не беше отслабнала, просто имаше по-стегнат, по-енергичен вид.

— Изглеждаш страхотно — казах аз.

Тя се засмя.

— Чудя се защо. Скапана съм.

— Кога се прибра?

— Към единайсет. Надявам се, че не съм те събудила.

— Не. Но сънувах странен сън.

— Нима?

— Да, сънувах, че...

— Мамо! Мамо! — Ерик влетя в кухнята. — Не е честно! Никол не ще да излезе от банята! Кисне вътре цял час. Не е честно!

— Иди в нашата баня.

— Трябва да си взема чорапите, мамо. Не е честно.

Познато затруднение. Ерик имаше любими чорапи и ги носеше, докато не почернеят от мръсотия. Кой знае защо, другите чорапи в чекмеджето не му харесваха. Не можех да го накарам да обясни защо. Но сутрешното обуване на чорапи му беше сериозен проблем.

— Разговаряли сме за това, Ерик — намесих се аз. — Трябва да си обуваш чисти чорапи.

— Ама тези са ми хубавите!

— Ерик. Имаш цял куп хубави чорапи.

— Не е честно, татко. Тя е вътре от час, не се шегувам.

— Иди да си обуеш чисти чорапи, Ерик.

— Татко...

Посочих с показалец към стаята му.

Той се отдалечи, като продължи да мърмори, че не било честно.

Обърнах се към Джулия, за да подновя разказа си. Тя ме наблюдаваше студено.

— Ти наистина не разбираш, нали?

— Какво?

— Той дойде да приказва с мен и ти се намеси. Имаше право.

— Извинявай.

— Напоследък почти не виждам децата, Джак. Мисля, че трябва да ме оставяш да общувам с тях, без да ни контролираш.

— Извинявай. Всеки ден се занимавам с това и мислех...

— Това наистина е проблем, Джак.

— Вече ти се извиних.

— Чух. Но мисля, че не съжаляваш, защото не забелязвам да правиш нещо, за да промениш поведението си.

— Права си, Джулия. — Опитвах се да овладее гнева си. — Извинявай, че се държах така.

— Ти ме изолираш и ме отделяш от децата...

— По дяволите, Джулия, теб все те няма!

Ледено мълчание. После:

— Определено ме има — заяви тя. — Не смей да говориш че ме няма.

— Чакай малко, чакай малко. Кога си била тук? Кога за последен път си вечеряла вкъщи, Джулия? Снощи те нямаше, предната вечер също. От цяла седмица, Джулия. Няма те.

Тя ме прониза с поглед.

— Не знам какво целиш, Джак. Не знам каква игра ми играеш.

— Никакви игри не ти играя. Попитах те нещо.

— Аз съм добра майка и се стремя да поддържам равновесие между изключително напрегнатата си работа, изключително

напрегнатата си работа, и потребностите на семейството ми. И не получавам абсолютно никаква помощ от теб.

— Какви ги приказваш? — Повиших глас още повече. Започвах да изпитвам усещане за нереалност.

— Ти ме тормозиш и настройваш децата срещу мен — отвърна Джулия. — Виждам какво правиш. Не си мисли, че не виждам. Изобщо не ме подкрепяш. След толкова години семеен живот, трябва да ти кажа, че се отнасяш с жена си отвратително.

И изхвърча от стаята със свити юмруци. Беше толкова разгневена, че не забеляза Никол, която стоеше до вратата и бе чула всичко. И се взираше в мен, когато майка ѝ профуча покрай нея.

Шофирах към училището.

— Тя се е побъркала, татко.

— Не е.

— Знаеш, че се е побъркала. Само се преструваш.

— Тя ти е майка, Никол — отвърнах аз. — Майка ти не е побъркана. Просто в момента има много работа.

— Така каза и след като се карахте миналата седмица. Обаче е вярно. Преди не се карахте.

— Просто сме много изнервени.

Никол изсумтя, скръсти ръце и впери поглед пред себе си.

— Не знам защо я търпиш.

— А аз не знам защо си подслушвала нещо, което не е твоя работа.

— Защо ме будалкаш, татко?

— Никол...

— Извинявай. Но защо не си откровен, вместо винаги да я защитаваш? Тя не се държи нормално. Знаем, че я смяташ за побъркана.

— Не е вярно.

— Ти си побърканата — плесна я по тила Ерик, който седеше на задната седалка.

— Млъкни, въздишка от гъз.

— Ти млъкни, повръщия от пор.

— Да не ви чувам повече — високо казах аз. — Не съм в настроение.

Спряхме пред училището. Децата изскочиха навън. Никол се обърна да вземе раницата си, стрелна ме с поглед и изчезна.

Не смятах Джулия за побъркана, но нещо определено се беше променило и докато си припомнях сутрешния разговор изпитвах безпокойство поради други причини. Репликите ѝ звучаха така, като че ли държеше обвинителна реч в съда. Излагаше нещата методично, стъпка по стъпка.

„Ти ме изолираш и ме отделяш от децата.“

„Тук съм, просто ти не забелязваш.“

„Аз съм добра майка и поддържам равновесие между изключително напрегнатата си работа и потребностите на семейството ми.“

„Изобщо не ме подкрепяш.“

„Настройваш децата срещу мен.“

Представях си как адвокатът ѝ казва тези неща в съда. И знаех защо. Според една статия в популярно списание, която наскоро бях прочел, в момента модерният аргумент в съда бил „подмяна на чувствата“. Бащата настройвал децата срещу майката. Трoвел мозъчетата им с думи и дела. Докато мама била безупречна, както винаги.

Всеки баща знае, че съдебната система безнадеждно е предубедена в полза на майките. Съдиите говорят за равноправие и издават присъдата, че детето се нуждае от майка си. Даже тя да отсъства. Даже да го бие или да забравя да го нахрани. Стига да не стреля по децата и да не им троши костите, в очите на съда тя е добра майка. И даже да стреля по тях, бащата може да не спечели делото. Бившата жена на един от приятелите ми в „МедияТроникс“ се друсаше с хероин и години наред обикаляше клиниките за наркомани. Накрая се разведоха и имаха съвместно настояничество. Предполагаше се, че е чиста, обаче децата твърдяха противното. Моя приятел се безпокоеше. Не искаше тя да вози децата, когато е дрогирана. Не искаше около тях да се въртят наркопласъори. Затова подаде съдебен иск за пълно настояничество — и изгуби. Съдията реши, че бившата му съпруга наистина се опитва да преодолее зависимостта си и че децата се нуждаели от майка си.

Такава е действителността. И ми се струваше, че Джулия подготвя почвата. И от тази мисъл ме побиваха тръпки.

Докато се измъчвах, мобифонът ми иззвъня. Обаждаше се Джулия. За да се извини.

— Много извинявай. Сутринта ти наговорих куп глупости. Не беше сериозно.

— Какво?

— Знам, че ме подкрепяш, Джак. Разбира се. Без теб нямаше да успея. Страхотно се справяш с децата. Просто напоследък не съм на себе си. Извинявай, че ти наговорих такива неща.

Щеше ми се да бях записал извинението ѝ, когато затворих.

За десет имах уговорка с агентката си Ани Джерард. Срецнахме се в слънчевия вътрешен двор на едно кафене на Бейкър Стрийт. Винаги се срещахме навън, за да може Ани да пуши. Тя беше извадила лаптопа си и бе включила безжичен модем. От устните ѝ висеше цигара и очите ѝ бяха присвити заради дима.

— Намери ли ми нещо? — попитах, докато седах срещу нея.

— Да. Две много добри възможности.

— Страхотно. Разказвай.

— Какво ще кажеш за това? Главен аналитик в научноизследователския отдел на Ай Би Ем. Създаване на системи за разпределена обработка.

— Точно по моята специалност.

— И аз така си помислих. Ти си напълно квалифициран за това място, Джак. Ръководил си лаборатория с шейсет души. Основна заплата двеста и петдесет плюс процент от всичко, разработено в твоята лаборатория.

— Звучи страхотно. Къде?

— В Армонк.

— В щата Ню Йорк ли? — Поклатих глава. — В никакъв случай, Ани. Ами второто място?

— Шеф на екип, проектиращ мултиагентни системи в застрахователна компания. Това е отлична възможност и...

— Къде?

— В Остин.

Въздъгнах.

— Виж, Ани, Джулия си обича работата, напълно ѝ е отдадена и няма да я напусне. Децата ми са ученици и...

— Хората постоянно се местят, Джак. И децата на всички са ученици. Децата се приспособяват.

— Но Джулия...

— И жените на другите хора работят. И въпреки това се местят.

— Знам, но Джулия...

— Приказвал ли си с нея? Повдигал ли си този въпрос?

— Ами, не, защото...

— Джак. — Ани ме изгледа втренчено над лаптопа. — Време е да престанеш с глупостите. Не си в положение да избираш. Срокът ти на годност изтича.

— Срокът ми на годност — повторих аз.

— Точно така. Безработен си вече половин година. Това е много време в сферата на високите технологии. Компаниите смятат, че щом дълго не можеш да си намериш работа, сигурно ти има нещо. Не ги е грижа какво, просто приемат, че прекалено много пъти си бил отхвърлян от прекалено много други компании. Скоро изобщо няма да те приемат на събеседване. Нито в Сан Хосе, нито в Армонк, нито в Остин, нито в Кембридж. Чуваш ли ме?

— Да, но...

— Стига глупости, Джак. Трябва да поговориш с жена си. Трябва да измислиш как да удължиш срока си на годност.

— Но аз не мога да напусна Долината. Трябва да остана тук.

— Тук не е много хубаво. — Тя отново вдигна екрана на лаптопа.

— Щом спомена името ти, получавам... между другото, какво става в „МедияТроникс“? Ще съдят ли Дон Грос?

— Не знам.

— Чувам тоя слух от няколко месеца, но така и нищо не става. Надявам се да го дадат под съд — заради теб.

— Не разбирам — казах аз. — Имам отлична квалификация в гореща област, мултиагентна разпределена обработка и...

— Гореща област ли? — изгледа ме с присвити очи тя. — Разпределената обработка не е гореща област, Джак. Направо е радиоактивна. Всички в Долината смятат, че пробивът в изкуствения живот ще дойде от разпределената обработка.

— Така е — съгласих се.

През последните няколко години изкуственият живот бе изместил изкуствения интелект като дългосрочна цел на компютърната промишленост. Идеята бе да се пишат програми, които притежават свойства на живи същества — способност за приспособяване, съвместни действия, усвояване и промяна. Много от тези качества бяха

особено важни в роботиката и започваха да се постигат с помощта на разпределената обработка.

Разпределена обработка означава разпределяне на работата между няколко процесора или в мрежа от виртуални агенти, които си създават в компютъра. Тази цел може да се осъществи по няколко начина, например да се създаде голяма популация от сравнително неинтелигентни агенти, които действат заедно — нещо като колония мравки. В моя екип бяхме вършили подобна работа.

Друг метод изисква създаване на така наречената неврална мрежа, която имитира мрежата от неврони в човешкия мозък. Оказва се, че дори елементарни неврални мрежи притежават изненадваща способност. Могат да се учат, да трупат опит. Бяхме се занимавали и с тях.

Третият начин предвижда създаване на виртуални гени в компютъра, които еволюират и образуват виртуален свят, докато не се постигне съответната цел.

Има още няколко метода. Взети заедно, те са огромна промяна в сравнение с по-старите идеи за изкуствения интелект или ИИ. Едно време програмистите се опитваха да пишат правила за всички ситуации. Например мъчеха се да научат компютрите, че ако някой купи нещо от магазин, трябва да го плати преди да си тръгне. Ала програмирането на тази напълно логична от гледна точка на здравия разум информация се оказа изключително трудно. Компютърът допускаше грешки. За тяхното избягване се прибавяха нови правила. Накрая се получаваха гигантски програми, милиони редове код, и започваха да се дънят поради самата си сложност. Бяха прекалено големи, за да отстраниш бъговете. Човек не можеше да разбере откъде идват грешките.

Започваше да става ясно, че основаващият се на правила ИИ е неудачен. Много хора правеха ужасяващи предвиждания за края на изкуствения интелект. 80-те години бяха идеално време за английските професори, които смятаха, че компютрите никога няма да настигнат човешкия разум.

Но паралелните агентни мрежи бяха съвсем нов подход. Нова беше и самата философия на програмирането. Предишното основаващо се на правила програмиране действаше „отгоре надолу“. Цялостната система получаваше общи правила за поведение.

Докато новото програмиране подходеше „отдолу нагоре“. Програмата определяше поведението на отделните агенти на най-ниско структурно равнище. Ала поведението на системата като цяло не беше определено, а еволюираше в резултат на стотици незначителни взаимодействия на ниско равнище.

Тъй като не бе програмирана, системата даваше изненадващи резултати. Програмистите не бяха в състояние да ги предвидят. Тъкмо затова новите програми приличаха на живи същества. И тъкмо затова тази област беше гореща, защото...

— Джак.

Ани ме потупваше по ръката. Запримигвах.

— Чу ли какво ти казах, Джак?

— Извинявай.

— Ти не ме слушаш. — Тя издуха цигарен дим в лицето ми. — Да, прав си, работиш в гореща област. Но това е още една причина да мислиш за срока си на годност. Ти не си електроинженер, специалист по механизми с оптичен двигател. Горещите области бързо се променят. Половин година може да създаде и да унищожи една компания.

— Знам.

— В опасност си, Джак.

— Разбирам.

— Ясно. Ще поговориш ли с жена си? Моля те.

— Да.

— Добре. Непременно поговори. Защото иначе не мога да ти помогна. — Ани пусна горящата си цигара в остатъка от капучиното ми. Фасът изсъска и угасна. Тя затвори лаптопа си, стана и си тръгна.

Обадих се на Джулия, но тя не отговори. Включи се гласовата поща. Знаех, че е загуба на време дори само да повдигна въпроса за преместване. Тя категорично щеше да откаже — особено ако си имаше любовник. Ала Ани бе права, наистина бях в опасност. Трябваше да направя нещо. Трябваше да поставя въпроса.

Седях на бюрото си вкъщи, прехвърлях електрическия стабилизатор в ръце и се опитвах да измисля какво да правя. Имах още час и половина преди да изляза за училището на децата. Наистина

исках да поговоря с Джулия. Реших да я потърся чрез телефонната централа на компанията.

— „Займос Текнолоджи“.

— Джулия Форман, моля.

— Изчакайте, ако обичате. — Класическа музика, после друг глас. — Кабинетът на госпожа Форман.

Познах Керъл, секретарката ѝ.

— Керъл, обажда се Джек.

— А, здравейте, господин Форман. Как сте?

— Благодаря, добре.

— Джулия ли търсите?

— Да.

— Тя ще прекара деня в Невада, във фабриката. Да се опитам ли да ви свържа?

— Да, моля.

— Един момент.

Тя ме включи на изчакване. Известно време в слушалката цареше тишина.

— Тя е на съвещание, което ще продължи още час, господин Форман. Очаквам да ми се обади, когато се освободи. Искате ли да ви позвъни?

— Да, моля.

— Да ѝ предам ли нещо?

— Не — отвърнах аз. — Само ѝ кажете да ми се обади.

— Добре, господин Форман.

Вперих поглед в празното пространство, като продължавах да въртя кутийката в ръка. „Тя ще прекара деня в Невада.“ Джулия не ми беше споменала, че ще ходи в Невада. Припомних си разговора с Керъл. Дали гласът ѝ бе звучал неловко? Дали я прикриваше? Не бях сигурен. Вече не бях сигурен в нищо. Зазяпах се през прозореца и пред очите ми пръскачките се включиха. Конични струи обляха моравата. Беше обяд, най-голямата жега, абсолютно неподходящо време за поливане. Системата не биваше да се включва, бяха я настроили едва преди два дни.

Докато гледах водата, започна да ме обзема униние. Струваше ми се, че всичко е наопаки. Нямах работа, жена ми я нямаше, децата бяха

досадни, постоянно усещах, че не мога да се справя с тях — а сега се бяха повредили и тъпите пръскачки. Щяха да изгорят тъпата морава.

И тогава бебето се заплака.

Джулия така и не се обади. За вечеря нарязях пилешки гърди на ленти (номерът е да ги режеш студени, почти замразени), защото пилешките крокети също бяха любими на всички. Извадих ориз за гарнитура. Погледнах морковите в хладилника и реших, че макар да са старички, мога да ги използвам.

Докато ги чистех, си порязах пръста. Раната не беше дълбока, но течеше много кръв и лейкопластът не я спря. Наложих се да залепя още лейкопласт. Нервирах се.

Закъснях с вечерята и децата бяха раздразнителни. Ерик се оплакваше, че пилешките крокети били отврат, в „Макдоналдс“ били много по-вкусни, защо не можело да вечеряме там? Никол повтаряше по различен начин репликите от пиесата си, а Ерик я имитираше под нос. Бебето плюеше всяка лъжица каша, докато не я смесих със смачкан банан. Не знам защо преди не се бях сецал за това. Аманда растеше и вече не искаше тия буламачи.

Ерик си беше забравил тетрадката с домашното в училище. Казах му да се обади на приятелите си, за да ги попита за задачата, но той не ме послуша. Никол висеше пред компютъра и аз час по час влизах при нея, за да ѝ напомня първо да си научи уроците. „Ей сега, татко“ — все отвръщаше тя. Бебето мрънкаше и ми отне много време, докато го приспя.

За пореден път се отбих в стаята на Никол и ѝ казах:

— Веднага, по дяволите! — Тя се заплака. Ерик дойде да злорадства. Попитах го защо не си е легнал. Той видя изражението ми и изчезна. Разхълцана, Никол заяви, че трябвало да ѝ се извиня. Отговорих, че е трябвало да направи онова, което вече два пъти съм ѝ казал. Тя влезе в банята и затръшна вратата.

— Не мога да заспя при тая врява! — извика от стаята си Ерик.

— Още една дума и една седмица няма да има телевизия! — отвърнах му аз.

— Не е честно!

Отидох в спалнята и включих телевизора да догледам мача. След половин час проверих децата. Бебето спеше спокойно. Ерик също. Беше се отвил. Завих го. Никол учеше. Извини ми се. Прегърнах я.

Върнах се в спалнята и десетина минути погледах мача, после заспах.

ПЕТИ ДЕН, 07:10

Когато на сутринта се събудих, видях, че другата половина на леглото все още е оправена. Джулия изобщо не се беше прибирала. Проверих телефона за съобщения. Нямаше. Ерик влезе в спалнята и видя леглото.

— Къде е мама?

— Не знам, сине.

— Излязла ли е вече?

— Предполагам.

Той ме погледна, после премести очи към оправеното легло. И излезе от стаята. Нямаше да го приеме леко.

Но започвах да си мисля, че ще се наложи. Може би дори трябваше да се срещна с адвокат. Само че в адвокатите има нещо безвъзвратно. Ако проблемът бе чак толкова сериозен, сигурно щеше да е фатален. Не исках да повярвам, че с брака ми е свършено, затова отлагах срещата с адвоката.

И тогава реших да се обадя на сестра си в Сан Диего. Елън е клинична психоложка и работи в Ла Хола. Още бе рано и предполагам, че не е отишла в болницата. Беше си вкъщи. Обаждането ми я изненада. Обичам сестра си, но сме съвсем различни. Така или иначе, накратко ѝ описах подозренията си за Джулия.

— Искаш да кажеш, че Джулия не се е прибрала вкъщи ѝ не ти се е обадила, така ли?

— Да.

— Ти обади ли ѝ се?

— Още не.

— Защо?

— Не знам.

— Може да е катастрофирала, може да е пострадала.

— Едва ли.

— Защо?

— Човек винаги научава, когато стават катастрофи. Не е това.

— Струваш ми се разстроен, Джак.

— Не знам. Възможно е.
Сестра ми помълча за миг. После каза:
— Имаш проблем, Джак. Защо не направиш нещо?
— Какво например?
— Иди при семеен консултант. Или при адвокат.
— Божичко!
— Не смяташ ли, че се налага?
— Не знам. Не. Още не.
— Джак. Тя снощи не се е прибрала и не си е направила труда да се обади. Намекът ѝ е пределно ясен. Какво повече искаш?
— Не знам.
— Много често повтаряш „не знам“. Съзнаваш ли го?
— Да.
Пауза.
— Добре ли си, Джак?
— Не знам.
— Искаш ли да дойда за един-два дни? Мога, няма проблем. Трябваше да замина на почивка с гаджето си, обаче се отложи. Така че мога да дойда, ако искаш.
— Не. Всичко е наред.
— Сигурен ли си? Безпокоя се за теб.
— Не, не. Няма нужда да се безпокоиш.
— Депресиран ли си?
— Не. Защо?
— Добре ли спиш? Правиш ли упражнения?
— Сравнително. Обаче не правя много упражнения.
— Аха. Намери ли си работа?
— Не.
— Има ли перспектива?
— Всъщност не. Не.
— Трябва да отидеш при адвокат, Джак.
— Може би след известно време.
— Джак. Какво ти става? Чуй какво ми каза. Жена ти се отнася студено и гневно с теб. Лъже те. Държи се странно с децата. Семейството като че ли не я интересува. Често отсъства. Положението се влошава. Ти смяташ, че има връзка с друг мъж. Снощи изобщо не се

е прибрала и не се е обадила. Нима ще оставиш нещата просто така, без да предприемеш нещо?

— Не знам какво да предприема.

— Казах ти. Иди при адвокат.

— Наистина ли смяташ, че трябва?

— Наистина, по дяволите.

— Не знам.

Елън ядосано въздъхна.

— Знам, че понякога си малко пасивен, Джак, но...

— Не съм пасивен — прекъснах я аз. И прибавих: — Не мога да понасям да ми правиш психооценки.

— Джулия ти изневерява, смяташ, че се готви да ти отнеме настойничеството на децата — и ще оставиш нещата просто така? Според мен това си е пасивност.

— А какво да направя?

— Казах ти. — Отново ядосана въздишка. — Добре. Ще си взема два дни отпуска и ще дойда.

— Елън...

— Не спори. Идвам. Можеш да кажеш на Джулия, че ще ти помагам с децата. Ще пристигна следобед.

— Но...

— Няма „но“. И затвори.

Не съм пасивен. Предпазлив съм. Елън е много енергична, характерът ѝ е идеален за психоложка, защото обича да казва на хората какво да правят. Според мен тя е нахална. А според нея аз съм пасивен.

Такава е представата ѝ за мен. Защото в края на 70-те години постъпих в Станфорд и записах популационна биология — чисто академична дисциплина, без практическо приложение, без перспектива за работа, освен в университетите. По онова време в популационната биология настъпваха революционни промени в резултат на полевите проучвания на животни и успехите на генетичната селекция. И двете области изискваха компютърни анализи и прилагаха сложни математически алгоритми. Не успях да открия програмите, които ми трябваха за проучванията ми, затова започнах да ги пиша сам. И се отклоних към компютърните науки — друга странна, чисто академична област.

Дипломирането ми обаче случайно съвпадна с възхода на Силициевата долина и бума на персоналните компютри. През 80-те години малобройните служители в новосъздадените компании правеха цели състояния и аз печелех доста добре в първата фирма, в която постъпих. Запознах се с Джулия, оженихме се, родихме деца. Всичко вървеше гладко. И двамата се справяхме чудесно. Преместих се в друга компания, в която ми се откриваха повече възможности. Просто яхнах вълната, която се носеше към 90-те. Вече не програмирах, защото бях шеф на софтуерния отдел. И всичко си дойде на място, без сериозни усилия от моя страна. Просто навлязох в живота си. Не ми се е налагало да се доказвам.

Такава е представата на Елън за мен. Моята представа е друга. В Силициевата долина съществува най-голямата конкуренция в историята на планетата. Всички работят по сто часа седмично. Всички препускат по трасето. Всички съкращават сроковете за разработване на програмите. Отначало за създаването на нов продукт бяха необходими три години. После две. След това година и половина. Сега всяка година излизаше нова версия. Ако приемем, че отстраняването на бъговете от бета-версията отнема четири месеца, остават само осем месеца истинска работа. Осем месеца, за да преработиш десет милиона реда код и да се увериш, че всичко функционира нормално.

Накратко, Силициевата долина не е място за пасивни личности и аз не съм такъв. Скъсвах се от бачкане. Трябваше ежедневно да се доказвам — иначе с мен щеше да е свършено.

Такава бе представата ми за мен. Бях убеден, че съм прав, Елън обаче имаше право за едно. В кариерата си бях имал късмет. Когато компютърните програми започнаха да имитират биологични системи, аз имах преимуществото, че съм завършил биология. Всъщност някои програмисти трябваше да поделят времето си между компютърната симулация и полевите проучвания на животински групи, за да прилагат уроците на едната област в другата.

Нещо повече, аз бях специализирал популационна биология — науката за групите живи организми. А компютърната наука се развиваше в посока на паралелните мрежови структури — програмирането на популации интелигентни агенти. За тази цел се изискваше специален начин на мислене и аз притежавах точно тази квалификация.

Затова бях много подходящ за тенденциите на развитие в моята област и с нейното развитие постигнах забележителен напредък. Бях на подходящото място в подходящото време.

Поне това беше вярно.

Мултиагентните системи, които бяха създадени по модела на биологични популации, ставаха все по-важни в реалния свят. Като моите програми, които имитираха поведението на мравките, за да управляват големи комуникационни мрежи. Или като програмите, имитиращи разделението на труда в термитните колонии, за да контролират термостатите в небостъргач. Тясно свързани с тях бяха програмите, които имитираха генетична селекция и имаха широк кръг от приложения. Една такава програма показваше на свидетели на престъпление девет лица и им предлагаше да изберат онова, което най-много прилича на престъпника, макар нито едно от тях да не му принадлежеше. След това им показваше още девет лица и така нататък. По този начин програмата постепенно изграждаше изключително точен съставен образ на лицето, много по-прецизен от портретите на полицейските художници. Не се налагаше свидетелите да посочват коя черта избират във всяко лице. Те просто избираха и програмата еволюираше.

След това идваха биотехнологичните компании, които бяха установили, че не са в състояние успешно да създават нови протеини, защото те се нагъваха по необясними начини. Затова сега компаниите използваха генетична селекция, с помощта на която новите протеини сами „еволюираха“. Всички тези процедури за броени години се бяха превърнали в обичайна практика. И възможностите им се разширяваха, ставаха все по-важни.

Да, наистина бях на подходящото място в подходящия момент. Но не бях пасивен, просто имах късмет.

Още не бях взел душ и не се бях избърснал. Отидох в банята, съблякох си тениската и се погледнах в огледалото. Смаяно видях, че коремът ми направо е увиснал. Досега не го бях забелязвал. Естествено, бях на четирийсет и истината бе, че напоследък не се упражнявах много. Не защото бях в депресия. Бях зает с децата и се уморявах. Просто не ми се правеха упражнения.

Втрещих се в отражението си и се зачудих дали Елън не е права.

Основният проблем на психологията е, че човек не може да я прилага към себе си. Може да е невероятно проникателен по отношение на недостатъците на приятелите, съпругата или децата си. Но не и на собствените си недостатъци.

Психологията не действа, ако стоиш пред огледало. Доколкото зная, досега никой не е обяснил този странен факт. Аз лично винаги съм смятал, че в това отношение е много показателна една процедура в компютърното програмиране, наречена „рекурсия“. Рекурсия означава да направиш програмата така, че да има връзка със себе си, да използва собствената си информация, за да повтаря операциите, докато постигне резултат. Рекурсия се прилага при някои алгоритми за подреждане на данни и други подобни неща. Само че трябва да се направи внимателно, защото има опасност машината да изпадне в така наречения „безкраен регрес“. Това е програмният еквивалент на ония смешни огледала, които отразяват все по-малки огледала и така до безкрай. Програмата продължава да повтаря ли повтаря, но нищо не се случва. Машината увисва.

Винаги съм си мислил, че се наблюдава подобно явление, когато човек насочи психологическия си анализ към себе си. Мозъкът увисва. Мисловният процес тече ли тече, ала не води доникъде. Трябва да е нещо такова, защото е известно, че човек може безкрайно да мисли за себе си. Някои хора не мислят за нищо друго. И все пак интензивната интроспекция като че ли никога не води до промяна. Истинското самопознание се среща изключително рядко.

Може да се каже, че човек има нужда някой друг да му каже какъв е или да му подържи огледалото. Което е адски странно.

А може и да не е.

В областта на изкуствения интелект отдавна стои въпросът дали една програма може да има самосъзнание. Повечето програмисти твърдят, че не е възможно. Човек се е опитал да го постигне и се е провалил.

Съществува обаче една по-фундаментална версия на въпроса, философският проблем дали машината е в състояние да разбира собственото си функциониране. Някои смятат, че и това е невъзможно. Машината не може да се самопознава поради същата причина, поради която човек не може да си ухапе зъбите. И наистина изглежда

невъзможно: човешкият мозък е най-сложната структура в познатата вселена и въпреки това все още не знае почти нищо за себе си.

През последните трийсет години специалистите се забавляват с такива въпроси в петък след работа на по чаша бира. Никой не ги взимаше на сериозно. Само че напоследък тези философски проблеми придобиха ново значение поради бързия напредък във възпроизвеждането на някои мозъчни функции. Не на целия мозък, само на отделни функции. Например, преди да ме уволнят, моят отдел прилагаше мултиагентна разпределена обработка, за да даде възможност на компютрите да се учат, да откриват система в данните, да разбират естествени езици, да определят приоритетите и да променят задачите си. Най-важното в тези програми бе фактът, че машините буквално се учеха. С натрупването на опит изпълняваха функциите си все по-добре. За разлика от някои хора.

Телефонът иззвъня. Обаждаше се Елън.

— Свърза ли се с адвокатата си?

— Още не.

— Ще взема самолета в два и десет за Сан Хосе. Към пет ще съм у вас.

— Виж, Елън, наистина не се налага...

— Знам. Просто излизам в отпуска. Имам нужда от почивка. — И затвори. Вече се беше заела с мен.

Във всеки случай днес нямаше смисъл да се обаждам на адвокат. Имах прекалено много работа. Трябваше да взема дрехите от химическо чистене. На връщане се отбих в кафенето отгатък улицата да си взема едно капучино. И там видях Гари Мардър, моя адвокат, с една съвсем млада блондинка с дънки с ниска талия и потник, който оставяше корема ѝ гол. Двамата се натискаха на опашката пред касата. Момичето приличаше на студентка. Засрамах се и тъкмо когато се канех да се обърна и да си тръгна, Гари ме забеляза и ми махна.

— Здравсти, Джак.

— Здравсти, Гари.

Той протегна ръка и аз я стиснах.

— Запознай се с Мелиса.

— Здравсти, Мелиса.

— А, здрасти. — Стори ми се малко раздражена от прекъсването, макар че не бях сигурен. На лицето ѝ бе изписано онова

празно изражение, което някои момичета придобиват в близост до мъже. Хрумна ми, че не може да е повече от шест години по-голяма от Никол. Какво правеше с мъж като Гари?

— Е, как я караш, Джак? — попита Гари, като прегърна Мелиса през голия кръст.

— Добре — отвърнах аз. — Много добре.

— Чудесно. — Но се мръщеше.

— Ами, хм, да. — Чувствах се глупаво пред момичето. То очевидно искаше да си тръгна. Но аз си мислех за реакцията на Елън: „Срещнал си адвокатата си и изобщо не си го попитал, така ли?“

Затова казах:

— Може ли да поговорим за минутка, Гари?

— Разбира се. — Той даде на Мелиса пари да плати за кафето и двамата се отдръпнахме в ъгъла на помещението.

Сниших глас.

— Виж, Гари, мисля, че ще имам нужда от бракоразводен адвокат.

— Защо?

— Защото ми се струва, че Джулия си има любовник.

— Само така ти се струва или си сигурен?

— Не съм сигурен.

— Значи само подозираш, така ли?

— Да.

Гари въздъхна и ме изгледа.

— Не е само това — прибавих аз. — Тя говори, че съм настройвал децата срещу нея.

— Подмяна на чувствата — кимна той. — Най-популярният юридически аргумент. Кога говори такива неща?

— Когато се караме.

Нова въздишка.

— Джак, когато се карат, съпрузите си наговорват какво ли не. Това не означава нищо.

— Според мен означава. Боя се, че означава.

— И това те разстройва, така ли?

— Да.

— Ходи ли при семеен консултант?

— Не.

— Отиди.

— Защо?

— По две причини. Първо, защото трябва. С Джулия сте женени отдавна и доколкото ми е известно, досега живеете добре. И второ, защото така ще можеш да докажеш, че си се опитал да спасиш брака си, което противоречи на аргумента за подмяна на чувствата.

— Да, но...

— Ако си прав, че тя започва да подготвя почвата за съда, трябва много да внимаваш, приятелю. Подмяната на чувствата трудно се оборва. Децата се сърдят на мама и тя твърди, че вината е твоя. Как ще докажеш, че не е вярно? Не можеш. Освен това ти през повечето време си си вкъщи и спокойно може да е вярно. Съдът ще реши, че си разочарован и че сигурно завиждаш на работещата си съпруга. — Той вдигна ръка. — Знам, знам, че не е вярно, Джак, но този аргумент лесно минава пред съдиите, това искам да кажа. И нейният адвокат непременно ще го използва. Тъй като й завиждаш, настройваш децата срещу нея.

— Това са глупости.

— Разбира се. Знам. — Гари ме потупа по рамото. — Затова иди при опитен консултант. Ако ти трябва имена, обади се в кабинета ми и Барбара ще ти даде няколко адреса.

Обадих се на Джулия да й кажа, че Елън пристига за няколко дни. Естествено не успях да се свържа с нея, само с гласовата й поща. Оставих въздълго съобщение, за да й обясня какво става. После отидох на пазар, защото поради гостуването на сестра ми щяха да ни трябва още продукти.

Бутах количката по пътеката в супермаркета, когато ми се обади голобрадият стажант от болницата. Попита за Аманда и аз отговорих, че синината почти е изчезнала.

— Чудесно — каза той. — Радвам се да го чуя.

— Какво става с резултатите от магнитния резонанс?

Лекарят отвърна, че тези изследвания не били важни, защото апаратът се повредил и така и не довършил сканирането.

— Всъщност се безпокоим за всички данни от последните няколко седмици — рече той. — Защото явно машината бавно се е повреждала.

— Какво искате да кажете?

— Беше корозирала или нещо такова. Всички чипове на паметта се бяха разпаднали на прах.

Спомних си плейъра на Ерик и потръпнах.

— Техниците предполагат, че причината е някакъв газ, проникнал от тръбите в стената, навярно през нощта. Например хлор. Проблемът е, че са пострадали само чиповете на паметта. На другите им нямаше нищо.

Започваше да става все по-странно. След няколко минути се обади Джулия и бодро и весело ми съобщи, че ще се прибере вкъщи следобед.

— Много се радвам, че ще се видим с Елън — каза тя. — Защо идва?

— Мисля, че просто иска да си почине.

— Е, сигурно ще ти е приятно да ти погостува няколко дни. Да си в компанията на голям човек.

— Абсолютно — отвърнах аз.

Очаквах да обясни защо не се е прибрала предишната вечер. Ала тя само каза:

— Имам работа, Джак. По-късно ще поговорим...

— Чакай малко, Джулия — спрях я аз.

— Какво има?

Поколебах се. Чудех се как да се изразя.

— Снощи се безпокоях за теб.

— Така ли? Защо?

— Защото не се прибра.

— Нали ти се обадох, скъпи? Наложих се да остана във фабриката. Не провери ли телефонния секретар?

— Проверих го.

— И не си получил съобщение от мен, така ли?

— Не.

— Ами, не знам какво е станало. Оставих ти съобщение, Джак. Първо се обадох вкъщи и ми отговори Мария, обаче тя не можеше да ти го предаде, нали разбираш, беше прекалено сложно за нея. Затова после позвъних на мобифона ти и ти оставих съобщение, че се налага да остана във фабриката до днес.

— Не съм го получил. — Опитах се гласът ми да не прозвучи така, като че ли се цупя.

— Съжалявам, скъпи, но си провери мобифона. Както и да е. Виж, наистина трябва да свършваме. Ще се видим довечера, нали? Целувам те.

И затвори.

Извадих мобифона от джоба си и го проверих. Нямахте съобщения. Отворих списъка на обажданията. Снощи не ме бе търсил никой.

Отново започвах да изпитвам предишното униние. Чувствах се уморен, не можех да помръдна. Погледът ми блуждаеше по лавиците. Не си спомнях защо съм тук.

Тъкмо бях решил да си тръгна, когато мобифонът в ръката ми иззвъня. Отворих го. Обаждаше се Тим Бъргман, човекът, който беше заел моето място в „МедияТроникс“.

— Седнал ли си? — попита той.

— Не. Защо?

— Имам адски странна новина. Пригответи се.

— Добре.

— Той иска да ти се обади.

Дон Грос бе шефът на компанията, същият, който ме уволни.

— За какво?

— Искан да се върнеш на работа.

— Какво!

— Да. Знам. Шантаво е. Да се върнеш на работа.

— Защо?

— Имаме проблеми с някои разпределени системи, които сме продали на клиенти.

— С кои?

— Ами, с ХИЩНИК/ЖЕРТВА.

— Тази беше от старите — отбелязах аз. — На кого сте я продали? — Бяхме разработили тази система преди повече от година. Подобно на повечето ни програми, в основата ѝ лежах биологични модели, в случая отношенията между хищника и жертвата. Но имаше изключително проста структура.

— На „Займос“. Искан нещо съвсем просто — отвърна Тим.

— Продали сте ХИЩНИК/ЖЕРТВА на „Займос“, така ли?

— Да. Официално, естествено. Имаме договор. И това ни побърква.

— Защо?

— Явно не работи както трябва. Модулът за преследване на целта се е повредил. През повечето време програмата като че ли забравя целта си.

— Не се изненадвам, защото не сме въвели програмни тежести. — Това бяха кодове, които поддържаха целите. Свързаните в мрежа агенти можеха да се учат, което понякога ги караше да се отклоняват от целта. Първоначалната цел не биваше да се изгубва. Мултиагентните програми бяха като деца. Забравяха, губеха и изхвърляха най-различни неща. Поведението им не бе програмирано, а представляваше резултат от програмирането. И очевидно „Займос“ имаха точно такъв проблем.

— Дон смята, че тъй като ти си ръководил отдела по време на написване на програмата, ти си човекът, който може да я поправи — продължи Тим. — Освен това жена ти е в ръководството на „Займос“ и постъпването ти в екипа ще успокои шефовете на компанията.

Не бях сигурен в това, но не казах нищо.

— Така или иначе, описах ти положението — заключи Тим. — Обаждам се, за да те питам дали е необходимо Дон да разговаря с теб. Защото не иска да получи отказ.

Обзе ме гняв. „Не иска да получи отказ.“

— Не мога да се върна на работа там — заявих аз.

— А, няма да си тук. Ще си във фабриката на „Займос“.

— Нима? И как ще стане това?

— Дон ще те назначи като външен консултант. Нещо такова.

— Аха — колкото може по-неангажирано казах аз. Цялото това предложение ми се струваше абсурдно. Нямах абсолютно никакво желание да работя при онова копеле Дон. Освен това човек не бива да се връща в компания, от която е бил уволнен — независимо от причината и обстоятелствата. Всички го знаят.

Ала от друга страна, ако приемех да работя като консултант, щях да реша проблема със срока си на годност. И да се измъкна от вкъщи. Така щях да постигна много неща.

— Виж, Тим, нека си помисля — след кратко мълчание отвърнах аз.

— Да ти се обадя ли пак?

— Да, добре.

— Кога?

Ясно долових напрежението в гласа му.

— Май бързате.

— Да, така е. Както ти казах, тоя договор ни побърква. Петима програмисти от екипа, който е разработил програмата, направо се пренесоха във фабриката на „Займос“. И не стигат доникъде с този проблем. Така че, ако не ни помогнеш, спешно ще се наложи да търсим другаде.

— Добре, утре ще ти се обадя.

— Утре сутрин ли?

Схванах намека.

— Добре, утре сутрин.

Обаждането на Тим навярно трябваше да подобри настроението ми, но не се почувствах по-добре. Изведох бебето на разходка в парка и го полюлях на люлката. Аманда обичаше да я люлеят. Можеше да стои мирно двайсет-трийсет минути и винаги плачеше, когато си тръгнахме. После поседях на бетонния перваз на пясъчника, докато тя пълзеше край мен и се изправяше, като се държеше за бетонните костенурки и други фигури. Едно от по-големите деца я събори, но Аманда не се разплака — просто пак се изправи. Явно обичаше да е край по-големи от нея.

Гледах я и мислех за перспективата да се върна на работа.

— Естествено, че си приел — каза Елън.

Бяхме в кухнята. Тя току-що бе пристигнала и черният ѝ куфар още беше в ъгъла. Изглеждаше абсолютно същата, слаба като клечка, енергична, руса, жизнерадостна. Сестра ми като че ли не остаряваше. Пиеше чай от пакетчетата, които носеше със себе си. Специален черен китайски чай от специален магазин в Сан Франциско. И това не се бе променило — Елън винаги се беше грижила за храненето си, още от малка. И сега пътуваше с чаевете си, със салатните си сосове, с педантично подредените си шишенца витамини.

— Не съм — отвърнах аз. — Не съм приел. Казах, че ще си помисля.

— Че ще си помислиш ли? Шегуваш ли се? Непременно трябва да се върнеш на работа, Джак. Знаеш, че трябва. — Тя ме погледна оценяващо. — Изпаднал си в депресия.

— Не съм.

— Трябва да пиеш такъв чай. Кафето е вредно за нервите ти.

— Чаят е по-силен от кафето.

— Непременно трябва да се върнеш на работа, Джак.

— Знам, Елън.

— И направо е идеално, че ще те назначат като консултант. Това ще реши всичките ти проблеми.

— Не знам.

— Какво не знаеш?

— Не знам дали ми казват истината — отвърнах аз. — Дали „Займос“ наистина имат такъв проблем. Защо Джулия не ми е споменала нищо?

Елън поклати глава.

— Джулия май напоследък почти не приказва с теб. — Тя ме погледна. — И защо не се съгласи веднага?

— Първо трябва да проверя някои неща.

— Какво ще проверяваш, Джак? — смаяно попита Елън. Държеше се така, сякаш имам психологически проблем, който трябва да бъде решен. Започваше да ми лази по нервите, а бяхме прекарвали заедно само няколко минути. Голямата ми сестра се отнасяше с мен като с дете. Изправих се.

— Виж, Елън, цял живот съм в този бизнес и знам как стават нещата. Има две възможни причини Дон да иска да се върна на работа. Първо, компанията да е в безизходица и да смятат, че аз мога да им помогна.

— Ами че нали са ти изтъкнали тъкмо тази причина.

— Да. Точно така. Само че другата възможност е тотално да са оплели конците и вече да не може да се направи нищо. И те да го знаят.

— И да имат нужда от изкупителна жертва, така ли?

— Да.

Тя се намръщи. Виждах, че се колебае.

— Наистина ли смяташ така?

— Не знам, точно това е въпросът. Но трябва да проверя.

— Как ще го направиш?

— Като се обадя тук-там. Утре може да отида на изненадващо посещение във фабриката.

— Добре. Струва ми се правилно.

— Радвам се, че получих одобрението ти. — Не успях да скрия раздразнението си.

— Джак — каза тя, стана и ме прегърна. — Просто се безпокоя за теб, това е.

— Разбирам. Обаче не ми помагаш.

— Кажй как да ти помогна.

— Гледай децата, докато се обадя на някои хора.

Реших първо да поговоря с Рики Морз, човека, когото бях срещнал в супермаркета да купува памперси. С него се познавахме отдавна — той работеше в „Займос“ и се отнасяше толкова небрежно към служебната информация, че можеше да ми каже какво всъщност става там. Единственият проблем бе, че офисът му се намирал в Долината и че той вече беше споменал, че цялото действие било във фабриката. Все пак разговорът с него щеше да постави някакво начало.

Позвъних в службата му, но телефонистката ми каза:

— Съжалявам, господин Морз не е в офиса.

— Кога ще се върне?

— Наистина не знам. Можете да му оставите съобщение на гласовата поща.

Оставих му. После набрах домашния му номер.

Отговори жена му. Мери пишеше докторат по френска история. Представях си как учи и люшка бебето с книга, разтворена в скута ѝ.

— Здравсти, Мери.

— Здравей, Джак.

— Как е бебето? Рики ми каза, че не се било подсичало. Завиждам ви. — Опитах се да говоря нехайно.

Тя се засмя.

— Нямахме и колики, слава Богу.

— Всъщност търся Рики. Той там ли е?

— Не, Джак. Няма го вече цяла седмица. Във фабриката в Невада е.

— А, ясно. — Сега си спомних, че когато се бяхме срещнали в супермаркета, Рики ми го бе споменал.

— Ходил ли си там? — попита ме Мери. Стори ми се, че долових в гласа ѝ неспокойни нотки.

— Не, но...

— Джулия прекарва там много време, нали? Какво казва? —
Определено се тревожеше.

— Ами, почти нищо. Разбрах, че разработват нова технология,
която била строго секретна. Защо?

Тя се поколеба.

— Може би просто си въобразявам.

— Какво има?

— Ами, понякога, когато се обажда, Рики говори някак странно.

— Какво искаш да кажеш?

— Сигурна съм, че е разсеян и работи усилено, но говори
странни неща. Нелогични. И ми се струва уклончив. Все едно... не
знам, като че ли крие нещо.

— Като че ли крие нещо?

Мери засрамено се засмя.

— Дори си мислех, че може да си има любовница. Нали знаеш,
оная Мей Чан е там, а той винаги я е харесвал. Тя е много красива.

Не знаех, че Мей Чан е във фабриката.

— Наистина ли е там?

— Да. Мисля, че в момента там има много хора от
„МедияТроникс“.

— Е, според мен Рики няма любовница, Мери — опитах се да я
успокоя аз. — Просто не е в негов стил. Нито в стила на Мей.

— Тихата вода е най-дълбока — отвърна тя. Очевидно имаше
предвид Мей. — И аз още кърмя, така че не съм отслабнала... искам да
кажа, че съм дебела като крава.

— Е, това...

— Краката ми се търкат един в друг като ходя.

— Мери, сигурен съм, че...

— Джулия добре ли е, Джак? Не се ли държи странно?

— Не повече от обикновено — опитах се да се пошегувам.
Почувствах се отвратително. Дни наред си мечтаех някой откровено да
разговаря с мен за Джулия, а сега не бях откровен с Мери. — Работи
много и понякога също е малко странна.

— Говори ли за някакъв черен облак?

— Хм, не.

— Ами за новия свят? Че присъства на раждането на новия
световен ред?

Това ми заприлича на конспиративни приказки. Като ония хора, които се боят от тристранната комисия и си мислят, че Рокфелерови управляват света.

— Не, нищо подобно.

— Да е споменавала за черно наметало?

Сепнах се.

— Какво?

— Оная нощ Рики говореше за черно наметало — че бил покрит с черно наметало. Беше късно, той беше уморен и като че ли бълнуваше.

— Какво каза за черното наметало?

— Нищо. Само това. — Мери замълча за миг. — Мислиш ли, че се дрогираат?

— Не знам.

— Нали разбираш, заради напрежението, многото работа и безсънието.

— Ще се обадя на Рики — казах аз.

Мери ми даде номера на мобифона му и аз го записах. Тъкмо се канех да го набера, когато вратата се затръшна и чух Ерик да казва:

— Ей, мамо! Кой беше оня мъж в колата с теб? — Изправих се и погледнах през прозореца към отбивката. Там беше беемвето на Джулия със свален гюрук. Погледнах си часовника. Още нямаше четири и половина.

Излязох в коридора и видях, че Джулия прегръща Ерик.

— Сигурно е било отражението на слънцето в предното стъкло — отвърна тя. — В колата няма никой.

— Имаше. Видях го.

— Нима? — Тя отвори входната врата. — Върви да провериш. — Ерик изтича на моравата. Джулия ми се усмихна. — Мисли си, че в колата е имало някой.

Момчето се върна и сви рамене.

— Добре де, сигурно не е имало никой.

— Точно така, миличък. — Тя се приближи към мен. — Елън дойде ли?

— Преди малко.

— Чудесно. Ще взема душ и ще си поговорим. Хайде да отворим бутилка вино. Какво искаш да приготвя за вечеря?

— Направил съм пържоли.

— Страхотно!

И с бодро махване тръгна по коридора.

Беше топла вечер и можехме да вечеряме в задния двор. Извадих покривка на червени карета и изпекох пържолите на скарата. Бях си сложил престилка с надпис „Думата на готвача е закон“. Класическа американска семейна вечеря.

Джулия бе очарователна и приказлива, насочи вниманието си към сестра ми, говореше за децата, за училище, за промените, които искала да направи вкъщи.

— Ще махнем онзи прозорец — посочи към кухнята тя — и ще сложим френски врати, за да отворим кухнята към двора. Ще стане страхотно. — Изпълнението ѝ ме смая. Даже децата я зяпаха. Джулия спомена, че много се гордеела с важната роля на Никол в предстоящата училищна пиеса.

— Ролята ми е малка, мамо — възрази момичето.

— О, не е вярно, миличка — отвърна Джулия.

— Вярно е. Имам само две реплики.

— Виж, миличка, сигурна съм, че...

— „Ето, Джон идва“ — обади се Ерик. — „Това изглежда много сериозно“.

— Млъкни, лайно такова!

— Тя си ги повтаря в банята — заяви Ерик. — Милиарди пъти.

— Кой е Джон? — попита Джулия.

— Това са репликите от пиесата.

— А, ясно. Е, така или иначе, сигурна съм, че ще се представиш великолепно. А нашият малък Ерик постига невероятни успехи във футбола, нали, миличък?

— Мачът е другата седмица — намуси се той.

Тази есен Джулия не бе успяла да присъства на нито една от срещите.

— Много е полезно за него — обърна се тя към Елън. — Груповите спортове развиват способността за работа в екип. Състезателното начало е особено важно при момчетата.

Елън мълчеше, само кимаше и слушаше.

Специално за тази вечер Джулия беше настояла да нахрани бебето и бе поставила високото столче до себе си. Ала Аманда беше

свикнала при всяко хранене да си играем на самолет и сега чакаше някой да поднесе лъжицата към устата ѝ с думите „Брррррр, пристига самолетът, отваряйте вратите!“ Тъй като Джулия не го правеше, бебето здраво стискаше устни. Кое то също бе част от играта.

— Уф, добре, сигурно не е гладна — сви рамене жена ми. — Дали да не я оставим само на шишето, Джак?

— Не — отвърнах аз. — Няма да получи шишето, докато не вечеря.

— Мислех да ѝ го дадем преди вечерята.

— Не. — Посочих Аманда. — Да опитам ли аз?

— Естествено. — Джулия ми подаде лъжицата.

Седнах до бебето и започнах да играя на самолет.

— Брррррр. — Аманда веднага се ухили и отвори уста.

— Джак е невероятен с децата, направо невероятен — каза Джулия на сестра ми.

— Според мен е добре един мъж да придобие опит в домакинството — отвърна Елън.

— О, така е. Наистина. Той много ми помага. — Тя ме потупа по коляното. — Наистина, Джак.

Разбихах, че Джулия е прекалено любезна, прекалено весела. Говореше бързо и очевидно се опитваше да внуши на Елън, че управлява семейството си. Виждах, че сестра ми не ѝ вярва. Ала Джулия бе набрала скорост и не забелязваше нищо. Започнах да се чудя дали не е дрогирана. Каква беше причината за странното ѝ поведение? Дали не взимаше амфетамини?

— А и в последно време работата ми е невероятна — продължи тя. — „Займос“ постига истински успехи — такива успехи, каквито се случват веднъж на десетилетие. Но най-после ги дочакахме.

— Като черното наметало ли? — наслуки попитах аз.

Джулия запримигва.

— Какво? За какво говориш, скъпи?

— За черното наметало. Онзи ден не спомена ли нещо за черно наметало?

— Не. — Джулия отново поклати глава. — Нямам представа какво искаш да кажеш. — Тя пак се обърна към Елън. — Както и да е, тази молекулярна технология стигна до пазара много по-бавно, отколкото очаквахме. Обаче най-после всичко е готово.

— Май си много възбудена — отбеляза сестра ми.

— Трябва да ти кажа, че наистина е вълнуващо, Елън. — Тя сниши глас. — И отгоре на всичко, сигурно ще направим големи пари.

— Чудесно. Но сигурно и много работите.

— Не чак толкова много. Общо взето не беше много тежко. Само през последната седмица.

Видях, че Никол се ококори. Ерик зяпаше майка си. Ала децата не казаха нищо. Аз също.

— Това е само преходен период — заяви Джулия. — Всички компании имат такива преходни периоди.

— Разбира се — съгласи се Елън.

Слънцето залязваше. Застудяваше. Децата влязоха вкъщи. Изправих се и започнах да вдигам съдовете. Елън ми помагаше. Джулия продължи да говори, после рече:

— Искан ми се да остана, но имам да свърша някои неща и трябва да се върна в службата.

Дори да се изненада, Елън не го показа.

— Много работиш.

— Само по време на този преход. — Джулия се обърна към мен. — Благодаря, че държиш крепостта, скъпи. — И ми прати въздушна целувка от вратата. — Обичам те, Джак.

И изчезна. Елън се намръщи.

— Малко прекалено внезапно, какво ще кажеш?

Свих рамене.

— Дали ще пожелае лека нощ на децата?

— Сигурно няма.

— И просто ще излезе, така ли?

— Да.

Елън поклати глава.

— Не знам дали си има любовник, Джак — каза тя, — обаче...
Какво взима?

— Доколкото знам, нищо.

— Взима нещо. Убедена съм. Не ти ли се струва, че е отслабнала?

— Да. Малко.

— И почти не спи. И очевидно е на скорост. — Сестра ми отново поклати глава. — Много от шефовете на големи компании са на

наркотици.

— Не знаех.

Тя само ме изглежда.

Отидох в кабинета си да се обадя на Рики и видях през прозореца, че Джулия изкарва колата си от отбивката. Махнах ѝ, ала тя се движеше на задна и гледаше през рамо. Привечерната светлина хвърляше златисти отблясъци по предното стъкло. Тя почти бе стигнала до улицата, когато ми се стори, че виждам някой на предната дясна седалка до нея. Приличаше на мъж.

Не успях да различа лицето му. Когато беемвето излезе на пътя, тялото на Джулия скри мъжа от погледа ми. Но тя като че ли оживено му говореше. После превключи на първа, отпусна се назад и за миг ясно видях силуета му. Сигурно гледаше към нея, защото лицето му продължаваше да е скрито, обаче останах с впечатлението, че е млад, може би не повече от трийсетгодишен, макар че честно казано, не можех да съм сигурен. Зърнах го само за миг. После автомобилът се отдалечи по улицата.

По дяволите! Втурнах се навън и се затичах по отбивката. Стигнах до улицата в момента, в който Джулия спря на стопа в края на пряката. Сигурно се намираше на петдесетина метра от мен. Ниските, коси лъчи на залязващото слънце едва осветяваха улицата. Като че ли в колата нямаше никой друг, въпреки че не виждах добре. Изпитах облекчение и в същото време се почувствах глупаво. Умът ми ми въртеше номера. В беемвето нямаше никого.

После Джулия зави надясно и мъжът пак се появи — като че ли се беше навел да извади нещо от жабката. След това колата изчезна. И в миг цялата ми мъка се върна като пареща болка, която се разля в гърдите и тялото ми. Дъхът ми секна и ми се зави свят.

В колата все пак имаше някой.

Затътрих се обратно по улицата, обзет от кипящи чувства и неуверен как да постъпя.

— Не си сигурен как да постъпиш ли? — Миехме тенджерите и тавичките, съдовете, които не влизаха в съдомиялната. Елън ги бършеше, а аз ги търках. — Вдигни телефона и ѝ се обади.

— Тя е в колата.

— В колата има телефон. Обади ѝ се.

— И какво да ѝ кажа? „Ей, Джулия, кой седи до теб?“ — Поклатих глава. — Играта ще загрубее.

— Възможно е.

— И със сигурност ще последва развод.

Тя само ме гледаше втренчено.

— Значи не искаш развод?

— Не, по дяволите. Искам да запазя семейството си.

— Ами ако не е възможно, Джак? Ако решението не зависи от теб?

— Всичко това е абсурдно — казах аз. — Имам предвид мъжа в колата. Та той беше хлапак, съвсем младо момче.

— И какво от това?

— Това не е в стила на Джулия.

— Нима? — повдигна вежди Елън. — Сигурно е на двайсетина-трийсет години. Пък и откъде си сигурен какъв е стилът на Джулия?

— Ами, живеем заедно от тринайсет години.

Тя с трясък остави тенджерата, която бършеше.

— Разбирам, че ти е трудно да приемеш всичко това, Джак.

— Трудно ми е. — Постоянно си припомнях колата, която излизаше на заден от отбивката. Струваше ми се, че у онзи човек имаше нещо странно, нещо особено във вида му. Опитвах се да си представя лицето му и все не успявах. Предното стъкло размазваше чертите му... Не можех да видя очите му, нито скулите и устата. В паметта ми цялото му лице беше тъмно и неясно. Помъчих се да ѝ го обясня.

— Нищо чудно.

— Нима?

— Да. Нарича се „отхвърляне на действителността“. Виж, Джак, истината е, че със собствените си очи си видял доказателството. Видял си го, Джак. Не смяташ ли, че е време да повярваш?

Знаех, че е права.

— Да — отвърнах. — Време е.

Телефонът звънеше. Ръцете ми бяха в пяна до лактите. Помолих Елън да вдигне, но едно от децата вече го бе направило. Доизтърках скарата и я подадох на сестра ми да я избърше.

— Джак — каза Елън, — трябва да започнеш да виждаш нещата такива, каквито са в действителност, а не каквито искаш.

— Имаш право — съгласих се. — Ще й се обадя.
В този момент в кухнята влезе Никол. Изглеждаше преbledняла.
— Татко? Търсят те от полицията. Искат да разговарят с теб.

ПЕТИ ДЕН, 21:10

Кабриото на Джулия бе излязло от пътя на осем километра от къщи. И беше паднало на дъното на стръмно дере, дълбоко петнайсет метра, прорязвайки пътека в храсталаците от пелин и хвойна. Сигурно се бе търкаляло, защото сега лежеше под ъгъл с колелата нагоре. Виждах само шасито. Слънцето почти беше залязло и в дерето цареше мрак. На пътя блестяха червените светлини на три линейки. Спасителните екипи вече се спускаха по въжета долу. Донесоха портативни прожектори, които окъпаха останките от колата в остра синя светлина. Навсякъде прасяха радиостанции.

Стоях на шосето до един полицај. Вече бях помолил да слеза долу и ми бяха отказали. Трябвало да остана на пътя. Когато чух радиостанциите, попитах:

— Тя ранена ли е? Жена ми ранена ли е?

— След малко ще разберем — спокойно отвърна полицајат.

— Ами мъжът?

— Един момент. — Явно имаше слушалка в каската си, защото тихо заговори. Като че ли използваше много кодове. Чух „промяна на четиристотин и две със седемстотин трийсет и девет“.

Стоях на ръба и се вирах долу. Навсякъде около беемве-то имаше хора, неколцина бяха скрити зад преобърнатото купе. Сякаш изтече цяла вечност.

— Жена ви е в безсъзнание, но е била с предпазния си колан и е останала в колата — каза полицајат накрая. — Смятат, че е добре. Няма наранявания на гръбначния стълб, но изглежда си е счупила ръката.

— Но е добре, така ли?

— Така смятат. — Той се заслуша. Чух го да казва: — Тук е съпругът, затова предлагам осемдесет и седем. — После се обърна към мен. — Да. Свестява се. В болницата ще я изследват за вътрешни кръвоизливи. И ръката ѝ е счупена. Но казват, че била добре. Сега я качват на носилката.

— Слава Богу.

Полицајат кимна.

— Този участък от пътя е много опасен.

— Случвало ли се е преди?

Той кимна.

— През няколко месеца. Другите обикновено не са такива късметлии.

Отворих мобифона си, обадох се на Елън и ѝ казах да обясни на децата, че няма за какво да се тревожат и че мама ще се справи.

— Особено на Никол — подчертах аз.

— Ще се погрижа за това — обеща сестра ми.

Затворих и пак се обърнах към полицая.

— Ами мъжът?

— Жена ви е била сама в колата.

— Не — възразих аз, — с нея имаше мъж.

Той се свърза със спасителите.

— Казват, че нямало следи от друг пътник.

— Може да е изхвърчал от колата.

— В момента питат жена ви. — Той се заслуша. — Казва, че пътувала сама.

— Шегувате се — промълвих аз.

Полицаят сви рамене.

— Така казва тя. — На светлината на проблясващите червени буркани на линейките не можех да разчета изражението му. Ала гласът му ясно загатваше: поредният съпруг, който не познава собствената си жена. Извърнах се и погледнах от ръба на пътя.

Една от спасителните коли бе опънала стоманен ръкав с макара над пропастта. Спуснаха въже. Видях спасителите, които пазеха равновесие на стръмния склон, докато закачваха носилката за въжето. Не различавах ясно Джулия, която бе покрита със сребристо одеяло. Започнаха да я издигат и тя потъна в мрака извън конуса синя светлина.

— Питат за наркотици и лекарства — каза полицаят. — Жена ви взима ли наркотици или лекарства?

— Поне аз не знам.

— Ами алкохол? Пие ли?

— Пи вино на вечеря. Една-две чаши.

Полицаят се обърна и тихо съобщи отговора ми. Чух го да казва:

— Точно така.

Докато се издигаше във въздуха, носилката бавно се въртеше. Един от спасителите, който се катереше по склона, протегна ръка и я спря.

Не видях ясно Джулия, докато не стигна до равнището на пътя. Спасителите откачиха носилката от въжето. Тя бе подута — лявата ѝ скула и челото над лявото ѝ око бяха лилави. Дишаше накъсано. Тръгнах до носилката и Джулия ме видя.

— Джак — каза тя и се опита да се усмихне.

— Спокойно — отвърнах аз.

Джулия се прокашля.

— Джак. Беше нещастен случай.

Санитарите заобиколиха мотоциклета на полицая. Трябваше да внимавам къде ходя.

— Разбира се.

— Не е каквото си мислиш, Джак.

— А какво, Джулия? — Тя като че ли бълнуваше. Гласът ѝ утихваше и се усилваше.

— Знам какво си мислиш. — Джулия ме хвана за ръка. — Обещай ми, че няма да се замесваш в това, Джак.

Не отговорих. Просто вървях до нея. Тя ме стисна още по-силно.

— Обещай ми, че няма да се забъркваш.

— Обещавам.

Джулия пусна ръката ми.

— Това няма нищо общо с нашето семейство. Децата ще са добре. И ти ще си добре. Само стой настрана, нали?

— Добре — казах, за да я успокоя.

— Джак?

— Да, скъпа, тук съм.

Наближавахме първата линейка. Вратите бяха отворени.

— Роднина ли сте ѝ? — попита ме един от спасителите.

— Аз съм мъжът ѝ.

— Искате ли да дойдете?

— Да.

— Качвайте се.

Качих се в линейката пръв, после вкараха носилката. Един от спасителите скочи след нея и затръшна вратата. Потеглихме по пътя с надута сирена.

Двамата санитарни ме избутах настрани. Единият водеше записки, другият ѝ постави втори венозен източник. Безпокоеше ги кръвното ѝ налягане, което спадаше. Това бе сериозна причина за тревога. През цялото време не я виждах, но я чувах да шепне.

Опитах се да се приближа, но санитарите не ми позволиха.

— Оставете ни да работим, господине. Жена ви е ранена. Трябва да ѝ помогнем.

През останалата част от пътя седях на тясната седалка, вкопчен в дръжката на стената, докато линейката остро взимаше завоите. Джулия очевидно блънуваше. Чух я да казва, че „черните облаци вече не са черни“. После поде нещо като лекция за „бунта на подрастващите“. Спомена за Аманда и Ерик, питаше дали са добре. Изглеждаше възбудена. Санитарите се опитваха да я успокоят. И накрая започна да повтаря: „Не съм направила нищо лошо, не исках да направя нищо лошо“.

Блънуването ѝ ме изпълни със страх.

Прегледът установи, че нараняванията на Джулия може би са по-сериозни, отколкото смятах отначало. Трябваше да се изключат много неща: евентуална фрактура на таза, хематоми, фрактура на шийните прешлени. Лявата ѝ ръка бе счупена на две места и трябваше да ѝ сложат шина. Лекарите, изглежда, най-много се безпокояха за таза ѝ. Когато я приеха в интензивното отделение, бяха много по-предпазливи.

Ала Джулия беше в съзнание, срещаше погледа ми и от време на време ми се усмихваше. Накрая заспа. Докторите казаха, че нямало какво да правя при тях. През нощта щели да я събудят през половин час. Щяла да остане в болницата поне три дни, най-вероятно седмица.

Посъветвах я да си почине. Тръгнах си малко преди полунощ.

Взех такси до мястото на катастрофата, където бях оставил колата си. Нощта бе студена. Полицейските автомобили и линейките ги нямаше. На тяхно място беше дошъл огромен влекач, който качваше смачканото беемве на Джулия в каросерията си. Един мършав мъж пушеше цигара и управляваше крана.

— Няма нищо за гледане — каза ми той. — Всички отидоха в болницата.

Обясних, че това е колата на жена ми.

— Повече няма да може да я кара — заяви мъжът и поиска застраховката ми. Извадих картата от портфейла си и му я подадох. — Чух, че жена ви била добре — рече той.

— Засега.

— Късметлия сте. — Мършавият посочи с палец оттатък пътя. — Ония с вас ли са?

Обърнах се. Видях малък бял бус, без надписи и фирмени емблеми. Само в долната част на предната врата забелязах черен сериен номер. Под него прочетох същото съкращение като на електрическия стабилизатор.

— Не, не са с мен — отвърнах.

— Киснат вече цял час.

Не можех да видя никого в буса — предните стъкла бяха тъмни. Пресякох пътя. Чух тихо прашене на радиостанция.

Когато бях на около три метра, фаровете се включиха, двигателят изрева, бусът профуча покрай мен и се отдалечи по шосето.

Но успях да зърна шофьора. Носеше лъскав костюм като от сребриста пластмаса и тясна качулка от същата материя. Стори ми се, че видях някакъв странен сребрист уред на шията му. Приличаше на противогаз, само че сребрист. Ала не бях сигурен.

Докато бусът се отдалечаваше, забелязах, че на задната броня има два зелени стикера, всеки с главно Z. Емблемата на „Займос“. Вниманието ми обаче привлече регистрационният номер. Беше от Невада.

Бусът идваше от фабриката в пустинята.

Намръщих се. Май бе време да посетя фабриката.

Извадих мобифона си и набрах номера на Тим Бъргман. Казах му, че съм обмислил предложението и все пак ще приема консултантското място.

— Страхотно — отвърна той. — Рон много ще се зарадва.

— Добре — казах аз. — Кога започвам?

II. В ПУСТИНЯТА

ШЕСТИ ДЕН, 07:12

Сигурно бях задрямал за няколко минути от вибрирането на хеликоптера. Събудих се и се прозях. В слушалките си чувах мъжки гласове.

— Точно какъв е проблемът? — Ръмжащ глас.

— Очевидно фабриката е изпуснала някакво вещество. Било е злополука. В пустинята са открити няколко мъртви животни. В близост до фабриката. — Разумен, дисциплиниран глас.

— Кой ги е намерил? — Ръмжене.

— Двама любопитни еколози. Не са обърнали внимание на забранителните знаци, душели са около фабриката. Подали са жалба до компанията и настояват да инспектират фабриката.

— Което не можем да допуснем.

— Да.

— Как ще излезем от това положение? — попита плах глас.

— Предлагам да ограничим количеството на изпускания замърсител и да предоставим данни, които доказват, че няма неблагоприятни последици. — Дисциплинираният глас.

— По дяволите, аз не бих изиграл картите така — възрази ръмжащият глас. — Най-добре категорично да отхвърлим обвиненията. Нищо не е било изпуснато. Искам да кажа, какви доказателства има?

— Мъртвите животни. Един койот и няколко пустинни плъха. И няколко птици.

— В природата постоянно умират животни. Спомняте ли си историята с ония накълцани крави? Твърдеше се, че ги убили извънземни от НЛО. Накрая се оказа, че добичетата са умрели от естествена смърт и газовете от разложението са разкъсали труповете им. Спомняте ли си?

— Смътно.

Плахият глас:

— Не съм сигурен, че можем просто да отречем...

— Можем, мама му стара.

— Няма ли снимки? Мисля, че екологите са направили снимки.

— Бе на кой му пука? Какво ще покажат снимките, някакъв умрял койот ли? Никой няма да се загрижи за един умрял койот. Довери ми се. Пилот? Къде сме, мама му стара?

Отворих очи. Седях на предната седалка на хеликоптера до пилота. Летяхме на изток към яркото утринно слънце. Долу виждах предимно равнинен терен с ниски кактуси и тук-там юки.

Пилотът се движеше покрай редица електрически стълбове — стоманена армия с разперени ръце. Те хвърляха дълги сенки под утринните лъчи.

Един здравеняк се наведе напред от задната седалка. Носеше костюм и вратовръзка.

— Пилот? Стигнахме ли вече?

— Току-що прекосихме границата на Невада. Още десет минути.

Здравенякът изсумтя и се отпусна назад. Бяхме се запознали преди да излетим, но не си спомнях името му. Погледнах назад към тримата мъже, всички официално облечени, които пътуваха заедно с мен. Бяха консултанти по връзките с обществеността, назначени от „Займос“. Можех да свържа вида им с гласовете им. Слаб, нервен мъж, чиито пръсти постоянно шаваха. После мъж на средна възраст с куфарче върху коленете. И здравенякът, по-възрастен и навъсен, очевидно най-старши от тримата.

— Защо всъщност са я построили в Невада, по дяволите?

— По-малко ограничения, по-леки инспекции. Напоследък в Калифорния гъмжи от нови фабрики. Само проверките за въздействието върху околната среда щяха да забавят строежа с една година. И много по-трудно щяха да получат разрешителни. Затова дойдоха тук.

Ръмжация погледна през илюминатора към пустинята.

— Гадна дупка — рече той. — Не ми пука какво става тук, това не е проблем. — После се обърна към мен. — С какво се занимаваш?

— Компютърен програмист съм.

— Подписал ли си договор за пазене на служебната тайна?

— Да.

— Във фабриката ли ще работиш?

— Идвам като консултант — поясних аз.

— Консултантската работа е върхът — кимна той, сякаш бяхме съюзници. — Никаква отговорност. Никакви загуби. Просто си даваш мнението и ги гледаш как не го приемат.

В слушалките изпраща гласът на пилота.

— „Займос Молекюлър Манюфакчър“ е точно пред нас — съобщи той. — Вече можете да го видите.

На трийсет километра пред нас видях усамотена група сгради, очертани на фона на хоризонта. Спътниците ми се наведоха напред.

— Това ли е? — попита Ръмжация. — Само това ли е?

— Оттук изглежда по-малка — отвърна пилотът.

Когато хеликоптерът се приближи, видях, че сградите са свързани — безлични варосани бетонни блокове. Хората от връзките с обществеността толкова се зарадваха, че едва не избухнаха в ръкопляскания.

— Ей, прекрасна е!

— Прилича на болница, мама му стара.

— Чудесна архитектура.

— На снимки ще изглежда страхотно.

— Защо ще изглежда страхотно на снимки? — попитах аз.

— Защото нищо не стърчи отгоре — поясни мъжът с куфарчето.

— Няма антени, нищо такова. Хората се страхуват от антените. Има проучвания. Но сграда като тази, гола, квадратна и бяла — идеалният избор на цвят, свързан с девственост, болница, грижи, чистота — такава сграда внушава доверие.

— Майната им на ония еколози — доволно заяви Ръмжация. — Тук правят медицински проучвания, нали?

— Не точно.

— Когато се намеся аз, ще правят, повярвай ми. Това е нужният подход.

Докато кръжахме около сградите, пилотът ни обясняваше.

— В първия бетонен блок е електростанцията. В ниската сграда са апартаментите. В съседния блок са поддържащите служби, лабораториите и така нататък. А оная квадратна триетажна постройка без прозорци е главната фабрична сграда. Казаха ми, че била само обвивка, вътре имало друга сграда. В онзи нисък хангар отдясно са външният склад и паркингът. Тук колите трябва да са на сянка, иначе

арматурните им табла се деформират. Ако хванеш волана, ще получиш изгаряне първа степен.

— Значи имат апартаменти, така ли? — попитах аз.

Пилотът кимна.

— Да, налага се. Най-близкият мотел е на двеста петдесет и девет километра. Край Рино.

— Колко души живеят тук? — попита Ръмжация.

— Могат да приемат дванайсет — отвърна пилотът. — Но обикновено са между пет и осем. Няма нужда от голям персонал. Доколкото знам, всичко е автоматизирано.

— Какво друго знаеш?

— Не много. Тук всички си държат устата затворена. Никога не съм влизал вътре.

— Хубаво — каза Ръмжация. — Ще се погрижим да си остане така.

Пилотът насочи хеликоптера надолу и кацна.

Отворих пластмасовата врата на кабината и излязох навън. Все едно влизах в пещ. Жегата ме накара да ахна.

— Това е нищо! — надвика рева на перките пилотът. — Сега е почти зима! Няма повече от четирийсет градуса!

— Супер — казах аз и вдишах горещия въздух. Пресегнах се назад да си взема сака и лаптопа. Бях ги оставил под седалката на Плахия.

— Пикае ми се — информира ни Ръмжация и откопча предпазния си колан.

— Дейв — предупредително рече мъжът с куфарчето.

— Само за момент, мама му стара.

— Дейв... — срамежлив поглед към мен, после по-тихо: — Казаха да не слизаме от хеликоптера, забрави ли?

— Уф, по дяволите. Не мога да търпя цял час. А бе, какво значение има? — Той посочи към пустинята. — На милиони километри наоколо няма нищо.

— Но, Дейв...

— Не ме мъчи. Отивам да се изпикая, по дяволите. — Ръмжация надигна грамадата си и се запъти към люка.

Не чух останалата част от разговора им, защото вече си бях свалил слушалките. Ръмжация слизаше от хеликоптера. Взех си

багажа, обърнах се и се отдалечих, като се приведох под перките. Те хвърляха трепкаща сянка върху площадката. Стигнах до пътека, която лъкатушеше между кактусите по посока на бялата електростанция, отдалечена на петдесетина метра. Никой не беше дошъл да ме посрещне — всъщност наоколо не се мяркаше жива душа.

Обърнах се и видях, че Ръмжащия вдига ципа на панталона си и се качва в хеликоптера. Пилотът затвори люка и отлетя, като ми махна с ръка. Отговорих му, после трябваше да се наведа, за да предпазя очите си от вдигналия се във въздуха пясък. Вертолетът описа кръг над фабриката и полетя на запад. Ревът му заглъхна.

Над пустинята се възцари тишина, ако не се броеше бръмченето на електрическите кабели на неколкостотин метра от мен. Вятърът рошеше косата ми и развяваше крачолите на панталона ми. Бавно се завъртях в кръг. Чудех се какво да правя. И си спомних думите на човека от връзките с обществеността: „Казаха да не слизаме от хеликоптера, забрави ли?“

— Ей! Ей, вие!

Обърнах се. Беше се отворила една от вратите на бялата сграда и през пролуката се подаваше мъжка глава.

— Вие ли сте Джак Форман? — извика мъжът.

— Да.

— Ами тогава какво чакате, официална покана ли? Влизайте, за Бога.

И затръшна вратата.

Това бе посрещането ми във фабриката на „Займос“. Взех си багажа и се запътих по пътеката към сградата. Нещата никога не стават така, както очакваш.

Влязох в малка стая с три тъмносиви стени от гладък синтетичен материал. Когато очите ми се приспособиха към сумрака, видях, че цялата четвърта стена пред мен е стъклена и води към кабинка с друга стъклена стена. В стъклото бяха вградени сгъваеми стоманени ръкави. Малко приличаше на банков трезор.

Зад втората стъклена стена забелязах плещест мъж със син панталон и синя работна риза с емблемата на „Займос“ на джоба. Очевидно бе от поддръжката на фабриката.

— Това е херметична камера. Вратата е автоматична. Приближете се.

Подчиних се и първата стъклена врата със съскане се отвори. Светна червена лампа. Подът и двете странични стени на кабинката пред мен бяха решетъчни. Поколебах се.

— Прилича на тостер, нали? — ухили се мъжът. Липсваха му няколко зъба. — Не се бойте, само ще ви поодуха. Давайте.

Влязох в стъклената кабинка и оставих сака си на пода.

— Не, не. Вдигнете сака.

Вдигнах го. Стъклената врата зад мен се затвори и стоманените ръкави плавно се разгънаха. Докато камерата се херметизираше, усетих слаба болка в ушите.

— По-добре си затворете очите — посъветва ме униформеният.

Затворих очи и незабавно усетих ледени струи по лицето и тялото си. Дрехите ми се намокриха. Остра миризма опари ноздрите ми, нещо като ацетон или лакочистител. Разтреперих се — течността наистина бе студена.

Първата струя въздух дойде отгоре, рев, който бързо придоби силата на ураган. Напрегнах мускули, за да запазя равновесие. Дрехите ми се развяваха или плътно прилепнаха към тялото ми. Вятърът се усили и едва не изтръгна сака от ръката ми. После въздухът спря за миг и от пода се включи друга струя. Всичко това бе объркващо, ала продължи съвсем кратко. След това се задействаха вакуумните помпи и ушите отново ме заболяха. Накрая се възцари тишина.

— Това е — съобщи мъжки глас. — Можете да влезете.

Отворих очи. Течността, с която ме бяха облели, се беше изпарила и дрехите ми бяха сухи. Вратите пред мен със съскане се отвориха. Влязох и мъжът със синята униформа ме погледна иронично.

— Добре ли се чувствате?

— Да, струва ми се.

— Не ви ли сърби?

— Не.

— Хубаво. Защото някои са алергични към дезинфектанта. Обаче трябва да го правим, заради хигиената.

Кимнах. Очевидно процедурата премахваше праха и други замърсители. Течността беше силно летлива, изпаряваше се при стайна температура и отстраняваше микрочастиците от тялото и дрехите ми. Въздушните струи и вакуумът довършваха процеса.

— Аз съм Винс Рейнолдс — представи се мъжът, но не ми подаде ръка. — Казвай ми Винс. А ти си Джак, нали?

Потвърдих.

— Добре, Джак, очакват те, така че да започваме. Трябва да взимаме предпазни мерки, защото това е среда със силно магнитно поле, над трийсет и три тесла^[1]. — Той вдигна една картонена кутия. — Сега си свали часовника.

Оставих часовника си в кутията.

— И колана.

Свалих си колана.

— Бижута? Гривна? Верижка? Декоративни игли или медали? Медицински устройства?

— Не.

— Метални предмети в тялото ти? Стари рани, куршуми, шрапнели? Нямах ли? Гвоздеи за счупени крайници, изкуствени бедрени или коленни стави? Изкуствени клапи, хрущяли или имплантанти?

Отговорих, че нямам такива неща.

— Е, още си млад — рече той. — Ами сакът ти? — Винс ме накара да извадя всичко и да го подредя върху една маса, за да може да го претърси. Носех много метал: друг колан с метална тока, нокторезачка, кутия крем за бръснене, самобръсначка и ножчета, джобно ножче, дънки с метални капси.

Той взе ножа, дънките и колана, но ми върна останалото.

— Можеш да си прибереш багажа. Слушай сега. Сакът ти отива в жилищния блок, но никъде другаде. Нали така? Ако се опиташ да изнесеш метални предмети оттам, на изхода има аларма. Обаче гледай да не я задействаш. Щото като предпазна мярка изключва магнитите и ни трябва около две минути, за да ги включим. Техниците се побъркват, особено ако в момента работят. Това проваля всичките им усилия.

Отвърнах, че ще се опитам да не забравя.

— Ще прибереш останалите си вещи ей там. — Той кимна към стената зад мен. Видях десетина малки сейфа с електронно заключване. — Сам ще настроиш комбинацията и ще заключиш сейфа. — Винс се обърна настрани, за да ме остави да го направя.

— Няма ли да ми трябва часовник?

Той поклати глава.

— Ще ти дадем часовник.

— Ами колан?

— Ще ти дадем и колан.

— Ами лаптопът ми? — попитах аз.

— В сейфа — отвърна Винс. — Освен ако не искаш да изтъркаш харддиска си с магнитното поле.

Прибрах лаптопа при останалия си багаж и заключих вратата. Почувствах се странно гол, като човек, който влиза в затвора.

— Не искаш ли да ми вземеш и връзките на обувките? — пошегувах се аз.

— Не. Задръж си ги. За да можеш да се обесиш, ако се наложи.

— Защо?

— Нямам представа. — Той сви рамене. — Обаче тия, дето работят тук, до един са шантави, мама му стара. Произвеждат мънички нещица, дето не мож ги видя, и бърникат молекули и други гадости. И тая напрегната работа ги побърква. До един. Пълни откачалки. Насам.

Минахме през поредната стъклена врата. Този път обаче нямаше струи.

Влязохме в електростанцията. Под сините халогенни лампи видях грамадни метални тръби, високи три метра, и керамични изолатори с диаметър колкото мъжки крак. Всичко жужеше. Усетих слабо вибриране под краката си. Навсякъде имаше знаци с червена мълния и надпис „Внимание: високо напрежение“.

— Тук използвате много електричество — отбелязах аз.

— Колкото малък градус — отвърна Винс и посочи един от знаците. — Гледай сериозно на тия неща. Преди време често избухваха пожари.

— Защо?

— В сградата имаше плъхове. Гадинките постоянно се пържеха. Буквално. Не понасям вонята на горяща козина на плъх, а ти?

— Не знам как вони горящ плъх.

— Вони както можеш да си представиш.

— Аха. И как са проникнали вътре плъхове?

— През отходните тръби. — Сигурно съм изглеждал изненадан, защото Винс прибави: — о, не знаеш ли? Плъховете постоянно го правят — малко плуване и са вътре. Естествено, ако се случи да седиш

на тоалетната чиния, няма да ти е много приятно. — Той отсечено се засмя. — Проблемът е, че строителите не са изкопали септичната яма достатъчно дълбоко. Та както и да е, плъховете са проникнали вътре и откакто съм тук, имахме няколко такива инцидента.

— Какви инциденти?

Винс сви рамене.

— Опитали са се да направят сградите идеални — отвърна той. — Защото работят с ония миниатюрни нещица. Обаче светът не е идеален, Джак. Никога не е бил. И няма да бъде.

— Какви инциденти? — повторих аз.

Бяхме стигнали до отсрещната врата и Винс бързо набра комбинацията на електронната ключалка. Вратата се отвори.

— Всички врати се отключват с една комбинация. Нула шест, нула четири, нула две.

Той широко отвори вратата. Влязохме в покрита галерия, свързваща електростанцията с другите сгради. Тук бе невероятно задушно, въпреки рева на климатика.

— Строителите не са балансирани климатичната инсталация — поясни Винс. — Пет пъти ги карахме да я поправят, обаче в тоя коридор винаги е горещо.

В дъното на коридора имаше друга врата и той ме накара сам да набера шифъра. Вратата се отвори.

Озовахме се пред друга херметична камера: кабинка с дебели стъклени стени. Оттатък видях Рики Морз по дънки и тениска. Той ми се усмихваше и бодро ми махаше с ръка.

— Аз ще го поема оттук, Винс — каза Рики по интеркома.

Униформеният махна с ръка.

— Няма проблем.

— Поправи ли херметичната система?

— Преди час. Защо?

— Май пак имат проблеми с нея в главната лаборатория.

— Пак ще я проверя — обеща Винс. — Може да пропуска отдругаде. — Той ме потупа по гърба и посочи с палец към вътрешността на сградата. — Желая ти късмет вътре. — После се обърна и се отдалечи.

— Радвам се да те видя — каза Рики. — Знаеш ли шифъра?

Отговорих утвърдително. Той посочи клавиатурата. Набрах цифрите. Стъклената стена се плъзна настрани. Влязох в тясната кабинка, широка около метър и двацет, с метални решетки от четирите страни. Вратата зад мен се затвори.

От пода бликна мощна въздушна струя и развя дрехите ми. Почти незабавно я последваха струи от двете страни и тавана. Накрая се разнесе съскане на вакуум. Стъклото пред мен се плъзна настрани. Пригладих косата си и влязох вътре.

— Прощавай за всичко това. — Рики енергично разтърси ръката ми. — Но поне вече не се налага да носим скафандри. — Забелязах, че изглежда здрав и як. Мускулите му изпъкваха.

— Добре изглеждаш, Рики — казах. — Упражняваш ли се?

— Е, не много.

— В страхотна форма си. — Ударих го по рамото. Той се ухили.

— Това е от напрежението в работата. Винс уплаши ли те?

— Не точно.

— Малко е странен. Израснал е в пустинята сам с майка си. Тя умряла, когато бил петгодишен. Когато я открили, трупът бил доста разложен. Бедното дете просто не знаело какво да прави. Сигурно на негово място и аз щях да съм странен. — Рики сви рамене. — Радвам се, че дойде, Джак. Боях се, че няма да приемеш. — Въпреки очевидно доброто му здравословно състояние, започвах да забелязвам, че изглежда нервен. Той бързо ме поведе по някакъв къс коридор.

— Как е Джулия?

— Ръката ѝ е счупена и си е ударила главата. Задържаха я в болницата за наблюдение. Но ще се оправи.

— Добре. Чудесно. — Рики рязко кимна и продължи по друг коридор. — Кой се грижи за децата?

Обясних му, че е пристигнала сестра ми.

— Значи можеш да поостанеш тук, нали? Няколко дни?

— Предполагам. Ако чак толкова много се нуждаете от мен.

— Обикновено софтуерните консултанти не оставаха дълго на обекта. Един-два дни. Не повече.

Рики ме погледна през рамо.

— Джулия... хм... разказвала ли ти е за фабриката?

— Не.

— Но знаеш, че тя прекарваше много време тук.

— Естествено — потвърдих аз.

— През последните няколко седмици почти всеки ден идваше с хеликоптера. Случваше се и да пренощува тук.

— Не знаех, че проявява такъв интерес към производството.

Рики като че ли се поколеба за миг. После отвърна:

— Виж, Джак, това е нещо съвсем ново. — Той се намръщи. — Наистина ли нищо не ти е разказвала?

— Не. Защо?

Рики не отговори.

— Това е нашият жилищен модул. Тук спим и се храним — каза Рики.

В сравнение с галерията, тук въздухът беше прохладен. Стените бяха от същия гладък синтетичен материал. Чух ниско и равномерно съскане на климатична инсталация. От двете страни на коридора имаше няколко врати. На една от тях видях името си, написано с маркер върху парче лепенка, Рики отвори вратата.

— Заповядай, Джак.

Стаята бе обзаведена скромно — тясно легло, малко бюро, колкото за компютърен монитор и клавиатура. Лавица за книги и дрехи над леглото. Всички мебели бяха покрити с гладък бял пластмасов ламинат. Нямаше ниши и цепнатини, в които да се събира прах. Нямаше и прозорец, само течнокристален екран, който показваше изглед от пустинята.

На леглото бяха оставени пластмасов часовник и колан с пластмасова тока. Сложих си ги.

— Остави си багажа и ще те разведе из фабриката — каза Рики.

Със същата енергична крачка той ме заведе в средно голяма дневна с диван и столове около ниска масичка и табло за обяви на стената. Всички мебели бяха покрити със същия пластмасов ламинат.

— Вдясно са кухнята и стаята за почивка с телевизор, видеоигри и така нататък.

Влязохме в кухничката. Там имаше двама души, мъж и жена, които ядяха сандвичи на крак.

— Мисля, че ги познаваш. — Рики се ухили.

Наистина ги познавах. Бяха от моя отдел в „МедияТроник“.

Роузи Кастро беше тъмнокожа, слаба, с екзотични черти и саркастичен език. Носеше широки шорти и тениска. Едрият ѝ бюст

опъваше надписа „Ще ти се“. Независима и опърничава, Роузи бе проучвала Шекспировите пиеси в Харвард преди да реши, според собствените ѝ думи, че „Шекспир е мъртъв, мама му стара. От векове. Нищо ново не може да се каже. Какъв смисъл има?“ След което се прехвърлила в Масачузетската политехника, където се занимавала с програмиране на естествен език под ръководството на Робърт Ким. Оказало се, че има блестящи способности. В последно време програмите на естествени езици започваха да използват разпределена обработка. Тъй като бяха установили, че хората едновременно оценяват дадено изречение по няколко начина още докато го чуват и че не изчакват края му, а в тях се пораждаат определени очаквания за него. Това беше идеална ситуация за разпределена обработка, която работеше върху проблема едновременно от няколко страни.

— Още носиш тия тениски, Роузи — отбелязах аз. В „МедияТроникс“ бяхме имали проблеми с облеклото ѝ.

— Здравсти. Така не позволявам на момчетата да заспиват — засмя се тя.

— Всъщност ние не им обръщаме внимание. — Погледнах Дейвид Брукс, скован, официален, маниакално спретнат и почти съвсем плешив само на двацет и осем години. Той запримигва зад дебелиите си очила. — И без това не са чак толкова хубави — заяви той.

Роузи му се изплези.

Дейвид бе инженер и притежаваше инженерска прямота и нетактичност. Освен това бе пълен с противоречия. Макар че беше педант по отношение на работата и външния си вид, през почивните дни той караше мотор по черни пътища и често се връщаше целият в кал. Дейвид ентусиазирано стисна ръката ми.

— Много се радвам, че си тук, Джак.

— Някой ще трябва да ми обясни защо всички толкова много се радват да ме видят — отвърнах аз.

— Ами защото знаеш повече за мултиагентните алгоритми, които... — започна Роузи.

— Първо ще го разведа из фабриката — прекъсна я Рики. — После ще поговорим.

— Защо? — попита тя. — Да го изненадаш ли искаш?

— Страхотна изненада — изсумтя Дейвид.

— Не, ни най-малко. — Рики ги изгледа строго. — Просто искам Джак първо да придобие обща представа за нещата.

Дейвид си погледна часовника.

— Добре де, колко време смяташ, че ще отнеме това? Защото мисля, че имаме...

— Казах, че първо ще го разведа, за Бога! — почти изръмжа Рики.

Изненадах се. Никога не го бях виждал да губи самообладание. Другите двама обаче очевидно бяха.

— Добре, добре, Рики.

— Ти си шефът, Рики.

— Точно така, аз съм шефът — все още видимо разгневен, отвърна той. — И между другото, почивката ви свърши преди десет минути. Така че се връщайте на работа. — Рики надникна в съседната стая за почивка. — Къде са другите?

— Поправят охранителните сензори.

— Искаш да кажеш, че са навън, така ли?

— Не, не. В сервизното са. Боби смята, че проблемът със сензорите е в калибрацията.

— Страхотно. Някой сети ли се да съобщи на Винс?

— Не, защото повредата е в софтуера. Боби ще се погрижи за това.

В този момент мобифонът ми изпиука. Изненадано го извадих от джоба си. Обърнах се към другите.

— Мобифоните работят ли?

— Да, в обхват сме — потвърди Рики и продължи да спори с Дейвид и Роузи.

Излязох в коридора и отворих съобщенията си. Имах само едно, от болницата. За Джулия. „Разбрахме, че сте съпруг на г-жа Форман. Моля, обадете ни се колкото може по-скоро.“ Следваше телефонният номер на някой си доктор Рана. Незабавно го набрах.

Централата ме свърза с интензивното отделение. Помолих да ми дадат доктор Рана и изчаках. После се представих:

— Обажда се Джак Форман, съпругът на Джулия Форман.

— А, да, господин Форман. — Приятен, мелодичен глас. — Благодаря, че се обаждате. Разбрах, че снощи сте придружили жена си до болницата. Нали? Значи знаете колко са сериозни нараняванията й

или по-точно потенциалните ѝ наранявания. Смятаме, че трябва да я подложим на пълен преглед за фрактура на шийните прешлени и таза.

— Да, вече ми го казаха снощи — отвърнах аз. — Има ли някакъв проблем?

— Да, има. Жена ви отказва да се подложи на лечение.

— Нима?

— Снощи ни позволи да ѝ направим рентгенови снимки и да се погрижим за фрактурите на китката ѝ. Обяснихме ѝ, че рентгенът не ни позволява да видим всичко и че е много важно да ѝ направим изследване с магнитен резонанс, но тя отказа.

— Защо?

— Заяви, че нямало нужда.

— Разбира се, че има — казах аз.

— Наистина има, господин Форман — потвърди Рана. — Не искам да ви плаша, но фрактурата на таза може да доведе до масивен кръвоизлив в корема и, хм, до смърт поради загуба на кръв. Това се случва изключително бързо и...

— Какво искате да направя?

— Да поговорите с нея.

— Разбира се. Дайте ми я.

— За съжаление в момента пак е в рентгенологията. Ще ни оставите ли номер, на който да ви открием? Например на мобифона ви? Добре. И още нещо, господин Форман. Не успяхме да получим психиатрична информация от жена ви.

— Защо?

— Тя отказа да отговаря на въпросите ни. Става дума за наркотици, психически разстройства, такива неща. Можете ли да ни осветлите в тази област?

— Ще опитам.

— Не искам да ви плаша, но поведението на жена ви е, хм, малко ирационално. На моменти почти изпада в самозаблуда.

— Напоследък Джулия е под огромно напрежение.

— Да, сигурен съм, че това също усложнява нещата — спокойно отвърна доктор Рана. — И е претърпяла тежко нараняване на главата, което трябва да изследваме. Не искам да ви плаша, но честно казано, мнението на психиатъра е, че жена ви страда от раздвоение на личността, пристрастеност към наркотици или и от двете.

— Разбирам.

— И естествено, такива въпроси логично възникват в контекста на злополуки само с един катастрофирал автомобил.

Искаше да каже, че може да е опит за самоубийство. Струваше ми се малко вероятно.

— Не ми е известно жена ми да взима наркотици — казах аз. — Но вече от няколко седмици и аз съм загрижен за поведението ѝ.

Рики излезе в коридора и нетърпеливо застана до мен. Затиснах мобифона с длан.

— За Джулия е. — Той кимна и си погледна часовника. После повдигна вежди. Стори ми се странно, че ме кара да бързам, когато говоря с болницата за жена си — която бе негов непосредствен началник.

Лекарят известно време ме разпитва и аз се постарях да отговоря на въпросите му, ала всъщност не разполагах с никакви сведения, които можеха да са му от полза. Той каза, че ще съобщи на Джулия да ми се обади, когато се върне, и аз отговорих, че ще чакам. После затворих мобифона.

— Добре — рече Рики. — Извинявай, че те припирам, Джек, обаче нали разбираш, имам да ти показвам много неща.

— Има ли някакъв спешен проблем?

— Не знам. Възможно е.

Понечих да попитам какво иска да каже, но той вече бързо крачеше напред. Напуснахме жилищната част на сградата, минахме през поредната стъклена врата и продължихме по друга галерия. Забелязах, че е напълно херметизирана. В стъклените стени имаше дупчици, под които видях вакуумни помпи. Вече започвах да свиквам с постоянното съскане на климатиците.

По средата на коридора имаше стъклена врата. Трябваше да минем през нея един по един. Отново изпитах странното чувство, че съм в затвор и минавам през решетъчни портали.

Въпреки модерната техника и лъскавите стъклени стени, пак си беше затвор.

---

[1] ??? ↑

ШЕСТИ ДЕН, 08:12

Влязохме в голяма зала с надпис „СЕРВИЗНО ОТДЕЛЕНИЕ“. Стените и таванът бяха облицовани с познатия гладък пластмасов ламинат. На пода бяха натрупани обеимисти ламинирани контейнери. Вдясно видях редица вградени в пода стоманени котли, заобиколени с тръби и клапи. Приличаше на малка пивоварна и тъкмо се канех да попитам за това Рики, когато той възкликна:

— А, ето къде сте били!

Пред един монитор работеха трима души от стария ми отдел. Когато се появихме, на лицата им се изписа малко гузно изражение, като на деца, сварени с ръце в кутията с бисквити. Естествено, ръководеше ги Боби Лембек. Трийсет и пет годишният Боби вече повече контролираше, отколкото пишеше кодове, но когато искаше, все още можеше да програмира. Както винаги, носеше избелели дънки и тениска. На колана му висеше вездесъщият му уокман.

След това беше Мей Чан, красива и изящна, пълна противоположност на Роузи Кастро. Преди да се насочи към програмирането на около двайсет и пет годишна възраст, като полеви биолог в Сечуан, Мей бе изучавала златистата тъпоноса маймуна. Работата на терена, както и вродената ѝ склонност, бяха причина за мълчаливостта ѝ. Тя почти не говореше, движеше се безшумно и никога не повишаваше глас — ала и никога не губеше споровете. Подобно на мнозина полеви биолози, Мей беше придобила странната способност да се слива със средата, да става незабележима, почти да изчезва.

И накрая Чарли Дейвънпорт, кисел, чорлав и вече дебел на трийсет години. Бавен и тромав, той сякаш спеше с дрехите си и между другото често го правеше след някое маратонско програмиране. Чарли бе работил при Джон Холанд в Чикаго и Дойн Фармър в Лос Аламос. Беше специалист по генетични алгоритми, ония програми, които имитират естествения подбор. Но бе досадна личност — тананикаше, сумтеше, приказваше си под нос и шумно пърдеше. Екипът го търпеше само заради изключителния му талант.

— Наистина ли се налага цели трима души да работят върху този проблем? — попита Рики, след като се ръкувах с всички.

— Да — отвърна Боби, — наистина се налага, защото е сложно.

— Защо?

— Ами, след сутрешната случка започнах да проверявам сензорите и ми се стори, че не са калибрирани правилно. Обаче тъй като никой не излиза навън, въпросът е дали ние разбираме данните им грешно, или самите сензори са повредени. Или пък просто не са настроени към тукашната техника. Мей познава тия сензори, работила е с такива в Китай. В момента коригирам кода. А Чарли е тук, защото не иска да си отиде и да ни остави на мира.

— Глупости, имам си и по-приятна работа — възрази Чарли. — Обаче аз съм написал алгоритъма, който контролира сензорите, и след като те свършат, трябва да го оптимизираме. Просто чакам да престанат да се мотаят, за да мога да го оптимизирам. — Той изгледа Боби многозначително. — Тия двамата не могат да оптимизират и най-простия код.

— Боби може — отвърна Мей.

— Да, ако му дадеш половин година.

— Деца, деца — намеси се Рики. — Хайде да не правим сцени пред нашия гостенин.

Учтиво се усмихнах. Всъщност не слушах какво говорят. Просто ги наблюдавах. Това бяха трима от най-добрите ми програмисти — и когато работеха при мен, бяха самоуверени до арогантност. Ала сега останах поразен от нервността им. Като се замислех, Роузи и Дейвид също бяха нервни.

Чарли затананика, както обикновено.

— Уф! — изпъшка Боби Лембек. — Би ли му казал да млъкне?

— Чарли, знаеш, че сме разговаряли за тананикането — предупреди го Рики.

Чарли продължаваше.

— Чарли.

Той театрално въздъхна и престана да си тананика.

— Благодаря — натърти Боби.

Чарли пак въздъхна и вдигна очи към тавана.

— Добре — каза Рики. — Бързо довършете и се връщайте по местата си.

— Ясно.

— Искам всички да са по местата си колкото се може по-скоро.

— Добре — отвърна Боби.

— Говоря сериозно. По местата си.

— За Бога, Рики, добре, добре. Стига си приказвал. Остави ни да работим.

Оставихме тримата програмисти и Рики ме заведе в някакво малко помещение.

— Когато работеха при мен, тия хлапета не бяха такива — отбелязах аз.

— Знам. В момента всички сме малко нервни.

— И защо?

— Заради това, което става тук.

— И какво става тук?

Той спря пред една кабинка в дъното на стаята.

— Джулия не ти е казала, защото е секретно. — Рики пъкна електронна карта в слота до вратата.

— Секретно ли? Как може медицинските видеосистеми да са секретни?

Вратата се отвори и влязохме. Тя се затвори след нас. Видях маса, два стола, компютърен монитор и клавиатура. Рики седна и незабавно започна да пише.

— Проектът за разработване на медицинска видеосистема беше само следствие — каза той. — Дребно търговско приложение на технологията, която проектирахме.

— Аха. И тя е?

— Военна.

— Значи „Займос“ работи за Пентагона, така ли?

— Да. По договор. — Той замълча за миг. — Преди две години военните разбрали от опита си в Босна, че ще имат огромна полза от летящи роботи, които да излъчват на живо картина от бойното поле. Тези летящи камери щели да намерят различно приложение в бъдещите войни. Можели да се използват за разкриване на местонахождението на вражеските войски дори когато те се крият в джунглата или в сгради, за контролиране на самонасочващи се ракети и така нататък. Командирите на земята можели да получат каквито образи искат, в какъвто искат спектър — видим, инфрачервен,

ултравиолетов. Излъчването на живо щяло да е изключително важно средство в бъдещите войни.

— Ясно.

— Но тези автоматични камери очевидно са уязвими — продължи Рики. — Можеш да ги сваляш като гълъби. Военните искаха камера, която да не може да бъде улучена. Представяха си нещо съвсем малко, може би колкото водно конче. Само че имаше проблеми с електрозахранването, с малките контролни повърхности и с контраста при тези миниатюрни обективи. Трябваше им по-голям обектив.

Кимнах.

— И вие сте се сетили за рояк от наноконпоненти.

— Точно така. — Рики посочи екрана, на който се виждаше рояк черни точки, носещи се във въздуха като птици. — Облак от компоненти, който да позволява да създадеш камера с колкото голям обектив искаш. И не може да бъде свалена, защото куршумът просто преминава през облака. Нещо повече, можеш да разпръснеш облака, както се пръска ято птици при изстрел. Така камерата ще стане невидима, докато не се образува отново. Това решение изглеждаше идеално. Управлението за научноизследователски проекти към министерството на отбраната ни отпусна тригодишно финансиране.

— И?

— Заехме се да създадем камерата. Разбира се, веднага стана ясно, че имаме проблем с разпределения интелект.

Бях запознат с този проблем. Наночастиците в облака трябваше да имат рудиментарен интелект, за да могат да си взаимодействат и да образуват ято, което да лети във въздуха. Такава координирана дейност може да изглежда много интелигентна, но се наблюдава дори когато образуващите ятото индивиди са изключително глупави. В края на краищата могат да го правят птиците и рибите, а те не са най-умните същества на планетата.

Повечето хора, които наблюдават ято птици или риби, предполагат, че животните са ръководени от водач. Причина за това е фактът, че подобно на повечето стадни бозайници, хората имат групови водачи.

Но птиците и рибите нямат водачи. Техните групи не са организирани така. Задълбоченото проучване на поведението на ятото — видеоанализ кадър по кадър — показва, че няма водач. Птиците и

рибите реагират на няколко прости стимула, резултат от които е координираното поведение. Ала никой не го контролира. Никой не ги води. Никой не ги насочва.

А и отделните птици не са генетично програмирани за образуване на ята. Нищо в мозъка на птицата не казва „когато се случи еди какво си, започни да образуваш ято“. Напротив, образуването на ятото се явява в групата в резултат на много по-прости елементарни правила. Правила като „стой близо до съседните птици, но не се блъскай в тях“. С помощта на тези правила се постига строгата координация на цялата група.

Тъй като се основава на елементарни правила, образуването на ято се нарича „спонтанно поведение“. По дефиниция спонтанното поведение се наблюдава в групи, но не е заложено в отделните им представители. То се среща във всякакви популации, включително компютърни. Или популации от роботи. Или нанорояци.

— Проблемът ви е било спонтанното поведение на рояка, така ли? — попитах Рики.

— Точно така.

— Било е непредсказуемо, нали?

— Меко казано.

През последните десетилетия тази представа за спонтанното групово поведение беше предизвикала малка революция в компютърните науки. За програмистите тя означаваше, че можеш да заложиш правила за поведение на отделните агенти, но не и когато действат заедно.

Отделните агенти — независимо дали се отнася за програмни модули, процесори или в случая, микророботи — могат да се програмират така, че да си сътрудничат при едни условия и да си съперничат при други. Могат да им се поставят цели. Могат да се инструктират да преследват целите си с неотклонна решителност или да се отклоняват, за да помагат на други агенти. Но резултатът от тези взаимодействия не може да се програмира. Той просто се оформя, често с изненадващи последици.

В известен смисъл това бе вълнуващо. За пръв път програмите даваха резултати, които програмистът изобщо не можеше да предвиди. Тези програми се държаха повече като живи организми, отколкото като

изкуствени създания. Това вълнуваше програмистите — ала и ги дразнеше.

Защото спонтанното поведение на програмите е променливо. Понякога съперническите си агенти стигат до задънена улица и програмата не успява да постигне нищо. Друг път агентите толкова силно си влияят, че изгубват пътя към целта и извършват нещо друго. В този смисъл програмата прилича на дете — непредсказуема и разсеяна. Както се е изразил един програмист, „да програмираш разпределен интелект е все едно да казваш на петгодишно дете да иде в стаята си и да се преоблече. Детето може да го направи, но е също толкова вероятно да направи нещо друго и изобщо да не се върне“.

Тъй като тези програми се държаха като живи, програмистите започнаха да използват аналогии с поведението на живите организми в реалния свят. Всъщност те започнаха да имитират поведението на истински организми, за да постигнат известен контрол над резултатите от програмата.

Програмистите изучаваха роенето на мравките, строежа на термитници или танците на пчелите, за да пишат програми, контролиращи разписания за кацане на самолети, пакетни маршрутизации или езикови преводи. Тези програми често работеха чудесно, ала все пак можеха да се отклоняват, особено при резки промени в обстановката. Тогава изгубваха пътя към целта си.

Затова преди пет години бях започнал да имитирам взаимоотношенията хищник-жертва. Защото гладните хищници не се разсейват. Обстоятелствата ги принуждават да импровизират методите си и те правят множество опити преди да успеят — но не губят пътя към целта си.

Така че станах специалист по взаимоотношенията между хищника и жертвата. Знаех за глутниците хиени, африканските кучета, дебнещите лъвици и атакуващите колони хищни мравки. Хората ми се бяха запознали с трудове на полеви биолози и бяхме обобщили откритията им в програмен модул, наречен ХИЩНИК/ЖЕРТВА, който можеше да се използва за контролиране на всяка агентна система и правеше поведението ѝ целенасочено. Просто караше програмата да търси целта си.

Координираните точки на екрана плавно се движеха във въздуха.

— Щом сте стигнали до индустриално производство... — казах аз.

— Стигнаха сме.

— Тогава трябва да сте решили проблема с производственото време.

— Решихме го.

— Как?

— Ще видиш.

Повечето учени смятаха, че този проблем ще се реши със сглобяване на по-големи единици, молекулни фрагменти, състоящи се от милиони атоми. Това щеше да съкрати производственото време до две години. После с частично самосглобяване времето можеше да се сведе до няколко часа, навярно дори до един час. Ала производството на промишлени количества от съответния продукт пак си оставаше теоретично предизвикателство. Защото целта не беше да се произвежда една молекула на час. Целта бе да се произвеждат няколко килограма молекули на час.

Досега никой не беше измислил как да го постигне.

Минахме през няколко лаборатории, една от които приличаше на обикновена лаборатория по микробиология или генетика. Там видях Мей — очевидно се мотаеше без работа. Понечих да попитам Рики защо им е микробиология, обаче той махна с ръка и не ме остави да довърша въпроса си. Беше нетърпелив, бързаше. Забелязах, че си поглежда часовника. Стигнахме до последната стъклена херметична камера. На стъклената врата пишеше: „МИКРОПРОИЗВОДСТВО“. Рики ми даде знак да вляза.

— Един по един — каза той. — Системата не позволява по повече.

Влязох. Вратата със съскане се затвори зад мен. Струя въздух отдолу, отстрани, отгоре. Вече започвах да свиквам. Втората врата се отвори и аз се озовах в къс коридор, водещ към голяма зала. Видях ярка бяла светлина — толкова ярка, че ме заболяха очите.

Рики ме настигна, като говореше в движение, но не помня какво ми каза. Не можех да се съсредоточа върху думите му. Просто зяпах. Защото се намирах в главната сграда на фабриката — огромно помещение без прозорци, нещо като исполински хангар, висок три

етажа. И в този хангар се издигаше невероятно сложна структура, която сякаш висеше във въздуха и сияеше като диамант.

ШЕСТИ ДЕН, 09:12

Отначало не можех да разбера онова, което виждам — приличаше на огромен светец октопод с блестящи многофасетни пипала, протягащи се във всички посоки и хвърлящи сложни отражения и цветни ивици светлина по стените. Само че този октопод имаше множество пластове пипала. Първият бе разположен ниско, едва на трийсетина сантиметра над пода. Вторият беше на равнището на гърдите, третият и четвъртият — още по-високо, над главата ми. И всички излъчваха ярка светлина.

Замаяно запримигнах. Започнах да различавам детайлите. Октоподът бе поставен в триетажна рамка с неправилна форма, изцяло построена от модулни стъклени кубове. Подове, стени, тавани, стълбища — всичко беше от кубове. Ала бяха пръснати в безпорядък, сякаш някой бе изсипал планина от гигантски прозрачни бучки захар в средата на помещението. Всичко това се поддържаше от мрежа, съставена от черни оксидирани подпори и връзки, но те се губеха сред отраженията и тъкмо затова октоподът като че ли висеше във въздуха.

Рики се ухили.

— Конвергентна структура. Архитектурата е фрактална. Гот, а?

Бавно кимнах. Забелязвах все повече подробности. Онова, което ми бе заприличало на октопод, всъщност представляваше разклонена дървовидна структура. Вертикално през средата на помещението минаваше централна квадратна тръба, от която във всички посоки се разклоняваха по-малки тръби. Те на свой ред също се разклоняваха и така нататък. Най-малките тръби бяха дебели колкото молив. Всичко блестеше като огледало.

— Защо блести така?

— Стъклото е с диамантоидно покритие — поясни той. — На молекулно равнище стъклото е като швейцарско сирене, цялото е надупчено. И е течно, разбира се, така че атомите просто минават през него.

— Затова сте покрили стъклото.

— Точно така. Налага се.

В тази сияйна гора от разклоняващо се стъкло се движеха Дейвид и Роузи, водеха си бележки, настройваха клапи, консултираха се с портативни компютри. Едва сега разбрах, че се намирам пред огромна паралелна монтажна линия. В най-тесните тръби се вкарваха малки молекулни фрагменти и към тях се прибавяха атоми. След това продължаваха в следващите по големина тръби, където им се прибавяха още атоми. Така молекулите напредваха към центъра на структурата, докато сглобяването им не приключеше и не стигна до централната тръба.

— Точно така — потвърди Рики. — Също като автомобилна монтажна линия, само че на молекулно равнище. Молекулите започват в краищата и стигат до центъра. Тук им поставяме протеинова верига, там — метилова група, точно както монтират врати и колела на колите. В края на линията имаме нова, изкуствено сглобена молекулярна структура. Създадена според нашите изисквания.

— И различните тръби?

— Произвеждат различни молекули. Затова и тръбите изглеждат различно. — На няколко места пипалото на октопода минаваше през стоманен тунел, подсилен с тежки болтове. На други имаше кубове, покрити със сребриста изолация, видях и резервоари за течен азот. В този участък се поддържаше изключително ниска температура.

— Това са нашите криогенни стаи — каза Рики. — Температурата не е чак толкова ниска, може би максимум минус седемдесет градуса. Ела, ще ти покажа. — Той ме поведе по стъклените коридори из комплекса. На някои места се налагаше да се изкачваме по ниски стълбища, за да минем над най-долните тръби.

Рики не спираше да изрежда технически подробности: вакуумни маркучи, метални фазови сепаратори, сферични клапани. Когато стигнахме до изолирания куб, той отвори тежката му врата. Вътре имаше две стаички, нещо като хладилни камери за месо. Във всяка врата бяха вградени стъклени прозорчета. В момента температурата беше стайна.

— Тук можем да поддържаме две различни температури — поясни Рики. — Ако искаме, можем да контролираме едната от другата, но обикновено процесът е автоматичен.

Той ме изведе навън и си погледна часовника.

— За някаква среща ли закъсняваме? — попитах аз.

— Какво? Не, не. Нищо подобно. — Най-близките два куба представляваха стаи от солиден метал, в които влизаха дебели електрически кабели.

— Това магнитните ви помещения ли са? — посочих кабелите аз.

— Точно така — потвърди Рики. — Магнитите ни поддържат поле с шейсет тесла, около един милион пъти по-силно от магнитното поле на Земята.

Той с пъшкане отвори стоманената врата на първата магнитна стая. Видях голям предмет с форма на геврек, с диаметър около метър и осемдесет, с два и половина сантиметрова дупка в средата. Целият геврек бе покрит с тръби и пластмасова изолация. Кожухът беше монтиран с тежки стоманени болтове.

— Тая кукличка гълта много охлаждане, уверявам те. И много електричество — петнайсет киловолта. Кондензаторите се зареждат за цяла минута. И естествено, не можем да включим магнита постоянно, защото ще избухне — ще го разкъса самото поле, което генерира. — Той посочи основата на геврека. На равнището на коленете имаше кръгъл бутон. — Това е аварийният прекъсвач. За всеки случай. Ако ръцете ти са заети, можеш да го натиснеш с коляно.

— Значи използвате мощни магнитни полета за част от монтажа...

Ала Рики вече се бе обърнал и излизаше през вратата, като отново си гледаше часовника. Побързах да го настигна.

— Рики...

— Имам още да ти показвам — отвърна той. — Наближаваме края.

— Всичко това е много внушително, Рики. — Посочих блестящите тръби. — Но по-голямата част от монтажната ви линия е при стайна температура — без вакуум, без криогеника, без магнитни полета.

— Точно така. Не са необходими специални условия.

— Как е възможно?

Рики сви рамене.

— Асемблерите нямат нужда от това.

— Асемблерите ли? Искаш да кажеш, че имате молекулярни асемблери, така ли?

— Да, разбира се.

— И асемблерите произвеждат вашите молекули?

— Естествено. Мислех, че ти е ясно.

— Не, Рики, изобщо не ми беше ясно. И не обичам да ме лъжат. На лицето му се изписа обида.

— Не те лъжа.

Но определено ме лъжеше.

Едно от първите неща, които учените бяха установили за молекулярното производство беше, че е феноменално трудно. През 1990 година неколцина специалисти от Ай Би Ем бяха придвижили ксенонови атоми върху никелова плоча и бяха написали с тях емблемата на компанията, която се виждаше само с електронен микроскоп. Ала от този опит се бе получил страхотен рекламен клип, който стана изключително популярен. Ай Би Ем остави хората да си мислят, че това е доказателство за концепция, отваряне на вратата към молекулярното производство. Само че това по-скоро беше сензация, отколкото нещо друго.

Защото подреждането на отделни атоми е бавна, трудна и скъпа работа. Преместването на трийсет и пет атома беше отнело на специалистите от Ай Би Ем цял ден. Никой не вярваше, че по този начин може да се разработи цяла нова технология. Повечето хора смятаха, че наноинженерите ще създадат „асемблери“ — миниатюрни молекулярни машини, които да сглобяват молекули.

Тази концепция беше чудесна, само че практическите проблеми бяха обезсърчаващи. Тъй като асемблерите са невъобразимо по-сложни от молекулите, които трябва да произвеждат, опитите за тяхното проектиране и създаване бяха неуспешни. Доколкото знаех, нито една лаборатория по света не бе постигнала напредък. А сега Рики съвсем нехайно заявяваше, че „Займос“ са построили молекулярни асемблери, които в момента произвеждат молекули.

И аз не му вярвах.

Цял живот бях работил в тази област и бях придобил интуитивно усещане за възможностите. Такива гигантски скокове просто не стават. Технологиите са форма на знание и подобно на всички други знания, те еволюират, съзряват. Обратното означава да вярваш, че братята Райт са можели да построят ракета и да излетят на Луната, вместо да прелетят по-малко от сто метра над пясъчните дюни край Кити Хоук.

Нанотехнологията все още се намираще на фазата на Кити Хоук.

— Стига, Рики — казах аз. — Как всъщност го постигате?

— Техническите подробности не са важни, Джак.

— Дрънкаш глупости. Разбира се, че са важни.

— Наистина ли мислиш, че те лъжа, Джак? — с най-чаровната си усмивка ме попита той.

— Да, Рики, точно така мисля.

Погледнах нагоре към заобикалящите ме отвсякъде пипала на октопода. Видях отражението си в безбройните стъклени повърхности. Всичко това ми действаше объркващо. Опитах се да се съсредоточа и забих очи в краката си.

И забелязах, че макар да вървим по стъклени пътеки, някои участъци от пода също са от стъкло. Отидох до най-близкия. През него се виждаха стоманени проводници и тръби. Една от тях привлече погледа ми, защото водеше от склада до стъклен куб, където излизаше от пода, издигаше се нагоре и се разклоняваше на по-тънки тръби.

Предположих, че това е органичната суровина, която монтажната линия преобразува в готови молекули.

Отново сведох поглед към пода и проследих тръбите до мястото, където излизаха от съседното помещение. И този възел бе стъклен. Видях заоблените стоманени търбуси на големите котли, които бях забелязал по-рано. Резервоарите, които ми бяха заприличали на пивоварна. Защото определено имаха такъв вид. Машини за контролирана ферментация, за контролиран растеж на микроби.

И тогава разбрах какво е всичко това и казах:

— Копеле гадно.

Рики пак се усмихна и сви рамене.

— Е, това решава проблема.

Котлите в съседното помещение наистина бяха резервоари за контролиран растеж на микроби. Но Рики не произвеждаше бира — произвеждаше микроби и не се съмнявах с каква цел. Тъй като не бяха успели да създадат истински наноасемблери, „Займос“ използваша бактерии, за да получат молекулите си. Това беше генно инженерство, а не нанотехнология.

— Е, не точно — отвърна Рики, когато му казах какво мисля. — Обаче признавам, че използваме хибридна технология. Нищо чудно, нали?

Това бе вярно. Наблюдателите поне от десет години предсказваха, че генното инженерство, компютърното програмиране и нанотехнологията ще се слоят. Всички тези области включваха аналогични — и взаимосвързани — дейности. Между използването на компютър за разшифроване на част от бактериален геном, въвеждане на нови гени в бактериите и получаването на нови протеини няма чак толкова голяма разлика. Няма особена разлика и между създаването на нови бактерии за производството на, да речем, инсулинови молекули, и на изкуствен микромеханичен асемблер за производство на нови молекули. Всичко става на молекулно равнище и се състои в налагане на определена структура върху изключително сложни системи. А молекулната структура определено е сложна.

Молекулата може да се изобрази като комбинация от атоми, свързани един след друг като кубчета на „Лего“. Ала тази представа е подвеждаща. Защото, за разлика от кубчетата, не можеш да подредиш атомите както си искаш. Атомите се намират под влиянието на различни местни сили — магнитни и химични, — които често дават нежелани резултати, например да променят мястото на даден атом и дори да навържат цялата молекула на възли.

Ето защо молекулярното производство представляваше упражнение в изкуството на възможното, на заместването на атоми и групи атоми за получаване на равностойни структури, функциониращи по желания начин. Пред лицето на всички тези проблеми не можеше да се пренебрегне фактът, че вече съществуват доказани молекулярни фабрики, способни да произвеждат големи количества молекули: наричаха се „клетки“.

— За съжаление, клетъчното производство може да ни отведе само дотук — каза Рики. — Получаваме субстратните молекули — суровината — и ги обработваме с наноинженерни процедури. Така че въртим по малко и от двете.

Посочих резервоарите.

— Какви клетки отглеждате?

— Тета-де пет хиляди деветстотин седемдесет и две — отвърна той.

— С други думи?

— Вид ешерихия коли.

E. coli е разпространена бактерия, която се среща почти навсякъде в природата, дори в човешките черва.

— На кой ли не му хрумна, че може би не е подходящо да използвате клетки, които могат да живеят в човешкото тяло? — попитах аз.

— Всъщност не. Честно казано, кой не се сети. Просто ни трябваше добре изучена клетка, която да е изцяло описана в литературата. Избрахме индустриален стандарт.

— Аха.

— Така или иначе, според мен това не е проблем, Джак — продължи Рики. — Тези бактерии не се развиват в червата. Тета-де е оптимизирана за различни хранителни източници — за редуциране стойността на лабораторното й отглеждане. Всъщност смятам, че дори може да се храни с боклук.

— Значи оттам взимате молекулите. Бактериите ги произвеждат.

— Да, оттам взимаме първичните молекули. Получаваме двайсет и седем първични молекули. Те се свързват в среда със сравнително висока температура, в която атомите са по-активни и бързо се смесват.

— Затова ли е топло тук?

— Да. Ефикасността на реакцията е оптимална при шейсет и три градуса. При такава температура постигаме максимална скорост. Но тези молекули се съединяват и при много по-ниска температура. Някои съединения са възможни дори при три-четири градуса.

— И не са ви необходими други условия, така ли? — попитах аз. — Вакуум? Налягане? Мощно магнитно поле?

Рики поклати глава.

— Не, Джак. Поддържаме тия условия, за да ускорим сглобяването, но те не са абсолютно задължителни. Процедурата наистина е супер. Съставните молекули се съединяват съвсем лесно.

— И тези съставни молекули се съединяват в окончателния ви асемблер, така ли?

— Който после сглобява желаните от нас молекули. Да.

Създаването на асемблери с помощта на бактерии бе елегантно решение. Ала Рики твърдеше, че компонентите се сглобявали почти автоматично, без други изисквания, освен висока температура. Тогава за какво се използваше тази сложна стъклена сграда?

— За ефективност и разпределяне на процеса — поясни той. — В различните ръкави можем едновременно да създадем девет асемблера.

— А къде се сглобяват окончателните молекули?

— В същата структура. Но първо ги преобразуваме.

Поклатих глава. Не го разбирах.

— В момента патентоваме процеса. Виждаш ли, системата ни още отначало работеше идеално — но добивът ни беше изключително малък — получавахме половин грам готови молекули в час. С тази скорост щяха да ни трябват няколко дни, за да направим само една камера. Не можехме да открием какъв е проблемът. Сглобяването в ръкавите се извършва в газообразна среда. Оказа се, че молекулярните асемблери са тежки и потъват на дъното. Бактериите се установяват в пласта над тях, освобождават компонентните молекули, които са още по-леки и се издигат нагоре. Така че асемблерите почти нямаха контакт с молекулите, които трябваше да сглобяват. Опитахме се да комбинираме различни технологии, но това не помогна.

— И какво направихте?

— Променихме структурата на асемблерите, за да осигурим липотропична основа, която да се свързва с повърхността на бактериите. Това подобри контакта им с компонентните молекули и добивите ни веднага скочиха.

— И сега асемблерите ви са върху бактериите, така ли?

— Точно така. Залепват се за външната клетъчна мембрана.

Рики ме заведе при най-близкия компютър и повика на плоския екран схема на структурата на асемблера. Той приличаше на колело със спици — поредица от спирални ръкави, които сочеха в различни посоки, с плътен възел от атоми в центъра.

— Както казах, архитектурата е фрактална. А ето и как става залепването.

Асемблерът на екрана се прикрепил към много по-голяма фигура с форма на продълговата таблетка, все едно че колело се залепваше за подводница.

— Това е бактерията тета-де — поясни Рики. — С асемблера върху нея.

Пред погледа ми се прикрепиха още няколко колела.

— Тези асемблери ли произвеждат истинските молекули на камерата?

— Да. — Той отново написа нещо на клавиатурата. Видях друг образ. — Това е нашата микромашина, готовата камера. Вече си виждал варианта за кръвоносната система. Това тук е версията за Пентагона, доста по-голяма, предвидена за въздушни условия. Молекулярен хеликоптер.

— Къде е перката?

— Няма перка. Машината използва кръглите издатинки, които виждаш ей там, наклонени под различен ъгъл. Това са двигателите. Камерите маневрират, като използват вискозитета на въздуха.

— Какво използват?

— Вискозитета. На въздуха. — Рики се усмихна. — На микромашинно равнище, не забравяй. Това е цял нов свят, Джак.

Колкото и находчива да беше системата, Рики все пак бе обвързан от инженерните спецификации на Пентагона, а продуктът не работел както трябва. Да, те създали камера, която не можела да бъде свалена и излъчвала картина. Рики ми обясни, че при изпитанията на закрито тя се справяла отлично. Но навън дори и най-слабият ветреца я отвявал като облак прах.

Инженерният екип на „Займос“ се опитвал да увеличи стабилността на молекулите, но засега безуспешно. Междувременно от министерството на отбраната решили, че ограниченията на проекта са непреодолими и напълно се отказали от нанотехнологията. Договорът със „Займос“ бил анулиран, финансирането цяло да бъде преустановено след шест месеца.

— Затова ли през последните няколко седмици Джулия толкова отчаяно се опитваше да събере нов капитал за рискови инвестиции? — попитах аз.

— Да — потвърди Рики. — Честно казано, цялата компания може да ритне камбаната преди Коледа.

— Освен ако не поправите молекулите и не ги накарате да работят на вятър.

— Точно така.

— Аз съм програмист, Рики. Не мога да реша проблемите с подвижността на вашите агенти. Това е въпрос на молекулярна структура. Не е в моята област.

— Хм, знам. — Той замълча за миг и свъси вежди. — Всъщност според нас е възможно решението да е в програмния код.

— В кода ли? В кое решение?

— Трябва да съм откровен с теб, Джак. Допуснахме грешка — отвърна той. — Но вината не е наша. Кълна ти се. Не беше наша. Виновни са строителите. — Той ме поведе надолу по стълбището. — Ела, ще ти покажа.

Отидохме в отсрещния край на сградата, до някаква открита жълта асансьорна кабина. Асансьорът беше малък и пътуването с него ми бе неприятно, защото беше открит. Извърнах очи.

— Не обичаш височините, а? — попита Рики.

— Да.

— Е, по-добре е, отколкото пеш. — Той посочи стената на сградата, по която се издигаше желязна стълба. — Когато асансьорът се повреди, се качваме по стълбата.

Потреперих.

— А, без мен.

Изкачихме се чак догоре — три етажа над пода. Под тавана висеше плетеница от тръби и кабели. Мрежа от решетъчни коридори позволяваше на работниците да ги обслужват. Мразя решетките, защото виждам през тях пода долу. Опитах се да не гледам към краката си. Често се налагаше да се привеждаме под ниско увисналите тръби.

— Всичко е тук горе! — надвика рева на машините Рики. — Климатичната инсталация, водният резервоар за противопожарната система, електрическите кутии. Тук е центърът на всичко! — Той продължи по коридора и накрая спря до голяма вентилационна шахта с диаметър деветдесетина сантиметра, която влизаше във външната стена. — Това е шахта номер три — като се наведе към ухото ми, каза Рики. — Една от четирите главни шахти, които отвеждат въздуха навън. Виждаш ли ония процепи по шахтата и квадратните кутии в тях? Това са филтри. Имаме последователни пластове микрофилтри, за да предотвратим евентуално външно замърсяване от фабриката.

— Виждам ги.

— Виждаш ги сега — отвърна Рики. — За съжаление, строителите бяха забравили да поставят филтри в тази шахта. Всъщност изобщо не бяха прорязали процепите и строителните инспектори така и не бяха забелязали, че нещо липсва. След като

подписаха разрешителното, започнахме работа. И изхвърляхме в околната среда нефилтриран въздух.

— Колко време?

Рики прехапа устни.

— Три седмици.

— И производството е вървяло с пълна пара, така ли?

Той кимна.

— Смятаме, че сме изхвърлили около два̀сет и пет килограма замърсители.

— Какви замърсители?

— По малко от всичко. Не сме сигурни точно какво.

— Значи сте изхвърляли Ешерихия коли, асемблери, готови молекули, всичко?

— Точно така. Но не знаем в какви пропорции.

— Има ли значение?

— Може би. Да.

Докато ми разказваше всичко това, Рики ставаше все по-нервен, хапеше устни, чешеше се по главата, избягваше погледа ми. Не разбирах. В анализите на промишленото замърсяване два̀сет и пет килограма замърсители не е нищо особено. Това количество спокойно се събира в спортен сак. Освен ако не бяха силно токсични или радиоактивни — а те не бяха, — толкова малко замърсители просто нямаха значение.

— И какво от това, Рики? — попитах го. — Вятърът е пръснал частиците на стотици километри из пустинята. Те ще се разпаднат от слънцето и космическата радиация. Ще се разрушат. След няколко часа или дни няма да ги има. Нали така?

Той сви рамене.

— Всъщност, Джак, това не...

В този момент се включи алармата.

Алармата беше тиха, просто настойчив звън, ала накара Рики да подскочи. Той се втурна по коридора към монтирания на стената компютърен терминал и стъпките му отекнаха по метала. В ъгъла на монитора имаше статусен прозорец, който премигваше в червено: „ПВ-90 ВХОД“.

— Какво означава това? — попитах аз.

— Нещо е задействало охранителната аларма. — Рики откопча радиостанцията си. — Заклучи ни, Винс.

Радиостанцията изпращя.

— Заклучени сме, Рики.

— Повиши положителното налягане.

— Вече е с нула цяло и три атмосфери над нормалното. Още ли да го повиша?

— Не. Остави го така. Имаме ли картина?

— Още не.

— Мамка му! — Той закачи радиостанцията на колана си и бързо започна да пише на клавиатурата. Екранът на терминала се раздели на шест малки образа от охранителни камери, инсталирани из цялата фабрика. Някои показваха пустинята навън отвисоко. Други бяха монтирани ниско над земята. Камерите бавно се въртяха.

Не забелязвах нищо. Само пустинни храсти и тук-там групи кактуси.

— Фалшива тревога, а?

Рики поклати глава.

— Ще ми се.

— Не виждам нищо.

— Ще ни трябва малко време, докато го открием.

— Кое?

— Онова.

Той посочи монитора и прехапа устни.

Видях нещо като вихрецо се облаче от тъмни частици, пращен дявол, миниторнадо, въртящо се над земята под въздействието на въздушни течения, които се издигат от нажежената пустиня. Само че този облак бе черен и имаше ясни очертания — стеснената му средна част му придаваше вид на едновременна бутилка от кока-кола. Ала формата му постоянно се менеше.

— Какво е това, Рики?

— Надявах се ти да ми кажеш.

— Прилича на рояк от агенти. Не е ли от вашите камери?

— Не. Това е нещо друго.

— Откъде знаеш?

— Защото не можем да го контролираме. Не реагира на нашите радиосигнали.

— Опитвахте ли?

— Да. Почти две седмици се опитваме да установим контакт с него. Роякът генерира електрическо поле, което можем да измерим, но кой знае защо, не сме в състояние да взаимодействаме.

— Значи имате избягал рояк?

— Да.

— Който действа самостоятелно.

— Да.

— И това става от...

— Няколко дни. Десетина.

— Десет дни ли? — Свъсих вежди. — Как е възможно, Рики? Роякът е сбор от микророботи. Защо не са се разпаднали? И как не са останали без енергия? И защо не можете да ги контролирате? Защото, щом притежават способност да образуват рояк, помежду им протича взаимодействие, което се основава на електричество. Така че би трябвало да можете да овладеете контрола над рояка — или поне да го пръснете.

— Всичко това е вярно — съгласи се Рики. — Само че не можем. И опитахме всичко, за което се сетихме. — Той напрегнато наблюдаваше екрана. — Този облак е абсолютно независим от нас. Точка.

— И ме повикахте тук...

— За да ни помогнеш да приберем това проклето нещо — каза Рики.

ШЕСТИ ДЕН, 09:32

Досега никой не си беше представял такъв проблем. През всички години, откакто програмирах агенти, ние се стремяхме да ги накараме да взаимодействат така, че да получим желаните резултати. Изобщо не ни бе хрумвало, че е възможно да възникне по-сериозен проблем с контрола или въпрос за независимостта. Защото това просто не можеше да се случи. Отделните агенти бяха прекалено малки, за да се самохранват — те черпеха енергия от външен източник като електрическо или микровълново поле. Трябваше само да изключиш полето и агентите умират. Роякът се управляваше не по-трудно от домакински уред като кухненска боклукомелачка. Изключваш електричеството и край.

Само че Рики твърдеше, че този облак се самоподдържа от десет дни. Това просто изглеждаше абсурдно.

— Откъде взима енергия?

Той въздъхна.

— Произвеждахме агентите с малки пиезобатерии, за да генерират електрически ток от фотоните. Беше само за подсигуриране — впоследствие добавихме този компонент — обаче те, изглежда, сами се справят с него.

— Значи агентите са със слънчеви батерии?

— Да.

— На кой му хрумна тая идея?

— Пентагонът настоя за това.

— Вградихте ли кондензатори?

— Да. Те могат да съхраняват енергия за три часа.

— Добре, ясно. — Вече постигахме нещо. — Значи имат достатъчно енергия за три часа. Какво става нощем?

— Три часа след залез-слънце енергията им сигурно се изчерпва.

— И тогава облакът се разпада, така ли?

— Да.

— И отделните агенти падат на земята.

— Вероятно да.

— Не можете ли да ги контролирате тогава?

— Можем, ако успеем да ги открием — отвърна Рики. — Всяка нощ ги търсим. Безуспешно.

— Вградихте ли им маркери?

— Да, естествено. В обвивката на всеки агент има флуоресцентен модул. На ултравиолетова светлина изглеждат синьозелени.

— Значи нощем излизате да търсите участък в пустинята, който излъчва синьо-зелена светлина.

— Да. Но досега не сме го намерили.

Това всъщност не ме изненадваше. Ако останеше плътен, облакът щеше да образува петно с диаметър петнайсетина сантиметра. А пустинята беше голяма. Спокойно можеха да са го подминавали нощ след нощ.

Но когато се замислих, открих още един абсурден аспект на проблема. Щом паднеше на земята — когато енергията на отделните агенти се изчерпеше, — облакът нямаше организация. Вятърът можеше да го разпръсне като пращинки, които никога повече нямаше да могат да се съберат. Ала това очевидно не ставаше. Агентите не се пръскаха и облакът всеки ден се завръщаше. Защо?

— Според нас нощем той се крие — каза Рики.

— Крие се?!

— Да. Предполагаме, че отива на някое защитено място, може би скален навес или дупка в земята, нещо такова.

Посочих облака, който се вихреше към нас.

— Наистина ли смятате, че този рояк е в състояние да се крие!

— Според мен е в състояние да се приспособява. Всъщност съм убеден в това. — Той въздъхна. — Както и да е, не става въпрос само за един рояк, Джак.

— Колко са?

— Поне три. Вече може да са повече.

За миг ме обзе празнота, сънливо сивкаво объркване. Внезапно изгубих способност да мисля.

— Какво искаш да кажеш?

— Той се възпроизвежда, Джак. Скапаният рояк се възпроизвежда.

Камерата показваше изглед от равнището на земята. Тъмният облак се вихреше към нас. Скоро обаче осъзнах, че той не се върти като вихрушка. Частиците се движеха ту в една посока, ту в друга, като пълзяща змия.

Определено се рояха.

С термина „роене“ се обозначава поведението на някои насекоми като мравките и пчелите, които се роят при всяко преместване. Пчелният облак лети в една посока, после в друга и образува във въздуха тъмна река. Роякът може да спре и да остане на някое дърво за около час, дори за една нощ, след което продължава пътя си. Накрая пчелите избират ново място за кошера си и престават да се роят.

През последните години програмистите пишеха програми, които имитираха това поведение на насекомите. Алгоритмите с разпределен интелект се превърнаха във важен инструмент в компютърното програмиране. За програмистите „рояк“ означава популация от компютърни агенти, които действат заедно, за да решат даден проблем с помощта на разпределен интелект. Роенето стана масово разпространен начин за организиране на агенти. Създаваха се професионални организации, провеждаха се конференции, изцяло посветени на програмите с разпределен интелект. Напоследък това се бе превърнало в нещо като шаблонно решение — ако не можеш да кодираш нещо по-находчиво, караш агентите си да се роят.

Само че този облак не се роеше в обикновения смисъл на термина. Змиевидното лъкатушене, изглежда, представляваше само част от неговото движение. Забелязвах също ритмично разширяване и свиване, пулс, почти като дишане. Имаше и вертикални движения. Облакът сякаш се разреждаше и се издигаше по-високо, после се спускаше надолу и ставаше по-плътен. Тези промени се наблюдаваха в повтарящ се ритъм — или по-скоро в насложени един върху друг ритми.

— Мамка му! — изруга Рики. — Не виждам другите. А знам, че не е сам. — Той пак включи радиостанцията. — Винс? Виждаш ли други?

— Не, Рики.

— Къде са останалите? Момчета? Обадете се.

Из цялата фабрика запращяха радиостанции. Боби Лембек:

— Сам е, Рики.

— Не може да е сам.

Мей Чан:

— Не е засечено нищо друго, Рики.

— Само един рояк, Рики — обади се Дейвид Брукс.

— Не може да е сам! — Рики стискаше радиостанцията толкова силно, че пръстите му бяха побелели. — Винс? Качи ВПН на половин атмосфера.

— Сигурен ли си?

— Действай.

— Ами щом смяташ, че...

— Просто прескочи тъпите си забележки и действай!

Рики му нареждаше да увеличи положителното налягане в сградата на половин атмосфера. Всички чисти сгради поддържаха положително налягане, за да не позволят на пращинките отвън да проникват през евентуалните пролуки — излизащият въздух просто ги издухваше. Но 0.1 атмосфери беше достатъчно. Половин атмосфера бе много. Ненужно много, за да задържи навън пасивни пращинки.

Само че тези пращинки не бяха пасивни, разбира се.

Докато облакът се приближаваше към нас, видях, че части от него от време на време отразяват слънчевите лъчи и заискряват във всички цветове на дъгата. После роякът отново почерняваше. Това трябваше да са пиезобатериите, но то очевидно показваше и че самите микроагенти са изключително подвижни, тъй като целият облак не искреше едновременно, а само на отделни ивици.

— Нали каза, че Пентагонът се отказвал от вас, защото не можете да контролирате рояка при вятър?

— Точно така. Не можем.

— Но през последните няколко дни трябва да е имало силен вятър.

— Разбира се. Обикновено се надига късно следобед. Вчера беше със скорост двайсет километра в час.

— Защо не е отвял рояка?

— Защото роякът се е приспособил към него — мрачно отвърна Рики.

— Как?

— Продължавай да гледаш и ще видиш. Винаги когато повее вятър, роякът се спуска ниско над земята. После пак се издига.

— Спонтанно поведение, така ли?

— Точно така. Никой не го е програмирал. — Той прехапа устни.

Дали отново ме лъжеше?

— Искаш да кажеш, че се е научил...

— Да, да.

— Как може да се научи? Агентите нямат памет.

— Ох, това е дълга история.

— Имат ли памет?

— Да, имат памет. Ограничена. Ние я вградихме. — Рики натисна бутона на радиостанцията си. — Някой чува ли нещо?

Отговорите запращяха в устройството.

— Още не.

— Нищо.

— Никакви звуци ли няма?

— Още не.

— И звуци ли издава? — попитах аз.

— Не сме сигурни. Понякога ни се струва, че чуваме нещо. Опитваме се да го запишем. — Той занатиска клавишите на терминала и бързо превключи образите от камерите. После поклати глава. — Това не ми харесва. Роякът не може да е сам. Искам да знам къде са другите.

— Откъде знаеш, че има други?

— Винаги има. — Вперил поглед в монитора, Рики напрегнато прехапа устни. — Чудя се какво е намислил.

Не се наложи да чакаме много. След секунди черният рояк се бе приближил на няколко метра от сградата. Изведнъж облакът се раздели на две, после още веднъж. Сега един до друг летяха три рояка.

— Мръсник! — ахна Рики. — Криел е другите в себе си! — Той отново включи радиостанцията. — И трите са тук. И са близо.

Всъщност вече бяха прекалено близо за по-ниските камери. Рики превключи на горните. Видях три черни облака, които се движеха покрай сградата. Поведението им определено изглеждаше целенасочено.

— Какво се опитват да направят? — попитах.

— Да влязат.

— Защо?

— Иди ги питай. Обаче вчера единият...

Изведнъж от група кактуси до фабриката изскочи заек и заподскача по пясъка. Трите рояка незабавно полетяха след него.

Рики върна образа на ниската камера. Трите облака гонеха ужасеното животинче, което се движеше бързо — белезникаво петно на екрана. Рояците с изненадваща бързина се приближаваха към него. Поведението им беше ясно: преследваха го.

За миг ме обзе ирационална гордост. ХИЩНИК/ЖЕРТВА действаше идеално! Тези рояци спокойно можеха да са лъвици, преследващи газела, толкова целенасочено изглеждаше поведението им. Те рязко завиха, после се разделиха и пресякоха пътя на заека. Поведението на трите облака очевидно бе координирано. Започваха да стягат обръча.

Ненадейно единият рояк се спусна надолу и обгърна заека. След миг го последваха и другите два. Облакът стана толкова плътен, че животното вече не се виждаше. Очевидно се бе преобърнало по гръб, защото задните му крачета конвулсивно подритваха във въздуха над самия облак.

— Те го убиват — казах аз.

— Да — каза Рики.

— Мислех, че това е камера.

— Да.

— Тогава защо го убиват?

— Не знаем, Джак. Но роякът е адски бърз.

Намръщих се.

— Значи и преди сте виждали такова нещо.

Рики се поколеба и прехапа устни. Не ми отговори, просто продължи да зяпа екрана.

— Виждал ли си такова нещо преди, Рики? — настоях аз.

Той тежко въздъхна.

— Да. Вчера. За пръв път. Убиха гърмяща змия.

Вчера бяха убили гърмяща змия.

— Господи, Рики. — Спомних си, че мъжете в хеликоптера бяха споменали за мъртви животни. Зачудих се дали Рики ми казва всичко, което знае.

Заекът престана да рита. Единственото стърчащо във въздуха краче потрепери, после остана неподвижно. Облакът леко се издигаше и спускаше. Това продължи почти минута.

— Какво правят сега? — попитах аз.

Рики поклати глава.

— Не съм сигурен. Но и преди го направиха.

— Все едно го ядат.

— Знам.

Това беше абсурдно, разбира се. ХИЩНИК/ЖЕРТВА бе само биологична аналогия. Докато наблюдавах пулсиращия облак, ми хрумна, че това поведение може би представлява увисване на програмата. Не си спомнях точно какви правила сме написали за отделните агенти след постигане на целта. Естествено истинските хищници изяждат жертвата си, ала за тези микророботи нямаше аналогично поведение. Така че облакът сигурно просто се роеше в смут. В такъв случай скоро трябваше да се раздвижи.

Обикновено увисването на програмите с разпределен интелект е временно явление. Рано или късно случайни въздействия на околната среда принуждават достатъчно агенти да реагират и те повличат със себе си всички останали. Тогава програмата отново започва. Агентите възобновяват търсенето на целта.

Горе-долу такова поведение се наблюдава в аудитория след края на лекция. Хората известно време се мотаят, протягат се, приказват със съседите си, поздравяват приятелите си, взимат си палтата и си събират багажа. Веднага си тръгват само неколцина души и навалицата не им обръща внимание. Но след като известен процент от публиката напусне залата, останалите престават да си губят времето и бързо си тръгват. Наблюдава се нещо като промяна на фокуса.

Ако бях прав, трябваше да видя нещо подобно в поведението на облака. Рояците трябваше да изгубят координирания си вид, отделни валма от частици щяха да се издигнат във въздуха. Едва тогава щеше да се раздвижи и основната част от облака.

Погледнах часовника в ъгъла на монитора.

— Колко време мина?

— Около две минути.

Това не беше особено много за увисване. Когато пишехме ХИЩНИК/ЖЕРТВА, използвахме компютър, за да симулираме координирано поведение на агентите. След увисване винаги рестартирахме, ала накрая решихме да почакаме и да видим дали програмата наистина е блокирала окончателно. Установихме, че

програмата може да увисне за цели дванайсет часа преди ненадейно да се задейства и отново да оживее. Всъщност това поведение интересуваше невролозите, защото...

— Започват — обади се Рики.

Наистина започваха. Рояците се издигаха над мъртвия заек. Веднага видях, че теорията ми е грешна. Нямаше липса на синхрон, нямаше издигащи се валма. Трите облака се издигнаха едновременно. Поведението им изглеждаше съвсем целенасочено и контролирано. Облаците за миг останаха неподвижни, после се сляха в един. Слънчеви отражения заблестяха по искрящите батерии. Заекът лежеше на пясъка.

Роякът бързо се отдалечи в пустинята, смали се на хоризонта и изчезна.

Рики ме наблюдаваше.

— Какво мислиш?

— Че имате избягал нанорояк от самозахранващи се роботи.

— Мислиш ли, че можем да ги върнем?

— Не. От това, което видях, няма абсолютно никаква вероятност.

Рики въздъхна и поклати глава.

— Но сигурно можете да се избавите от него — прибавих аз. —

Да го унищожите.

— Можем ли?

— Категорично.

— Наистина ли? — Лицето му грейна.

— Категорично. — И говорех сериозно. Бях убеден, че Рики надценява проблема, с който се е сблъскал. Че не го е обмислил. Че не е направил всичко възможно.

Бях сигурен, че съм способен бързо да унищожа рояка беглец. Предполагах, че мога да се справя с цялата работа до другата сутрин — най-късно.

Толкова малко разбирах врага си.

ШЕСТИ ДЕН, 10:11

Сега съзнавам, че съм бил прав за едно: беше жизненоважно да установим как е умрял заекът. Разбира се, сега знам причината. Знам и защо е бил нападнат. Но през онзи пръв ден в лабораторията нямах ни най-малка представа какво се е случило. И изобщо не се досещах за истината.

По онова време никой от нас не би могъл.

Даже Рики.

Даже Джулия.

Десет минути след като рояците бяха изчезнали всички стояхме в склада. Бе се събрала цялата група, напрегната и нервна. Всички ме наблюдаваха, докато закопчавах радиостанцията на колана си и си поставях слушалките със стърчаща до лявото ми око камера. Изтече известно време, докато видеопредавателят проработи нормално.

— Наистина ли ще излезеш? — попита Рики.

— Да — казах аз. — Искам да видя какво се е случило със заека. — Обърнах се към другите. — Кой ще дойде с мен?

Никой не помръдна. Боби Лембек зяпаше пода с ръце в джобовете. Дейвид Брукс бързо запримигва и се извърна. Рики проучваше ноктите си. Срегнах погледа на Роузи Кастро. Тя поклати глава.

— Без мен, Джак.

— Защо, Роузи?

— Сам видя. Те ловуват.

— Нима?

— Така изглежда, мама му стара.

— Достатъчно си опитна, Роузи, за да знаеш, че това не е възможно.

— Всички го видяхме. — Тя упорито вирна брадичка. — И трите рояка ловуваха координирано.

— Но как?

Роузи се намръщи, на лицето ѝ се изписа смутено изражение.

— Какво искаш да кажеш? Тук няма никаква тайна. Агентите могат да общуват помежду си. Могат да генерират електрически сигнали.

— Точно така — казах аз. — Колко силни сигнали?

— Ами... — Тя сви рамене.

— Колко силни сигнали, Роузи? Не може да са много силни, диаметърът на агента е едва една стотна от човешки косъм. Не може да генерира много силен сигнал, нали?

— Вярно е.

— А електромагнитното излъчване отслабва пропорционално на квадрата на радиуса, нали така? — Този факт се преподаваше по физика в гимназията. С отдалечаването от електромагнитния източник силата му намаляваше бързо — много бързо.

И това означаваше, че отделните агенти могат да общуват само с непосредствените си съседи. А не с други рояци на двайсет-трийсет метра от тях.

Роузи се намръщи още повече. Вече всички от групата се мръщеа и се споглеждаха неловко.

Дейвид Брукс се прокашля.

— Тогава какво видяхме преди малко, Джак?

— Видели сте една илюзия — твърдо заявих аз. — Видели сте три рояка, които действат самостоятелно, и сте решили, че са координирани. Но не са. И съм съвсем сигурен, че не са верни и други неща, които си мислите за тия рояци.

Не разбирах много неща за рояците — и много неща не вярвах. Не вярвах например, че се възпроизвеждат. Смятах, че Рики и другите са много уплашени и са си го въобразили.

В края на краищата двайсет и петте килограма материал, който бяха изхвърлили в околната среда, спокойно обясняваше трите рояка — че и още десетки отгоре. (Предполагах, че всеки рояк се състои от килограм и половина наночастици. Това приблизително отговаряше на теглото на голям пчелен рояк.)

Що се отнасяше до факта, че тия рояци проявяват целенасочено поведение, това ни най-малко не ме безпокоеше — защото представляваше желаният резултат на базисното програмиране. И не вярвах, че рояците са координирани. Това просто не беше възможно, тъй като полетата им бяха прекалено слаби.

Не вярвах и че рояците притежават адаптивните способности, които им приписваше Рики. Бях гледал достатъчно демонстрации на роботи, изпълняващи някакви задачи — например съвместно бутане на сандък из помещението — което наблюдателите тълкуваха като интелигентно поведение, докато всъщност роботите бяха глупави, минимално програмирани и си съдействаха случайно. Често поведението изглеждаше по-интелигентно, отколкото бе в действителност. (Както казваше Чарли Дейвънпорт, „Рики трябва да благодари на Господ за това“.)

И накрая, не вярвах, че рояците са опасни. Килограм и половина наночастици не можеха да представляват сериозна заплаха за нищо, даже за заек. Изобщо не бях сигурен, че е убит. Спомних си, че зайците са нервни същества и понякога умират от страх. Преследващите го пращинки можеше да са проникнали през носа и устата му и да са запушили дихателните му пътища. В такъв случай смъртта му бе случайна, а не целенасочена. Случайната смърт ми звучеше по-логично.

Накратко, смятах, че Рики и другите са интерпретирали грешно видяното. Сами се бяха наплашили.

От друга страна, трябваше да призная, че ме глождят няколко неясни въпроса.

Първият и най-очевиден въпрос беше защо роякът е избягал от контрола им. Камерата бе проектирана да се управлява с радиопредавател. Очевидно роякът не се подчиняваше на излъчваните радиокоманди и не разбирах защо. Подозирах, че е допусната производствена грешка. Частиците сигурно не бяха сглобени правилно.

После идваше проблемът с издръжливостта на рояка. Отделните частици бяха изключително малки и търпяха вредни влияния от страна на космически лъчи, фотохимичен разпад, дехидратация на протеиновите им вериги и други екологични фактори. В суровата пустиня всички рояци отдавна трябваше да са се спаружили и да са умрели от „старост“. Обаче не бяха. Защо?

Трето, безпокоеше ме очевидната цел на рояка. Според Рики облаците постоянно се връщали при главната сграда. Той смяташе, че се опитват да влязат вътре. Но това не ми се струваше логична цел за

един агент и исках да погледна програмния код, за да видя каква е причината. Честно казано, подозирах наличие на бЪГ.

И накрая, исках да знам защо бяха подгонили заека. Защото модулет ХИЩНИК/ЖЕРТВА не програмираше агентите като истински хищници, а само използваше модела, за да поддържа съсредоточеността и целенасочеността им. Това някак се бе променило и сега рояците, изглежда, наистина ловуваха.

Кое то също можеше да се дължи на бЪГ в кода.

Според мен всичко това се свеждаше до един главен въпрос — как е умрял заекът? Смятах, че не е убит. Предполагах, че смъртта му е случайна, а не целенасочена.

Ала трябваше да проверим.

Настроих радиослушалките си, сложих си слънчеви очила и монтирах видеокамерата до лявото си око. Взех найлоновия чувал за трупа на заека и пак се обърнах към другите.

— Някой ще дойде ли с мен?

Последва неловко мълчание.

— За какво ти е чувалът? — попита Рики.

— За да донеса заека.

— Няма да стане — отсече той. — Щом искаш да излезеш навън, прав ти път. Обаче няма да вкараш заека вътре.

— Защо?

— Защото тук поддържахме абсолютно чиста среда, Джак. Този заек е мръсен. Не можеш да го вкараш тук.

— Добре тогава, можем да го оставим в лабораторията на Мей и...

— Няма да стане, Джак. Съжалявам. Заекът няма да мине през първата херметична камера.

Обърнах се към останалите. Всички утвърдително кимаха.

— Добре тогава. Ще го разгледам навън.

— Наистина ли ще излезеш?

— Защо не? — Плъзнах поглед по лицата им. — Трябва да ви кажа, че според мен яко ви е подгонило шубето. Облакът не е опасен. Естествено, че ще изляза. — Обърнах се към Мей. — Имаш ли някакви инструменти за дисекция...

— Ще дойда с теб — тихо каза тя.

— Добре, благодаря. — Изненадах се, че Мей първа е стигнала до моето виждане за нещата. Но като полеви биолог, тя навярно по-добре от другите преценяваше реалните рискове. Във всеки случай решението ѝ, изглежда, облекчи напрежението в стаята — останалите видимо се отпуснаха. Мей отиде да донесе инструментите за дисекция и други неща от лабораторията. И тогава телефонът иззвъня. Винс отговори и се обърна към мен.

— Познаваш ли някоя си доктор Елън Форман?

— Да. — Обаждаше се сестра ми.

— Търси те. — Той ми подаде телефона и се отдръпна. Изведнъж се почувствах нервен. Погледнах си часовника. Беше единайсет сутринта, време за сутрешния сън на Аманда. Вече трябваше да е в креватчето си. После си спомних, че съм обещал на Елън да ѝ се обадя в единайсет, за да проверя как се справя.

— Ало? Елън? Всичко наред ли е?

— Естествено. — Тежка въздишка. — Всичко е наред. Просто не знам как го правиш.

— Уморена ли си?

— Никога не съм била по-уморена.

— Децата нормално ли отидоха на училище?

Нова въздишка.

— Да. В колата Ерик удари Никол по гърба и тя го шамароса по ухото.

— Трябва да ги спреш, ако себият, Елън.

— Ох, разбрах — уморено отвърна тя.

— Ами бебето? Мина ли му обривът?

— Почти. Мажа го с крем.

— Нормално ли ходи?

— Естествено. Аманда е много добре координирана за възрастта си. Има ли някакъв проблем, за който трябва да знам?

— Не, не. — Обърнах се с гръб към групата и сниших глас. — Исках да кажа, нормално ли ака?

Чух как Чарли Дейвънпорт се изкиска.

— Обилно — отвърна Елън. — В момента спи. Изведох я на разходка в парка. После заспа. Всичко е наред. Само регулаторът на бойлера се повреди, но ще дойде човек да го поправи.

— Добре, добре. Виж, Елън, имам работа...

— Преди няколко минути се обади Джулия. Търсеше те.

— Аха.

— Когато й казах, че си заминал за Невада, много се разстрои.

— Така ли?

— Каза, че не разбираш. И че само си щял още повече да влошиш положението. Нещо такова. Мисля, че трябва да й се обадиш. Беше развълнувана.

— Добре. Ще й се обадя.

— Как е при теб? Довечера ще се върнеш ли?

— Не. Утре сутринта. Елън, трябва да свършваме...

— Ако можеш, довечера се обади на децата. Ще се радват да те чуят. Леля Елън е готина, обаче не е татко. Нали разбираш какво искам да кажа?

— Да. В шест ли ще вечеряте?

— Там някъде.

Отговорих, че ще се опитам да се обадя, и затворих.

Двамата с Мей стояхме до двойната стъклена стена на външната херметична камера. Виждах солидната стоманена противопожарна външна врата. Мрачен и нервен, Рики наблюдаваше последните ни приготовления.

— Сигурен ли си, че се налага да излезеш?

— Важно е.

— Защо не изчакате да се свечери и да излезете тогава?

— Защото заекът няма да е там — отвърнах аз. — До довечера ще са го изяли койоти или ястреби.

— От известно време не сме виждали койоти — отбеляза Рики.

— По дяволите — нетърпеливо изругах аз и включих радиостанцията си. — Докато висим и спорим тук, вече можехме да сме се върнали. Чао, Рики.

Минах през стъклената врата и влязох в херметичната камера. Вратата със съскане се затвори. Последва познатата процедура с въздушните струи. Излязох и се озърнах назад. Мей влизаше в камерата.

Открехнах стоманената врата. Остра слънчева светлина хвърли на пода огнена ивица. Горещ въздух опари лицето ми.

— Желая ви успех — каза Рики по интеркома.

Поех си дъх, отворих вратата по-широко и излязох в пустинята.

Вятърът бе спрял, жегата беше задушаваща. Някъде цвъртеше птица, иначе цареше тишина. Стоях до вратата с присвити заради блясъка на слънцето очи. Побиха ме тръпки. Отново дълбоко си поех дъх.

Бях сигурен, че рояците не са опасни. Ала вече бях навън и теоретичните ми заключения като че ли губеха силата си. Сигурно се бях заразил от напрежението на Рики, защото определено не бях спокоен. Сега трупът на заека ми се струваше много по-далеч, отколкото бях смятал — а беше на петдесетина метра от вратата, половин дължина на бейзболно игрище. Пустинята изглеждаше гола. Плъзнах поглед по трептящия хоризонт в търсене на черни фигури. Нямаше нищо.

Вратата зад мен се отвори.

— Готов ли си, Джак? — попита Мей.

— Да вървим.

Тръгнахме към заека. Пясъкът хрущеше под краката ни. Сърцето ми почти незабавно се разтуптя и започнах да се потя. Насилих се да дишам дълбоко и бавно, за да се успокоя. Слънцето пареше лицето ми. Знаех, че съм допуснал Рики да ме уплаши, ала това не променяше положението. Оглеждах нервно хоризонта.

Мей вървеше на няколко крачки след мен.

— Как си? — попитах я.

— Ще се радвам, когато се приберем.

Минахме през група високи до коленете кактуси хола. Бодлите им отразяваха слънчевите лъчи. Тук-там се издигаха по-големи стволове, приличаха на наежени зелени паяци.

По земята подскачаха птички. Когато приближихме, те излетяха във въздуха — реещи се точици на синия фон. Кацнаха на стотина метра от нас.

Най-после стигнахме до заека. Беше покрит с бръмчащ черен облак. Сепнах се и се поколебах.

— Това са мухи — каза Мей, приближи се и без да обръща внимание на насекомите, приклепна до животинчето. Сложи си латексови ръкавици и даде едни и на мен. После разгъна квадратно парче найлон на земята и го затисна с камъни в четирите ъгъла. Вдигна заека и го постави в средата на найлона. Смъкна ципа на комплекта си за дисекция и го отвори. На слънчевите лъчи заблестяха стоманени

инструменти: форцепс, скалпел, няколко вида ножици. Видях също спринцовка и епруветки с гумени тапи. Движенията ѝ бяха бързи и опитни. Не ѝ бе за пръв път.

Приклегнах до нея. Трупът не миришеше. Външно не се забелязваха признаци за причината на смъртта. Отвореното око изглеждаше розово и живо.

— Боби? — каза Мей. — Записваш ли ме?

— Насочи камерата си надолу — чу се в слушалките гласът на Боби Лембек.

Тя премести монтираната на слънчевите ѝ очила камера.

— Още малко, още малко. Добре. Достатъчно.

— Така — рече Мей и обърна трупа, за да го разгледа от всички страни. После бързо започна да диктува: — На външен вид животното е напълно нормално. Няма признаци за вродени аномалии и болести, козината е гъста. Носът изглежда частично или напълно запушен. Забелязвам и фекалии около ануса, но предполагам, че това е естественото изпускане в момента на смъртта.

Тя обърна заека по гръб и разтвори предните му лапи.

— Трябваш ми, Джак. — Мей ме помоли да поддържа лапичките. Трупът още беше топъл и не бе започнал да се вкочанява.

Тя взе скалпела и бързо разряза оголения корем. Потече кръв. Видях костите на гръдния кош и възрозовите вътрешности. Докато режеше, Мей описваше цвета и консистенцията на тъканите.

— Подръж тук — каза ми тя и аз преместих ръката си надолу, за да разтворя хлъзгавите вътрешности. С едно-единствено движение на скалпела Мей разряза стомаха. Отвътре се изля мътна зеленикава течност и някаква каша, навярно не напълно смляна храна. Вътрешната стена на стомаха изглеждаше неравна, ала Мей каза, че това било нормално. После опитно прокара показалец по стената и спря.

— Хм, виж това.

— Кое?

— Ето тук — посочи Мей. На няколко места стомахът бе червеникав и слабо кървеше, като че ли е протрит. Видях черни петна. — Това не е нормално — каза тя, взе лупа и се наведе над трупа. — Забелязвам тъмни участъци с диаметър от четири до осем милиметра,

които според мен са струпвания на наночастици в стомашната стена. Свързани са със слабо кървене.

— Как са попаднали в стомаха тези наночастици? — попитах аз. — Заекът изял ли ги е? Дали неволно не ги е глътнал?

— Съмнявам се. Предполагам, че са проникнали вътре целенасочено.

Свъсих вежди.

— Искаш да кажеш, че са пропълзели по...

— По хранопровода. Да. Поне така мисля.

— Защо им е да влизат в корема му?

— Не знам.

Междувременно Мей продължаваше дисекцията — взе ножици, разряза гръдната кост и разтвори ребрата с пръсти.

— Подръж тук. — Подчиних се. Краищата на костите бяха остри. С другата си ръка разтворих задните крака на заека. Мей работеше между дланите ми. — Белите дробове са ярко-розови и твърди, нормални на вид. — Тя разряза единия дял със скалпела, после още два пъти. Накрая разкри бронхиалната тръба и я отвори. Вътрешната ѝ повърхност беше черна. — Бронхите са плътно покрити с наночастици, което показва вдишване на агенти от рояка — каза Мей. — Виждаш ли, Боби?

— Всичко виждам. Картината е чиста.

Тя продължи да реже нагоре. Когато стигна до гърлото и носа и отвори устата, за миг се извърнах. Ала Мей спокойно диктуваше.

— Има частично или пълно запушване на носа и фаринкса, което може би е причина за смъртта.

— Какво? — попитах.

Главата на заека вече беше неузнаваема. Мей бе отделила долната челюст и се взираше в гърлото.

— Виж сам — каза тя. — Като че ли наночастиците плътно са запушили фаринкса и има нещо като алергична реакция или...

— Ей, още много ли ще се бавите? — прекъсна я гласът на Рики.

— Колкото трябва — отвърнах аз и отново погледнах Мей. — Каква алергична реакция?

— Ами, виж как е подут този участък от тъканта. Посивял е, което предполага...

— Известно ли ви е, че сте навън от четири минути? — пак се обади Рики.

— Тук сме само защото не може да внесем заека вътре — казах аз.

— Точно така, не може.

Мей поклати глава.

— Така не ни помагаш, Рики.

— Не ми клати глава, Мей — каза Боби. — Заедно с нея се клати и камерата.

— Извинявай.

Но видях, че повдига глава, сякаш поглежда към хоризонта. В същото време извади тапата на една от епруветките, пъкна вътре парче от коремната стена, прибра я в джоба си и отново се наведе към заека. Онези, които гледаха излъчвания от камерата й образ, нямаше да разберат какво е направила.

— Добре, сега ще вземем кръвни проби — каза Мей.

— Може да внесете вътре само кръв — предупреди Рики.

— Ясно, Рики, известно ни е.

Тя взе спринцовката, заби иглата в артерията, напълни спринцовката с кръв, прехвърли я в пластмасова епруветка, с една ръка смени иглата и взе втора проба от вена.

— Имам чувството, че вече си го правила — отбелязах аз.

— Това е нищо. В Сечуан винаги работехме при силни снежни вихрушки. Нищо не се виждаше, ръцете ти замръзват, а животните бяха толкова вкочанени, че не можехме да забием игла в тях. — Мей остави епруветките настрана. — Сега ще вземем няколко посевни и сме готови. — Тя потърси в чантата си. — Уф!

— Какво има?

— Тампоните ми ги няма. Сигурно съм ги забравила.

— Рики, да виждаш някъде тампоните? — попитах аз.

— Да. До херметичната камера са.

— Ще ни ги донесеш ли?

— Ха! — изсмя се той. — През деня не излизам навън. Ако ви трябват, елате да си ги вземете.

— Ще идеш ли? — попита Мей.

— Не — отвърнах аз. Вече държах трупа на животното отворен. — Ще те изчакам. Иди ти.

— Добре. — Тя се изправи. — Гледай да не кацат много мухи. И без това има достатъчно замърсявания. Веднага се връщам. — Мей се затича към вратата.

Чух стъпките ѝ да заглъхват, после чух захлопването на металната врата. Възцари се тишина. Привлечени от все още отворения труп, мухите заприиждаха на рояци, бръмчаха около главата ми и се опитваха да кацнат сред вътрешностите. Пуснах задните крачета на заека и ги разгоних с една ръка. Занимавах се с мухите, за да не мисля за това, че съм сам навън.

Час по час поглеждах към хоризонта, ала не забелязвах нищо. Докато гонех мухите, дланта ми случайно докосваше козината на мъртвото животно. Именно тогава видях, че кожата отдолу е яркочервена.

Яркочервена — точно като слънчево изгаряне. Потръпнах само от вида ѝ.

— Боби? — казах по радиостанцията.

Изпращяване.

— Да, Джак?

— Виждаш ли заека?

— Да, Джак.

— Виждаш ли зачервената кожа?

— Хм, един момент.

Чух тихо бръмчене до окото си. Боби дистанционно насочваше камерата. Бръмченето спря.

— Сега виждаш ли?

Не получих отговор.

— Боби?

Чух мърморене, шепот. Или може би смущения.

— Чуваш ли ме, Боби?

Мълчание. Чух дишане.

— Хм, Джак? — Гласът на Дейвид Брукс. — Я по-добре се прибирай.

— Мей още не се е върнала. Къде е?

— Тук е.

— Трябва да я чакам да вземе посевките...

— Не. Веднага се връщай, Джак.

Пуснах заека и се изправих. Озърнах се, погледнах към хоризонта.

— Не виждам нищо.

— В момента са от другата страна на сградата, Джак.

Говореше спокойно, но ме побиха тръпки.

— Наистина ли?

— Веднага се прибирай, Джак.

Наведох се, взех пробите на Мей и комплекта ѝ за дисекция. Черната кожа на чантата бе гореща от слънцето.

— Джак?

— Един момент.

— Стига си се мотал, Джак.

Забързах към стоманената врата. Пясъкът хрущеше под краката ми. Не виждах абсолютно нищо.

Ала чувах нещо.

Странно глухо барабанене. Отначало си помислих, че е някаква машина, но звукът се усилваше и отслабваше като пулсиращо сърце. Носеше се и някакво съскане, каквото никога не бях чувал.

Когато си спомням за онзи момент, мисля, че най-много ме уплаши именно този звук.

Ускорих крачка.

— Къде са?

— Приближават се.

— Къде?

— Джак! Тичай.

— Какво?

— Тичай!

Все още не виждах нищо, ала звукът се усилваше. Забързах се. Честотата на звука беше ниска, усещах го като вибриране в тялото си. Но и го чувах. Пулсиращото неравномерно барабанене.

— Тичай, Джак!

„Мама му стара“ — помислих си. И се затичах.

Първият рояк се появи иззад ъгъла на сградата, като хвърляше сребристи отблясъци. Съскащото вибриране идваше от облака. Той се плъзна покрай фабриката и се понесе към вратата. Щеше да стигне преди мен.

Обърнах се назад и видях втори рояк да се приближава откъм отсрещния край на сградата.

Радиостанцията ми изпраща.

— Няма да успееш, Джак — каза Дейвид Брукс.

— Виждам — отвърнах аз.

Първият рояк вече бе пред вратата и ми преграждаше пътя. Спрях. Не знаех какво да правя. Пред мен на земята лежеше пръчка, дълга около метър. Вдигнах я и я размахвах.

Роякът запулсира, ала не се отмести от вратата.

Вторият облак продължаваше да се приближава.

Бе време за отклоняване на вниманието. Познавах кода на ХИЩНИК/ЖЕРТВА. Знаех, че рояците са програмирани да преследват движещи се цели, ако бягат от тях. Какво беше подходящо за цел?

Замахнах и хвърлих черната чанта с комплекта за дисекция към втория рояк. Чантата падна на земята и се затъркаля по пясъка.

Вторият рояк незабавно се понесе след нея.

В същия момент първият облак се отмести от вратата и също полетя към чантата. В крайна сметка той бе просто програмиран рояк. „Това е детска игра“ — помислих си и забързах към входа на фабриката.

Това бе грешка. Защото първият рояк очевидно реагира на припряното ми движение и спря, отново се понесе към вратата и ми препречи пътя. После остана там — пулсиращи сребърни ивици като острие на меч, блестящо на слънцето.

И ми преграждаше пътя.

Трябваше ми малко време, за да осъзная какво означава това. Движението ми не беше накарало рояка да ме преследва. Той изобщо не ме бе преследвал. Само ми преграждаше пътя. Предвиждаше ходовете ми.

Това го нямаше в програмния код. Роякът реагираше на ситуацията. Вместо да ме преследва, се беше върнал и ме държеше в капан.

Това излизаше извън рамките на програмата — категорично. Не виждах как е възможно. Реших, че трябва да е някакво случайно подсилване на кода. Тъй като отделните частици почти нямаха памет, интелектът на рояка задължително бе ограничен. Едва ли щеше да е много трудно да го надхитря.

Финтирах наляво, после надясно. Облакът тръгваше с мен, ала само за миг. После пак се връщаше пред вратата. Като че ли знаеше, че целта ми е входът и че като стои там, ще успее.

Това беше прекалено находчиво. Трябваше да има допълнително програмиране, за което не ми бяха съобщили.

— По дяволите, какво сте направили с тия неща, момчета? — попитах по радиостанцията.

— Няма да те пусне да минеш, Джак — каза Дейвид.

Думите му ме ядосаха.

— Така ли смяташ? Ще видим.

Защото следващите ми стъпки бяха очевидни. Толкова близо до земята роякът бе структурно уязвим. Той представляваше куп частици, не по-големи от пращинки. Ако разпръснеш купа — ако успееш да наруша структурата му, — частиците трябваше да се реорганизируют, също като пръснатото ято птици във въздуха. Което щеше да отнеме поне няколко секунди. През това време аз щях да вляза в сградата.

Но как можех да наруша структурата му? Размахах пръчката и тя изсвистя, ала това явно не беше достатъчно. Трябваше ми нещо с много по-голяма плоска повърхност, например гребло или палмов лист — нещо, което да предизвика силен вятър.

Мислите ми препускаха. Имах нужда от нещо.

От нещо.

Вторият облак се приближаваше зад мен. Движеше се зигзагообразно, за да пресече всеки евентуален мой опит да избягам покрай него. Наблюдавах го едновременно с ужас и възхита. Знаех, че и неговите действия не са кодирани в програмата. Това бе самоорганизирано спонтанно поведение — и целта му беше пределно ясна. Преследваше ме.

С приближаването на рояка пулсиращият звук се усилваше.

Трябваше да наруша структурата му.

Огледах се. Не забелязах нищо, което да използвам. Най-близкият хвоц бе прекалено далеч. Кактусите не ми вършеха работа. Разбира се, че нямаше нищо, нали се намирах в проклетата пустиня. Погледнах сградата с надеждата някой да е забравил навън някакъв инструмент, например гребло.

Нищо.

Абсолютно нищо. Нямах нищо друго освен ризата на гърба си, и наоколо нямаше никой, който да ми помогне да...

Разбира се!

Радиостанцията изпраща.

— Виж, Джак...

Ала не чух нищо повече. Докато изхлузвах ризата през глава, слушалките ми паднаха на земята. Размахвах ризата с ръка и като нададох боен вик, нападнах рояка пред вратата.

Облакът вибрираше с глух барабанен ритъм. Докато тичах към него, той леко се сплеска и в следващия миг се хвърлих напред частиците. Озовах се в нещо като странен полумрак, все едно бях в прашна буря. Не виждах нищо — не виждах вратата, — сяко заопипвах за бравата; и очите ми пареха от пращинките, ала продължавах да размахвам ризата си в широки дъги и съвсем скоро в мрака започна да просветва. Разпръсквах рояка, пращах частици да хвърчат във всички посоки. Зрението ми се проясняваше и все още дишах нормално, макар че гърлото ми бе пресъхнало и пареше. По цялото ми тяло бяха полепнали хиляди частици, ала не усещах болка.

Най-после зърнах вратата пред себе си. Бравата беше от лявата ми страна. Не преставах да размахвам ризата си и ненадейно облакът се отдръпна, сякаш бе избягал извън обсега на импровизираното ми оръжие. Вмъкнах се през вратата и я затръшнах.

Внезапният мрак ме накара да запримигвам. Не виждах почти нищо. Мислех си, че очите ми ще се приспособят от ярката слънчева светлина и почаках малко, ала нищо не се промени. Положението дори се влошаваше. Едва различавах стъклените врати на херметичната камера. Все още усещах парене по цялата си кожа. Гърлото ми беше сухо и дишах мъчително. Изкашлях се. Зрението ми помътняваше. Зави ми се свят.

От отсрещната страна на камерата стояха Рики и Мей и ме наблюдаваха. Чух Рики да вика:

— Хайде, Джак! Побързай!

Очите ми болезнено пареха. Замайването ми бързо се усилваше. Облегнах се на стената, за да не падна. Чувствах гърлото си подутото. Едва дишах. Зачаках стъклените врати да се отворят, но те не помръдваха. Тъпо зяпах херметичната камера.

— Трябва да застанеш пред вратата! Изправи се!

Всички движения сякаш бяха в забавен кадър. Силите ми ме напуснаха. Тялото ми беше слабо и треперещо. Паренето се изостряше. В стаята ставаше все по-тъмно. Струваше ми се, че няма да мога да се изправя без чужда помощ.

— Изправи се! Джак!

Някак успях да се оттласна от стената и се наклоних към камерата. Стъклените врати със съскане се отвориха.

— Давай, Джак! Ела!

Пред очите ми плуваха петна. Виеше ми се свят, гадеше ми се. Със залитане влязох в херметичната камера и се блъснах в стъклото. С всяка изтекла секунда дишах все по-трудно. Задушавах се.

Пред сградата пак чух глухото барабанене. Бавно се обърнах да погледна назад.

Стъклената врата се затвори.

Сведох очи към тялото си, ала не виждах почти нищо. Кожата ми изглеждаше черна. Бях покрит с прах. Всичко ме болеше. Ризата ми също бе почерняла от прах. Пръските ме опариха и затворих клепачи. После се включиха въздушните струи. Видях, че прахът отлита от ризата ми. Зрението ми се проясни, но все още не можех да дишам. Ризата се изплъзна от пръстите ми и се прилепи към решетката в краката ми. Наведох се да я вдигна. Тялото ми се разтрепери. Чувах само рева на въздушните струи.

Догади ми се. Коленете ми се подгънаха. Облегнах се на стената.

Погледнах Мей и Рики през втората стъклена врата. Сториха ми се много далеч и продължаваха да се отдалечават. Скоро вече не мислех за тях. Знаех, че умирам. Очите ми се затвориха, паднах на земята и ревът на въздушните струи заглъхна. Възцари се студена, пълна тишина.

ШЕСТИ ДЕН, 11:12

— Не мърдай.

Нещо леденостудено течеше във вените ми. Потръпнах.

— Не мърдай, Джак. Още съвсем мъничко.

Нещо студено, студена течност пълзеше нагоре по ръката ми. Отворих очи. Светлината бе точно над мен, ослепителна, яркозеленикава. Потръпнах. Болеше ме цялото тяло. Чувствах се като пребит. Лежах по гръб на черната маса в лабораторията. Примижах и видях Мей наведена над лявата ми ръка. Беше ми поставила интравенозна система.

— Какво става?

— Моля те, Джак. Не мърдай. Правила съм го само на лабораторни животни.

— Много успокояващо. — Повдигнах глава, за да видя какво прави. Слепоочията ми запулсираха. Изпъшках и се отпуснах.

— Зле ли си? — попита тя.

— Ужасно.

— Виждам. Наложил се да ти направя три инжекции.

— Какви?

— Изпадна в алергичен шок, Джак. Гърлото ти почти се беше затворило.

— Алергичен шок — повторих аз.

— Много тежък.

— От рояка ли?

Тя се поколеба за миг.

— Разбира се.

— Наночастиците могат ли да предизвикат такава алергична реакция?

— Определено.

— Но ти не смяташ така.

— Не, не смятам. Според мен наночастиците са антигенно инертни. Мисля, че си реагираш на бактериален токсин.

— Бактериален токсин. — Пулсиращото ми главоболие прииждаше на вълни. Поех си дъх и бавно издишах. Опитах се да смеля думите й. Мозъкът ми зацепваше бавно. — Бактериален токсин.

— Точно така.

— Токсин от Ешерихия коли ли? Това ли искаш да кажеш?

— Да. Най-вероятно протеолитен токсин.

— И откъде се е взел този токсин?

— От рояка — отвърна тя.

В това нямаше никаква логика. Според Рики бактериите *E. coli* се използват само за производство на първични молекули.

— Но бактериите не могат да присъстват в самия рояк — казах аз.

— Не знам, Джак. Струва ми се, че е възможно.

Защо толкова се колебаеше? Това не бе в нейния стил. Обикновено Мей беше прецизна и категорична.

— Е, все някой трябва да знае. Нали роякът е бил проектиран. Присъствието на бактерии или е предвидено, или не е.

Чух я да въздиша, като че ли просто не мога да разбера. Но какво не можем да разбера?

— Запазихте ли частиците, изсмукани в херметичната камера?

— Не. Всичко беше изгорено.

— Разумно ли е...

— Това е вградено в системата, Джак. Предпазна мярка. Не можем да я отменим.

— Ясно. — Сега бе мой ред да въздъхна. Значи не можем да анализираме агентите от рояка. Понечих да се надигна, ала тя сложи длан на гърдите ми и ме спря.

— Не бързай, Джак.

Имаше право, защото от седането главоболието ми се усили. Спуснах крака на пода.

— Колко време бях в безсъзнание?

— Дванайсет минути.

— Чувствам се като пребит. — Ребрата ме боляха при всяко вдишване.

— Дишането ти беше затруднено.

— И още не се е възстановило. — Пресегнах се за носна кърпичка и си издухах носа. Излезе много черна материя, смесена с

кръв и пустинен прах. Трябваше да се издухам четири-пет пъти, за да си прочистя носа. Смачках кърпичката и понечих да я изхвърля. Мей протегна ръка.

— Аз ще я взема.

— Не, няма нужда...

— Дай ми я, Джак.

Тя взе кърпичката, пхна я в найлоново пликче и го запечата. Тогава осъзнах колко бавно работи умът ми. Естествено че кърпичката съдържаше частиците, които трябваше да се изследват. Затворих очи, дълбоко си поех дъх и изчаках пулсирането в главата ми да поотслабне. Когато отново вдигнах клепачи, блясъкът в стаята не бе толкова остър. Стори ми се почти нормален.

— Между другото, току-що се обади Джулия — каза Мей. — Нямало смисъл да я търсиш, защото била на някакви изследвания. Но искаше да говори с теб.

— Добре.

Тя прибра пликчето с кърпичката в една стъкленица и здраво завинти капачката.

— Мей, ако в рояка има Ешерихия коли, веднага можем да го установим — казах аз.

— В момента не мога. Ще го направя при първа възможност. Имам известни проблеми с ферментационните агенти и ми трябва микроскопите.

— Какви проблеми?

— Още не съм сигурна. Но добивите в един от резервоарите намаляват. — Тя поклати глава. — Навярно не е нищо сериозно. Постоянно се случват такива неща. Целият производствен процес е невероятно деликатен, Джак. Поддържането му е като едновременно жонглиране със сто топки. Ръцете ми са заети.

Кимнах. Ала започвах да си мисля, че не иска да се заеме с кърпичката, защото вече знае, че роякът съдържа бактерии. Просто не смяташе, че е нейна работа да ми го съобщи.

— Някой трябва да ми обясни какво става тук, Мей — казах аз. — Не Рики. Искам някой да ми обясни всичко.

— Добре — отвърна тя. — Мисля, че наистина се налага.

Така се озовах пред компютърния терминал в една от стаичките. До мен седеше инженерът на проекта Дейвид Брукс. Докато говореше,

Дейвид постоянно си оправяше дрехите — приглаждаше вратовръзката си, изпъваше маншетите си, подръпваше яката си. После вдигаше глезен върху коляното си, придърпваше нагоре чорапа си и продължаваше с другия. Прокарваше длани по раменете си и изтупваше въображаемия прах. И така до безкрай. Правеше го несъзнателно, разбира се, и както ме болеше главата, движенията му ме дразнеха. Но не им обръщах внимание. Защото с всяка нова информация на Дейвид главоболието ми се усилваше още повече.

За разлика от Рики, Дейвид имаше извънредно организиран ум и ми разказа всичко от самото начало. „Займос“ сключили договор за създаване на рояк от микророботи, който да функционира като летяща камера. Частиците били успешно произведени и работели на закрито. Ала когато провели изпитания на открито, се оказало, че им липсва подвижност при вятър. Опитният рояк бил отвян. Това се случило преди шест седмици.

— Правихте ли изпитания с други рояци? — попитах аз.

— Да, многократно. През следващите четири седмици.

— И нито един ли не беше стабилен?

— Нито един.

— Значи вятърът е отвял всички тези рояци и те са изчезнали, така ли?

— Да.

— Което означава, че рояците бегълци, които виждаме сега, нямат нищо общо с ония опитни рояци.

— Точно така.

— Те са резултат от замърсяването.

Дейвид бързо запримигва.

— Какво замърсяване?

— Двайсет и петте килограма отпадъци, които сте изхвърлили заради липсващия филтър.

— Кой ти каза, че са двайсет и пет килограма?

— Рики.

— О, не, Джак. Ние изхвърляхме отпадъци дни наред. Трябва да са пет-шестстотин кила замърсители — бактерии, молекули и асемблери.

Значи Рики пак бе подценил положението. Но не разбирах защо си е направил труда да ме лъже. В края на краищата това беше просто

грешка. И както ми бе казал той, грешката бяха допуснали строителите.

— Добре. И кога видяхте първия от тия пустинни рояци? — попитах аз.

— Преди две седмици — отвърна Дейвид, кимна и приглади вратовръзката си.

Обясни ми, че отначало роякът бил толкова дезорганизиран, че когато се появил, го помислили за облак пустинни насекоми, комари или нещо подобно.

— Известно време обикаляше около лабораторната сграда и после изчезна. Не му обърнахме внимание.

Роякът се появил пак след два дни, каза Дейвид, и вече бил много по-добре организиран.

— Проявяваше типично поведение за рояк, онова въртеливо движение на облака, което видя и ти. Стана ни ясно, че това са нашите молекули.

— И какво стана после?

— Роякът се въртеше в пустинята близо до сградата като предишния път. Идваше и си отиваше. През следващите няколко дни се опитахме да го контролираме с радиосигнали, но не успяхме. И накрая — след около седмица — установихме, че нито една от колите ни не работи. — Той замълча за миг. — Отидохме да погледнем и открихме, че нито един бордови компютър не работи. В последно време във всички автомобили са вградени микропроцесори. Те контролират всичко, от впръскването на горивото до заключването на вратите.

— И сега ли не работят компютрите?

— Да. Всъщност самите процесорни чипове са си наред. Обаче чиповете на паметта са ерозирани. Буквално са се превърнали в прах.

Мама му стара!

— Открихте ли причината?

— Естествено. Не беше голяма загадка, Джак. Ерозията проявяваше типичните признаци на гамаасемблерите. Това говори ли ти нещо? Не? Ами, в производството ни участват девет вида асемблери, всеки с различна функция. Гамаасемблерите разграждат въглеродна материя на силикатни пластове. Всъщност режат на наноравнище — отсичат парчета въглероден субстрат.

— Значи тези асемблери са нарязали чиповете на паметта.

— Да, точно така, но... — Дейвид се поколеба. Държеше се така, като че ли не схващам смисъла на думите му. Подръпна маншетите си и приглади яката си. — Трябва да имаш предвид, че тези асемблери могат да работят на стайна температура. Ако не друго, пустинната жега е още по-благоприятна за тях. Колкото е по-горещо, толкова повече се увеличава ефективността им.

Отначало не разбрах какво иска да каже. Какво общо имаше пустинната жега с чиповете на паметта? И внезапно ме осени.

— Мамка му! — ахнах аз.

Той кимна.

— Да.

Дейвид искаше да каже, че в пустинята е била изхвърлена смес от компоненти и че тези компоненти — предназначени да се самосглобяват в производствената структура — се самосглобяват и във външния свят. Че сглобяването може да се извършва самостоятелно в пустинята. И очевидно ставаше точно това.

Едно по едно изброих тези заключения, за да се уверя, че съм го разбрал правилно.

— Първичното сглобяване започва с бактериите. Те са проектирани така, че да ядат всичко, дори боклук, така че все си намират нещо в пустинята.

— Точно така.

— Това означава, че бактериите се размножават и започват да произвеждат молекули, които се съединяват и образуват по-големи молекули. Съвсем скоро имаме асемблери и асемблерите довършват процеса. Получаваме нови микроагенти.

— Да.

— Това означава, че рояците наистина се възпроизвеждат.

— Така е.

— И че отделните агенти имат памет.

— Да. Малко.

— И не им трябва много, нали това е смисълът от разпределения интелект. Това е колектив. Те имат интелект и тъй като имат памет, могат да трупат опит.

— Да.

— И програмата ХИЩНИК/ЖЕРТВА предполага, че могат да решават проблеми. Програмата генерира достатъчно случайни елементи, за да им позволи да внасят изменения.

— Точно така.

Главата ми се пръскаше. Вече разбирах какво означава всичко това.

— Значи искаш да кажеш, че този рояк се възпроизвежда, че се самоподдържа, трупта опит, притежава колективен интелект и може да решава проблеми.

— Да.

— С други думи, той е жив.

— Да — кимна Дейвид. — Поне се държи като жив. Функционално е жив, Джак.

— Кофти работа.

— На мен ли го казваш? — рече Брукс.

— Ще ми се да знам защо това нещо отдавна не е било унищожено.

Дейвид не отговори. Само приглади вратовръзката си и ме погледна неловко.

— Защото нали съзнаваш, че това е механична чума — казах аз. — Точно като бактериалната чума. Само че организмите са механични. Създали сте изкуствена чума, мама му стара.

Той отново кимна.

— Да.

— И тя еволюира.

— Да.

— И не я ограничават биологичните еволюционни темпове. Сигурно еволюира много по-бързо.

Дейвид кимна.

— Наистина еволюира по-бързо.

— Колко по-бързо?

Брукс въздъхна.

— Адски бързо. Когато следобед се върне, роякът вече ще е различен.

— Ще се върне ли?

— Винаги се връща.

— И защо?

— Опитва се да влезе вътре.

— Защо?

— Имаме само теории, Джак...

— Нищо, казвай.

— Едната възможност е да става въпрос за териториален инстинкт. Както знаеш, в оригиналния код на ХИЩНИК/ ЖЕРТВА е включена концепция за обсег, за територия, в която бродят хищниците. И в този обсег роякът си определя нещо като родна база, която може би според него се намира в сградата.

— Ти така ли смяташ?

— Всъщност не. — Дейвид се поколеба. — Повечето от нас смятаме, че се връща, за да търси жена ти, Джак. Роякът търси Джулия.

ШЕСТИ ДЕН, 11:42

Ето как с пръскаща се от болка глава се озовах на телефона. Набрах номера на болницата в Сан Хосе.

— Джулия Форман, моля — казах на телефонистката.

— Тя е в интензивното.

— Да, знам.

— Съжалявам, но директните разговори не са позволени.

— Тогава стаята на сестрите.

— Моля, изчакайте.

Зачаках. Никой не отговаряше. Отново минах през централата и накрая се свързах със стаята на сестрите в интензивното отделение. Сестрата ми съобщи, че Джулия била на рентген и че не знаела кога ще се върне. Казах, че жена ми вече трябва да се е върнала. Сестрата доста сприхаво заяви, че в момента гледала леглото на Джулия и нея определено я нямало.

Отговорих, че ще се обадя пак.

Затворих и се обърнах към Дейвид.

— Каква е ролята на Джулия в тая история?

— Тя ни помагаше, Джак.

— Естествено. Но как точно?

— Отначало се опитваше да го примами. Роякът трябваше да е близо до сградата, за да го контролираме с радиосигнал. И Джулия ни помагаше.

— Как?

— Забавляваше го.

— Какво?

— Предполагам, че може да се нарече така. Скоро стана ясно, че роякът притежава рудиментарен интелект. На Джулия ѝ хрумна идеята да се отнасяме с него като с дете. Тя излизаше навън с пъстри кубчета и играчки. Неща, които се харесват на децата. И роякът като че ли реагираше. Това много я вълнуваше.

— Значи по онова време роякът е бил безопасен, така ли?

— Да, абсолютно безопасен. Просто облак от частици. — Дейвид сви рамене. — Така или иначе, след първия ден тя реши да предприеме нова стъпка и да го изпита официално. Нали разбираш, като детски психолог.

— Искаш да кажеш, да започне да го учи.

— Не. Нейната идея беше да го изпита.

— Роякът е разпределен интелект, Дейвид. Той е мрежа, по дяволите! Учи се от твоите действия. Да го изпитваш означава да го учиш. Какво точно правеше с него Джулия?

— Играеше нещо като игри. Поставяше три цветни кубчета на земята, две сини и едно жълто, за да види дали ще избере жълтото. После продължи с квадрати и триъгълници. Такива неща.

— Но, Дейвид, всички сте знаели, че роякът е беглец, че еволюира извън лабораторията. Никой ли не се сети просто да го унищожи?

— Естествено, всички искахме. Джулия не ни позволи.

— Защо?

— Искаше да го запази жив.

— И никой ли не ѝ възрази?

— Тя е вицепрезидент на компанията, Джак. Повтаряше ни, че роякът бил щастлива случайност, че сме се натъкнали на нещо адски голямо, че това можело да спаси компанията и не бивало да го унищожаваме. Не знам, но наистина се беше увлякла. Искам да кажа, че се гордееше с него. Като че ли беше нейно изобретение. Според собствените ѝ думи, искала само да го „обуздае“.

— Да. Ясно. Кога го каза?

— Вчера, Джак. — Дейвид сви рамене. — Нали знаеш, тя си тръгна вчера следобед.

Трябваше ми известно време, за да разбера, че е прав. От катастрофата бе изтекъл само един ден. И през това време рояците бяха еволюирали невероятно много.

— Колко рояка имаше вчера?

— Три. Но видяхме само два. Предполагам, че единият се е крил. — Той поклати глава. — Нали разбираш, един от рояците ѝ беше станал нещо като любимец. Той беше по-малък от другите. Чакаше я да излезе навън и винаги я следваше по петите. Понякога се въртеше

около нея, сякаш се радваше, че я вижда. Тя му говореше като на куче...

Притиснах с пръсти пулсиращите си слепоочия.

— Значи му говореше — повторих. Господи. — Само не ми казвай, че рояците имат и аудиосензори.

— Няма.

— В такъв случай говоренето е било излишно.

— Според нас облакът е бил съвсем близо до нея и дъхът ѝ е въздействал върху някои частици. Ритмично.

— И целият облак е представлявал гигантско тъпанче, така ли?

— В известен смисъл, да.

— И тъй като е мрежа, той се е учил.

— Да.

Въздъгнах.

— Да не искаш да кажеш, че ѝ е отговарял?

— Не, обаче започна да издава странни звуци.

Кимнах. Бях чул тия странни звуци.

— Как го прави?

— Не сме сигурни. Боби смята, че частиците пулсират в координиран фронт и генерират звукова вълна. Нещо като високоговорител.

Трябваше да е нещо подобно. Въпреки че изглеждаше малко вероятно. Роякът представляваше облак от миниатюрни пращинки. Те не притежаваха нужната маса и енергия, за да генерират звукова вълна.

Хрумна ми нещо.

— Дейвид, вчера Джулия беше ли навън при рояците?

— Да, сутринта. Нямаше проблеми. След няколко часа, когато тя си тръгна, рояците убиха змията.

— Преди това убивали ли са нещо?

— Може би един койот преди няколко дни. Не съм сигурен.

— Значи е възможно змията да не е била първа, така ли?

— Да.

— И днес убиха заек.

— Да. Вече се развиват бързо.

— Благодаря ти, Джулия — въздъгнах.

Бях сигурен, че ускореното развитие на рояците, което наблюдавахме, е резултат от натрупан опит. Това е типично за

разпределените системи — и всъщност изобщо за еволюцията, която може да се разглежда като своего рода трупане на опит. Във всеки случай системите започват с продължителен период на по-бавно усвояване, след което постепенно набират скорост.

Абсолютно същото се наблюдава в живота на земята. Първите форми на живот се появяват преди четири милиарда години като едноклетъчни същества. През следващите два милиарда години не се променя нищо. След това клетките придобиват ядра. Започват да набират темпо. Само след неколкостотин милиона години се раждат многоклетъчни организми. След още двеста милиона вече има големи растения и животни, сложно устроени същества, динозаври. Преди четири милиона години — изправените маймуни. Преди два милиона — първите човешки предци. Преди трийсет и пет хиляди — пещерните изображения.

Ускорението е неимоверно. Ако събереш цялата история на земята в едно денонощие, многоклетъчните организми са се появили през последните дванайсет часа, динозаврите — през последния час, първите хора — през последните четирийсет секунди и съвременният човек — преди по-малко от секунда.

Примитивните клетки са направили първата стъпка към сложното устройство — ядрото — за два милиарда години. Ала многоклетъчните животни са еволюирали едва за двеста милиона години — една десета от това време. И от маймуните с груби костени оръдия до съвременния човек с неговото генетично инженерство са изтекли само четири милиона години. Това се казва ускорение.

Същото се наблюдаваше в поведението на разпределените агентни системи. Агентите имаха нужда от много време, за да „положат основите“ и да направят първите крачки, но след това напредваха все по-бързо. Основите не можеха да се прескочат, също както човек не може да прескочи детството. Трябва да свършиш подготвителната работа.

Ала в същото време не може да се избегне и ускорението. В известен смисъл то е заложено в системата.

Обучението прави напредъка по-ефективен и аз бях убеден, че „изпитанията“ на Джулия са важен фактор в поведението на рояка. Дори само като беше общувала с него, тя бе оказала селективен натиск

върху един организъм със спонтанно поведение, което не можеше да се предвиди. Постъпката ѝ беше много глупава.

Така че роякът — който вече бързо се развиваше — в бъдеще щеше да еволюира още по-бързо. И тъй като бе изкуствен организъм, той не еволюираше с биологична скорост. Всичко ставаше за броени часове.

С всеки изминал час унищожаването на рояците щеше да става по-трудно.

— Добре — казах на Дейвид, — щом рояците се връщат, трябва да се подготвим. — Изправих се и като потръпнах от пронизалата ме болка в главата, тръгнах към вратата.

— Какво си намислил? — попита той.

— Какво според теб? Трябва да убием тия неща. Да ги изтрием от лицето на земята. При това веднага.

— Нямам нищо против. Обаче ми се струва, че на Рики няма да му хареса.

— Защо?

Той сви рамене.

— Просто няма.

Мълчаливо зачаках.

Дейвид явно се чувстваше все по-неловко.

— Проблемът е, че двамата с Джулия са, хм, на едно мнение по този въпрос.

— На едно мнение?

— Да. Мислят еднакво.

— Какво искаш да кажеш, Дейвид?

— Нищо. Вече ти казах. Смятат, че рояците трябва да бъдат запазени. Според мен Рики ще ти се противопостави.

Трябваше пак да поговоря с Мей. Заварих я в биологичната лаборатория, наведена над компютърния монитор. На екрана се виждаха бели бактерии в тъмночервена среда.

— Мей, приказвахме с Дейвид и... хм, Мей? Проблем ли имаш? — Тя съсредоточено се взираше в екрана.

— Да. Проблем със суровината.

— Какъв?

— Последното поколение тета-де не се развива нормално. — Мей посочи образа в горния ъгъл на екрана, където се виждаха

бактерии, растящи на правилни бели кръгове. — Ето така трябва да изглеждат нормалните. Но тук... — Тя повика друг образ в средата на дисплея. Кръглите форми изглеждаха като наядени от молци и деформирани. — Това не е нормален растеж. Мисля, че са контаминирани с бактериофаги.

— Искаш да кажеш, с вирус. — Бактериофагите са вируси, които нападат бактериите.

— Да. Колите са податливи на множество бактериофаги. Разбира се, Те-четири е най-разпространеният, но тета-де са създадени устойчиви на този вирус. Затова подозирам, че става въпрос за нови бактериофаги.

— Нови ли? Искаш да кажеш новоеволюирали, така ли?

— Да. Навярно са мутирали от съществуващ вирус, който някак е заобиколил генетично заложената резистентност.

— Честно казано, прекратяването на производството може би ще е най-разумната стъпка в момента.

— Сигурно ще се наложи. Ще опитам да го изолирам, обаче изглежда агресивен. Може да не успея да се избавя от него, без да почистя котела. И да започна с нов материал. На Рики няма да му хареса.

— Съобщи ли му?

— Още не. — Тя поклати глава. — Точно сега едва ли има нужда от нова лоша новина. А и освен това... — Мей смутено замълча.

— Какво освен това?

— Рики е заложил много в успеха на компанията. Онзи ден Боби го чул да приказва по телефона за акциите си. Изглеждал разтревожен. Мисля, че смята „Займос“ за последния си голям шанс за печалба. Тук е от пет години. Ако и това не се получи, ще е прекалено възрастен, за да започне отначало в друга компания. Има жена и дете, не може да рискува още пет години чакане. Затова прави всичко възможно, за да реализира проекта. Работи по цели ноци. Спи най-много по три-четири часа. Честно казано, опасявам се, че това се отразява на преценката му.

— Сигурно — отвърнах аз. — Напрежението трябва да е ужасно.

— Безсънието го изнервя — продължи Мей. — Просто не съм сигурна какво ще направи или как ще реагира. Понякога имам

чувството, че изобщо не иска да се избави от рояците. А може да го е страх.

— Възможно е.

— Така или иначе, той е изнервен. Затова, ако съм на твое място, ще внимавам, когато се заема с тях. Защото точно това си намислил, нали? Да ги унищожиш.

— Да — потвърдих аз. — Точно това съм намислил.

ШЕСТИ ДЕН, 13:12

Всички се бяха събрали в стаята за развлечения. Но никой не играеше на видеоигрите и флиперите. Тревожно ме наблюдаваха, докато им обяснявах какво трябва да направим. Планът беше съвсем прост — самият рояк диктуваше реакцията ни, макар да прескочих тази неприятна истина.

Накратко, казах им, че имаме рояк беглец, който не сме в състояние да контролираме. И че роякът проявява самоорганизирано поведение.

— Когато е налице самоорганизиран компонент, роякът може да се възстановява. Както се случи с мен. Следователно този рояк трябва физически да се унищожи. Това означава да подложим частиците на топлина, студ, киселина или мощно магнитно поле. И доколкото мога да съдя от поведението му, имаме най-голям шанс да го унищожим нощем, когато губи енергията си и се спуска на земята.

— Но нали вече ти казахме, Джак — изхленчи Рики, — че нощем не можем да го открием...

— Точно така, не можете — прекъснах го аз. — Защото не сте го маркирали. Виж, пустинята е голяма. Ако искаш да го проследиш до скривалището му, трябва да го маркираш с нещо, което да ти позволи да вървиш по следите му.

— С какво например?

— Това е следващият ми въпрос. С какви маркиращи агенти разполагаме тук? — Посрещнаха ме празни погледи. — Хайде, колеги. Това е фабрика. Все трябва да имате нещо, което да покрие частиците и да остави следа, по която да тръгнем. Говоря за нещо силно флуоресцентно, феромон с характерна химична структура или нещо радиоактивно. Е?

Пак празни погледи. Клатене на глави.

— Разбира се, имаме радиоизотопи — каза Мей.

— Добре, чудесно. — Бяхме стигнали до нещо.

— Използваме ги, за да проверяваме за утечки в системата. Хеликоптерът ни снабдява веднъж седмично.

— Какви изотопи имате?

— Селен сто седемдесет и две и рений сто осемдесет и шест. Понякога и ксенон сто трийсет и три. Не съм сигурна с какво разполагаме в момента.

— За какъв период на полуразпад става дума? — Някои изотопи много бързо изгубваха радиоактивността си — за няколко часа или дори за минути. Те не ни вършеха работа.

— Средно около седмица — отвърна Мей. — Селенът има период на полуразпад осем дни. Този на реният е четири дни, на ксенон сто трийсет и три — пет дни. Пет и четвърт.

— Добре. За нашите цели е годен всеки от тези изотопи. Радиоактивността ни е нужна само за една нощ след маркирането на рояка.

— Обикновено държим изотопите в течна глюкозна основа — каза Мей. — Можем да напръскаме рояка с нея.

— Чудесно. Къде са изотопите?

Тя мрачно се усмихна.

— В склада.

— Къде е това?

— Навън. Близко до паркираните коли.

— Добре. Тогава да отидем и да ги вземем.

— За Бога! — Рики разпери ръце. — Да не си се побъркал? Сутринта едва не умря, Джак. Не можеш да излезеш навън.

— Нямаме друг избор.

— Имаме, естествено. Да почакаме до довечера.

— Не — отсякох аз. — Защото така няма да можем да ги напръскаме до утре. И няма да можем да ги проследим и унищожим до утре вечер. Това означава да чакаме трийсет и шест часа, след като имаме организъм, който бързо еволюира. Не можем да рискуваме.

— Да рискуваме ли? Ако излезеш, няма да останеш жив, Джак. Луд си дори само ако си го мислиш.

Чарли Дейвънпорт зяпаше монитора. После се обърна към групата и каза:

— Не, Джак не е луд. И аз отивам с него. — И си затананика.

— Аз също — обади се Мей. — Знам къде са изотопите.

— Не е необходимо, Мей. Можеш да ми кажеш...

— Не. Ще дойда.

— Трябва да импровизираме някаква пръскачка. — Дейвид Брукс грижливо навиваше ръкавите си. — Може би с дистанционно управление. Това е по специалността на Роузи.

— Добре, и аз ще дойда — рече Роузи Кастро, като гледаше Дейвид.

— Всички ли отивате? — Рики местеше поглед от един на друг и клатеше глава. — Това е крайно опасно. Крайно опасно.

Никой не му отговори. Всички просто го гледаха. Накрая Рики каза:

— Чарли, ще млъкнеш ли, мама му стара? — Той се обърна към мен. — Не мога да го позволя, Джак.

— Нямах избор.

— Тук командвам аз.

— В момента не. — Обзе ме раздражение. Прищя ми се да му кажа, че се е прецакал, като е допуснал роякът да еволюира в естествена среда. Ала не знаех колко важни решения е взела Джулия. В крайна сметка Рики се държеше раболепно към ръководството и се мъчеше да им угоди като дете на родител. Правеше го чаровно и така се издигаше в живота. Това бе и най-голямата му слабост.

Но сега Рики упорито вирна брадичка и заяви:

— Просто не може, Джак. Ако излезете навън, ще умрете.

— Няма — обади се Чарли Дейвънпорт и посочи монитора. —

Виж.

На екрана се виждаше пустинята. Ранното следобедно слънце къпеше с лъчите си ниските кактуси. На фона на слънчевия диск тъмнееше самотен хвоц. В първия момент не разбрах какво иска да каже Чарли. После видях носения от вятъра пясък. И забелязах, че хвоцът е наклонен.

— Точно така, приятели — рече Чарли Дейвънпорт. — Духа вятър. При силен вятър няма рояци, нали? Те остават ниско над земята. — Той се запъти към коридора, който водеше към електростанцията. — Хайде, да не губим време.

Всички излязоха навън. Аз останах последен. За мое удивление Рики ме дръпна настрана и препречи вратата с тяло.

— Съжалявам, Джак, не исках да те засрамвам пред другите. Но просто не мога да ти позволя да го направиш.

— Предпочиташ да го направи някой друг ли?

Той се намръщи.

— Какво искаш да кажеш?

— Просто погледни фактите, Рики. Това вече е бедствие. И ако не го овладеем веднага, ще се наложи да викаме помощ.

— Помощ ли? Каква помощ?

— Пентагона. Военните. Ще трябва да повикаме някой, за да овладее рояците.

— Господи, Джак! Не можем да си го позволим.

— Нямаме избор.

— Но това ще съсипе компанията. Никога повече няма да си осигурим инвестиции.

— Това изобщо не ме вълнува. — Бях ядосан от онова, което ставаше в пустинята. Верига от неправилни решения и грешки в продължение на цели седмици и месеци. Като че ли всички в „Займос“ бяха избирали краткосрочни решения и кърпежи, бързи и нечисти. Никой не бе обръщал внимание на дългосрочните последици.

— Виж, имаш рояк беглец, който очевидно е смъртоносен — казах аз. — Не можеш да се мотаеш повече.

— Ама Джулия...

— Джулия я няма.

— Ама тя каза...

— Не ми пука какво е казала, Рики.

— Ама компанията...

— Майната ѝ на компанията, Рики. — Хванах го за раменете и го разтърсих. — Не разбираш ли? Ти не искаш да излезеш навън. Страх те е от това нещо, Рики. Трябва да го убием. И ако не го убием скоро, ще се наложи да извикаме помощ.

— Не!

— Да, Рики.

— Ще видим! — изсумтя той. Тялото му се напрегна, очите му гневно заблестяха. Той ме сграбчи за яката. Наблюдавах го неподвижно. След няколко секунди Рики ме пусна, потупа ме по рамото и приглади яката ми. — Уф, по дяволите, Джак. Какви ги върша? — И гузно ми се ухили. — Извинявай. Много съм изнервен. Прав си. Абсолютно си прав. Майната ѝ на компанията. Трябва да го направим. Трябва веднага да унищожим рояка.

— Да — без да откъсвам поглед от него, казах аз. — Трябва.

Той мълчеше. Накрая каза:

— Мислиш, че се държа странно, нали? И Мери мисли, че се държа странно. Онзи ден ми го каза. Странно ли се държа?

— Ами...

— Можеш да ми кажеш.

— Може би малко. Спиш ли достатъчно?

— Не. Два-три часа.

— Може би трябва да пиеш някакви хапчета.

— Пих. Не помагат. От проклетото напрежение е. Тук съм вече от седмица. Това място направо те изнервя.

— Сигурно.

— Да. Е, както и да е. — Сякаш внезапно засрамен, Рики се извърна. — Виж, ще поддържаме радиовръзка. Ще съм с вас във всяка ваша стъпка. Много съм ти признателен, Джак. Ти въведе ред и здрав разум. Само внимавай, нали?

— Разбира се.

Той се отдръпна.

Минах покрай него и излязох.

Докато вървах по коридора към електростанцията сред рева на климатичната инсталация, Мей ме настигна и закрачи до мен.

— Наистина не се налага да идваш навън, Мей — казах й. — Можеш да ме насочваш по радиостанцията как да се оправя с изотопите.

— Не ме интересуват изотопите — тихо отвърна тя. — А заекът. Не бях сигурен, че съм я чул добре.

— Кое?

— Заекът. Трябва пак да видя заека.

— Защо?

— Нали си спомняш оная тъканна проба, която взех от стомаха му? Е, преди няколко минути я погледнах под микроскопа.

— И?

— Боя се, че имаме големи проблеми, Джак.

ШЕСТИ ДЕН, 14:52

Пръв излязох навън и примижах от ярката слънчева светлина. Въпреки че приближаваше три, слънцето прежуряше. Горещ вятър развя панталона и ризата ми. Доближих микрофона до устните си.

— Чуваш ли ме, Боби?

— Да, Джак.

— Имаш ли картина?

— Да.

Чарли Дейвънпорт излезе навън и се засмя.

— Знаеш ли, Рики, ти наистина си тъпак. Знаеш ли го?

— Спести си остроумията — разнесе се в слушалките ми гласът на Рики. — Знаеш, че не обичам комплиментите. Просто свършете работата.

Към нас се присъедини Мей. На рамото ѝ висеше раница.

— За изотопите — поясни тя.

— Тежки ли са?

— Контейнерите са тежки.

После излезе Дейвид Брукс, плътно следван от Роузи. Когато стъпи на пясъка, тя сбърчи лице.

— Господи, колко е горещо!

— Е, пустините обикновено са горещи — обади се Чарли.

— Стига с тия тъпотии, Чарли.

— Е, с каквото се събереш... — Той се оригна.

Напрегнато обхождах с поглед хоризонта, ала не забелязах нищо. Колите бяха паркирани под навес на петдесетина метра от нас. Той свършваше с квадратна бяла бетонна сграда с тесни прозорци. Това бе складът. Запътихме се натам.

— Там има ли климатик? — попита Роузи.

— Да — отвърна Мей. — Обаче пак е горещо. Лоша е изолацията.

— Не е ли херметизирано? — учудих се аз.

— Не съвсем.

— Това означава „не“ — засмя се Дейвънпорт, после заговори по микрофона си: — Как е вятърът, Боби?

— Трийсет и три километра в час — отвърна Боби Лембек. — Хубав силен вятър.

— А кога ще утихне? По залез ли?

— Сигурно. Още три часа.

— Предостатъчно време — казах аз.

Забелязах, че Дейвид Брукс мълчи и мрачно се влечи към сградата. Роузи го следваше по петите.

— Обаче казва ли ти някой? — продължи Дейвънпорт. — Може да ни видят сметката. Всеки момент. — И пак се изхили.

— Защо не вземеш да млъкнеш, Чарли? — рече Рики.

— А ти защо не дойдеш да ме принудиш, бате? — отвърна Чарли. — Какво ти става, да не би вените ти да са се задръстили с курешки?

— Не се разсейвай, Чарли — предупредих го аз.

— Не се разсейвам, адски съм съсредоточен.

Вятърът навяваше пясък и образуваше кафеникава пушилка ниско над земята. Мей, която вървеше до мен, погледна настрани и каза:

— Трябва да видя заека. Вие вървете в склада, ако искате.

И зави надясно. Последвах я. Другите също. Изглежда, никой нямаше желание да се отдели от останалите. Вятърът продължаваше да е силен.

— Защо искаш да видиш заека, Мей?

— За да проверя нещо. — Тя си слагаше ръкавици в движение.

Радиостанцията изпращя.

— Някой ще ми обясни ли какво става, по дяволите? — обади се Рики.

— Отиваме да видим заека — отвърна Чарли.

— Защо?

— Мей иска да го види.

— Нали вече го видя. Вижте, навън сте уязвими. На ваше място не бих се мотал така.

— Никой не се мотае, Рики.

Вече виждах заека, отчасти скрит от навяващия пясък. Скоро всички се струпахме над трупчето. Вятърът го бе преобърнал по

хълбок. Мей приклепна, обърна го по гръб и го разтвори.

— Божичко! — ахна Роузи.

Сепнах се. Разкритата плът вече не беше гладка и розова, а някак груба и на няколко места изглеждаше като остъргана. И бе покрита с нещо млечнобяло.

— Прилича на потопен в киселина — отбеляза Чарли.

— Да — мрачно потвърди Мей.

Погледнах си часовника. Всичко това беше станало за два часа.

— Какво е станало?

Тя извади лупа и се наведе над животното.

— Заекът е полуизяден.

— Изяден ли? От какво?

— От бактериите.

— Чакай малко — рече Чарли Дейвънпорт. — Да не мислиш, че са го изяли тета-де? Да не мислиш, че са го изяли Ешерихия коли?

— Скоро ще разберем — отвърна Мей, бръкна в чантичката си и извади няколко стъклени епруветки със стерилни тампони.

— Но той е мъртъв от съвсем скоро.

— Достатъчно е — каза Мей. — Освен това високата температура ускорява растежа. — Тя взе посевките и ги прибра в епруветките.

— Значи тета-де се размножава изключително агресивно.

— При бактериите е така, ако им осигуриш хранителен източник. В тази си фаза на растеж те се удвояват на две-три минути. И според мен тук става точно това.

— Но ако си права, това означава, че роякът... — започнах аз.

— Не знам какво означава, Джак — побърза да ме прекъсне Мей, погледна ме и леко поклати глава. Разбрах я: „Не сега“.

— Мей — рече Чарли Дейвънпорт. — Да не искаш да кажеш, че рояците са убили заека, за да го изядат? За да отгледат още коли? И да създадат нови нанорояци?

— Не съм казала такова нещо, Чарли. — Говореше спокойно, почти успокоително.

— Обаче си го мислиш. Мислиш, че рояците поглъщат тъкан от бозайник, за да се възпроизвеждат...

— Да. Точно така мисля, Чарли. — Мей грижливо прибра епруветките и се изправи. — Но сега взех посежки. Ще ги анализираме

и ще видим какво става.

— Басирам се, че ако се върнем тук след час, бялата материя ще е изчезнала и трупът ще е почернял. Нови черни наночастици. И накрая ще са достатъчно за нов рояк.

Тя кимна.

— Да. И аз така смятам.

— И затова ли изчезнаха всички диви животни наоколо? — попита Дейвид Брукс.

— Да. — Мей отметна един кичур от челото си. — Така е от известно време.

Последва мълчание. Всички стояхме около заешкото трупче с гръб към вятъра. Бактериите поглъщаха тялото толкова бързо, че все едно го виждах със собствените си очи.

— Трябва да се избавим от тия гадни рояци — рече Чарли.

Всички се обърнахме и тръгнахме към навеса. Мълчахме.

Нямаше какво да кажем.

Докато се отдалечавахме, няколко птички, които подскачаха под кактусите хола, внезапно изхвърчаха във въздуха и закръжиха над нас.

— Няма диви животни, обаче има птици — казах на Мей.

— Така изглежда.

Ятото изви и кацна на стотина метра.

— Може би са прекалено малки, за да привлекат рояците — предположи тя. — Няма достатъчно месо.

— Възможно е. — Според мен отговорът бе друг. Но естествено, трябваше да проверя кода.

Влязох на сянка под гофрирания навес и минах покрай редицата автомобили. Вратата на склада беше облепена с предупредителни знаци — за ядрена радиация, биологична опасност, микровълни, експлозивни, лазерна радиация.

— Виждаш защо държим тия гадости навън — каза Чарли.

Когато стигнах до вратата, чух гласа на Винс.

— Джак, търсят те по телефона. Ще те свържа. — Мобифонът ми извъня. Сигурно се обаждаше Джулия. Отворих го.

— Ало?

— Татко. — Беше Ерик. С оня особен глас, който показваше, че е разстроен.

Въздъгнах.

— Да, Ерик?
— Кога се връщаш?
— Не съм сигурен, сине.
— Ще се прибереш ли за вечеря?
— Боя се, че не. Защо? Какъв е проблемът?
— Тя е истински гъз.
— Ерик, просто ми обясни какъв е проблемът...
— Леля Елън винаги я защитава. Не е честно.
— В момента съм зает, Ерик, затова просто ми кажи...
— Защо? Какво правиш?
— Просто ми кажи какво се е случило.
— Не е важно — намуси се той. — Щом няма да се прибиращ, няма значение. Между другото, къде си? В пустинята ли?
— Да. Откъде знаеш?
— Приказвах с мама. Леля Елън ни накара да отидем в болницата при нея. Не е честно. Не исках да ходя. Тя обаче ме накара.
— Аха. Как е мама?
— Изписват я.
— Приключили ли са с изследванията?
— Лекарите искали да остане — отвърна Ерик. — Обаче тя иска да си тръгне. Ръката ѝ е гипсирана. Казва, че иначе била наред. Татко? Защо винаги трябва да правя каквото ми каже леля Елън? Не е честно.
— Дай да поговоря с Елън.
— Няма я. Заведе Никол да ѝ купи нова рокля за пиесата.
— Кой е при теб вкъщи?
— Мария.
— Добре. Написа ли си домашното?
— Още не.
— Ами тогава побързай. Искам да си готов с домашното до вечеря. — Удивих се как тая реплика сама се изплъзна от родителската ми уста.

Вече бях стигнал до вратата на склада. Плъзнах поглед по предупредителните знаци. Няколко от тях не ми бяха познати — с форма на диамант, образувани от четири различно оцветени вписани квадрата, всеки с номер. Мей отключи и влезе.

— Татко? — Ерик се разплака. — Кога ще се прибереш?
— Не знам — отвърнах аз. — Надявам се утре.

— Добре. Обещавах ли?

— Обещавам.

Чух го да подсмърча, после шумно избърса нос в ръкава си. Казах му да ми се обади по-късно, ако иска. Стори ми се поободрен. Сбогувахме се.

Затворих и влязох в склада.

Той беше разделен на две големи помещения с лавици на четирите стени и стелажи в средата. Бетонни стени, бетонен под. Във второто помещение имаше друг изход и гофрирана повдигаща се врата за доставка с камиони. През прозорците проникваше гореща слънчева светлина. Климатичната инсталация шумно пъхтеше, ала както бе казала Мей, пак беше задушно. Затворих вратата и разгледах изолацията. Обикновени дунапренови ленти. Складът определено не бе херметизиран.

Минах между лавиците, отрупани с кутии резервни части за производствената апаратура и лабораториите. Във второто помещение имаше по-тривиални неща: почистващи препарати, тоалетна хартия, сапун, кутии с мюсли и два хладилника с храна.

Обърнах се към Мей.

— Къде са изотопите?

— Тук. — Тя ме заведе при един стоманен капак в бетонния под. Щеше да прилича на вградена кофа за боклук, ако ги нямаше светодиода и клавиатурата в средата. Мей приклепна и бързо набра някакъв код.

Капакът със съскане се повдигна.

Видях стълба, която водеше надолу към кръгло стоманено помещение. Изотопите се съхраняваха в метални контейнери с различна големина. Очевидно Мей ги познаваше, защото каза:

— Имаме селен сто седемдесет и две. Ще го използваме ли?

— Естествено.

Тя заслиза по стълбата.

— Ще престанеш ли, мама му стара? — Дейвид Брукс отскочи от Чарли Дейвнпорт, който държеше голяма пръскачка за почистване на прозорци и я изпробваше върху него. — Дай ми я! — Дейвид дръпна пръскачката.

— Май ще свърши работа — невъзмутимо заяви Чарли. — Обаче ни трябва дистанционно управление.

— Какво ще кажете за това? — попита Роузи от първото помещение. Държеше лъскав цилиндър, от който висяха кабели. — Струва ми се, че е реле.

— Да — потвърди Дейвид. — Но се съмнявам, че може да упражни достатъчно сила, за да задейства пръскачката. Трябва ни нещо по-голямо.

— И не забравяй, че ни трябва дистанционно управление — напомни му Чарли. — Освен ако не искаш лично да напръскаш оная гадинка.

Мей се появи от подземното помещение с тежка метална тръба в ръце. Отиде при мивката и взе бутилка с жълта течност. Сложи си дебели гумирани ръкавици и започна да смесва изотопа с течността. Гайгеровият брояч над мивката звънеше.

В слушалките ми се разнесе гласът на Рики.

— Не забравяте ли нещо? Даже да имате дистанционно, как ще накарате облака да се приближи до него? Защото според мен роякът няма да стои мирно, докато го пръскате.

— Ще измислим как да ги привлечем — отвърнах аз.

— Как например?

— Привлече ги заекът.

— Нямаме зайци на разположение.

— Знаеш ли, Рики, ти си голям песимист — каза Чарли.

— Просто ви излагам фактите.

— Благодаря, че ги сподели с нас.

Също като Мей, Чарли разбираше, че Рики измисля проблем след проблем. Като че ли искаше да запази рояците живи. Кое то беше абсурдно. Само че той се държеше точно така.

Искаше ми се да кажа на Чарли нещо за Рики, но по радиостанцията щяха да го чуят всички. Недостатъкът на съвременните комуникации: всеки може да те слуша.

— Ей — обади се Боби Лембек. — Как върви?

— Нормално. Защо?

— Вятърът отслабва.

— Колко е в момента? — попитах го.

— Двайсет и седем километра в час. Беше трийсет и три.

— Още е силен. Няма проблем.

— Знаем. Само ви съобщавам.

— Какво е това? — попита от съседното помещение Роузи. Държеше пластмасова табла с големи колкото палец метални тръбички.

— Внимавай — предупреди я Дейвид. — Сигурно са останали от строежа. Използват ги за заваряване.

— Защо да внимавам?

— Защото съдържат алуминий и железен окис — поясни Дейвид. — При горене сместа развива адски висока температура — три хиляди градуса — и пламъкът ѝ е толкова ярък, че не можеш да го гледаш директно. Разтопява стомана.

— Колко имаме? — попитах Роузи. — Защото довечера може да ги използваме.

— Четири кутии. — Тя извади една тръбичка от кутията. — И как се възпламеняват?

— Внимавай, Роузи. Това е магнезиева обвивка. Всеки нормален топлинен източник може да я възпламени.

— Даже кибрит ли?

— Ако искаш да си изгубиш ръката. По-добре е да се използва нещо като фитил.

— Ще потърся — отвърна тя и изчезна в стаята.

Гайгеровият брояч продължаваше да пращи. Обърнах се към мивката. Мей бе завъртяла капачката на изотопния контейнер и наливаше от жълтата течност в пръскачката.

— Ей! — Отново Боби Лембек. — Засичам известна нестабилност. Вятърът отслабва до двайсет и два километра в час.

— Добре — казах аз. — Не е нужно да ни информираш за всяка дребна промяна, Боби.

— Засичам известна нестабилност, това е.

— Засега сме добре, Боби.

Мей и без това щеше да се бави още няколко минути. Отидох при компютърния терминал и го включих. Екранът просветна — появи се меню с опции.

— Рики, мога ли да повикам кода на рояка на този монитор? — попитах аз.

— Кода ли? — сепна се той. — Защо ти е кодът?

— Искам да видя какво сте направили.

— Защо?

— За Бога, Рики, може ли да го видя?

— Естествено, че можеш. Всички поправки на кода са в директорията „код“. Влиза се с парола.

Започнах да пиша. Открих директорията. Но не можах да вляза в нея.

— И паролата е?...

— Паролата е „лангтън“, с малки букви.

— Ясно.

Въведох паролата. Влязох в директорията и пред мен се отвори списък с промени на програмата, всяка с големина и дата на файла. Документите бяха големи, което означаваше, че всичко това са програми за други аспекти на груповия механизъм. Тъй като кодът на самите частици беше малък — само няколко реда, може би осем-десет килобайта, не повече.

— Рики.

— Да, Джак.

— Къде е кодът на частиците?

— Там няма ли го?

— По дяволите, Рики, стига си ме мотал.

— Джак, аз не се занимавам с архивирането...

— Това са работни файлове, Рики, не са архиви — прекъснах го.

— Кажи ми къде е.

Кратко мълчание.

— Трябва да има поддиректория, озаглавена „CDN“.

Потърсих.

— Виждам я.

В директорията открих списък с файлове, всички съвсем малки. Датите на промените започваха преди около месец и половина. През последните четиринайсет дни нямаше нищо ново.

— Рики. От две седмици не сте променяли кода, така ли?

— Да, горе-долу толкова.

Кликнах върху последния документ.

— Имате ли резюмета? — Когато бяха работили под мое ръководство, винаги бях настоявал да пишат резюмета на програмната структура — на естествен език. Те се преглеждат по-бързо от документацията в самия код. И програмистите често решават логически проблеми, когато трябва да ги опишат накратко.

— Трябва да са там — отвърна Рики.

Набързо прегледах резюмето и обърнах внимание на направените промени. После преминах към същинския код. Само че него го нямаше. Всичко, свързано с поведението на частиците, имаше препратка към друг код.

— Рики, къде е кодът за поведението на частиците?

— Би трябвало да е там.

— Обаче го няма.

— Не знам. Може да е транслируем.

— Тогава няма да ми свърши никаква работа, нали? — Транслируемият не може да се чете. — Искам да видя този проклет модул, Рики. Какъв е проблемът?

— Няма проблем. Просто трябва да го потърся.

— Добре.

— Ще го потърся, когато се върнеш.

Хвърлих поглед към Мей.

— Преглеждала ли си кода?

Тя поклати глава. Изражението ѝ като че ли показваше, че това никога няма да стане, че Рики ще си измисля нови оправдания. Не разбирах защо. В края на краищата нали бях дошъл да ги съветвам за кода. Това беше специалността ми.

В съседното помещение Роузи и Дейвид ровеха по лавиците — търсеха радиорелета. Безуспешно. В отсрещния край на стаята Чарли Дейвънпорт шумно се изпърдя и извика:

— Готово!

— Господи, Чарли! — изпъшка Роузи.

— Човек не бива да задържа нищо в себе си — отвърна той. — Защото се разболява.

— Само че аз ще се разболея от теб — заяви Роузи.

— Извинявай. — Чарли протегна ръка и ѝ показа лъскаво метално устройство. — В такъв случай предполагам, че не искаш този дистанционно управляем клапан.

— Какво? — рязко се обърна тя.

— Майтапиш ли се? — рече Дейвид и се приближи да погледне.

— Това ще ни свърши идеална работа.

— Ако не го прецакаш.

Отидоха с клапана при мивката. Мей все още наливаше жълтата течност.

— Оставете ме да свърша — каза тя.

— Ще светя ли на тъмно? — ухили й се Чарли.

— Само пръдните ти — подметна Роузи.

— Ей, те и без това си светят. Особено когато ги подпалиш.

— Господи, Чарли!

— Пръдните са метан, нали знаеш. Горят с яркосин пламък. — И се засмя.

— Радвам се, че харесваш чувството си за хумор — рече Роузи.
— Защото си единственият.

— Леле-леле — притисна ръце към гърдите си Чарли. — Умирам, направо умирам.

— Не събуждай у нас напразни надежди.

Радиостанцията изпращя.

— Ей! — Пак беше Боби Лембек. — Вятърът току-що отслабна на единайсет километра в час.

— Добре. — Обърнах се към другите. — Да приключваме.

— Чакаме Мей — отвърна Дейвид. — После ще монтирам този клапан.

— По-добре да го монтираме в лабораторията.

— Просто исках да съм сигурен...

— В лабораторията — отсякох аз. — Събирайте си багажа.

Отидох до прозореца и погледнах навън. Вятърът все още огъваше клоните на хвоца, но над земята вече не се вдигаше пясък.

— Вдигайте си чукалата, Джак — разнесе се гласът на Рики.

— Вече го правим.

— Няма смисъл да тръгваме, докато не намерим клапан, който да става на тази пръскачка... — сериозно започна Дейвид Брукс.

— Според мен по-добре да побързаме — прекъсна го Мей. — Независимо дали сме готови.

— Каква полза? — не отстъпваше Дейвид.

— Тръгваме — наредих аз. — Млъквайте и да тръгваме.

— Седем километра и продължава да спада — съобщи по радиостанцията Боби.

— Да вървим — казах аз и започнах да ги избутвам към вратата.

— Не! — обади се Рики.

- Какво?
- Вече не можете да излезете.
- Защо?
- Защото е късно. Те дойдоха.

ШЕСТИ ДЕН, 14:12

Всички се струпахме край прозореца и сблъскахме главите си, докато гледахме във всички посоки. Хоризонтът беше чист. Не забелязах абсолютно нищо.

— Къде са? — попитах.

— Приближават от юг. Следим ги на мониторите.

— Колко са? — попита Чарли.

— Четири.

— Четири!

— Да, четири.

Главната сграда се намираше на юг от нас. На южната стена на склада нямаше прозорци.

— Не виждаме нищо — каза Дейвид. — С каква скорост се приближават?

— Бързо.

— Имаме ли време да стигнем до сградата?

— Мисля, че няма да успеете.

Дейвид свъси вежди.

— Той мислел, че няма да успеем. Господи!

И преди да успея да кажа нещо, Дейвид се хвърли към вратата, отвори я и излезе. През правоъгълника на касата видях, че поглежда на юг и заслания очите си с длан. Всички едновременно извикахме:

— Дейвид!

— Дейвид, какво правиш, по дяволите?

— Дейвид, задник такъв!...

— Опитвам се да ги видя.

— Веднага влизай!

— Тъпо копеле!

Но Брукс остана на мястото си.

— Още не виждам нищо. И не чувам нищо. Вижте, мисля, че ще успеем да изтичаме... хм, не, няма. — Той припряно се метна в склада, спъна се на прага, падна, скочи и затръшна вратата.

— Къде са?

— Идват — отвърна Дейвид. — Идват. — Гласът му трепереше от напрежение. — О, Господи, идват! — Задърпа бравата с две ръце, като използваше цялата си тежест и не преставаше да повтаря: „идват“.

— Уф, страхотно — рече Чарли. — Тоя скапаняк откачи.

Отидох при Дейвид и поставих ръка на рамото му. Той дърпаше бравата и дишаше тежко.

— Дейвид — казах тихо. — Поеми дъх. Успокой се.

— Просто... трябва да ги спра... трябва да ги спра... — Той се потеше, всичките му мускули бяха напрегнати, рамото му трепереше под дланта ми. Беше изпаднал в паника.

— Дишай дълбоко, Дейвид.

— Трябва да... трябва да... трябва... трябва... трябва...

— Дишай дълбоко, Дейвид. — Показах му как да го направи. — Добре. Точно така. Хайде пак. Дълбоко...

Дейвид кимаше и се опитваше да ме чуе. Пое си дъх, после пак се задъха.

— Браво, Дейвид. Хайде сега пак.

Той се подчини. Дишането му се поуспокои и той спря да трепери.

— Добре, Дейвид, много добре.

— Винаги съм знаел, че тоя тип е смахнат — каза зад гърба ми Чарли. — Само го вижте как му приказва като на бебе, мама му стара.

Стрелнах Чарли с поглед. Той само сви рамене.

— Ами прав съм, мама му стара.

— Така не помагаш, Чарли — рече Мей.

— Майната ѝ на помощта.

— Просто млъкни, Чарли, става ли? — каза Роузи.

Обърнах се към Дейвид.

— Добре, Дейвид, така е добре, дишай спокойно, пусни бравата.

Той поклати глава и отказа да го направи, ала изглеждаше смутен, неуверен в действията си. После запримигва. Като че ли излизаше от транс.

— Пусни бравата — повторих аз. — Няма никакъв смисъл.

Накрая Дейвид я пусна и седна на пода. Стисна главата си и се разплака.

— Господи! — изпъшка Чарли. — Само това ни трябваше.

— Млъкни, Чарли.

Роузи отиде до хладилника и се върна с бутилка вода. Подаде я на Дейвид и той я изпи. Роузи му помогна да се изправи и ми кимна, че ще го поеме.

Върнах се в средата на стаята при компютърния терминал, където бяха другите. Редовете код на екрана се бяха сменили с изглед от северната страна на главната сграда. Там имаше четири рояка — хвърляха сребристи отблясъци, докато се издигаха и спускаха по дължината на стената.

— Къде отиват? — попитах аз.

— Опитват се да влязат вътре.

— Защо?

— Не сме сигурни — отвърна Мей.

Известно време наблюдавахме мълчаливо. Отново ме поразих целенасочеността на поведението им. Приличаха на мечки, които се мъчат да разбият каравана, за да се доберат до храната. Спираха при всяка врата и затворен прозорец, оставаха за кратко там, като се движеха нагоре-надолу по ръбовете, после продължаваха към следващия отвор.

— Винаги ли проверяват така вратите? — попитах.

— Да. Защо?

— Защото като че ли не помнят, че са херметично затворени.

— Да — каза Чарли. — Не помнят.

— Защото нямат достатъчно памет ли?

— Или защото нямат достатъчно памет, или защото са ново поколение.

— Искаш да кажеш, че не са същите рояци от обяд, така ли?

— Да.

Погледнах си часовника.

— Възможно ли е на всеки три часа да се появява ново поколение?

Чарли сви рамене.

— Не знам. Така и не открихме къде се възпроизвеждат. Само предполагам.

Вероятността толкова бързо да се появяват нови поколения означаваше, че заложеният в кода еволюционен механизъм също е адски бърз. Обикновено генетичните алгоритми, които имитират възпроизводството, за да дадат решения на съответните проблеми,

постигат оптимизация в порядъка от петстотин до пет хиляди поколения. Ако се възпроизвеждаха на три часа, през последните две седмици тия рояци бяха навъртели над сто поколения. И следователно поведението им ставаше много по-сложно.

Мей ги наблюдаваше на монитора.

— Поне стоят при главната сграда — отбеляза тя. — Изглежда, не знаят, че сме тук.

— Откъде да знаят? — попитах аз.

— Няма откъде — отвърна Чарли. — Главното им сетиво е зрението. През поколенията може да са развили известен слух, но на първо място все още е зрението. Ако не виждат нещо, то не съществува за тях.

Роузи и Дейвид дойдоха при нас.

— Много съжалявам — каза той.

— Няма защо.

— Всичко е наред, Дейвид.

— Не знам какво ми стана. Просто не можах да го понеса.

— Не бери грижа, Дейвид — рече Чарли. — Разбираме те. Ти си психар и се чална. Ясна ни е картинката. Няма проблем.

Роузи прегърна Дейвид, който шумно се изсекна. Тя погледна монитора.

— Какво правят?

— Изглежда, не знаят, че сме тук.

— Добре.

— Надяваме се и да не узнаят.

— Аха. Ами ако ни открият?

— Ако ни открият, ще разчитаме на пропуските в ХИЩНИК/ЖЕРТВА. Ще използваме слабостите на програмата.

— А именно?

— Ще имитираме ято.

Чарли се изсмя грубо.

— Да бе, ще имитираме ято — и ще се молим на Господ!

— Говоря сериозно — казах аз.

През последните трийсет години учените бяха наблюдавали взаимодействията между хищника и жертвата при най-различни животни — от лъвове до хиени и хищни мравки. Вече се знае много повече за това как се защитават жертвите. Животни като зебри и

северни елени живеят на стада като защитен механизъм срещу хищници. Големият брой животни осигурява по-голяма бдителност. И нападащите хищници често се объркват, когато стадото побегне във всички посоки. Понякога буквално се заковат на място. Покажи на хищника прекалено много движещи се цели и той обикновено се отказва да ги преследва.

Същото се отнася за птичите и рибните ята — координираните групови движения затрудняват хищниците да изберат конкретна жертва. Хищниците нападат животни, които изглеждат различни. Това е една от причините толкова често да атакуват малки — не само защото са по-лесна плячка, но и защото изглеждат различно. По същия начин те убиват повече мъжки, отколкото женски, защото обикновено те стоят в краищата на стадото и изпъкват повече.

Всъщност преди трийсет години, когато е изучавал хиените в Серенгети, Ханк Крук е установил, че всяко отбелязано с боя животно непременно загива при следващото нападение на хищник. Такова е свойството на различието.

Така че заключението бе ясно. Стойте заедно. Бъдете еднакви.

Това беше най-големият ни шанс.

Ала се надявах да не се стигне дотам.

За известно време рояците изчезнаха. Бяха заобиколили от отсрещната страна на лабораторията. Напрегнато чакахме. Накрая те отново се появиха и пак полетяха покрай сградата в опит да влязат през отворите.

Всички наблюдавахме монитора. Дейвид Брукс се потеше обилно.

— Колко време ще продължават така?

— Колкото си искат, мама му стара — отвърна Чарли.

— Поне докато вятърът пак не се усили — каза Мей. — А няма изгледи това да стане скоро.

— Господи! — изпъшка Дейвид. — Не знам как издържате.

Беше пребледнял, от веждите му капеше пот и се стичаше по очилата му. Като че ли всеки момент щеше да припадне.

— Защо не седнеш, Дейвид? — каза му.

— Май няма да е зле.

— Ела, Дейвид — каза Роузи, заведе го при мивката и го настани на пода. Той обгърна коленете си с ръце и наведе глава. Роузи намокри

една хартиена кърпичка със студена вода и нежно я постави на тила му.

— Скапаняк! — Чарли поклати глава. — Само той ни трябва в момента.

— Така не ни помагаш, Чарли — каза Мей.

— И какво от това? Затворени сме в този тъп склад, той не е херметично изолиран, нищо не можем да направим, няма къде да избягаме, а той се побърква и влошава положението още повече.

— Да — тихо отвърна тя, — всичко това е вярно. И ти не ни помагаш.

Чарли я изгледа и си затананика мелодията от „Зоната на здрача“.

— Виж, Чарли — казах аз.

Наблюдавах рояците. Поведението им малко се бе променило. Вече не летяха близо до сградата. Сега се движеха зигзагообразно към пустинята, после пак се връщаха към стената. Приличаше на нещо като плавен танц.

Мей също го забеляза.

— Ново поведение.

— Да. Стратегията им не дава резултат, затова опитват нещо друго.

— Няма да им помогне — каза Чарли. — Могат да си летят на зигзаг колкото си искат, обаче така няма да отворят вратите.

Ала аз с изумление наблюдавах това спонтанно поведение. Зигзазите ставаха по-остри, рояците все повече се отдалечаваха от фабриката. Стратегията им прогресивно се променяше. Еволюираше направо пред очите ни.

— Поразително! — възкликнах.

— Гадини — каза Чарли.

Сега единият рояк се намираще съвсем близо до трупа на заека. Стигна на няколко метра от него и отново се отдалечи към главната сграда. Хрумна ми нещо.

— Добре ли виждат рояците?

Радиостанцията изпраця.

— Виждат отлично — отвърна Рики. — В края на краищата, за това са създадени. Фантастична разделителна способност. По-добра от човешката.

— И как го правят? — попитах аз. Защото те представляваха просто сбор от отделни частици. Подобно на клетките на окото,

картината трябваше да се образува от всички входящи данни. Как се постигаше обработката им?

Рики се прокашля.

— Хм, не съм сигурен.

— Появи се при по-късните поколения — поясни Чарли.

— Искаш да кажеш, че зрението им е еволюирало, така ли?

— Да.

— И не знаем как го постигат?

— Не. Знаем, само, че го постигат.

Роякът се отдалечи от стената и се насочи към заека, после пак се върна. Другите рояци бяха по-нататък по дължината на стената и поведението им бе аналогично. Понасяха се към пустинята, след това политаха назад.

Слушалките ми изпрацяха. Беше Рики.

— Защо питаш?

— Ей така.

— Смяташ ли, че ще открият заека?

— Не ме е грижа за заека. Освен това изглежда, че вече го пропуснаха.

— Тогава защо?

— Охо — обади се Мей.

— Мамка му! — тежко въздъхна Чарли.

Най-близкият рояк току-що бе подминал заека. Само че вместо да се върне назад както обикновено, беше спрял в пустинята. Сребристият стълб само се издигаше и спускаше.

— Защо прави така? — попитах аз. — Това издигане и спускане?

— Нещо свързано със зрението? Фокусиране?

— Не. Искам да кажа, защо спря?

— Увисване на програмата?

Поклатих глава.

— Съмнявам се.

— Тогава защо?

— Мисля, че вижда нещо.

— Какво например? — попита Чарли.

Боях се, че зная отговора. Роякът представляваше камера с висока разделителна способност, комбинирана с разпределена мрежа. А разпределените мрежи особено добре регистрират модели. Тъкмо

затова програмите с разпределени мрежи се използват за разпознаване на лица в охранителни системи и за сглобяване на фрагменти от счупени древни керамични съдове. Мрежите по-лесно откриват модела в данните, отколкото човешкото око.

— Какви модели? — попита Чарли. — Навън няма нищо освен пясък и кактусови тръни.

— И стъпки — прибави Мей.

— Какво? Нашите стъпки ли имаш предвид? Мама му стара, Мей, за петнайсетина минути пясъкът трябва да е засипал следите ни.

Роякът се издигаше и спускаше, като че ли дишаше. Сега облакът бе почти съвсем черен и само от време на време хвърляше сребристи отблясъци. От десет-петнайсет секунди висеше на едно място във въздуха и само пулсираше. Другите рояци продължаваха зигзагообразното си движение, ала този не помръдваше от мястото си.

Чарли прехапа устни.

— Наистина ли смяташ, че вижда нещо?

— Не знам — признах аз. — Възможно е.

Изведнъж роякът се издигна и се раздвижи. Но не се приближаваше към нас, а се насочваше диагонално през пустинята, обратно към вратата на електростанцията. Когато стигна, спря и остана там.

— Сега пък какво става? — попита Чарли.

Знаех отговора. Мей също.

— Просто ни проследи — отвърна тя. — Отзад напред. Роякът бе проследил пътя ни от вратата до заека. Въпросът беше какво ще направи сега.

Следващите пет минути бяха напрегнати. Роякът се върна при заека. Известно време остана там, като описваше бавни полукръгове. След това отново полетя към вратата на електростанцията, задържа се няколко секунди там и пак се насочи към трупата.

Това се повтори три пъти. Междувременно другите рояци бяха продължили зигзагообразната си обиколка на сградата и в момента не се виждаха. Отделилият се облак се върна при вратата и за пореден път се приближи до заека.

— Блокира — каза Чарли. — Повтаря едно и също действие.

— За наше щастие — отвърнах аз.

Чаках да видя дали роякът ще промени поведението си. Засега не го променяше. И ако наистина имаше съвсем малка памет, можеше да е като болен от Алцхаймер, неспособен да си спомни, че и преди е правил всичко това.

Сега обикаляше около заека в полукръг.

— Определено блокира — рече Чарли.

Продължавах да чакам.

Не бях успял да прегледам всички промени, които бяха внесли в ХИЩНИК/ЖЕРТВА, защото липсваше централният модул. Но в оригиналната програма бе заложен случайностен елемент, предвиден тъкмо за такива ситуации. Когато ХИЩНИК/ЖЕРТВА не успееше да постигне целта си и нямаше конкретно влияние на средата, провокиращо нови действия, поведението му се променяше случайно. Това беше обичайно решение. Например психолозите смятат, че за новаторството е необходимо известно случайно поведение. Човек не може да проявява творчество, без да се отправя в нови посоки, и те обикновено са случайни...

— Охо — обади се Мей.

Поведението се бе променило.

Роякът описваше около заека кръгове. И почти незабавно се натъкна на друга следа. Спря за миг, после изведнъж се издигна и се понесе право към нас. Движеше се по същия път, по който бяхме минали ние.

— Мама му стара! — изруга Чарли. — Изгубени сме.

Мей и Чарли се втурнаха към прозореца. Дейвид и Роузи се изправиха и надникнаха през прозореца над мивката.

— Не, не! — извиках аз. — Отдръпнете се от прозорците!

— Какво?

— Той вижда, забравихте ли? Отдръпнете се от прозорците!

В склада обаче нямаше къде да се скрием. Роузи и Дейвид пропълзяха под мивката. Чарли се напъха помежду им, без да обръща внимание на възраженията им. Мей се вмъкна между лавиците в ъгъла на помещението. Виждаше се само от западния прозорец, при това трудно.

Радиостанцията изпраща.

— Един от рояците се насочва към вас — каза Рики. — И... хм...
Към него се присъединяват още два.

— Излез от ефира, Рики — казах аз.

— Какво?

— Прекрати радиовръзката.

— Защо?

— Край, Рики.

Заставах на колене зад един кашон с провизии в главното помещение. Не беше достатъчно голям, за да ме скрие съвсем — краката ми стърчаха. — но също като Мей, не се виждах лесно. Трябваше да гледат под ъгъл през северния прозорец, за да ме забележат. Във всеки случай не можех да направя нищо повече.

От това положение едва различавах другите под мивката. Изобщо не виждах Мей, освен ако не надникнех иззад кашона. Спотаих се и зачаках.

Чувах само бръмченето на климатика. Изтекоха десетина-петнайсет секунди. Слънчевите лъчи струяха през прозореца над мивката и образуваха бял правоъгълник на пода отляво.

Слушалките ми изпращаха.

— Защо да прекратим радиовръзката?

— Мама му стара! — прошепна Чарли.

Долепих показалец до устните си и поклатих глава.

— Тия неща нямат ли слух, Рики?

— Естествено, може би малко, но...

— Тогава млъкни.

— Но...

Пресегнах се към радиостанцията на колана ми и я изключих. Дадох знак на другите под мивката и те последваха примера ми.

Чарли беззвучно ми каза нещо, като движеше устни. Стори ми се, че казва: „Тоя скапаняк иска да ни убие“.

Ала не бях сигурен.

Зачакахме.

Едва ли бяха минали повече от две-три минути, но ми се сториха цяла вечност. Коленете ме заболяха от бетонния под. Опитах се да се настаня по-удобно и предпазливо се размърдах. Бях убеден, че първият рояк вече е някъде наоколо. Още не се бе появил до прозорците и се питах защо се бави. Може да беше спрял, за да разгледа колите. Зачудих се какво разбира от автомобили разпределеният интелект.

Сигурно го озадачаваха. Ала тъй като колите не бяха одушевени, роякът може би нямаше да им обърне внимание.

Тогава защо се бавеше?

С всяка следваща секунда коленете ме боляха все повече. Прехвърлих тежестта върху ръцете си и повдигнах колене като състезател по бягане в стартова позиция. Изпитах временно облекчение. Бях се съсредоточил върху болката си и отначало не забелязах, че белият правоъгълник на пода потъмнява от средата към краищата. След миг целият стана мътносив.

Роякът бе дошъл.

Не бях сигурен, ала си представих, че под бръмченето на климатика долавям глух барабаниящ звук. Иззад кашона виждах, че прозорецът над мивката все повече потъмнява от роящите се черни частици. Сякаш навън бушуваше прашина буря. В склада стана тъмно. Изненадващо тъмно.

Дейвид Брукс простена. Чарли запуши устата му с длан.

И двамата погледнаха нагоре, въпреки че мивката им пречеше да видят прозореца.

В следващия миг роякът изчезна също толкова бързо, колкото се бе появил. В помещението отново нахлу слънчева светлина.

Никой не помръдна.

Чакахме.

След секунди западният прозорец потъмня по същия начин. Зачудих се защо роякът не влиза вътре. Прозорецът не беше херметизиран. Наночастиците с лекота можеха да проникнат през пролуките. Но те като че ли изобщо не опитаха.

Може би в този случай способността на мрежата да се учи бе в наша полза. Може би от опита си с лабораторията рояците бяха научили, че вратите и прозорците са непроницаеми. Може би затова не опитваха.

Тази мисъл ме изпълни с надежда, която облекчи болката в коленете ми.

Западният прозорец все още беше тъмен, когато северният прозорец над мивката отново потъмня. Сега вътре едновременно гледаха два рояка. Рики бе казал, че към сградата се приближават три. Не беше споменал за четвърти. Зачудих се къде е третият. След секунди разбрах.

Наночастиците започнаха да нахлуват в помещението през пролуката под западната врата като безшумна черна мъгла. Скоро облакът обгърна цялата каса. Те сякаш безцелно се въртяха в склада, ала знаех, че след малко ще се организират.

После през цепнатините на северния прозорец заприиха още частици. След това и през вентилационните шахти на тавана.

Нямаше смисъл да чакаме повече. Скочих и се измъкнах от скривалището си. Извиках на всички да последват примера ми.

— Стройте се в две редици!

Чарли грабна пръскачката и се строи в редицата, като мърмореше:

— Според теб какви са шансовете ни, мама му стара?

— По-добри няма да имаме — отвърнах аз. — Стройте се и не се отделяйте от мен! Да вървим!

Ако не бяхме толкова уплашени, може би щяхме да се чувстваме смешни, докато се тътрехме из помещението и се мъчехме да координираме движенията си — в опит да имитираме ято птици. Сърцето ми щеше да се пръсне. Ушите ми пищяха. Не можех да се фокусирам върху крачките си. Знаех, че сме тромави, но бързо се учехме. Когато стигдохме до стената, се обръщяхме кръгом и едновременно тръгнахме обратно. Започнах да размахвам ръце и да пляскам на всяка крачка. Другите направиха същото. Това подобри координацията ни. И всеки от нас се бореше с ужаса си. Както покъсно каза Мей, „Това беше някаква адска аеробика“.

И през цялото време наблюдавахме черните наночастици, които се изсипваха в склада през пролуките на вратите и прозорците. Струваше ни се, че това продължава дълго, ала едва ли имаше трийсетина-четирийсет секунди. Скоро въздухът се изпълни с нещо като еднообразна мъгла. Усещах дразнене по цялата кожа и бях сигурен, че и другите са в това състояние. Дейвид пак започна да стене, ала Роузи вървеше до него, насърчаваше го и го подтикваше да не нарушава ритъма.

Изведнъж мъглата се разкъса и частиците със смайваща бързина се сляха в два напълно оформени стълба, които се издигаха и спускаха на черни вълни пред нас.

Гледани отблизо, рояците излъчваха заплашителност, почти злоба. Глухият им барабанящ звук ясно се чуваше, но от време на

време долавях и гневно съскане като на змия.

Ала не ни нападнаха. Както се бях надявал, слабостите на програмирането бяха в наша полза. Тези хищници се бяха сблъскали с група координирани жертви и това ги объркваше. Просто не правеха абсолютно нищо.

Поне засега.

— Да не повярваш — между плясканията рече Чарли. — Тоя номер действа!

— Да, но може би не задълго — отвърнах аз. Безпокоях се колко време ще може да се контролира Дейвид. А и нямах представа след колко време рояците ще променят поведението си. — Предлагам да се придвижим към задната врата и да си плюем на петите.

Докато се отдалечавахме от стената, постепенно завивах към задното помещение. Рояците ни последваха.

— И какво ще правим навън? — изхленчи Дейвид. В паниката си той постоянно се препъваше. Потеше се и бързо примигваше.

— Продължаваме така — като ято — към лабораторията и влизаме вътре. Ще опитаме ли?

— Божичко! — простена Дейвид. — Толкова е далече, че не знам дали... — Той пак се спъна и едва не изгуби равновесие. И не пляскаше заедно с нас. Почти усещах ужаса му, непреодолимото му желание да побегне.

— Остани с нас, Дейвид. Ако тръгнеш сам, няма да успееш. Чуваш ли ме?

— Не знам, Джак — изпъшка той. — Не знам дали ще мога. — И отново се препъна, блъсна се в Роузи, която се стовари върху Чарли. Той я подхвана и я изправи. Ала нашето ято за миг изпадна в безредие и координацията ни се наруши.

Рояците мигновено станаха плътночерни и се сгъстиха, сякаш се готвеха за скок. Чух Чарли да измърморва „мама му стара“ и наистина, за миг си помислих, че е прав, че това е краят.

Но успяхме да влезем в ритъм и рояците незабавно се издигнаха в нормалното си положение. Плътната им чернота изсветля, те възобновиха равномерното си пулсиране и ни последваха в съседното помещение. Ала не ни нападнаха. Вече бяхме на пет-шест метра от задната врата, същата, през която бяхме влезли. Обзе ме оптимизъм. За пръв път ми се стори, че има вероятност да успеем.

И после за миг всичко отиде по дяволите.

Дейвид Брукс хукна.

Бяхме доста навътре в задното помещение и се канехме да заобиколим стелажите, когато той се хвърли право между рояците и се насочи към отсрещната врата.

Те веднага го подгониха.

Роузи му крещеше да се върне, ала Дейвид се бе съсредоточил върху вратата. Облаците го преследваха с изненадваща бързина. Той почти стигна до изхода — протягаше ръка към бравата, — когато единият рояк се спусна ниско и покри пода пред него.

В мига, в който стигна до черната повърхност, Дейвид Брукс се подхлъзна, сякаш беше стъпил върху лед. Блъсна се в бетона, изрева от болка и незабавно се опита отново да се изправи, но не успя — постоянно се подхлъзваше и падаше. Очилата му се строшиха, рамките порязаха носа му. Устните му се покриха с пъплица чернилка. Задъхваше се.

Роузи все още крещеше, когато вторият рояк връхлетя Дейвид и покри лицето, очите и косата му. Движенията на Брукс ставаха все поточяни, той стенеше като животно, и все пак докато се хлъзгаше на четири крака, някак си успя да се добере до вратата. Накрая се метна напред, стисна бравата и се надигна на колене. С последно усилие натисна бравата и я отвори.

В склада нахлу гореща слънчева светлина — едновременно с третия рояк.

— Трябва да направим нещо! — извика Роузи и понечи да се втурне към Дейвид, но аз я хванах за ръката. — Трябва да му помогнем! Трябва да му помогнем!

— Нищо не можем да направим.

— Трябва да му помогнем!

— Нищо не можем да направим, Роузи!

Дейвид се търкаляше по земята, черен от глава до пети.

Третият рояк го беше обгърнал. Почти нищо не се виждаше през танцуващите частици. Устата му приличаше на черна дупка, очните му ябълки напълно бяха почернели. От гърлото му се разнасяха задавени звуци. Роякът течеше в устата му като черна река.

Тялото му започна да трепери. Той посегна към гърлото си. Краката му подритваха. Бях сигурен, че умира.

— Хайде, Джак — каза Чарли. — Да се махаме оттук.

— Не можете да го оставите! — извика Роузи. — Не можете, не можете!

Дейвид изпълзя през вратата. Движенията му бяха немощни, устата му се движеше, ала чувахме само хрипове. Роузи се мъчеше да се отскубне. Чарли я сграбчи за рамото.

— По дяволите, Роузи...

— Майната ти! — Тя се освободи от ръцете му и ме изрита. Изненадан, аз я пуснах и Роузи изтича в съседното помещение, като викаше: — Дейвид! Дейвид!!!

Той протегна към нея черната си като на миньор ръка. Роузи го хвана за китката. И в същия момент се подхлъзна върху черния под и падна. Продължаваше да го вика... а после се закашля и по устните ѝ се появи чернилка.

— Да вървим, за Бога — каза Чарли. — Не мога да гледам.

Нямах сили да раздвижа крака. Обърнах се към Мей. По лицето ѝ се стичаха сълзи.

— Да вървим — промълви тя.

Роузи все още викаше Дейвид, прегръщаше го и го притискаше към гърдите си. Ала той вече не помръдваше. Чарли се наведе към мен.

— Ти не си виновен, мама му стара.

Бавно кимнах. Знаех, че е прав.

— По дяволите, ти си за пръв ден на работа. — Чарли се пресегна към колана ми и включи слушалките ми. — Да вървим.

Обърнах се към задната врата. И заедно излязохме навън.

ШЕСТИ ДЕН, 15:12

Въздухът под гофрирания покрив беше горещ и неподвижен. Пред нас бе редицата автомобили. Чух бръмчене на видеокамера, монтирана на покрива. Рики сигурно ни беше видял да излизаме. В слушалките ми се разнесе прашене.

— Какво става, по дяволите? — попита Рики.

— Нищо хубаво — отвърнах аз.

— Къде са другите? Всички ли са добре?

— Не. Не всички.

— Ще ми кажеш ли...

— Не сега. — Сега разбирам, че всички сме били вцепенени от случилото се. Не бяхме реагирали по друг начин, освен да се опитахме да се спасим.

Лабораторната сграда се издигаше в пустинята на стотина метра от дясната ни страна. Можехме да стигнем до вратата на електростанцията за трийсетина-четирийсет секунди. Затичахме се натам. Рики продължаваше да приказва, ала ние не му отговаряхме. Всички си мислехме за едно и също: след половин минута щяхме да стигнем вратата и да сме в безопасност.

Но бяхме забравили четвъртия рояк.

— Мама му стара! — изруга Чарли.

Четвъртият рояк се появи иззад лабораторната сграда и се понесе право към нас. Смутено спряхме.

— Какво ще правим? — попита Мей. — Ято ли?

— Не — поклатих глава. — Само трима сме. — Бяхме прекалено малка група, за да объркаме хищник. Но не се сещах за друга стратегия. В главата ми изникнаха всички проучвания за отношенията между хищник и жертва, които бях чел. Те бяха единодушни, че оставени на собствените си инстинкти, хищниците убиват всички жертви — освен ако жертвите нямат убежище. В реалния живот такава убежище можеше да е гнездо на дървото, подземна бърлога или дълбок речен вир. Ако имаха убежище, жертвите оцеляваха. Иначе хищниците ги избиваха до крак.

— Мисля, че се прецакахме — каза Чарли.

Трябваше ни убежище. Роякът се приближаваше към нас. Почти усещах паренето по кожата си и сухия вкус на пепел в устата си. Трябваше да намерим някакъв подслон преди облакът да стигне до нас. Огледах, ала не видях нищо освен...

— Колите заключени ли са?

Слушалките ми изпрацяха.

— Не, не би трябвало.

Обърнахме се и се затичахме.

Най-близкият автомобил бе син форд седан. Отворих предната лява врата, Мей отвори дясната. Роякът беше по петите ни. Докато затръшвахме вратите, чувах глухото барабанене. Все още с пръскачката в ръце, Чарли се мъчеше да отвори задната врата, но тя бе заключена. Мей се завъртя да я отключи, но той вече се беше обърнал към следващата кола, ландкрузър, и се вмъкваше вътре. После затвори вратата.

— Леле! — каза Чарли. — Ще пукна от жегата!

— Знам — отвърнах аз.

Във форда бе като в пещ. С Мей се потяхме. Роякът се понесе към нас и запулсира над предното стъкло.

— Ей! — чу се по радиостанцията паникьосаният глас на Рики.
— Къде сте?

— В колите.

— В кои коли?

— Какво значение има, мама му стара? — рече Чарли. — В две от колите сме, Чарли.

Черният рояк се насочи към ландкрузъра. Наблюдавахме го да се плъзга от прозорец на прозорец в опит да влезе. Чарли ми се ухили през стъклото.

— Това да не им е складът? Тия коли са херметизирани. Майната им на гадините.

— Ами вентилационните отвори? — попитах аз.

— Аз затворих моя.

— Но те не са херметизирани, нали?

— Не са, но трябва да влязат под капака, за да се вмъкнат. Или през багажника. И се басирам, че тая свръхплодовита бръмчаща топка няма да се сети.

Мей бързо затвори вентилационните отвори на арматурното табло. После отвори жабката, надникна вътре и я затвори.

— Намери ли ключове? — попитах я.

Тя отрицателно поклати глава.

— Имате си още компания — обади се Рики.

Обърнах се и видях, че откъм склада се приближават два рояка. Незабавно закръжиха над нашата кола, по един отзад и отпред. Сякаш бяхме попаднали в прашна буря. Погледнах Мей. Тя седеше абсолютно неподвижно.

Двата нови облака обиколиха автомобила и дойдоха отпред. Единият се издигна точно пред страничния прозорец на Мей. Пулсираше и хвърляше сребристи отблясъци. Другият беше над предния капак и се местеше ту пред мен, ту пред нея. От време на време се понасяше към предното стъкло и се разпръскваше, отново се организираше, спускаше се по капака и пак връхлиташе напред.

Чарли весело се изкиска.

— Опитва се да влезе. Нали ви казах: не могат.

Не бях толкова сигурен. Забелязах, че с всяка атака роякът се отдалечава все повече по капака и се засилва по-отдалеч. Скоро щеше да стигне до решетката. И ако я разгледаше, можеше да открие вентилационните отвори. И това щеше да е краят.

Мей търщуваше в отделението между седалките и извади оттам лепенка и кутия с найлонови торбички.

— Може би ще успеем да залепим отворите — каза тя.

Поклатих глава.

— Няма смисъл. Те са наночастици. Достатъчно са малки, за да проникнат през мембрана.

— Искаш да кажеш, че могат да минат през найлона ли?

— Или да го заобиколят през пролуките. Не можеш да херметизираш отворите.

— И просто ще си стоим тук, така ли?

— Общо взето, да.

— И ще се молим да не открият отвора.

Кимнах.

— Точно така.

— Вятърът пак започна да се усилва — съобщи по радиостанцията Боби Лембек. — Единайсет километра в час.

Като че ли се опитваше да ни окуражи, ала единайсет километра изобщо не бяха достатъчно. Рояците пред стъклото с лекота се движеха около колата.

— Джак? — повика ме Чарли. — Изгубих от поглед моя рояк. Къде е?

Погледнах към неговата кола и видях, че третият облак се е спуснал до предната гума — обикаляше в кръг и минаваше през отворите на джантата.

— Проверява ти джантите, Чарли.

— Хм. — Имаше основание за тревога. Ако започнеше подробно да проучва автомобила, роякът можеше да открие отвор към купето. — Предполагам, че въпросът е колко е голям СО-компонентът им, нали?

— Точно така — съгласих се аз.

— Какво означава това? — попита Мей.

Обясних й. Рояците нямат нито водач, нито централен разум. Интелектът им представлява сбор от отделните частици. Те се самоорганизируют в рояк и склонността им за самоорганизиране има непредвидими резултати. Човек наистина не може да отгатне какво ще направят. Рояците можеха да останат неефективни като сега. Можеха случайно да се натъкнат на решението. А можеха и да започнат организирано да го търсят.

Но досега не го бяха направили.

Дрехите ми бяха подгизнали от пот. Солени капки се стичаха от носа и брадичката ми. Избърсах чело с опакото на ръката си. Погледнах Мей. И тя се потеше.

— Ей, Джак? — повика ме Рики.

— Да?

— Преди известно време се обади Джулия. Изписали я от болницата и...

— Не сега, Рики.

— Довечера ще пристигне тук.

— По-късно ще поговорим, Рики.

— Просто ти казвам.

— Господи! — избухна Чарли. — Някой да каже на тоя задник да млъкне. Заети сме!

— Скоростта на вятъра е четиринайсет километра в час — съобщи Боби Лембек. — Не, извинявайте, тринайсет.

— Господи, това напрежение ме убива — каза Чарли. — Къде е роякът ми сега, Джак?

— Под колата. Не виждам какво прави. Не, чакай. Излиза зад теб, Чарли. Като че ли ти проверява стоповете.

— Сигурно е автоманиак. Е, нека си проверява.

Гледах през рамо към рояка на Чарли, когато Мей каза:

— Виж, Джак!

Роякът пред нейния прозорец се бе променил. Сега изглеждаше почти сребрист и искреше, ала беше напълно стабилен и сребристите му повърхности отразяваше главата и раменете на Мей. Отражението не бе идеално, защото очите и устата ѝ бяха малко размити, но общо взето беше точно.

Намръщих се.

— Това е огледало.

— Не е — възрази тя и се обърна към мен. Образът ѝ върху сребристите повърхности не се промени. Лицето продължаваше да се вижда в колата. След миг потръпна, разтвори се и отново се организира, този път в тила ѝ.

— Какво означава това? — попита Мей.

— Имам някаква представа, но...

Роякът пред предния капак правеше същото, само че неговата сребриста повърхност изобразяваше двама ни един до друг във форда. Изглеждахме уплашени. И този образ бе малко размазан. Вече ми беше ясно, че роякът не е огледало. Отделните частици заемаха точно определено положение, което означаваше...

— Лошо — каза Чарли.

— Знаем. Те импровизират.

— Как мислиш, дали е заложено в програмата?

— Общо взето, да. Предполагам, че е имитация.

Мей неразбиращо поклати глава.

— В програмата са заложени определени стратегии за постигане на целите. Те имитират поведението на истинските хищници. Една от тези готови стратегии е да замръзнеш на място и да чакаш в засада. Друга предвижда да вървиш наслуки, докато не се натъкнеш на плячката си и не я подгониш, трета — да се слееш със средата. А четвърта — да имитираш поведението на плячката.

— И ти смяташ, че това е имитация, така ли?

- Форма на имитация, да.
- Роякът се опитва да ни имитира.
- Да.
- Това спонтанно поведение ли е?
- Да.
- Лошо — повтори Чарли. — Много лошо.

Започна да ме обзема гняв. Защото огледалното изображение ми показваше, че не познавам истинската структура на наночастиците. Бяха ми казали, че пиезобатерията отразява светлината. Затова не се изненадвах, че роякът от време на време хвърля сребристи отблясъци. Това не изискваше сложна ориентация на частиците. Всъщност такива сребристи вълни бяха логично случайно следствие, както пътните магистралаи се задръстват, след което трафикът отново се освобождава. Задръстването се предизвиква от случайни промени на скоростта на един-двама шофьори, но следствието засяга цялата магистрала. Същото се отнася за рояците. Случайното следствие облива рояка като вълна. Тъкмо такова явление бяхме наблюдавали досега.

Но това огледално поведение бе нещо съвсем друго. Рояците възпроизвеждаха цветни образи и ги поддържаха стабилни. Такава сложност не можеше да се очаква от простата наночастица, която ми бяха показали. Съмнявах се, че от сребрист пласт може да се генерира пълен спектър. Теоретично беше възможно сребърните повърхности да се наклонят под точно определен ъгъл, за да дадат призматични цветове, ала това изискваше невъобразимо сложни движения.

Бе по-логично да допусна, че частиците прилагат друг метод за получаване на цветове. И това означаваше, че не са ми казали истината за тях. Рики пак ме беше излъгал. Затова бях ядосан.

Бях стигнал до заключението, че нещо с него не е наред, и вече знаех, че проблемът е в мен, не в Рики. Дори след трагедията в склада все още не съзнавах, че рояците еволюират по-бързо от нашата способност да вървим в крак с тях. Трябваше да разбере срещу какво се изправям, когато рояците бяха демонстрирали нова стратегия — когато бяха направили пода хлъзгав, за да обезвредят плячката си. При мравките това се нарича „колективен транспорт“ — явлението е добре известно. Ала за тия рояци беше безпрецедентно, новоеволюирало поведение. И все пак тогава бях прекалено ужасен, за да проумея

истинското му значение. Докато седях в горещата кола, нямаше полза да обвинявам Рики, но бях уплашен, уморен и не разсъждавах ясно.

— Джак. — Мей ме побутна по рамото и посочи колата на Чарли.

Роякът при стоповете на ландкрузъра се бе превърнал в черен поток, който се извиваше високо във въздуха и изчезваше в цепнатината между червената пластмаса и метала.

— Ей, Чарли, роякът май намери отвор — казах по радиостанцията.

— Виждам, мама му стара!

Чарли се прехвърляше на задната седалка. В купето вече нахлуваха частици и образуваха сива мъгла, която бързо потъмняваше. Чарли се закашля. Не виждах какво прави, беше под равнището на прозореца. Той пак се закашля.

— Чарли?

Никакъв отговор. Но го чух да ругае.

— По-добре излез навън, Чарли.

— Майната им на тия гадини!

— Чарли?

— Пръскам ги тия копеленца. Да видим какво ще правят, когато ги намокря.

— С изотопа ли ги пръскаш? — попита Мей.

Той не отговори, ала след миг се появи на прозореца — пръскаше във всички посоки с пръскачката. По стъклото потекоха капки. Скоро престанахме да го виждаме. Ръката му се появи от чернотата, притисна се към стъклото и пак изчезна. Кашлицата му стана постоянна. Суха кашлица.

— Бягай, Чарли — викнах аз.

— Уф, мама му стара. Има ли смисъл?

— Скоростта на вятъра е осемнайсет километра в час — събщи Боби Лембек. — Използвай момента.

Осемнайсет километра не бяха достатъчно, но бяха по-добре от нищо.

— Чарли? Чуваш ли?

— Да, добре, търся... не мога да намеря... тъпата брава... Къде е тъпата брава на тая... — Пак го разтърси кашлица.

По радиостанцията чух гласове от лабораторията.

— Той е в ландкрузъра — каза Рики. — Къде е бравата на ландкрузъра?

Боби Лембек:

— Не знам, това не е моята кола.

— Чия е? Винс?

Винс:

— Не, не. На оня тип е, със злите очи.

— Кой?

— На инженера. Оня, дето постоянно примигва.

— Дейвид Брукс ли?

— Да, негова е.

— Момчета? — рече Рики. — Според нас това е колата на Дейвид.

— Това не ни върши никаква... — започнах аз.

И млъкнах, защото Мей сочеше към задната седалка на нашата кола. От процепа под облегалката със съскане нахлуваха частици.

Вгледах се и видях на пода одеяло. Мей също го забеляза и се хвърли между седалките, като без да иска, ме изрита по главата, ала успя да вземе одеялото и го напъха в пролуката. Слушалките ми паднаха и се закачиха на волана, докато се опитвах да ѝ помогна. В купето беше тясно.

— Хайде — каза Мей. — Хайде.

Бях по-едър от нея — отзад нямаше място за мен, затова трябваше да се провеса над седалката.

Смътно видях, че вратата на ландкрузъра е отворена. От чернотата изплува Чарли. Щеше да опита късмета си. Може би и ние трябваше да го направим. Одеялото нямаше да ни свърши работа — то само забавяше рояка. Вече усещах, че през плата проникват частици. В купето ставаше все по-тъмно. Кожата ми пламтеше.

— Да бягаме, Мей!

Тя не отговори, просто продължи да тъпче одеялото навътре. Сигурно знаеше, че ако излезем, няма да успеем. Рояците щяха да ни настигнат, да пресекат пътя ни, да ни подхлъзнат. И щом паднем, щяха да ни задушат. Както бяха убили другите.

Въздухът се сгъстяваше. Закашлях се. В полумрака продължавах да чувам далечни гласове от слушалките. Не знаех откъде идват. Слушалките на Мей също се бяха изхлузили и ми се стори, че ги

мяркам на задната седалка, но вече беше прекалено тъмно. Очите ми горяха. Давеше ме кашлица. И Мей кашляше. Не знаех дали все още тъпче одеялото. Тя бе само сянка в мъглата.

Острата болка ме накара да стисна клепачи. Гърлото ми се подуваше и кашлицата ми беше суха. Отново ми се зави свят. Знаех, че няма да останем живи повече от минута, може би по-малко. Погледнах Мей, но не я видях. Чух я да кашля. Размахах ръка в опит да разкъсам мъглата. Не успях. Размахах ръка до предното стъкло и то за миг се проясни.

Въпреки кашлицата зърнах лабораторията в далечината. Слънцето прежуряше. Всичко изглеждаше нормално. Обзе ме ярост, че е толкова спокойно, докато ние се задушаваме. Не виждах какво става с Чарли. Нямах го в пустинята пред мен. Всъщност — отново размахах ръка — виждах само...

Носещия се над пустинята пясък.

Господи!

Вятърът се усилваше.

— Мей. — Закашлях се. — Мей. Вратата.

Не знам дали ме чу. Тя се давеше. Пресегнах се за бравата. Бях объркан. Не можех да спра да кашлям. Докоснах горещ метал и натиснах надолу.

Вратата се отвори. Вътре нахлу парещ пустинен въздух и раздвижи мъглата. Вятърът определено се усилваше.

— Мей!

Тя кашляше. Може би не бе в състояние да помръдне. Хвърлих се към другата врата. Скоростният лост се заби в ребрата ми. Мъглата оредяваше. Видях бравата, натиснах я и отворих. Вятърът пак я затвори. Натиснах я и я задържах с ръка.

Вятърът задуха в купето.

Черният облак изчезна за секунди. Задната седалка все още беше тъмна. Изпълях напред, измъкнах се през предната дясна врата и отворих задната. Мей протегна ръка към мен и аз я изтеглих навън. И двамата кашляхме. Коленете ѝ се подгънаха. Прегърнах я и я извлякох в пустинята.

И досега не знам как съм стигнал до лабораторната сграда. Рояците бяха изчезнали, вятърът духаше силно. Носех Мей на гръб, краката ѝ се влачеха по пясъка. Нямах сили. Разтърсваше ме суха

кашлица, която често ме принуждаваше да спирам. Не можех да си поема дъх. Виеше ми се свят. Слънчевата светлина имаше зеленикав оттенък и пред очите ми плуваха петна. Мей немощно кашляше. Дишането ѝ бе накъсано. Имах чувството, че умира. Мъкнех се напред с последни сили.

Вратата се появи пред мен и някак си я отворих. Внесох Мей в тъмното външно помещение. От другата страна на стъклената херметична камера чакаха Рики и Боби Лембек. Викаха нещо, ала аз не ги чувах. Слушалките ми бяха останали в колата.

Вратата на камерата със съскане се отвори и внесох Мей вътре. Тя успя да се задържи на крака, макар че се преви и се закашля. Отдръпнах се. Въздушните струи издухаха частиците. Задъхан, се облегнах на стената.

Не бях ли преживял вече същото?

Погледнах си часовника. Бяха изтекли само три часа, откакто едва се бях спасил. Наведох се напред и опрях длани на коленете си. Забих очи в пода и зачаках херметичната камера да се освободи. Рики и Боби викаха нещо и сочеха ушите си. Поклатих глава.

Не виждаха ли, че нямам слушалки?

— Къде е Чарли? — попитах аз.

Те отговориха, ала аз не ги чух.

— Спаси ли се? Къде е Чарли?

Потръпнах от острия електронен писък. После по интеркома се разнесе гласът на Рики:

— Нищо не можеше да направиш.

— Тук ли е? — попитах аз. — Спаси ли се?

— Не.

— Къде е?

— В колата. Така и не излезе. Не видя ли?

— Значи още е там, така ли?

— Да.

— Мъртъв ли е?

— Не, не. Жив е.

Все още се задъхвах, виеше ми се свят.

— Какво?

— По монитора е трудно да се каже, но изглежда, че е жив.

— Тогава защо не идете да го вземете, мама му стара?

— Не можем, Джак — спокойно отвърна Рики. — Трябва да се погрижим за Мей.

— Все някой може да иде.

— Нямаме свободни хора.

— Аз не мога да ида. Нямам сили.

— Да, разбира се — използва своя успокоителен глас Рики. Гробарския глас. — Всичко това сигурно е ужасен шок за теб, Джак, всичко, което преживя...

— Просто ми кажи кой ще иде да го вземе, Рики?

— Щом искаш да съм брутално откровен, мисля, че няма смисъл. Той изпадна в конвулсии. Силни. Едва ли му е останало много.

— Значи никой няма да отиде, така ли?

— Мисля, че няма смисъл, Джак.

Боби помогна на Мей да излезе от херметичната камера и я поведе по коридора. Рики стоеше на мястото си и ме наблюдаваше през стъклото.

— Твой ред е, Джак. Хайде, влизай.

Не помръднах. Останах облеган на стената.

— Някой трябва да иде и да го доведе.

— Не сега. Вятърът не е стабилен, Джак. Всеки момент ще отслабне.

— Но той е жив!

— Не задълго.

— Някой трябва да иде.

— Не по-зле от мен знаеш срещу какво сме изправени — отвърна Рики. Сега говореше с убедителния си глас, спокоен и логичен. — Претърпяхме ужасни загуби. Повече не можем да рискуваме никого. Докато някой стигне до Чарли, той ще е мъртъв. Може вече да е умрял. Хайде, влез в камерата.

Анализирах състоянието си — проверявах дишането си, гърдите си, пълната си изнемога. В момента не бях в състояние да се върна на паркинга.

Затова влязох в камерата.

Въздушните струи с рев разрошиха косата ми, развяха дрехите ми и ме избавиха от черните частици. Зрението ми почти незабавно се проясни. Задишах по-леко. Когато въздухът задуха нагоре, протегнах

длан напред и видях как от черна става светлосива и после възвръща нормалния си телесен цвят.

Струите задухаха отстрани. Дълбоко си поех дъх. Паренето по кожата ми вече не беше толкова болезнено. Или започвах да свиквам с частиците, или струите ги бяха отвели. Мислите ми се фокусираха. Отново дълбоко си поех дъх. Не се чувствах добре. Ала се чувствах по-добре.

Стъклените врати се отвориха. Рики протегна ръце.

— Слава Богу, че си в безопасност, Джак.

Не му отговорих. Просто се завъртях и се върнах по същия път, по който бях дошъл.

— Джак...

Стъклените врати със съскане се затвориха.

— Няма да го оставя там — заявих аз.

— Какво ще правиш? Не можеш да го носиш, много е едър. Какво ще правиш?

— Не знам. Но няма да го зарежа, Рики.

И пак излязох навън.

Разбира се, постъпвах точно така, както искаше Рики, точно както очакваше, но тогава не го осъзнавах. И дори някой да ми бе казал, нямаше да повярвам, че той има такава психологическа проникателност. Обикновено опитите му да манипулира хората бяха съвсем очевидни. Ала този път успя.

ШЕСТИ ДЕН, 15:22

Вятърът духаше силно. Нямахше следа от рояците и стигнах до навеса без проблеми. Не носех слушалки, така че си спестих коментарите на Рики.

Задната врата на ландкрузъра беше отворена. Открих Чарли неподвижно легнал по гръб. В първия момент не забелязах, че все още диша, макар и плитко. С усилие успях да го вдигна да седне. Той ме погледна с мътни очи. Устните му бяха сини, кожата му бе тебеширеносива. По бузата му се стече сълза. Устата му се раздвижи.

— Не говори — казах аз. — Пази си силите. — С пъшкане го издърпах до ръба на седалката и провесих краката му през вратата. Чарли беше едър мъж, над метър и осемдесет и поне с десет килограма по-тежък от мен. Знаех, че няма да успея да го занеса в сградата. Но зад задната седалка на тойотата видях дебели гуми на мотор. Това можеше да свърши работа.

— Чуваш ли ме, Чарли?

Едва забележимо кимване.

— Можеш ли да се изправиш?

Нищо. Никаква реакция. Не ме гледаше — очите му блуждаеха в празното пространство.

— Можеш ли да се изправиш, Чарли?

Той повторно кимна, изпъна тяло и се изхлузи от седалката. За миг остана изправен с треперещи крака, после се стовари отгоре ми и едва не ме събори.

— Добре, Чарли. — Настаних го пак в колата. — Просто седи спокойно.

Пуснах го и той остана седнал. Продължаваше да зяпа в пространството.

— Ей сега идвам.

Заобиколих отзад и отворих багажника. Моторът на Дейвид, идеално почистен след последното му използване. Типично в неговия стил. Винаги беше страшно спретнат и организиран.

Измъкнах мотора и го оставих на земята. Нямахме ключ. Върнах се отпред и отворих предната дясна врата. Предните седалки бяха безупречно чисти. На таблото бе залепен бележник, имаше поставка за мобифон и на кукичка висяха телефонни слушалки. Отворих жабката и видях същия педантичен ред. Регистрационни документи в плик, отдолу пластмасова кутия с балсам за устни, книжни кърпички, лейкопласт. Нямахме ключове. После забелязах, че между седалките има място за компактдискплейър, а отдолу — заключено отделение. Сигурно се отключваше с ключа на колата.

Ударих отделението с ръка и чух металическо тракане. Можеше да е ключ. Например ключ за мотор. Така или иначе, нещо метално.

Къде бяха ключовете на Дейвид? Зачудих се дали Винс ги е взел при пристигането му, както бе постъпил с моите. В такъв случай ключовете бяха в лабораторията. Това не ми вършеше работа.

Вдигнах поглед към сградата. Дали трябваше да се върна и да ги взема? И тогава забелязах, че вятърът отслабва. Над земята все още се носеха облачета пясък, ала скоростта на вятъра определено беше намалала.

Страхотно. Само това ми трябваше.

Пришпорен от обстоятелствата, реших да се откажа от мотора и неговия липсващ ключ. В склада можеше да има нещо, с помощта на което да замъкна Чарли в лабораторията. Не си спомнях нищо, но все пак отидох в сградата да проверя. Влязох предпазливо, защото чух някакво тропане. Оказа се отсрещната врата — вятърът я блъскаше. Трупът на Роузи лежеше до вратата и с отварянето и затварянето на вратата ту се осветяваше, ту потъваше в сянка. Кожата ѝ беше покрита със същото млечнобяло вещество като заека. Ала не отидох да го разгледам. Припряно затършувах по лавиците, отворих килера, надзърнах зад струпаните кашони. Намерих домакинска количка от дъски с малки колела, които нямаше да вървят по пясъка.

Излязох навън под гофрирания покрив и забързах към тойотата. Не ми оставаше нищо друго, освен да се опитам да пренеса Чарли до лабораторната сграда. Може би щях да успея, ако той носеше част от тежестта си. Може би вече се чувстваше по-добре. Може да бе възвърнал силите си.

Но само един поглед към лицето му ми беше достатъчен, за да разбера, че не е. Дори изглеждаше още по-слаб.

— Мама му стара, Чарли, какво да правя с теб?

Никакъв отговор.

— Не мога да те нося. И Дейвид не е оставил никакви ключове в колата си, така че нямаме късмет...

Млъкнах.

Дейвид бе инженер, той винаги мислеше за извънредни ситуации като например да заключи колата си и ключовете да останат вътре. Сигурно имаше някъде скрит ключ. Може би в някоя от ония магнитни кутии за ключове. Понечих да легна по гръб, за да потърся под автомобила, но се сетих, че Дейвид никога не би изцапал дрехите си, за да вземе ключа. Щеше да го скрие находчиво, но на леснодостъпно място.

Като имах предвид това, прокарах пръсти от вътрешната страна на предната броня. Нищо. Заобиколих отзад и повторих същата процедура. Нищо. Опипах под стъпалата от двете страни на ландкрузъра. Нищо. Нито магнитна кутия, нито ключ. Не можех да повярвам, затова легнах и потърсих под колата скоба или кукичка.

Нямаше.

Озадачено поклатих глава. Скривалището трябваше да е стоманено заради магнитната кутия. И да е защитено от стихииите. Затова почти всички криеха ключовете си под бронята.

Дейвид не го беше направил.

Къде другаде можеше да е скрил ключа?

Отново обиколих тойотата, като оглеждах гладкия метал. Прокарах пръсти по предната решетка и под регистрационния номер.

Нямаше ключ.

Започнах да се потя. Не само от напрежение: определено усещах отслабването на вятъра. Върнах се при Чарли, който все още седеше на страничното стъпало.

— Как си, Чарли?

Той не отговори, само леко сви рамене. Взех му слушалките и си ги сложих. Чух прашене и гласове; бяха Рики и Боби — май спореха. Придърпах микрофона към устните си.

— Момчета? Обадете се.

Мълчание. Боби, изненадано:

— Джак?

— Аз съм...

— Джак, не можеш да останеш там. През последните няколко минути вятърът отслабва. В момента е едва деветнайсет километра в час.

— Ясно.

— Трябва да се върнеш, Джак.

— Още не мога.

— Рояците са активни под тринайсет километра в час.

— Ясно.

Рики:

— Какво все повтаряш „ясно“? Господи, Джак, идваш ли, или не?

— Не мога да нося Чарли.

— Ти го знаеше и когато излезе.

— Да бе.

— Джак! Какво правиш, по дяволите?

Видеокамерата в ъгъла на навеса избръмча. Погледнах над покрива на колата и видях, че обективът се завърта към мен. Ландкрузърът бе голям автомобил и почти ме скриваше от камерата. А ски багажникът я правеше още по-висока. Смътно се зачудих защо Дейвид има ски багажник — той не беше скиор, винаги бе мразил студа. Багажникът сигурно вървеше с тойотата и...

Изругах. Беше очевидно.

Не бях търсил само на едно място. Скочих на страничното стъпало и погледнах върху покрива. Прокарах пръсти по капака на багажника и по успоредните ланси отгоре. Докоснах черна лепенка, залепена върху черния багажник. Дръпнах я и в ръката ми остана сребърен ключ.

— Джак? Седемнайсет километра в час.

— Ясно.

Слязох на земята и седнах зад волана. Пъхнах ключа в ключалката на кутията и го завъртях. Капакът ѝ се отвори. Вътре открих жълто ключе.

— Какво правиш, Джак?

Припряно се върнах зад тойотата. Вкарах жълтото ключе в ключалката на мотора. Яхнах го и запалих. Ревът му отекна под гофрирания навес.

— Джак?

Избутах мотора до Чарли. Нямах да е лесно. Моторът нямаше стойка. Доближих го колкото може повече и се опитах да го подпирам, за да позволя на Чарли да се прехвърли отгоре му, докато аз го държа изправен. За щастие той като че ли отгатна намерението ми и с мъка се настани зад мен. Казах му да се хване за кръста ми.

Боби Лембек:

— Джак? Появиха се.

— Къде?

— Откъм южната страна. Приближават се към теб.

— Ясно.

Форсирах двигателя и затворих задната врата. И останах на мястото си.

— Джак?

Рики:

— Какво му става? Той разбира каква е опасността.

Боби:

— Знам.

— Просто виси там.

Чарли ме бе прегърнал през кръста. Главата му беше отпусната на рамото ми. Чувах накъсаното му дишане.

— Дръж се здраво, Чарли — казах му.

Той кимна.

Рики:

— Джак? Какво правиш?

После Чарли прошепна в ухото ми:

— Скапан идиот.

— Да — казах аз.

Зачаках. Вече виждах рояците, в момента се появяваха иззад сградата. Този път бяха девет и се приближаваха право към мен във V-образно формирование. Тяхното групово поведение.

Девет рояка! Скоро щяха да са трийсет, после двеста.

Боби:

— Виждаш ли ги, Джак?

— Виждам ги. — Естествено, че ги виждах.

И естествено, бяха се променили. Сега бяха по-плътни, стълбовете бяха по-материални. Тия рояци вече не тежаха кило и половина. Като че ли по-скоро бяха по пет-десет кила. Може би дори

повече. Може би петнайсет. Сега притежаваха истинска тежест и бяха напълно материални.

Чаках. Не мърдах от мястото си. Някаква безпристрастна част от разума ми се чудеше какво ще направи формирането, когато стигне до мен. Дали щяха да ме обкръжат? Дали някои рояци щяха да останат на разстояние и да чакат? Как възприемаха шумния мотор?

Когато се приближиха, те се строиха в редица, после във формата на обърнато „V“. Чувах глухото вибриращо бръмчене. Рояците бяха много повече и звукът съответно беше много по-висок.

Вихрещите се стълбове стигнаха на двайсетина метра от мен, после на десет. Дали се движеха по-бързо, или си въобразявах? Изчаках, докато почти стигнаха пред лицето ми, дадох газ и се понесох напред. Пресякох водещия рояк, за миг потънах в мрак и полетях към вратата на електростанцията. Не смеех да се озърна назад. Дивото ми препускане продължи само секунди. Когато стигнах до сградата, пузнах мотора, прехвърлих ръката на Чарли през рамото си и с мъка направих последните една-две крачки до вратата.

Рояците бяха на петдесетина метра от нас. Успях да натисна бравата, да провра крак в пролуката и да избутам вратата с коляно. В последния момент изгубих равновесие и двамата с Чарли се строполихме на бетона. Вратата се затвори и силно ни удари по краката, които все още стърчаха навън. Усетих остра болка в глезените — ала което бе по-лошо, вратата продължаваше да е открената. През отвора виждах приближаващите се рояци.

Вмъкнах неподвижното тяло на Чарли в помещението. Вратата се затвори, ала знаех, че е противопожарна и не е херметизирана. Наночастиците можеха да проникнат вътре. Трябваше да влезем в херметичната камера. Нямах да сме в безопасност, докато първата стъклена врата не се плъзнеше зад нас.

Като пъшках и се потях, доवлякох Чарли в камерата. Опрях гърба му на страничните дюзи, така че краката му да не пречат на вратата. И тъй като в камерата можеше да остане само един човек, трябваше да се отдръпна. Зачаках вратата да се затвори.

Ала тя не се затваряше.

Потърсих с поглед някакъв бутон на страничната стена, но не забелязах нищо. В камерата светеше, следователно имаше електричество. Но вратата не се затваряше.

Знаех, че рояците се приближават.

От отсрещната страна на камерата дотичаха Боби Лембек и Мей. Размахваха ръце — явно ми даваха знак да вляза в камерата.

— Мислех, че може да поеме само по един човек — казах по радиостанцията.

Те нямаха слушалки и не ме чуваха. Отчаяно продължаваха да жестикулират — влизай, влизай.

Въпросително вдигнах два пръста.

Те поклатиха глави. Изглежда, ми даваха знак, че не разбирам.

В краката си видях наночастиците, които нахлуваха в помещението като черна пара. Влизаха през пролуките на противопожарната врата. Оставах ми пет-десет секунди.

Влязох в камерата. Боби и Мей кимаха одобрително. Ала вратата не се затвори. Дватама започнаха да правят други жестове, сякаш повдигаха нещо.

— Искате да вдигна Чарли ли?

Поклатих глава. Чарли седеше на пода. Преддверието се пълнеше с черни частици, които започваха да образуват сивкава мъгла. Тя влизаше и в камерата. Усетих парене по кожата си.

Погледнах Боби и Мей от отсрещната страна на стъклото. Те виждаха какво става и знаеха, че остават само секунди. Пак ми правеха знаци: вдигни Чарли. Наведох се и пъгнах ръце под мишниците му. Опитах се да го изправа, но не успях.

— За Бога, Чарли, помогни ми! — Изпъсках и пак опитах. Той раздвижи крака и се оттласна с ръце. Повдигнах го на пет сантиметра от пода. После тялото му пак се смъкна долу. — Хайде, Чарли, още веднъж. — Напрегнах всички сили и този път той успя да се надигне. Останахме в някаква безумна любовна прегръдка. Чарли хриптеше. Погледнах стъклената врата.

Не се затваряше.

Междувременно въздухът почерняваше. Погледнах Мей и Боби, които отчаяно ми показваха два пръста. Не разбирах.

— Да, двама сме. — Какво й ставаше на тая тъпа врата? Накрая Мей се преви надве и с по един пръст на всяка ръка посочи към двете си обувки. Устните й произнесоха: „Две обувки“. Накрая посочи Чарли.

— Да, имаме по две обувки. Той стои на две обувки.

Мей поклати глава. Вдигна четири пръста.

— На четири обувки ли?

Паренето по кожата ми се усилваше, не можех да се съсредоточа. Мислите ми се движеха мудро. Какво искаше да каже тя с тия четири обувки?

В камерата започваше да става тъмно. Почти не виждах Боби и Мей. Те правеха някакви други жестове, ала аз не ги разбирах. Оставах без сили, нищо не ме интересуваше.

Две обувки, четири обувки.

И тогава разбрах. Обърнах гръб към Чарли, облегнах се на него и казах:

— Прегърни ме през врата. — Той се подчини. Хванах го за краката и го вдигнах от пода.

Вратата мигновено изсъска и се затвори.

Това беше!

Въздушните струи се включиха. Въздухът бързо се проясни. Напрягах се да държа Чарли, докато не видях, че втората врата се отваря. Мей и Боби се хвърлиха в камерата.

Свлякох се на пода. Чарли се строполи отгоре ми. Струва ми се, че Боби го повдигна от мен. Не съм сигурен. От този момент нататък не помня почти нищо.

III. В ГНЕЗДОТО

ШЕСТИ ДЕН, 18:18

Свестих се на леглото си в жилищния отсек. Климатикът ревеше толкова силно, че стаята ехтеше като летище. Със замъглени очи се замъкнах до вратата. Беше заключена.

Известно време удрях с юмруци по нея, ала никой не ми отговори, дори когато започнах да викам. Отидох при малкия терминал на бюрото и включих компютъра. Отвори се меню и потърсих някакъв интерком. Не открих нищо подобно, макар че доста време рових из интерфейса. Трябва да съм задействал нещо, защото се отвори прозорец, в който се появи усмихнатото лице на Рики.

— А, събуди се най-после. Как си?

— Отключи проклетата врата.

— Вратата ти заключена ли е?

— Отключи я, по дяволите!

— Беше само за твоя защита.

— Отвори вратата, Рики.

— Вече го направих. Отворена е, Джак.

Отидох при вратата. Имаше право — веднага се отвори. Погледнах ключалката. Имаше допълнително резе, някакъв механизъм с дистанционно управление. Трябваше да го облепя с лепенка.

— Няма да е зле да вземеш душ — каза Рики от монитора.

— Ще взема. Защо климатикът работи толкова шумно?

— Включихме го на пълна мощност — поясни той. — За всеки случай, ако са останали още частици.

Потърсих дрехи в сака си.

— Къде е душът?

— Искаш ли помощ?

— Не, не искам помощ. Просто ми кажи къде е проклетият душ.

— Май си ядосан.

— Майната ти, Рики!

Душът помогна. Двайсетина минути останах под горещите струи. Имах много охлузвания — по гърдите и по бедрото, — но не си спомнях как съм ги получил.

Когато излязох, заварих Рики да седи на една пейка.

— Много съм загрижен, Джак.

— Как е Чарли?

— Изглежда, ще се оправи. Спи.

— Заклучи ли и неговата стая?

— Джак, разбирам, че си преживял премеждие, и искам да знаеш, че всички сме ти много благодарни за това, което направи... Искам да кажа, компанията ти е благодарна и...

— Майната ѝ на компанията.

— Разбирам, че си ядосан, Джак.

— Остави глупостите, Рики. Не получих абсолютно никаква помощ. Нито от теб, нито от никой друг.

— Сигурен съм, че ти е изглеждало така.

— И си беше точно така, Рики. Просто никой не ми помогна.

— Джак! Моля те. Опитвам се да ти се извиня за всичко. Чувствам се ужасно. Наистина. Ако можех да променя нещата, повярвай ми, щях да го направя.

Погледнах го.

— Не ти вярвам, Рики.

Той се усмихна чаровно.

— Надявам се след време да ми повярваш.

— Няма.

— Знаеш, че винаги съм ценял нашето приятелство, Джак. Това винаги е било изключително важно за мен.

Просто го наблюдавах. Рики изобщо не ме слушаше. На лицето му се бе изписала глупава куха усмивка. Дали се друсаше? Определено се държеше странно.

— Е, както и да е. — Той дълбоко си пое дъх и смени темата. — Джулия пристига, това е добра новина. Трябва да се появи по някое време довечера.

— Аха. Защо идва?

— Ами сигурно защото се тревожи за тези рояци бегълци.

— Много ли е разтревожена? Защото тия рояци сте можели да ги унищожите преди седмици, веднага след първата проява на еволюционните модели. Но не сте го направили.

— Да. Проблемът е, че тогава никой не разбираше...

— Според мен сте разбирали.

Рики успя да си придаде несправедливо обвинен и малко обиден вид. Само че започваше да ми писва от игричките му.

— Рики — казах аз. — В хеликоптера пътувах с неколцина души от връзките с обществеността. Кой им е съобщил, че има проблем?

— Не съм чувал за никакви хора от връзките с обществеността.

— Казаха са им да не слизат от хеликоптера. Че тук било опасно. Той поклати глава.

— Нямам представа. Не знам за какво говориш.

Вдигнах ръце и излязох от банята.

— Наистина! — извика подире ми Рики. — Заклевам се, не знам абсолютно нищо по този въпрос!

След половин час Рики ми направи мирно предложение, като ми донесе липсващия код. Беше кратък, само един лист.

— Съжалявам — рече той. — Отне ми доста време, докато го открия. Преди няколко дни Роузи прехвърли офлайн цяла поддиректория, за да поработи върху част от нея. Сигурно е забравила да я премести обратно. Затова я нямаше в главната директория.

— Аха. — Прегледах листа. — Върху какво е работила?

Рики сви рамене.

— Нямам представа. Върху някой от другите файлове.

— Рики, тоя код ми се струва почти същия като оригиналния.

— Да, така е. Всички промени са минимални. Не знам защо го направи на въпрос. — Той пак сви рамене. — Искам да кажа, още щом изгубихме контрол над рояка, точният код ми изглеждаше несъществен. И без това не можеш да го промениш.

— И как изгубихте контрол? В тоя код няма еволюционен алгоритъм.

Рики разпери ръце.

— Ако знаехме как, Джак, щяхме да сме наясно с всичко. Нямахме да се озовем в тази каша.

— Но аз съм тук, за да ви консултирам за кода, който написа моят отдел, Рики. Казаха ми, че агентите губели целите си.

— Според мен преустановяването на радиоконтрола е равносилно на изгубване на целта.

— Само че кодът не е променен.

— Виж, на никой не му пукаше за самия код, Джак. Проблемът беше в последиците. В поведението, което произлиза от кода. Ето в

това искахме да ни помогнеш. Защото това все пак е твоят код, нали така?

— Да. А това е вашият рояк.

Той виновно сви рамене и излезе. Известно време позяпах листа, после се зачудих защо ми го е разпечатал. Така не можех да проверя електронния документ. Може би Рики криеше друг проблем. Може би кодът всъщност бе променен, но той не искаше да ми го покаже. А може би...

По дяволите! Смачках листа и го хвърлих в кошчето за боклук. Решението на проблема не беше компютърен код. Поне това бе ясно.

Мей седеше пред монитора си в биологичната лаборатория, подпряла брадичка върху юмука си.

— Добре ли си? — попитах я.

— Да. — Тя се усмихна. — Ами ти?

— Само съм уморен. И пак ме заболя глава.

— И мен. Но моето главоболие май че е от тези бактериофаги. — Мей посочи черно-белия микроскопски образ на екрана. Вирусът приличаше на минометен снаряд — заострена, напомняща на луковица глава и по-тънка опашка.

— Това ли е новият мутант, за който ни разправяше? — попитах.

— Да. Вече изключих от линията единия ферментационен резервоар. Сега производството е с шейсет процента мощност. Не че има значение.

— И какво правиш с тоя резервоар?

— Тествам антивирусни реагенти — отвърна тя. — Запасите ми са ограничени. Не сме подготвени да анализираме контаминанти. Правилникът изисква само да изключим резервоара и да го почистим.

— Защо не го направи?

— Сигурно по-късно ще се наложи. Но тъй като става въпрос за нов мутант, реших, че е по-добре да потърся реагент. Защото ще им трябва за бъдещото производство. Искам да кажа, че вирусът пак ще се появи.

— Смяташ, че повторно ще еволюира, така ли?

— Да. Сигурно повече или по-малко вирулентен, но общо взето същият.

Кимнах. Знаех за това от работата с генетичните алгоритми — програми, специално създадени да имитират еволюция. Повечето хора

си представят еволюцията като едноактен процес, като стечение на случайни събития. Ако динозаврите не са били унищожени от астероид, бозайниците нямало да вземат връх. Ако на сушата не била изпъзляла някоя риба, все още всички сме щели да сме във водата. И така нататък.

Това е вярно, но еволюцията има и друга страна. Някои форми и начини на живот постоянно се повтарят. Например в хода на еволюцията паразитизмът — едно животно, което живее от друго — много пъти се е развивал независимо. Той е сигурен и следователно устойчив начин за взаимодействие между формите на живот.

Подобно явление се наблюдава и при генетичните програми. Те проявяват склонност към някои изпитани решения. Програмистите наричат този феномен „върхове в терена на годност“ и го моделират като триизмерна планинска верига. Ала истината е, че еволюцията има и своята стабилна страна.

И едно от сигурните неща в нея е, че във всяка гореща бактериална супа рано или късно попада вирус. И ако не успее да зарази бактериите, този вирус мутира във форма, която постига тази цел.

Като се има предвид, че еволюцията се изучава от сто и петдесет години, е изненадващо, че не знаем почти нищо за нея. Старите идеи за оцеляването на най-годните отдавна са излезли от мода. Тия възгледи бяха и наивни. Мислителите от XIX век са виждали еволюцията като борба със зъби и нокти и са си представяли свят, в който по-силните животни убиват по-слабите. Не са взимали предвид факта, че по-слабите неизбежно стават по-силни или реагират по друг начин. Кое то, разбира се, става винаги.

Новите идеи подчертават взаимодействията при постоянно еволюиращите форми. Някои говорят за еволюцията като за надпревара във въоръжаването — имат предвид постоянно ескалиращи взаимодействия. Атакуваното от вредител растение създава пестицид в листата си. Вредителят придобива резистентност към пестицида, затова растението създава по-силен пестицид. И така нататък.

Други говорят за този модел като за коеволюция, при която две или повече форми на живот едновременно еволюират в търпимост помежду си. Нападнатото от мравки растение еволюира така, че да търпи мравките, и дори започва да произвежда специална храна за тях

по повърхността на листата си. В замяна мравките го пазят и хапят всяко животно, което се опита да яде листата. Съвсем скоро нито растенията, нито мравките могат да оцелеят едни без други.

Този модел е толкова фундаментален, че мнозина го смятаха за истинската същност на еволюцията. Паразитизмът и симбиозата са действителната основа на еволюционната промяна. Тия процеси още от самото начало лежат в сърцето на всяка еволюция. Лин Маргуляс се бе прочул, доказвайки, че бактериите са образували ядро, като са погълнали други бактерии.

През ХХІ в. вече е ясно, че коеволюцията не се ограничава до двойки същества в някакъв самотен танц. Има коеволюционни модели с три, десет или n форми на живот, където „ n “ може да е абсолютно всяко число. Атакувана от множество вредители, царевичната нива развива множество защитни механизми. Растенията се борят с плевелите, вредителите се борят с други вредители, по-големите животни изяждат и растенията, и вредителите. Резултатът от тези сложни взаимодействия постоянно се променя, постоянно еволюира.

И е непредвидим.

Тъкмо затова бях толкова ядосан на Рики.

Когато бе установил, че не може да контролира рояците, той трябваше да се е досетил за опасностите. Беше безумие да стои със скръстени ръце и да ги остави да еволюират. Рики бе умен и знаеше за генетичните алгоритми, познаваше биологичната история на съвременните тенденции в програмирането.

Знаеше, че самоорганизирането е неизбежно.

Знаеше, че еволюиращите форми са непредвидими.

Знаеше, че еволюцията означава взаимодействие с n форми.

Знаеше всичко това и въпреки това не беше направил нищо.

И Джулия не бе направила нищо.

Отбих се при Чарли. Той още спеше в стаята си. По коридора мина Боби Лембек.

— Откога спи?

— Откакто се върнахте. Около три часа.

— Не мислиш ли, че трябва да го събудим и да видим как е?

— Не, нека спи. Ще го събудим след вечеря.

— Кога е вечерята?

— След половин час. — Той се засмя. — Аз готвя.

Това ми напомни, че трябва да се обадя вкъщи, затова се прибрах в стаята си и набрах номера. Отговори Елън.

— Ало? Кой е?

Говореше нервно. Чух, че Аманда плаче и Ерик крещи на Никол.

— Никол, спри!

— Здравсти, Елън — казах аз.

— О, слава Богу! — възкликна тя. — Трябва да поговориш с дъщеря си.

— Какво става?

— Един момент. Никол, баща ти е. — Усетих, че ѝ протяга слушалката.

Пауза, после:

— Здравсти, татко.

— Какво става, Ник?

— Нищо. Ерик е отвратително изчадие. — Делово.

— Искам да знам какво направи на брат си, Ник.

— Татко... — Тя сниши глас и зашепна. Разбрах, че е затулила устата си с длан. — Леля само ни се кара...

— Чух те — обади се от разстояние сестра ми. Но поне Аманда бе престанала да се дере. Елън я беше взела на ръце.

— Ти си най-голямото дете вкъщи, Никол — казах аз. — Разчитам на теб да държиш фронта, докато ме няма.

— Опитвам, татко. Само че той е пуешки гъз.

От разстояние:

— Не съм! Ти си лайно от пор!

— Нали го чу, татко!

Ерик:

— Да ти наврат триметров прът в гъза!

Погледнах монитора пред мен. Той показваше образи от всички охранителни камери. Видях мотора, паднал настрани пред вратата на електростанцията. Друга камера беше насочена към склада, чиято врата се люлееше на вятъра. Вътре се очертаваше трупът на Роузи. Днес бяха загинали двама души. Едва не бях умрял и аз. И сега семейството ми, което до вчера бе най-важното нещо в моя живот, ми се струваше далечно и незначително.

— Много е просто, татко — с най-разумния си глас на възрастна каза Никол. — С леля Елън се прибрахме от магазина — тя ми купи

много хубава блуза за представлението, и после Ерик влезе в стаята ми и събори всичките ми книги на пода. Казах му да ги вдигне. А той ми каза оная дума, дето започва с „к“. Затова го ритнах по задника, не много силно, взех му Джи Ай Джо и го скрих. Това е.

— Взела си му Джи Ай Джо? — попитах аз.

Джи Ай Джо беше най-важната вещ на Ерик. Той си приказваше с Джи Ай Джо. Джи Ай Джо спеше на възглавницата до него.

— Ще му го дам веднага щом вдигне книгите ми.

— Ник...

— Ама той ми каза, че...

— Върни му Джи Ай Джо.

Картината на екрана се променяше през една-две секунди. Чаках да се върне образът от склада. Нещо ме глождеше.

— Това е унижително, татко.

— Ник, ти не си му майка...

— А, да, и тя беше тук за около пет секунди.

— Идвала си е вкъщи, така ли?

— Обаче трябваше да излезе. Голямата изненада! Трябвало да гони самолета.

— Аха. Никол, трябва да слушаш Елън...

— Татко, казах ти, че тя само...

— Защото тя командва, докато ме няма. Като ти каже да направиш нещо, ще я слушаш.

— Това е абсурдно, татко. — С гласа си на съдебен заседател.

— Това е положението, миличка.

— Но...

— Никол. Това е положението. Докато се върна.

— Кога ще се прибереш?

— Сигурно утре.

— Добре.

— Разбрахме ли се?

— Да, татко. Сигурно ще получа нервна криза.

— Тогава обещавам веднага щом се прибера, да ти дойда на посещение в лудницата.

— Много смешно.

— Дай да говоря с Ерик.

Проведох кратък разговор с Ерик, който на няколко пъти ми заяви, че не било честно. Казах му да подреди книгите на Никол. Той отговори, че не ги бил съборил, станало случайно. Казах му въпреки това да ги подреди. После набързо се чух с Елън. Окуражих я, доколкото можех.

По някое време камерата отново показва склада. И пак видях люлеещата се врата. Към входа водеха четири дъсчени стъпала. Всичко изглеждаше нормално. Не знаех какво ме е обезпокоило.

И изведнъж разбрах.

Трупа на Дейвид го нямаше. Бях видял Дейвид да изпълзва през вратата, следователно трябваше да е навън. Като се имаше предвид слабият наклон на терена, можеше да се е претърколил на няколко метра, но не повече.

Нямаше труп.

Обаче можеше да греша. Или го бяха изяли койоти. Във всеки случай сега на монитора се виждаше друг образ. Реших да не чакам пак картината от склада. Щом тялото на Дейвид беше изчезнало, вече не можех да направя нищо.

Малко преди седем седнахме да вечеряме в кухничката на жилищния отсек. Боби поднесе чинии с равиоли с доматиен сос и салата. Достатъчно отдавна бях домашен татко, за да позная марките замразена храна, които използва.

— Според мен равиолите на „Контадина“ са по-добри.

Той сви рамене.

— Отивам при хладилника и взимам каквото има.

Бях изненадващо гладен и ометох чинията си.

— Значи не е чак толкова зле — отбеляза Боби.

Мей се хранеше мълчаливо, както винаги. До нея Винс мляскаше. Рики седеше в отсрещния край на масата, не вдигаше поглед от равиолите си и избягваше очите ми. Нямах нищо против. На никой не му се приказваше за Роузи и Дейвид Брукс, ала празните столове около масата бяха прекалено очевидни.

— Е, ще излезеш ли? — попита ме Боби.

— Да. Кога залязва слънцето?

— Към седем и половина — отвърна той и включи монитора на стената. — Ще ти дам точното време.

— Значи можем да излезем три часа по-късно. Някъде след десет.

— Смяташ ли, че ще успееш да откриеш рояците?

— Би трябвало. Чарли обилно напръска единия.

— В резултат на което сега светя на тъмно — засмя се Чарли — тъкмо влизаше в кухнята.

Всички възторжено го поздравиха. Ако не друго, поне празните места на масата ставаха по-малко. Попитах го как се чувства.

— Добре. Малко съм слаб. И имам адско главоболие.

— Знам. И аз.

— И аз — присъедини се Мей.

— По-кофти от главоболието, което получавам от Рики — хвърли поглед към отсрещния край на масата Чарли. — И по-бавно минава.

Рики не отговори. Просто продължи да яде.

— Мислиш ли, че тия неща проникват в мозъка? — попита Чарли. — Искам да кажа, нали са наночастици. Могат ли да стигнат до мозъка по дихателните пътища и кръвта?

Боби постави чиния с равиоли пред Чарли и той незабавно обилно ги поръси с черен пипер.

— Не искаш ли първо да ги опиташ?

— Не се обиждай, но съм сигурен, че имат нужда. — Той започна да яде. — Искам да кажа, че всички се вълнуват от нанотехнологичното замърсяване на околната среда, нали така? — продължи Чарли. — Наночастиците са достатъчно малки, за да проникват на места, за които по-рано никой не е трябвало да се тревожи. Могат да стигат до синапсите между невроните. Могат да проникнат в цитоплазмата на сърдечните клетки. Могат да проникнат в клетъчните ядра. Достатъчно са малки, за да стигнат навсякъде в тялото. Така че може да сме заразени, Джак.

— Не изглеждаш много разтревожен — подметна Рики.

— Е, какво мога да направя? Освен да се надявам да заразя и теб. А бе, тия спагети не са зле.

— Равиоли — поправи го Боби.

— Да де. Само им трябва още малко черен пипер. — Чарли смели отгоре им още пипер.

— Слънцето залязва в седем и двайсет и седем — прочете от монитора Боби и продължи да яде. — И не им трябва повече черен пипер.

— Айде де!

— Сложил съм им.

— Имат нужда от още.

— Момчета — намесих се аз. — Не сме ли забравили някой?

— Не, защо?

Посочих монитора.

— Тогава кой е навън в пустинята?

ШЕСТИ ДЕН, 19:12

— Мамка му! — изпъшка Боби, скочи от масата и хукна към вратата. Всички го последвахме.

Рики говореше по радиостанцията в движение.

— Заклучи ни, Винс. Винс?

— Заклучени сме — отвърна Винс. — Повиших и налягането.

— Защо не се задейства алармата?

— Не знам. Може да са се научили да я заобикалят.

Всички се събрахме в сервизното отделение. На стената бяха монтирани големи течнокристални дисплеи — показваха картина от охранителните камери. Образи от пустинята от всевъзможни ъгли.

Слънцето вече беше под хоризонта, но небето бе яркооранжево и постепенно потъмняваше в лилаво и тъмносиньо. На неговия фон се очертаваше младеж с къса коса. Носеше дънки и бяла тениска и приличаше на сърфист. На отслабващата светлина не виждах ясно лицето му, ала въпреки това в движенията му имаше нещо познато.

— Имаме ли прожектори отпред? — попита Чарли. Държеше чинията си и продължаваше да яде.

— Сега ще ги включа — отвърна Боби и след миг ярка светлина окъпа младежа. Сега ясно го виждах...

Приличаше на онзи, който бях видял в колата на Джулия, точно преди злополуката. Същият рус сърфист, който приличаше на...

— Господи, Рики! — ахна Боби. — Той прилича на теб.

— Прав си — потвърди Мей. — Това е Рики. Даже тениската му е същата.

Рики тъкмо си взимаше безалкохолно от автоматите. Обърна се към дисплея.

— Какви ги приказвате?

— Прилича на теб — повтори Мей. — Даже тениската му е като твоята.

Рики сведе очи към тениската си, после пак погледна екрана и каза:

— Проклет да съм!

— Ти никога не си излизал от сградата, Рики — казах аз. — Как така си ти?

— Нямам представа. — Той небрежно сви рамене. Даже прекалено небрежно.

— Не мога ясно да видя лицето — рече Мей. — Не мога да различа чертите му.

Чарли се приближи до най-големия екран, присви очи и се втренчи в образа.

— Не можеш да ги различиш — заяви той, — защото черти няма.

— О, я стига!

— Разделителната способност е ниска, Чарли, това е причината.

— Не е — възрази той. — Няма черти, мама му стара! Увеличи образа и ще видиш.

Боби го увеличи. Русата глава се уголеми. Фигурата се движеше напред-назад, влизаше и излизаше от кадър, ала веднага ставаше ясно, че Чарли е прав. Нямаше черти. Виждах бледия овал под русата коса, имаше някакво загатване за нос и вежди, нещо като уста. Но нямаше истински черти.

Сякаш някакъв скулптор беше започнал да вае лице и не го бе довършил. От екрана ни гледаше недовършено лице.

Само веждите от време на време се движеха. Нещо като сбърчване.

— Знаете какво е това, нали? — рече Чарли. Изглеждаше разтревожен. — Смали го. Да видим цялата фигура. — Боби го смали. Видяхме бели маратонки, които пристъпваха по пустинния пясък. Само че като че ли не докосваха земята. И самите маратонки бяха малко размазани. Имаше загатване за връзки и петно на мястото на емблемата на „Найки“. Но приличаха на скица, а не на истински маратонки.

— Странно — каза Мей.

— Няма нищо странно — отвърна Чарли. — Това е пресметнато приближение за плътност. Роякът няма достатъчно агенти, за да оформи всички детайли на маратонките. Затова използва приближение.

— Или не може да направи повече с наличните материали — прибавих аз. — Сигурно генерира цветовете, като накланя слънчевите батерии под различни ъгли и отразява светлината. Като ония блестящи

картички, с които публиката на бейзболните стадиони образува картини.

— В такъв случай поведението му е изключително сложно — каза Чарли.

— По-сложно отпреди.

— За Бога! — сприхаво се обади Рики. — Говорите така, сякаш този рояк е Айнщайн.

— Явно не е, защото щом те имитира, определено не е Айнщайн — рече Чарли.

— Престани, Чарли.

— Щях да престана, Рики, но ти си такъв задник, че постоянно ме предизвикваш.

— Защо не престанете и двамата? — намеси се Боби.

Мей се обърна към мен.

— Дали имитира жертвата?

— Най-вероятно да.

— Не ми харесва да мисля за нас като за жертва — заяви Рики.

— Искаш да кажеш, че той буквално е програмиран да имитира жертвата, така ли? — попита Мей.

— Не. Инструкцията на програмата е по-обща. Тя просто насочва агентите към целта. Така че си имаме работа с едно от възможните спонтанни решения. Кое то е по-сложно от предишния вариант. Преди едва се справяше с обикновен двуизмерен образ. Сега имитацията е триизмерна.

Погледнах програмистите. Бяха смаяни. Разбираха на колко голямо развитие ставаме свидетели. Преходът към триизмерност означаваше, че роякът имитира не само външния ни вид, но и поведението ни. Походката, жестовете ни. А това предполагаше много по-сложен вътрешен модел.

— И роякът сам го е решил, така ли? — попита Мей.

— Да. Макар да не съм сигурен, че „решил“ е точната дума. Спонтанното поведение е сбор от поведението на отделните агенти. Няма кой да „реша“. Роякът няма мозък, няма върховно командване.

— Групов разум? — рече Мей. — Кошерен разум?

— В известен смисъл. Важното е, че няма централизиран контрол.

— Само че изглежда отлично контролиран. Прилича на съзнателен организъм.

— Ние също — грубо се изсмя Чарли. Никой не се засмя с него.

Можем да си представим човешкото същество като гигантски рояк. Или по-точно, рояк от рояци, защото всеки орган — кръв, черен дроб, бъбреци — е отделен рояк. Това, което наричаме „тяло“, всъщност е комбинацията от всички тези органи-рояци.

Ние възприемаме телата си като „монолитни“, но само защото не виждаме какво става на клетъчно равнище. Ако увеличим човешкото тяло до огромни размери, ще видим, че то буквално представлява вихреца се маса от клетки и атоми, скупчени заедно в по-малки групи клетки и атоми.

Какво от това ли? Ами, оказва се, че много неща стават на равнището на органите. Човешкото поведение се определя на много места. Контролът на нашето поведение не е съсредоточен в мозъците ни. А е разпределен в целите ни тела.

С други думи, можем да твърдим, че и човешките същества се управляват от „групов разум“. Равновесието се поддържа от мозъчния рояк и рядко стига до съзнанието. Обработка на данните също се извършва в гръбначния стълб, стомаха и червата. Голяма част от „виждането“ става в очните ябълки — много преди да се включи мозъкът.

Без участие на съзнанието се извършва и сложна мозъчна обработка. Доказателство за това е избягването на препятствията. Подвижният робот трябва да отдели невероятно много време за обработка, само за да заобикаля препятствията пред себе си. Човешките същества също го правят, но не го съзнават — докато не се озоват на тъмно. Тогавя мъчително научават колко много обработка всъщност е нужна.

Твърди се, че цялата структура на съзнанието и човешкото чувство за самоконтрол и целенасоченост е потребителска илюзия. Ние не оказваме съзнателен контрол над себе си. Само си мислим така.

Човешките същества се възприемат като „аз“, ала това не е непременно вярно. И доколкото знаехме, тоя проклет рояк притежаваше някаква зачатъчна самоосъзнатост. А ако не притежаваше, съвсем скоро можеше да придобие.

Докато наблюдавахме безликия мъж на екрана, забелязахме, че образът започва да става нестабилен. Роякът се затрудняваше да поддържа фигурата и тя трептеше. От време на време лицето и раменете сякаш се разпадаха на прах, после пак се очертаваха. Невероятно странна гледка.

— Контрол ли губи? — попита Боби.

— Не. Струва ми се, че се уморява — отвърна Чарли.

— Искаш да кажеш, че енергията му се изчерпва?

— Да. Доста ток отива да накланяш всички тия частици под точно определен ъгъл.

И наистина, роякът възвръщаше предишния си вид на облак.

— Значи това е икономичният му режим — казах аз.

— Да. Сигурен съм, че сме ги оптимизирали за контрол на енергията.

— Личи си, че са оптимизирани.

Бързо се стъмваше. Оранжевите отблясъци на хоризонта гаснеха.

Роякът се обърна и се отдалечи.

— Мамка му — рече Чарли.

Роякът изчезна в далечината.

— След три часа ще са история — заявих аз.

ШЕСТИ ДЕН, 22:12

Веднага след вечеря Чарли се върна в леглото. В десет часа, докато ние с Мей се приготвихме да излезем навън, още спеше. Облякохме си жилетки и якета, защото щеше да е студено. Трябваше ни трети човек. Рики се оправда, че трябвало да чака Джулия, която всеки момент щяла да пристигне. Това ме устройваше — и без това не исках да е до мен. Винс гледаше някъде телевизия и пиеше бира. Оставаше Боби.

Боби не искаше да дойде, но Мей го засрами и той се съгласи. Още не бяхме решили как ще се придвижим, защото скривалището на рояка можеше да е на известно разстояние, навярно дори на няколко километра. Разполагахме с мотора на Дейвид, ала с него можеха да пътуват само двама. Оказа се, че Винс има всъдеход на паркинга. Отидох в електроцентралата, за да му поискам ключа.

— Не ти трябва ключ — отвърна той. Седеше на дивана и гледаше „Стани богат“. Чух водещия да пита: „Последно?“

— Как така?

— Ключовете са си там — рече Винс. — Винаги са там.

— Чакай малко. Искаш да кажеш, че под навеса има кола с ключове в ключалката?

— Естествено. — От телевизора чух: „Въпрос за пет хиляди долара: коя е най-малката държава в Европа?“

— Защо не ми казахте? — Започвах да побеснявам.

Винс вдигна рамене.

— Не знам. Не си питал.

Върнах се в главната сграда.

— Къде е Рики, по дяволите?

— На телефона — отвърна Боби. — Разговаря с началството в долината.

— Успокой се — каза Мей.

— Спокоен съм. На кой телефон е? В главната сграда ли?

— Джак. — Тя сложи ръце на раменете ми и ме спря. — Минава десет. Остави го.

— Да го оставя ли? Заради него можехме да умрем.

— А в момента имаме работа.

Погледнах спокойното ѝ лице. Спомних си колко бързо беше изкормила заека.

— Права си.

— Добре. Да си вземем багажа и да тръгваме.

Мей основателно никога не губеше спор. Отидох при шкафа и извадих три раници. Подхвърлих едната на Боби и казах:

— Да вървим.

Нощта бе ясна и звездна. Запътихме се към склада, тъмен силует на фона на черното небе. Аз бутах мотора на Дейвид. Известно време мълчахме.

— Ще ни трябва осветление — каза Боби накрая.

— Много неща ще ни трябват — отвърна Мей. — Направила съм списък.

Стигнахме до склада и отворихме вратата. Видях, че Боби изостава. Влязох пръв и заопипвах за електрическия ключ.

Помещението изглеждаше точно така, както го бяхме оставили. Мей свали ципа на раницата си и тръгна между стелажите.

— Трябват ни фенерчета, фитили, сигнални ракети, кислород...

— Кислород ли? Защо?

— Ако скривалището им е под земята, може да ни потрябват от ония тръбички за заваряване.

— Роузи ги беше взела — казах аз. — Може да ги е оставила на пода. — Влязох в съседното помещение. Кутията лежеше на пода, тръбичките бяха пръснати наоколо. Роузи сигурно ги бе изпуснала. Зачудих се дали не е държала някоя от тях. Погледнах към трупа ѝ до вратата.

Нямаше го.

— Господи!

В стаята се втурна Боби.

— Какво има?

Посочих вратата.

— Роузи е изчезнала.

— Как така изчезнала?

Погледнах го.

— Просто е изчезнала, Боби. Трупът ѝ беше там, а сега го няма.

— Как е възможно? Животно?

— Не знам. — Отидох до вратата и приклеках на мястото, където беше лежало тялото. За последен път го бях видял преди пет-шест часа, покрито с млечнобял секрет. Част от секретата покриваше и пода. Приличаше на гъсто засъхнало мляко. Там, където се бе намирала главата ѝ, секретът изглеждаше гладък и непокътнат. Но поблизо до вратата сякаш беше остърган.

— Като че ли е била завлечена някъде — рече Боби.

— Да.

Внимателно се вгледах в секретата за стъпки. Само един койот не можеше да я завлече, трябваше да е била цяла глутница. Със сигурност щяха да оставят следи. Нямахше нищо.

Изправих се и отидох до вратата. Боби застана до мен, втренчи се в мрака навън и попита:

— Виждаш ли нещо?

— Не.

Върнах се при Мей. Тя беше намерила всичко необходимо: магнезиев фитил, сигнални пистолети, портативни халогенни прожектори, фенери, които се носеха на главата с еластични ленти, кислородни бутилки и прозрачни пластмасови противогази. Обзе ме неприятно усещане, защото противогазите бяха същите като на мъжете от микробуса в Калифорния, които бях видял предишната вечер, само че не бяха посребрени.

После си помислих: „Наистина ли беше едва снощи?“ Още не бяха изтекли двайсет и четири часа.

Струваше ми се, че е минал цял месец.

Мей разпределяше всичко в трите раници. Докато я наблюдавах, разбрах, че тя е единствената от трима ни с полеви опит. В сравнение с нея ние бяхме само теоретици. Изненадах се колко зависим от нея се чувствам.

Боби вдигна първата раница и изпъшка.

— Убедена ли си, че ни е нужно всичко това, Мей?

— Не се налага да го носиш на гръб, нали сме с кола. По-добре да се подсигуриш, отколкото после да съжаляваш.

— Искам да кажа... чак радиостанция?

— Може да потрябва.

— На кого ще се обадиш?

— Виж, Боби — отвърна тя. — Ако се окаже, че нещо от тия неща ти трябва, наистина ще се нуждаеш от него.

— Да, но...

Мей вдигна втората раница и я преметна на рамо. Носеше тежестта с лекота. Погледна Боби.

— Какво каза?

— Нищо.

Взех третата раница. Не беше зле. Боби мрънкаше, защото се страхуваше. Наистина, кислородната бутилка бе малко голяма и тежка за вкуса ми и ми убиваше. Но Мей настоя да вземем достатъчно кислород.

— Достатъчно кислород ли? — нервно попита Боби. — Колко голямо според вас е това скривалище?

— Нямам представа — отвърна тя. — Но последните рояци са много по-големи.

После отиде при мивката и взе гайгеровия брояч. Ала когато издърпа щепсела от контакта на стената, видя, че батерията му не работи. Наложих се да потърсим нова батерия и да сменим старата. Безпокоях се, че ако и другата не работи, ще имаме проблем.

— Трябва да внимаваме и с очилата за нощно виждане — предупреди ни Мей. — Не съм сигурна и в техните батерии.

Но броячът високо запука. Индикаторът на батерията светна.

— Заредена е — съобщи тя. — Ще стигне за четири часа.

— Да вървим — казах аз. Беше 22:43.

Когато стигнахме при тойотата, гайгеровият брояч направо се побърка и зазвъня почти непрекъснато. Като го държеше пред себе си, Мей се отдалечи към пустинята. Зави на запад и сигналът отслабна. Тръгна на изток и той отново се усили. После пак отслабна. Мей продължи на север и сигналът се възобнови.

— На север — каза тя.

Качих се на мотора и дадох газ.

Боби изкара всъдехода на Винс от навеса — машина с дебели задни гуми и велосипедно кормило. Изглеждаше тромава, но знаех, че навярно е по-подходяща за нощно пътуване в пустинята.

Мей се метна зад мен и се наведе, за да доближи гайгера към земята.

— Добре, да вървим — рече тя. Потеглихме под безоблачното нощно небе.

Лъчът на фара подскачаше и трудно виждах пътя пред себе си. Пустинята, която през деня бе изглеждала толкова равна и еднообразна, сега се оказа покрита с дупки и дълбоки скалисти дерета. Насочих цялото си внимание към това да пазя равновесие — особено защото Мей постоянно ми викаше: „Сега наляво, сега надясно, добре, върни малко наляво“. Понякога се налагаше да описваме пълен кръг, за да се върнем на вярната следа.

Ако някой проследеше пътя ни през деня, щеше да си помисли, че водачът е бил пиан, толкова много криволичехме. Моторът подскачаше и се друсаше по неравния терен. Вече бяхме на няколко километра от лабораторията и започвах да се тревожа. Сигналът на брояча постепенно отслабваше. Трудно различавахме следата на рояка от фоновата радиация. Не разбирах защо е така, ала нямаше съмнение. Ако скоро не откриехме скривалището, щяхме окончателно да изгубим следата му.

Мей също се тревожеше. Като се държеше с една ръка за кръста ми, тя се навеждаше все по-ниско към земята. Трябваше да намаля скоростта. Губехме следата, пак я засичахме и отново я изгубвахме. По някое време усетих, че съм затаил дъх.

Накрая започнах да се въртя в кръг. Мъчех се да потисна отчаянието си. Четири пъти обиколих едно и също място, но напразно. Броячът в ръката на Мей се обаждаше само от време на време. И внезапно ни стана ясно, че наистина сме изгубили следата.

Бяхме наред пустошта и се движехме в кръг.

Ненадейно ме обзе пълно изтощение. Цял ден изцеждах адреналина си и сега умората най-после си казваше думата. Направо можех да заспя на мотора.

Мей се надигна.

— Не се безпокой.

— Какво искаш да кажеш? — попитах аз. — Планът ми напълно се провали, Мей.

— Може и да не е.

Боби спря до нас и попита:

— Поглеждали ли сте назад?

— Защо?

— За да видите колко сме се отдалечили.

Обърнах се. На юг видях ярките светлини на фабриката. Бяха изненадващо близо. Не можеше да сме на повече от два-три километра. Сигурно бяхме описали широк полукръг.

— Странно.

Мей скочи от мотора и застана пред фара. Гледаше светлинния датчик на брояча. — Хм.

— Какво ще кажеш, Мей? — с надежда попита Боби. — Време ли е да се връщаме?

— Не. Не е време да се връщаме. Вижте.

Наведохме се и погледнахме светлинния датчик. Той показваше прогресивно отслабваща графика на радиацията, която накрая рязко спадаше. Боби се намръщи.

— Какво означава това?

— Уредът показва, че откакто сме тръгнали, силата на радиацията е намалявала в аритметична прогресия. До последната минута, когато отслабването изведнъж е станало експоненциално. Просто радиацията е станала нулева.

— И какво от това? — озадачи се Боби. — Не разбирам.

— Аз обаче разбирам. — Тя се обърна към мен и се качи на седалката. — Мисля, че знам какво се е случило. Карай напред — бавно.

Потеглих. Подскачащият лъч освети слабо издигане на терена, нисък кактус...

— По-бавно, Джак.

Намалих. Прозях се. Нямаше смисъл да я разпитвам — тя бе напрегната, съсредоточена. Просто бях уморен и съсипан. Продължихме да се изкачваме. Теренът се изравни, после моторът започна да се накланя надолу...

— Спри!

Спрях.

Точно пред нас пустинята рязко свършваше. Видях чернота.

— Това скала ли е?

— Не. Просто речно корито.

Продължих напред. Скоро стигнахме на ръба и се ориентирах. Намирахме се на ръба на широко речно корито. Точно под себе си

видях гладки речни камъни и оскъдни храсти, които растяха до отсрещния бряг — на петдесетина метра от нас.

— Разбирам — казах аз. — Роякът се е издигнал високо във въздуха.

— Да — потвърди тя. — И затова изгубихме следите му.

— Но тогава трябва да се е спуснал някъде тук. — Боби посочи коритото.

Щеше да ни отнеме много време, докато открием безопасен път надолу. После дълго щяхме да претърсваме храсталаците и скалите, докато засечем следата. Можеше да минат часове. А можеше и изобщо да не я намерим.

— Роякът може да се е спуснал в коритото — казах аз. — Или да е кацнал на отсрещния бряг. А може да е продължил още по-надалеч.

Мей не губеше надежда.

— Ти остани тук, Боби — рече тя. — Ще обозначаващ мястото, където се е издигнал. Ние с Джек ще потърсим път за надолу и ще продължим по права линия, докато не се натъкнем на следата. Рано или късно ще я намерим.

— Ясно — отвърна Боби.

— Добре — казах аз.

Можеше и да успеем. Нямахме нищо за губене. Но не се заблуждавах за шансовете ни.

Боби се наведе напред.

— Какво е това?

— Кое?

— Животно. Видях светещи очи.

— Къде?

— В онзи храст ей там. — Той посочи в средата на коритото.

Свъсих вежди. И двамата бяхме насочили лампите си надолу и осветявахме голям участък от пустинята. Не виждах никакви животни.

— Там! — каза Мей.

— Не виждам нищо.

Тя посочи.

— Току-що се скри зад онзи храст. Виждаш ли го? Прилича на пирамида. Със сухите клони от едната страна?

— Виждам го. Но не виждам животно.

— Движи се отляво надясно. Почакай малко и пак ще се появи.

Зачакахме. После видях две яркозелени светещи точки. Близо до земята. Движеха се надясно. Зърнах бял проблясък. И почти незабавно разбрах, че нещо не е наред.

Боби също се досети, завъртя кормилото и насочи лъча на фара натам. После вдигна бинокъла си и каза:

— Това не е животно.

Сред ниските храсти видяхме още нещо бяло. После се появи плоска бяла повърхност. С ужас разбрах, че е човешка длан, която се влачеше по земята. Длан с разперени пръсти.

— Господи! — ахна Боби.

— Какво е това?

— Труп, влачен по земята — отвърна той. После със странен глас прибави: — Роузи.

ШЕСТИ ДЕН, 22:58

Дадох газ и потеглих по брега на коритото, докато не открих по-полегат склон. Боби остана горе, за да наблюдава тялото на Роузи. След няколко минути минах на отсрещния бряг и се насочих към осветеното от лъча на фара му място.

— Намали, Джак — каза Мей.

Намалих и се наведох над кормилото, за да виждам по-добре терена. Изведнъж гайгеровият брояч пак запращя.

— Добър признак — отбелязах аз.

Продължихме напред. Намирахме се точно срещу Боби. Фарът му хвърляше слаба светлина наоколо. Махнах му да дойде при нас. Той се насочи на запад. Изведнъж стана по-тъмно, по-тайнствено.

И тогава видяхме Роузи.

Роузи Кастро лежеше по гръб с отметната глава, сякаш гледаше назад, право към мен. Очите ѝ бяха широко отворени, ръката ѝ беше протегната към мен, бледата ѝ длан бе разтворена. На лицето ѝ беше изписано умолително — или ужасено изражение. Бе започнала да се вкочанява и тялото ѝ сковано се друсаше по ниските храсти и пустинните кактуси.

Нещо я влачеше — ала наоколо нямаше животни.

— Мисля, че трябва да изключиш фара — каза Мей.

— Но така няма да виждам оная сянка под нея...

— Това не е сянка — прекъсна ме тя. — Това са те.

— Влачат ли я?

Мей кимна.

— Изключи фара.

Подчиних се. Обгърна ни мрак.

— Мислех, че рояците имат енергия само за три часа.

— Така каза Рики.

— Пак ли е излъгал?

— Или са преодолели и това ограничение.

Това заключение беше обезпокояващо. Ако произвеждаха енергия и нощем, когато стигнем до скривалището им, рояците щяха

да са активни. Разчитах да открием частиците пръснати по земята. Възнамерявах да ги убия в съня им, така да се каже. Сега, изглежда, бяхме установили, че те изобщо не спят.

Стояхме в студената тъмнина и обмисляхме положението.

— Тези рояци не са ли програмирани да имитират поведението на насекомите? — накрая попита Мей.

— Не точно. Програмният модел беше хищник-жертва. Само че роякът е популация от взаимодействащи си частици и до известна степен ще се държи като всяка популация от взаимодействащи си частици, например насекомите. Защо?

— Насекомите могат да осъществяват планове, които продължават повече от живота на едно поколение. Могат да строят гнезда, които изискват много поколения. Нали така?

— Да.

— Тогава е възможно първо един от рояците да е влачил тялото, после да го е поел друг. Досега може да са се изредили три-четири рояка. Така нито един от тях не го е правил три часа през нощта.

Не успях да вникна в смисъла на идеята й.

— Това означава, че рояците работят заедно — казах аз. — Че са координирани.

— Вече го знаем.

— Само че не е възможно. Защото не притежават способност да излъчват сигнали.

— Не са притежавали преди няколко поколения — възрази Мей. — Вече не е така. Спомняш ли си V-образното формирование, което се приближаваше? Тогава бяха координирани.

Тя имаше право. Просто тогава не го бях осъзнал. Докато стоях в пустинната нощ, се зачудих още какво не разбирам. Присвих очи и се опитах да видя нещо пред себе си.

— Къде я носят?

Мей дръпна ципа на раницата ми и извади очила за нощно виждане.

— Опитай с това.

Понечих да й помогна да извади своите, но тя сръчно смъкна раницата си и я отвори. Движенията й бяха бързи и уверени.

Сложих си очилата и нагласих ремъка. Бяха от новия модел и показваха образите в убити цветове. Почти незабавно видях Роузи в

пустинята. Тялото ѝ изчезваше зад храсталаците.

— Добре де, къде я носят? — повторих аз. Докато задавах въпроса, повдигнах очилата по-високо и веднага открих отговора.

От разстояние приличаше на естествено образувание — хълмче от тъмна пръст, широко пет метра и високо около два. Ерозията бе издълбала вертикални бразди и могилката малко приличаше на огромно зъбно колело. Човек спокойно можеше да го вземе за дело на природата.

Само че не беше. И формата му не се дължеше на ерозия. Напротив, това бе нещо подобно на гнездата, строени от африканските термити и други насекоми.

Мей известно време мълчаливо го наблюдава със своите очила, после попита:

— И това ли е резултат на самоорганизирано поведение? Нали няма да ме убеждаваш, че идеята да го построят е възникнала спонтанно?

— Всъщност е точно така.

— Не мога да повярвам.

— Знам.

Мей беше добра биоложка, ала имаше опит само с примати. Бе свикнала да изучава малки популации високоинтелигентни животни, които имаха йерархична организация и групови водачи. Разбираше сложното поведение като резултат от сложен интелект. И не можеше да осъзнае огромната сила на самоорганизираното поведение в една много голяма популация от неинтелигентни животни.

Това е дълбоко вкоренено човешко предубеждение. Хората очакват да открият главно командване във всяка организация. Държавите имат правителства. Корпорациите имат президенти. Училищата имат директори. Армиите имат генерали. Човешките същества са склонни да смятат, че без главно командване организацията изпада в хаос и не може да постигне нищо съществено.

От такава гледна точка човек трудно може да повярва, че крайно глупави същества с мозъчета, по-малки от глава на карфица, са способни да изпълняват строителни проекти, по-сложни от човешките. Но това е самата истина.

Африканските термити са класически пример. Тия насекоми строят напомнящи на замъци могили от пръст с диаметър тридесет

метра и изящни кули, високи пет-шест метра. За да оценим постижението им, трябва да си представим, че ако термитите бяха големи колкото хора, тия могили щяха да са небостъргачи с височина километър и половина и диаметър осем километра. И също като небостъргач, термитникът има сложна вътрешна архитектура, за да осигурява чист въздух, изхвърляне на излишния въглероден двуокис и топлина и така нататък. В структурата има градини за отглеждане на храна, резиденции за знатните индивиди и жилищно пространство за два милиона термити. Няма два еднакви термитника — всеки има индивидуални особености, съобразени с изискванията и преимуществата на конкретното място.

Всичко това се постига без архитект, без бригадир, без централна власт. И в гените на термитите не е заложен строителен план. Тия „небостъргачи“ всъщност са продукт на сравнително прости правила, които отделните термити изпълняват по отношение едни на други. (Правила като „Ако усетиш миризма, показваща, че тук е бил друг термит, постави топчица пръст на това място“.) И все пак резултатът определено е по-сложен от всяко човешко творение.

Сега виждахме нова структура, създадена от ново същество, и пак ни бе трудно да приемем, че не е естествено образувание. Изобщо как можеше един рояк да построи могила? Ала започвах да осъзнавам, че е глупаво да се питаме как се е случило. Рояците бързо се променяха, едва ли не с всяка изтекла минута. Естественият човешки импулс да го проумеем беше губене на време. Докато стигнеш до някакво заключение, нещата вече са се променили.

Боби ни настигна с всъдехода си и изключи фара. Тримата застанахме един до друг под звездите.

— Какво ще правим? — попита Боби.

— Ще последваме Роузи — отвърнах аз.

— Изглежда, че я влачат в оная могила — каза той. — Вътре ли искаш да я последваме?

— Да.

По предложение на Мей изминахме останалата част от пътя пеш. Заради тежките раници ни трябваша цели десет минути, за да стигнем до могилата. Спряхме на петнайсетина метра. Във въздуха се носеше отвратителна миризма на гнилоч и разложение. Беше толкова силна, че

ми се повдигна. От вътрешността на термитника като че ли излизаше слабо зеленикаво сияние.

— Наистина ли искате да влезем там? — прошепна Боби.

— Още не — също шепнешком отвърна Мей и посочи настрани. Трупът на Роузи се изкачваше по склона на могилата. Когато стигна до ръба, вкочанените ѝ крака за миг щръкнаха във въздуха. После тялото ѝ се наклони и тя падна вътре. Но спря преди окончателно да се скрие от поглед — главата ѝ за няколко секунди остана над ръба и изпънатата ѝ ръка сякаш се протягаше към небето. После бавно се плъзна навътре и изчезна. Боби потрепери.

— Добре — прошепна Мей. — Да вървим.

И закрачи напред с обичайната си котешка походка. Последвах я, като полагах всички усилия да пазя тишина. Боби вдигаше шум с всяка стъпка. Мей спря и го изгледа строго.

Боби безпомощно разпери ръце.

— Внимавай къде стъпваш! — прошепна тя.

— Внимавам.

— Не внимаваш.

— Тъмно е, нищо не виждам.

— Поне опитай.

Не си спомнях Мей някога да е проявявала раздразнение, ала в момента всички бяхме под напрежение. И вонята бе ужасяваща. Мей се обърна и продължи напред. Боби ни последва, като вдигаше също толкова шум, колкото и преди. Едва бяхме направили няколко крачки, когато тя отново спря, вдигна ръка и му даде знак да спре и да ни чака.

Той отрицателно поклати глава. Явно не искаше да остане сам.

Мей го стисна за рамото и твърдо посочи земята.

— Оставаш тук.

— Не.

— Заради теб всички ще умрем.

— Обещавам да вървя тихо — прошепна Боби.

Тя поклати глава и пак посочи земята. Да седне.

Накрая Боби се подчини.

Мей ме погледна. Кимнах. Продължихме към могилата. Вече бяхме на пет-шест метра от нея. Носеше се задушаваща смрад. Повдигаше ми се — боях се да не повърна. И от това разстояние

започнахме да чуваме глухото барабанене. Този звук повече от всичко друго ме изпълваше с желание да избягам. Но Мей не спираше.

Приклекахме и се заизкачвахме по склона, после залегнахме на ръба. Виждах лицето на Мей на зеленикавата светлина, която се излъчваше отвътре. Кой знае защо, миризмата престана да ме смущава. Сигурно защото умирах от страх.

Мей бръкна в страничния джоб на раницата си и извади голяма колкото палец камера на тънък телескопичен прът и малък течнокристален екран, който постави на земята между нас. После плъзна пръта над ръба.

На екрана видяхме зелени гладки стени. Като че ли не помръдваше нищо. Тя завъртя камерата насам-натам. Нищо. Нямаше и следа от Роузи.

Мей ме погледна, посочи очите си. „Искаш ли да погледнем?“

Кимнах.

Бавно запълзахме напред и надзърнахме над ръба.

Изобщо не беше каквото очаквах.

Могилата просто стесняваше голям естествен отвор с диаметър пет-шест метра. От ръба започваше полегата скала, която свършваше със зейнала дупка от дясната ни страна. Зеленикавата светлина излизаше отвътре.

Това беше вход на огромна пещера. От ръба не виждахме вътрешността ѝ, но барабаненето предполагаше някакво движение. Мей разпъна телескопичния прът докрай и предпазливо спусна камерата в отвора. Скоро видяхме самата пещера. Нямаше съмнение, че е естествена и голяма: може би висока два и половина и широка три метра. Стените ѝ бяха бели и очевидно бяха покрити със същото млечно вещество, което бях видял върху кожата на Роузи.

Трупът на Роузи бе там. Ръката ѝ стърчеше иззад първия завой на скалната стена. Но не виждахме нищо зад завоя.

Мей ми даде знак: „Искаш ли да слезем долу?“

Бавно кимнах. Имах лошо предчувствие. Не ми харесваше това, че нямам абсолютно никаква представа какво се крие зад завоя. Ала всъщност нямахме друг избор.

Тя посочи назад към Боби. „Да го вземем ли?“

Поклатих глава. Той с нищо нямаше да ни помогне.

Мей кимна и внимателно смъкна раницата си, без да издаде нито звук. После внезапно се вцепени. Буквално се вцепени: не трепваше нито един неин мускул.

Погледнах екрана. И също се вцепених.

Изад завоя се бе появила човешка фигура — стоеше нащрек на входа на пещерата и се озърташе.

Рики.

Държеше се така, като че ли е чул някакъв шум. Видеокамерата все още висеше от ръба на могилата. Устройството бе миниатюрно — не знаех дали го е видял.

Напрегнато наблюдавах екрана.

Разделителната способност беше ниска и дисплеят бе голям колкото длан, но това със сигурност бе Рики. После иззад завоя излезе друг мъж.

Също Рики.

Погледнах Мей, ала тя стоеше абсолютно неподвижно като статуя. Само очите ѝ се движеха.

Втрених се в екрана. В границите на тази разделителна способност двете фигури изглеждаха еднакви във всички отношения. Еднакви дрехи, еднакви движения, еднакви жестове. Не различавах добре лицата им, но имах впечатлението, че са по-точно изобразени отпреди.

Като че ли не забелязваха камерата.

Погледнаха небето, след това полегатата скала. Накрая се обърнаха с гръб към нас и изчезнаха във вътрешността на пещерата.

Мей продължаваше да стои неподвижно. Вече беше в тази поза почти от минута и през това време не бе мигнала нито веднъж. Сега мъжете ги нямаше и...

Изад ъгъла се появи нова фигура. Дейвид Брукс. Движеше се тромаво, отначало сковано, ала бързо стана по-естествен. Сякаш кукловод усъвършенстваше движенията му и му вдъхваше все повече живот. После Дейвид се превърна в Рики. И пак в Дейвид. Фигурата на Дейвид се обърна и се скри от поглед.

Мей чакаше. Изтекоха още две минути и тя най-после изтегли камерата. Посочи с палец назад, че трябва да се върнем. Изпълзяхме от ръба, спуснахме се по склона на могилата и безшумно се отдалечихме в пустинната нощ.

Събрахме се на стотина метра на запад, близо до мотора и всъдехода. Мей извади от раницата си папка и маркер, включи фенерчето си и започна да чертае.

— Значи така. Входът на пещерата е ето такъв, сам го видя. След завоя има голяма дупка в земята и пещерата продължава трийсетина метра надолу. Озоваваш се в голяма зала, може би висока трийсет и широка шейсет метра. Една голяма зала, това е. Няма странични проходи, поне аз не съм виждала.

— Не си виждала ли?

— Влизала съм вътре — каза Мей.

— Кога?

— Преди две седмици. Когато започнахме да търсим скривалището на рояка. Открих пещерата и влязох. През деня. Тогава не намерих следи от частиците. — Тя обясни, че в пещерата гъмжало от прилепи, целият таван бил покрит с тях в плътна гърчеща се маса.

— Пфу, мразя прилепите — каза Боби.

— Не видях никакви прилепи.

— Мислиш ли, че рояците са ги прогонили?

— Сигурно са ги изяли.

— Господи! — Боби поклати глава. — Аз съм обикновен програмист. Не искам да се забърквам в това. Не искам да влизам там.

Мей не му обърна внимание, а ми каза:

— Ако влезем, ще трябва да заложим взривовете чак до залата. Не съм сигурна, че имаме толкова много.

— Може би нямаме — отвърнах аз. Бях загрижен за друго. — Ако не унищожим всички рояци и асемблерите, които ги произвеждат, само ще си изгубим времето. Нали?

Двамата кимнаха.

— Не съм убеден, че това изобщо е възможно. Мислех, че нощем рояците се изключват. Че можем да ги унищожим на земята. Само че те не се изключват — поне не всички. И ако се измъкне дори само един, ако избяга от пещерата... — Свих рамене. — Тогава само ще си изгубим времето.

— Точно така — кимна Боби. — Ще си изгубим времето.

— Трябва да измислим как да ги затворим в пещерата — каза Мей.

— Няма начин — заяви Боби. — Искам да кажа, те могат да излетят, когато си поискат.

— Може би има начин. — Мей пак затършува в раницата си. — Междувременно тримата трябва да се разгърнем.

— Защо? — уплашено попита Боби.

— Просто действай — каза тя. — Да побързаме.

Пристегнах раницата си и нагласих ремъците така, че съдържанието ѝ да не трака. Сложих си очилата за нощно виждане и закрачих напред. Бях изминал половината път до могилата, когато видях в нощта да изпълзява тъмна фигура.

Колкото можех по-тихо залегнах на земята в гъст пелинов храсталак, висок около метър. Погледнах през рамо, но не успях да видя нито Мей, нито Боби. Те също бяха залегнали. Не знаех дали вече са се разделили. Предпазливо отместих настрани клоните пред мен и надникнах.

Краката на фигурата се очертаваха на фона на слабото зеленикаво сияние. Горната половина на тялото тъмнееше на фона на черното небе. Спуснах очилата над очите си и изчаках да се фокусират.

Този път беше Роузи. Обикаляше в нощта и се озърташе. Само дето не се движеше като Роузи, а по-скоро като мъж.

После за миг силуетът се превърна в Рики. И се движеше като него.

Фигурата приклепна и сякаш се втренчи над пелина. Зачудих се какво я е накарало да излезе от могилата. Не се наложи да чакам дълго.

На западния хоризонт зад силуета се появи бяла светлина. Тя бързо се усили и скоро чух рев на хеликоптер. Трябваше да е Джулия. Какво ли можеше да е толкова спешно, че да напусне болницата въпреки настояванията на лекарите и да пристигне тук посред нощ?

Хеликоптерът се приближи и включи прожектора си. Кръгът от синьо-бяла светлина се плъзна по земята към нас. Фигурата на Рики също го наблюдаваше, после изчезна от поглед.

В следващия миг вертолетът изрева над мен и халогенната светлина ме ослепи. Почти незабавно машината рязко зави и полетя по обратния път.

Какво ставаше, по дяволите!

Хеликоптерът бавно описа дъга, мина над могилата, но продължи и увисна точно над моето скривалище. Синият му

прожектор ме освети. Претърколих се по гръб и магнах с ръка, после няколко пъти посочих към лабораторията.

Вертолетът се спусна надолу и за момент си помислих, че ще кацне до мен. После ненадейно отново зави и полетя ниско над земята на юг към бетонната площадка. Грохотът бавно заглъхна.

Реших, че трябва бързо да се скрия другаде. Приклекнах и заднишком се придвижих тридесетина метра наляво. И пак залегнах.

Когато вдигнах очи към могилата, видях, че отвътре излизат три... не, четири фигури. Движеха се на разстояние една от друга и се запътиха в различни посоки. Всички приличаха на Рики. Спуснаха се по склоновете и навлязоха в храсталаците. Сърцето ми се разтуптя. Една от фигурите се приближаваше към мен. После зави надясно. Насочваше се към предишното ми убежище. Когато го стигна, спря и се заозърта.

Не беше толкова далеч от мен. Видях, че лицето на Рики е завършено и дрехите са изобразени много по-детайлно. Освен това излъчваше усещане за реална телесна тежест. Можеше да е илюзия, разбира се, ала предположих, че роякът е увеличил масата си и тежи около двайсет и пет килограма, навярно и повече. Може би два пъти повече. В такъв случай тежеше достатъчно, за да оказва физическо въздействие. Беше в състояние да събори човек.

Очите на фигурата се движеха и мигаха. Повърхността на лицето имитираше кожа. Косата изглеждаше съставена от отделни косми. Устните помръдваха, езикът нервно ги облизваше. Много приличаше на Рики — смущаващо много. Когато главата се обърна към мен, сякаш ме гледаше истинският Рики. И като че ли ме видя.

Защото започна да се приближава.

Бях в капан. Сърцето ми щеше да се пръсне. Нямах с какво да се защитя. Можех да скоча и да побягна, разбира се, но нямах къде да ида. Заобикаляха ме километри пустиня и рояците щяха да ме настигнат. За няколко секунди щях да...

Хеликоптерът с рев се върна към нас. Фигурата на Рики го погледна, после се обърна и избяга, буквално се понесе над земята, без да си прави труда да движи краката си. Ненадейно полетялата над пустинята човешка имитация представляваше зловеща гледка.

Другите три фигури на Рики също побягнаха. И излъчваха съвсем истинско усещане за паника. Дали рояците се страхуваха от

хеликоптера? Така изглеждаше. И скоро разбрах защо. Въпреки че вече бяха по-тежки и по-материални, рояците все още бяха уязвими от силен вятър. Вертолетът летеше на трийсетина метра височина, но въздушното течение бе достатъчно силно, за да деформира бягащите фигури и да ги сплеска. Сякаш ги удряше с чук.

Те се скриха в могилата.

Хвърлих поглед назад към Мей. Тя стоеше в речното корито и говореше по радиостанцията си с хеликоптера. Ето че ѝ беше дотрябвала.

— Да вървим! — извика ми Мей и се затича към мен. Мернах Боби — тичаше към всъдехода. Нямах време да мисля за него. Хеликоптерът увисна над самата могила. Вдигна се прах и очите ми залютяха.

В следващия миг Мей се озова до мен. Свалихме си очилата и извадихме противогазите. Тя ме накара да се обърна и завъртя клапана на гърба ми. Направих ѝ същата услуга. После пак си сложихме очилата. Сега цялото ми лице беше скрито под какви ли не устройства. Мей закачи на коланите ни халогенни лампи, наведе се към мен и извика:

— Готов ли си?

— Да!

— Добре, да тръгваме!

Нямаше време за мислене. Така беше по-добре. Грохотът на хеликоптера ехтеше в ушите ми. Изкатерихме се по склона на могилата и стигнахме до ръба, който едва се виждаше във вихреците се облаци прах.

Мей ме хвана за ръка и скочихме.

ШЕСТИ ДЕН, 23:22

Подхлъзнах се върху купчина камъни и залитнах към стената на пещерата. Хеликоптерът оглушително ревеше над нас. Мей беше точно зад мен, но не я виждах в гъстите облаци прах. Наоколо не се мяркаха фигури на Рики. Стигнахме до входа и спряхме. Мей извади взривните капсули и ми подаде магнезиевите фитили. Подхвърли ми пластмасова запалка. Това ли щяхме да използваме? Лицето ѝ отчасти бе скрито под противогаза, очите ѝ — под очилата за нощно виждане.

Мей посочи към вътрешността на пещерата. Кимнах.

Тя ме потупа по рамото и докосна очилата ми. Не я разбрах, затова Мей се наведе към бузата ми и натисна някакъв ключ.

— ...ли ме сега?

— Да, чувам те.

— Добре тогава, да вървим.

Влязохме в пещерата. Зеленото сияние се губеше в гъстия прахоляк. Инфрачервените лъчи на очилата пронизваха облациите. Не виждахме фигури. Не чувахме нищо освен грохота на вертолета. Ала когато навлязохме навътре, той започна да заглъхва.

И със заглъхването на звука започна да утихва вятърът.

Мей съсредоточено се вираше напред.

— Боби? — обади се тя по радиостанцията. — Чуваш ли ме?

— Да.

— Довлечи си задника тук.

— Опитвам се...

— Не се опитвай. Влизай вътре, Боби.

Поклатих глава. Доколкото го познавах, Боби Лембек нямаше да влезе в тая дупка. Завихме зад ъгъла и не видяхме нищо освен висящия във въздуха прах и неясните очертания на стените. Те бяха гладки, нямаше място за криене. После от сумрака пред нас изплува фигура на Рики. Последваха я втора и трета. Образуваха редица. Вървяха решително, лицата им бяха еднакви и безизразни.

— Първи урок — каза Мей и протегна взривната капсула.

— Да се надяваме, че няма да го усвоят — отвърнах аз и запалих фитила. Захвърчаха нажежени до бяло искри. Мей хвърли капсулата и тя падна на няколко крачки пред приближаващата се група. Фигурите не ѝ обърнаха внимание. Продължаваха да ни гледат.

— Броиш до три — каза Мей. — Две... едно... и се обръщаш.

Завъртях се кръгом и стиснах очи в мига, в който тунелът се изпълни с ослепително бяло кълбо. Въпреки това блясъкът бе толкова силен, че когато отново отворих очи, пред тях плуваха петна. Обърнах се.

Мей вече вървеше напред. Прахът във въздуха беше придобил малко по-тъмен оттенък. Не забелязах следи от трите фигури.

— Избягаха ли?

— Не. Изпариха се — доволно отвърна тя.

— Нови ситуации — казах доволно. Ако условията на програмата все още бяха в сила, рояците трябваше да са слаби, когато реагират на съвсем нови ситуации. След време щяха да се научат, след време щяха да разработят стратегии, за да се справят с новите условия. Но отначало реакцията им щеше да е хаотична. Това е недостатъкът на разпределения интелект. Той е мощен и гъвкав, ала бавно реагира на безпрецедентни събития.

— Да се надяваме — рече Мей.

Стигнахме до зейналата дупка, която тя бе описала. С очилата за нощно виждане различих нещо като полегата рампа. По нея се приближаваха четири-пет фигури, след тях като че ли идваха още. Всички приличаха на Рики, но повечето не бяха много добре оформени. А последните бяха просто вихреци се облаци. Носеше се високо барабанене.

— Втори урок. — Мей ми протегна фитила. Запалих го и той запращя. Тя внимателно го търколи по рампата. Когато го забелязаха, фигурите се поколебаха.

— По дяволите! — изругах аз, но беше време да се извърна и да заслоня очи от експлозивния блясък. В тясното пространство изтъгна грохот на разширяващ се газ. Гореща вълна обля гърба ми. Когато отново погледнах, повечето рояци под нас бяха изчезнали. Ала няколко бяха останали, очевидно невредими.

Учеха се. И то бързо.

— Следващ урок — каза Мей. Този път държеше две капсули. Запалих ги и тя пусна едната, после подхвърли другата по-навътре. Експлозиите отекнаха едновременно и пред нас блъвнаха огромни стълбове горещ въздух. Ризата ми се подпали. Мей я угаси с ръка.

Когато се обърнахме към отвора, долу не се виждаха фигури и тъмни рояци.

Спуснахме се по рампата и влязохме навътре в пещерата.

Бяхме тръгнали с двайсет взривни капсули. Оставаха ни шестнайсет, а бяхме извървели съвсем малко разстояние към голямата зала на дъното на рампата. Мей вървеше бързо — трябваше да ускоря ход, за да я настигна — но инстинктите ѝ бяха невероятни. Няколкото рояка, които се появиха пред нас, бързо се отдръпнаха при приближаването ни.

Насочвахме ги към долната зала.

— Къде си, Боби? — попита Мей.

Радиостанцията изпращя.

— Опитвам се... да...

— По дяволите, Боби! Хайде!

Продължавахме да навлизаме в пещерата и скоро чувахме само смущения. Увисналият във въздуха прах разсейваше инфрачервените лъчи. Ясно виждахме стените и земята пред нас, но иначе цареше пълен мрак. Усещането за тъмнина и самота ме изпълваше със страх. Не знаех какво има пред и зад мен. Пак започнах да усещам трупната смрад и ми се пригади.

Теренът се изравняваше. Мей проявяваше изключително самообладание. Когато пред нас изплуваха пет-шест рояка, тя ми подаде поредната капсула. Преди да успее да запали фитила рояците отстъпиха. Мей незабавно закрачи напред.

— Нещо като дресура на лъвовете — рече тя.

— Досега.

Не знаех още колко време ще продължаваме така. Пещерата беше огромна, много по-голяма, отколкото бях предполагал. Шестнайсет капсули не ми се струваха достатъчни. Зачудих се дали и Мей се безпокои от това. Изглеждаше спокойна. Но сигурно просто не показваше страха си.

Нещо захрущя под краката ми. Погледнах надолу и видях, че подът е покрит с хиляди малки жълти кости. Като от птица. Само че

бяха от прилепи. Мей имаше право: бяха ги изяли.

В горния ъгъл на очилата ми запремигва червена светлина. Някакво предупреждение, навярно батерията.

— Мей... — започнах аз. После светлината угасна също толкова внезапно, колкото се бе появила.

— Какво?

— Нищо.

Най-после стигнахме до голямата подземна зала. Огромното пространство беше пълно от пода до тавана с тъмни сфери с диаметър шейсетина сантиметра, от които стърчаха остри израстъци. Приличаха на гигантски морски таралежи и бяха организирани на големи групи.

— Дали е това, което си мисля? — попита Мей. Гласът ѝ звучеше спокойно, безпристрастно. Почти научно.

— Да, струва ми се — отвърнах аз. Ако не грешах, тия бодливи гроздове бяха органичен вариант на фабриката, която „Займос“ бяха построили в пустинята. — Значи така се възпроизвеждат. — Приблжих се.

— Не знам дали трябва да влизаме.

— Трябва, Мей. Погледни: всичко е идеално подредено.

— Смяташ ли, че има център?

— Възможно е. — И ако имаше, исках да го взривя. Продължих напред.

Докато се движех между гроздовете, ме обзе зловещо усещане. От върховете на шиповете капеше гъста слузеста течност. И кълбата като че ли бяха покрити с дебел пихтиест слой, който трепереше и придаваше на целия грозд вид на нещо живо. Спрях и внимателно го разгледах. Тогава видях, че повърхността на кълбата наистина е жива — в пихтията пълзяха безброй черни червеи.

— Господи!

— И преди бяха тук — спокойно каза Мей.

— Кое?

— Червеите. Живееха в пласта гуано на земята. Хранят се с органична материя и отделят съединения с високо съдържание на фосфор.

— А сега участват в синтеза на рояците — казах аз. — Не им е трябвало много време, само няколко дни. Коеволюция в действие.

Кълбата сигурно осигуряват храна и по някакъв начин събират изпражненията им.

— Или самите тях — сухо прибави Мей.

— Да. Може би. — Не беше невъзможно. Мравките отглеждат листни въшки така, както ние отглеждаме крави. Други насекоми имат истински градини от гъби, с които се хранят.

Влязохме още по-навътре. Рояците се вихреха от всичките ни страни, ала стояха на разстояние. "Сигурно пак безпрецедентно събитие — помислих си. — Натрапници в гнездото. Не бяха решили как да постъпят. По земята имаше нещо като гъста тор, тук-там осеяна с нишки зеленикаво сияние. Те като че ли водеха навътре, към центъра. Имах чувството, че подът е слабо наклонен.

— Още колко? — попита Мей. Все още изглеждаше спокойна, но бях сигурен, че вътрешно не е. И аз не бях. Когато поглеждах назад, не виждах входа.

После ненадейно стигнахме в средата на залата, където рояците свършваха. Точно пред нас имаше миниатюрно копие на могилата, високо около метър и двайсет, идеално кръгло, с плоски ивици от всички страни. То също беше осеяно със зелени нишки. От ивиците се вдигаше светъл дим.

Приближихме се.

— Горещо е — каза Мей. Имаше право. Малката могила излъчваше силна топлина и затова пушеше. — Според теб какво има вътре?

Сведох поглед към земята. Зелените нишки водеха от гроздовете до тази централна могила.

— Асемблери — отвърнах.

Бодливите таралежи образуваха органична суровина. Тя се стичаше към центъра, където асемблерите сглобяваха готовите молекули.

— Значи това е сърцето — рече тя.

— Да. Може да се каже и така.

Рояците ни заобикаляха отвсякъде, но стояха край гроздовете. Очевидно не смееха да влязат в центъра. Но ни очакваха.

— Колко искаш? — тихо попита Мей и започна да вади капсули от раницата си.

Огледах се и казах:

— Пет. Останалите ще ни трябват, за да се измъкнем.

— Не можем да запалим пет едновременно.

— Няма проблем. — Протегнах ръка. — Дай ми ги.

— Но, Джак...

— Дай ги, Мей.

Тя ми подаде пет капсули. Приближих се и ги хвърлих незапалени в могилата. Рояците забръмчаха, но останаха по местата си.

— Добре — каза Мей. Веднага разбра какво правя. Вече вадеше още капсули.

— Сега четири. — Погледнах назад към рояците. Те се движеха неспокойно. Не знаех още колко време ще останат по местата си. — Три за теб, една за мен. Ти поемаш рояците.

— Ясно. — Тя ми подаде една капсула. Запалих нейните. Мей ги хвърли натам, откъдето бяхме дошли. Рояците се отдръпнаха. — Три, две, едно — клякай!

Приклекнахме и заслонихме очи. Чух странен звук и когато отново погледнах, видях, че някои гроздове се разпукват и се разпадат. Шиповете им се търкаляха по земята. Без колебание запалих следващата капсула и когато започна да пръска бели искри, я хвърлих в централната могила.

— Бягай!

Хукнахме към входа. Гроздовете се рушаха пред очите ни. Мей с лекота прескачаше падащите шипове. Следвах я и броях наум: три, две, едно...

Сега.

Разнесе се остър писък, после се чу ужасяващ взрив на горещ газ, мощна експлозия, която прониза ушите ми. Ударната вълна ме повали. Търколих се в слюзта, шиповете се забиха в кожата ми. Очилата се изхлузиха от главата ми. Обгърна ме чернота. Чернота. Не виждах абсолютно нищо. Избърсах слюзта от лицето си. Опитах се да се изправя, ала се подхлъзнах и паднах.

— Мей — викнах. — Мей! Не виждам нищо.

Всичко тънеше в мрак. Намирах се дълбоко в недрата на някаква проклета пещера, пълна с бодливи неща, и не виждах нищо. Обзе ме паника.

— Спокойно — чух гласа ѝ и усетих, че ме хваща за ръка. Явно ме виждаше. — Лампата е на колана ти. — Тя насочи пръстите ми.

Заопипвах за закопчалката. Открих я, но не успях да я отворя. Тя бе с пружина и постоянно ми се изплъзваше. Започнах да чувам вибриращ звук — все още слаб, ала постепенно се усилваше. Дланите ми се потяха. Накрая закопчалката се отвори и аз с облекчена въздишка включих лампата. Студеният халогенен лъч освети Мей и тя се извърна настрани. Насочих го към пещерата. Експлозията я беше преобразила. Много от гроздовете се бяха разпаднали и шиповете се бяха пръснали навсякъде. Някакво вещество по земята започваше да гори. Вдигаше се остър зловонен дим. Въздухът бе потъмнял. Заотстъпвах назад и усетих нещо пихтиесто.

Погледнах надолу и видях ризата на Дейвид Брукс. Разбрах, че съм стъпил върху останките от тялото на Дейвид, което се беше превърнало в белезникаво желе. Бях стъпил върху корема му. Ребрата му ме одраскаха по пищяла и оставиха бяла следа по крачола ми. Видях лицето му — призрачно бяло и разложено, безизразно като лицата на рояците. Догади ми се.

— Хайде. — Мей силно стисна ръката ми. — Хайде, Джак!

Ходилото ми с плясък се освободи от трупа. Опитах се да избърша обувката си в пода, да я изчистя от бялата слуз. Не можех да разсъждавам, просто се борех с гаденето и с непреодолимия ужас. Искаше ми се да побягна. Мей ми говореше, ала не я чувах. Виждах само отделни детайли от пещерата и смътно съзнавах, че рояците ни обграждат, рояк след рояк, рояк след рояк. Навсякъде се носеше бръмчене.

— Стегни се, Джак! — Мей ми подаде четири капсули. С треперещи пръсти някак си успях да ги запаля. Тя ги хвърли във всички посоки. Вдигнах ръце пред очите си. Около нас избухнаха горещи кълба. Когато отново погледнах, рояците ги нямаше. Ала само след няколко секунди започнаха да се появяват. Първо един, после три, шест, десет — прекалено много, за да ги преброя. Приближаваха се към нас със сърдито бръмчене.

— Колко капсули ни останаха? — попитах аз.

— Осем.

Тогава разбрах, че няма да успеем. Бяхме прекалено навътре в пещерата. Нямаше да се измъкнем. Нямах представа колко са рояците

— халогенният ми лъч осветяваше цяла армия.

— Джак. — Мей, изглежда никога не губеше увереността си.

Запалих още три капсули и тя ги хвърли, като в същото време продължи към входа. Последвах я, макар да знаех, че положението ни е безнадеждно. Взривовете пръскаха рояците само за миг. После те бързо се прегрупираха. Бяха прекалено много.

— Джак.

— Още капсули.

Вече виждах изхода само на няколко метра пред нас. Очите ми сълзяха от лютивия дим. Беше ми все по-трудно да дишам.

Последна експлозия и стигнахме. Видях рампата, която водеше нагоре към повърхността. Не бях предполагал, че ще стигнем дотук. Ала вече не разсъждавах, имах само отделни впечатления.

— Колко останаха? — попитах аз.

Мей не ми отговори. Някъде над нас чух тътен на двигател. Вдигнах поглед и видях нестабилна бяла светлина. Грохотът стана много силен — и тогава зърнах всъдехода. И чух как Боби вика:

— Излизайте!

Мей се обърна и се затича нагоре по рампата. Последвах я. Боби запали нещо, което избухна в оранжев пламък, после Мей ме блъсна към стената и останалият без водач всъдеход с рев профуча надолу към залата. От резервоара му висеше пламтяща ивица плат. Нещо като моторизиран коктейл „Молотов“.

Веднага щом всъдеходът ни подмина, тя силно ме плесна по гърба.

— Тичай!

Изминахме последните няколко метра от рампата и Боби ни изтегли навън. Паднах и си ожулих коляното, но не усетих болка. Той ми подаде ръка и ми помогна да се изправя. С всички сили се затичах към входа на пещерата и почти бях стигнал, когато отекна мощна експлозия. Полетях във въздуха и се блъснах в стената. Скочих. Ушите ми пищяха. Лампата ми я нямаше. Чувах странен писък някъде зад себе си — или поне така ми се струваше.

Погледнах Мей и Боби. Те също се изправяха. Хеликоптерът все още висеше във въздуха над нас. Изкатерихме се нагоре, после се претърколихме по склона в студената черна пустинна нощ.

Последното, което видях, беше Мей — правеше знаци на вертолета да се махне, да се махне...

И тогава пещерата избухна.

Земята подскочи под краката ми и ме събори. Паднах и в следващия миг ударната вълна прониза ушите ми. Чух мощния грохот на взрива. От входа на пещерата блъвна огромно яростно огнено кълбо, оранжево с черно по краищата. Обля ме топлина, но след миг изчезна. Внезапно се възцари тишина и светът стана черен.

Не съм сигурен колко време съм лежал под звездите. Сигурно бях изгубил съзнание, защото първото, което си спомням, беше как Боби ме настанява на задната седалка на хеликоптера. Мей вече бе там и се бе навела, за да закопчае предпазния ми колан. Гледаха ме загрижено. Смътно се зачудих дали съм ранен. Не усещах болка. Люкът се затвори и Боби седна отпред до пилота.

Бяхме успели.

Не можех да повярвам, че всичко е свършило.

Хеликоптерът се издигна във въздуха и в далечината видях светлините на фабриката.

IV. ЖЕРТВАТА

СЕДМИ ДЕН, 00:12

— Джак!

Джулия се втурна по коридора към мен. На светлината от лампите на тавана лицето ѝ изглеждаше красиво със слабите си, изящни черти. Беше по-красива, отколкото си я спомнях. Глезенът ѝ бе превързан и на китката ѝ имаше гипс. Тя ме прегърна и притисна чело до рамото ми. Косата ѝ ухаеше на лавандула.

— О, Джак, Джак! Слава Богу, че си добре!

— Да — с пресипнал глас отвърнах аз. — Добре съм.

— Радвам се, много се радвам.

Просто стоях и я оставих да ме прегръща. После отговорих на прегръдката ѝ. Не знаех как да реагирам. Тя кипеше от енергия, докато аз бях изтощен и празен.

— Добре ли си, Джак? — без да ме пуска, попита тя.

— Да, Джулия — отвърнах почти шепнешком.

— Какво ти е на гласа? — Жена ми се отдръпна и ме погледна.

— Какво ти е?

— Сигурно си е изгорил гласните струни — също така прегракнало рече Мей. Лицето ѝ беше почерняло от сажди. Имаше рани на скулата и челото.

Джулия пак ме прегърна и докосна ризата ми.

— Ранен си, скъпи.

— Само ризата ми.

— Сигурен ли си, че не си ранен, Джак? Според мен си ранен.

— Не, нищо ми няма. — Неловко се отдръпнах.

— Не мога да изразя колко съм ти благодарна за това, което направи тази нощ, Джак — каза тя. — Което направихте всички — прибави Джулия и се обърна към другите. — Ти, Мей, и ти, Боби. Съжалявам, че не бях тук, за да ви помогна. Знам, че аз съм виновна за всичко. Но сме ви много признателни. Компанията ви е признателна.

„Компанията ли?“ — помислих си. Ала казах само:

— Е, това просто трябваше да се направи.

— Да, така е. Бързо и решително. И ти го направи, Джак. Слава Богу!

Рики стоеше наблизко и кимаше. Приличаше на ония механични птици, дето пият от чаша вода. Чувствах се някак нереално, като на театър.

— Мисля, че трябва да пийнем по нещо, за да го отпразнуваме — каза Джулия. — Някъде имаше шампанско. Рики? Има ли? Да? Искам да отпразнуваме това, което направихте.

— Страшно ми се спи — казах аз.

— О, я стига, само една чаша.

Това бе типично за Джулия. Потънала в собствения си свят, тя не забелязваше как се чувстват хората около нея. В момента най-малко ни се пиеше шампанско.

— Не, благодаря — каза Мей и поклати глава.

— Сигурни ли сте? Наистина ли? Ще е забавно. Ами ти, Боби?

— Може би утре — отвърна той.

— Уф, добре! В края на краищата вие сте героите! Значи ще го отпразнуваме утре.

Забелязах, че говори много бързо и че движенията ѝ са отсечени. Спомних си предположението на Елън, че жена ми взема наркотици. Определено изглеждаше, че се друсва. Но бях толкова уморен, че просто не ми пукаше.

— Обадох се на Лари Хендлър, шефа на компанията. Много е благодарен на всички ви — каза Джулия.

— Много мило — отвърнах аз. — Той ще осведоми ли военните?

— Да осведоми военните ли? За какво?

— За избягалия експеримент.

— Джак, този проблем е решен. Ти се погрижи за това.

— Не съм сигурен. Някои рояци може да са избягали. Или да имат друго гнездо. Мисля, че за всеки случай трябва да повикаме военните. — Всъщност се съмнявах, че сме пропуснали нещо, ала исках да докарам външни хора. Бях уморен. Исках някой друг да поеме щафетата.

— Военните ли? — Джулия погледна Рики, после пак мен. — Абсолютно прав си, Джак — твърдо заяви тя. — Положението е изключително сериозно. Ако има и най-малка вероятност да е пропуснато нещо, трябва да ги осведоим веднага.

— Имам предвид тази нощ.

— Да, съгласна съм, Джак. Тази нощ. Всъщност ще го направя веднага.

Погледнах назад към Рики. Той ни следваше и продължаваше механично да кима. Не разбирах. Ами предишната му паника? Ами опасенията му, че експериментът ще бъде разкрит? Сега изглеждаше, че това не го интересува.

— Вие тримата идете да поспите, а аз ще се обадя в Пентагона — каза Джулия.

— Ще дойда с теб — казах аз.

— Няма нужда.

— Искам да дойда.

Тя ме погледна и се усмихна.

— Не ми ли вярваш?

— Може да имат въпроси, на които да им отговоря.

— Добре, чудесна идея. Отлична идея.

Бях сигурен, че нещо не е наред. Чувствах се като в театър — всички играеха някаква роля. Обърнах се към Мей. Веждите ѝ бяха леко свъсени. Сигурно и тя го усещаше.

Минахме през херметичните камери и влязохме в жилищния отсек. Стори ми се неприятно студено и потреперих. Отидохме в кухнята и Джулия вдигна телефона.

— Сега ще се обадя, Джак.

Взех си лимонада от хладилника. Мей направи леден чай. Боби си отвори бира. Всички бяхме жадни. Забелязах в хладилника бутилка шампанско. Докоснах я. Беше студена. Вътре се охлаждаха и шест чаши. Тя вече бе подготвила празненството.

Джулия натисна бутона на високоговорителя. Разнесе се свободен сигнал. Тя набра някакъв номер. Но линията просто прекъсна.

— Да опитаме пак.

Жена ми пак набра номера. Същият резултат.

— Странно. Рики, нямам външна линия.

— Опитай още веднъж — предложи той.

Пиех лимонадата си и ги наблюдавах. Нямаше съмнение, че всичко това е театър, изпълнение за пред нас. Джулия надлежно набра

номера трети път. Зачудих се какви цифри натиска. Или знаеше номера на Пентагона наизуст?

— Уф, нищо — каза тя.

Рики вдигна телефона, погледна отдолу и пак го остави.

— Би трябвало да работи — престори се на озадачен той.

— О, стига вече — обадох се. — Сигурно нямаме външна линия.

— Имаме — възрази Рики.

— Само преди няколко минути се обаждах — рече Джулия. — Точно преди да се върнете.

Рики се изправи.

— Ще проверя линиите.

— Да бе — озъбих се аз.

Джулия ме гледаше втренчено.

— Какво ти става, Джак?

— Какво да ми става?

— Ядосан си.

— Ебават се с мен.

— Няма такова нещо — тихо отвърна тя и ме погледна в очите.

Мей стана от масата и каза, че отивала да вземе душ. Боби отиде да играе на видеоигри — обичайното му средство за отдых. Скоро чух тракане на картечница и викове на умиращи. С Джулия останахме сами в кухнята.

Тя се наведе към мен и заговори с тих, сериозен глас.

— Мисля, че ти дължа обяснение, Джак.

— Не ми дължиш нищо.

— Искам да кажа, за поведението си. За решенията ми през последните дни.

— Няма значение.

— За мен има.

— Може би по-късно, Джулия.

— Трябва да ти обясня сега. Виждаш ли, въпросът е, че просто исках да спася компанията, Джак. Това е. Камерата се провали и не успяхме да я поправим, изгубихме договора си и компанията затъваше. Не исках „Займос“ да фалира. Бях вложила пари, имах какво да губя, а и предполагам, че съм искала да защитя репутацията си. Исках да спася компанията. Знам, че не прецених нещата. Бях отчаяна. Никой друг не е виновен. Всички искаха да спрем. Аз ги накарах да

продължат. Това беше моят кръстоносен поход. — Тя сви рамене. — И всичко беше напразно. Компанията ще фалира след няколко дни. Провалих се. — Джулия се наведе още по-близо. — Но не искам да изгубя и теб. Не искам да изгубя семейството си. Не искам да изгубя нас.

Тя сниши глас, протегна ръка и я постави върху моята.

— Искам да поправам нещата, Джак. Искам да е като преди. —

Пауза. — Надявам се, че и ти го искаш.

— Не съм сигурен в чувствата си — отвърнах аз.

— Уморен си.

— Да. Но наистина не съм сигурен.

— Искаш да кажеш за нас ли?

— Не ми се говори за това, по дяволите. — Бях изтощен, току-що бях преживял премеждие, в което едва не бях загинал и за което в крайна сметка бе виновна тя. На всичкото отгоре Джулия омаловажаваше вината си.

— О, Джак, хайде да се държим като преди — каза тя и внезапно се наведе към мен и се опита да ме целуне по устните. Отдръпнах се и извърнах глава. Джулия ме погледна умолително. — Моля те, Джак.

— Не е нито времето, нито мястото, Джулия.

Пауза. Не знаеше какво да каже. Накрая:

— Липсваш на децата.

— Сигурен съм. И те ми липсват.

Тя избухна в сълзи и изхлипа:

— Но аз не им липсвам! Изобщо не ги е грижа за майка им. — Тя отново протегна ръка към моята. Оставих я да я хване. Опитах се да определя чувствата си. Чувствах се неловко. Исках да спре да плаче.

— Джулия...

Интеркомът изпраця. Чух гласа на Рики.

— Имаме проблем с телефона. По-добре елате веднага.

Телефонната централа се помещаваше в стая, разположена в ъгъла на сервизното отделение. Затваряше се с тежка врата с тъмно прозорче в горната половина. През него видях изтръгнатите телефонни кабели. И Чарли Дейвнпорт. Изглеждаше мъртъв. Устата му зееше, очите му се взираха в празното пространство. Кожата му беше моравосива. Над главата му жужеше черен рояк.

— Нямам представа какво е станало — каза Рики. — Когато го видях за последен път, той спеше.

— Кога беше това? — попитах.

— Преди половин час.

— Ами роякът? Как е влязъл вътре?

— Не знам. Сигурно Чарли го е вкарал.

— Как? Нали мина през всички херметични камери?

— Да, но...

— Но какво, Рики? Как е възможно?

— Може... не знам, може да е бил в гърлото му или нещо подобно.

— В гърлото му ли? Искаш да кажеш, че е висял между сливиците му? Тия неща са смъртоносни, нали знаеш.

— Да, знам. Знам, естествено. — Той сви рамене. — Нямам представа.

Погледнах го и се опитах да разбера поведението му. Току-що бе установил, че в лабораторията му е проникнал смъртоносен нанорояк, ала изобщо не изглеждаше разстроен. Приемаше го съвсем нехайно.

Мей припряно влезе в стаята. Един поглед ѝ беше достатъчен, за да прецени положението.

— Някой прегледа ли записите на охранителните камери?

— Не можем — отвърна Рики и посочи телефонната централа. — Управляват се отвътре — и цялата апаратура е разбита.

— Значи не знаеш как е влязъл?

— Не. Но явно не е искал да се обаждаме по телефона. Поне така изглежда.

— Защо му е на Чарли да влиза вътре? — попита Мей.

Поклатих глава. Нямах представа.

— Стаичката е херметизирана — каза Джулия. — Може би е знаел, че се е заразил, и е искал да се изолира. Затова се е заключил отвътре.

— Откъде знаеш? — попитах аз.

— Ами просто предполагам, че... хм... — Тя надникна през стъклото. — И... ключалката се отразява в хромираната повърхност ей там, виждаш ли?

Останах на мястото си. Но Мей погледна.

— О да, Джулия, имаш право. Чудесно наблюдение. Аз не го забелязах. — Звучеше фалшиво, ала Джулия, изглежда, не реагира.

Сега всички се преструваха. Всичко беше театър. И не разбирах защо. Но докато наблюдавах двете жени, забелязах, че Мей се държи извънредно предпазливо с Джулия. Сякаш се боеше от нея или поне се опасяваше да не я обиди.

Странно.

И малко страшно.

— Има ли начин да отключим вратата? — попитах Рики.

— Мисля, че да. Винс сигурно има ключ. Но сега няма да я отключваме, Джак. Не и докато роякът е вътре.

— Значи не можем да се обадим никъде, така ли? И нямаме никаква връзка с външния свят.

— До утре, да. Утре сутринта хеликоптерът ще се върне. — Рики надникна през стъклото. — Божичко. Чарли наистина здраво е порботил над централата.

— Според теб защо му е да го прави?

Рики поклати глава.

— Чарли си беше малко шантав, нали знаеш. Искам да кажа, беше колоритен. Но с това негово пърдене и тананикане не си падаше много читав, Джак.

— Никога не съм смятал така.

— Просто си казвам мнението.

Приблжих се до него и погледнах вътре. Роякът бръмчеше около главата на Чарли и започнах да виждам, че по тялото му се образува млечна обвивка. Както обикновено.

— Не може ли да впръснем течен азот? — попитах. — И да замразим рояка.

— Сигурно бихме могли — отвърна Рики, — но пък ще повредим техниката.

— Не можеш ли да включиш климатика на пълна мощност и да изсмучеш частиците?

— В момента климатиците са на пълна мощност.

— И не искаш да използваш пожарогасител.

Той поклати глава.

— Пожарогасителите няма да навредят на частиците.

— Значи не можем да влезем в стаята, така ли?

— Да.

— Мобифони?

Рики отново поклати глава.

— Сигналят минава през централата. Всички комуникационни средства минават през нея — мобифони, Интернет, факс.

— Чарли е знаел, че стаята е херметизирана — намеси се Джулия. — Басирам се, че е влязъл вътре, за да предпази всички ни. Проявил е себеотрицание. Смелост.

И започна да развива теорията си за Чарли, да я раздува, да прибавя подробности. Това действаше малко разсейващо, като се имаше предвид, че главният проблем продължаваше да е без отговор — как да отключим вратата и да обезвредим рояка.

— Централата има ли друг прозорец? — попитах аз.

— Не.

— Този прозорец единствен ли е?

— Да.

— Добре тогава. Хайде да го затъмним и да угасим осветлението. И да изчакаме няколко часа, докато роякът изгуби енергия.

— Божичко, не знам... — колебливо отвърна Рики.

— Какво искаш да кажеш, Рики? — попита Джулия. — Според мен идеята е страхотна. Определено си струва да опитаме.

— Добре — незабавно отстъпи Рики. — Но ще трябва да изчакаме шест часа.

— Не бяха ли само три? — изненадах се аз.

— Да, но искам да се подсигурирам преди да отворя вратата. Ако роякът се измъкне, всички ще загазим.

Взехме черен плат и го залепихме на прозореца, отгоре поставихме черен картон. Угасихме осветлението и залепихме електрическия ключ с лепенка. Накрая отново усетих умора. Погледнах си часовника. Минаваше един.

— Трябва да си легна — казах аз.

— Всички трябва да поспим — рече Джулия. — Утре сутрин пак ще се заемем с това.

Запътихме се към жилищния отсек. Мей закрачи до мен.

— Как си? — попита ме тя.

— Добре. Малко ме наболява гърбът.

Мей кимна.

— Ще го погледна.

— Защо?

— Просто ми позволи да го погледна преди да си легнеш.

— О, Джак, скъпи — възкликна Джулия. — Бедничкият ми.

— Какво има?

Седях гол до кръста на масата в кухнята. Джулия и Мей се суетяха зад мен.

— Има някакви мехури — отвърна Мей.

— Мехури ли? — рече Джулия. — Целият му гръб е покрит...

— Имаме компреси — прекъсна я Мей и се пресегна за аптечката под мивката.

— Надявам се — усмихна ми се Джулия. — Джак, не мога да изразя колко съжалявам, че трябваше да преживееш това.

— Може да те щипе малко — каза Мей.

Разбрах, че Мей иска да разговаря с мен насаме, но нямаше възможност. Джулия нямаше да ни остави нито за миг. Винаги бе ревнувала от Мей, дори преди години, когато я назначих в моя отдел, и сега се съревноваваше с нея за вниманието ми.

Това не ме ласкаеше.

Отначало компресът беше студен, но след няколко секунди започна да пари. Потръпнах.

— Не знам какви обезболяващи имаме — каза Мей. — Получил си изгаряне втора степен.

Джулия бясно затършува в аптечката и разхвърля съдържанието ѝ във всички посоки. На пода се затъркаляха шишенца и кутийки.

— Има морфин — накрая съобщи тя. И лъчезарно ми се усмихна. — Това трябва да свърши работа!

— Не искам морфин — отвърнах аз. Искаше ми се да ѝ кажа, че може да си ляга. Дразнеше ме. Енергичността ѝ ми лазеше по нервите. И трябваше да говоря насаме с Мей.

— Няма друго освен аспирин — каза Джулия.

— Аспиринът ми стига.

— Мисля, че няма да е...

— Аспиринът ми стига!

— Защо ми се зъбиш?

— Извинявай. Не съм добре.

— Просто се опитвам да ти помогна. — Тя отстъпи назад. — Ако искате да останете сами, само ми кажете.

— Не, не искаме да останем сами — отвърнах аз.

— Е, просто се опитвам да помогна. — Джулия отново се наведе над аптекката. — Може да има нещо друго. — На пода пак полетяха кутии с лейкопласт и пластмасови шишенца с антибиотици.

— Джулия — казах аз. — Престани, моля те.

— Какво толкова ужасно правя?

— Престани.

— Просто се опитвам да помогна.

— Знам.

— Добре — обади се зад мен Мей. — Готово. Това би трябвало да ти е достатъчно до утре. — Тя се прозя. — А сега, ако не възразявате, отивам да си легна.

Благодарих ѝ и я проследих с поглед, докато излезе от стаята. Когато се обърнах, Джулия ми подаваше чаша вода и два аспирина.

— Благодаря — казах аз.

— Никога не съм харесвала тази жена.

— Върви да лягаш.

— Всички легла тук са единични.

— Знам.

Тя се приближи към мен.

— Искам да съм с теб, Джак.

— Страшно съм уморен. Утре сутринта ще се видим, Джулия.

Върнах се в стаята си и погледнах леглото. Не си направих труда да се събличам.

Не си спомням главата ми да е докосвала възглавницата.

СЕДМИ ДЕН, 04:42

Спах неспокойно и сънувах кошмари. Сънувах, че пак съм в Монтерей, отново се женя за Джулия и стоя пред свещеника. Тя застана до мен в булчинската си рокля и когато повдигна воала, смаяно видях колко е красива, млада и стройна. Джулия ми се усмихна и аз ѝ отвърнах, като се опитах да скрия тревогата си. Защото сега забелязвах, че е нещо повече от стройна — лицето ѝ бе слабо, почти изпито. Почти само череп.

После се обърнах към свещеника, ала това беше Мей, която наливаше цветни течности в епруветки. Когато отново погледнах Джулия, тя бе разгневена и каза, че никога не била харесвала тази жена. Кой знае защо, аз бях виновен за това.

Събудих се облян в пот. Възглавницата беше мокра. Обърнах я наопаки и пак заспах. Видях се да спя на леглото, вдигнах очи и установих, че вратата на стаята ми е отворена. От коридора проникваше светлина. Върху леглото падна сянка. Рики влезе и ме погледна. Лицето му се очертаваше на фона на светлия коридор и не виждах изражението му, но той каза: „Винаги съм те обичал, Джак“. Наведе се да прошепне нещо в ухото ми и със закъснение разбрах, че се кани да ме целуне. По устните, страстно. Устата му се отвори. Облиза устните си с език. Бях много разстроен, не знаех какво да правя, ала в този момент се появи Джулия и попита: „Какво става?“ Рики припряно се отдръпна и даде някакво обяснение. Джулия се ядоса и рече: „Не сега, глупак такъв“. Рики пак даде някакво обяснение. „Това е напълно излишно, проблемът ще се реши от само себе си“ — отговори му тя. „При интервална глобална оптимизация детерминистичните алгоритми имат ограничителни коефициенти“ — каза ѝ Рики. „Нищо няма да ти стане, ако не се съпротивляваш“ — заяви му Джулия. После загаси лампата и излезе.

И отново се озовах на сватбата си в Монтерей. Джулия стоеше до мен в бяло. Обърнах се да погледна публиката и видях трите ми деца, седнали на първия ред, усмихнати и щастливи. Около устните им се появи черна линия и се плъзна по телата им, докато накрая не ги

обгърна целите. Те продължаваха да се усмихват, но аз бях ужасен. Втурнах се към тях, ала не успях да изтрия чернилката. „Не забравяй пръскачките, татко“ — спокойно каза Никол.

Събудих се. Завивките бяха усукани и мокри от пот. Вратата на стаята ми бе отворена. Върху леглото ми падаше светъл правоъгълник. Погледнах към монитора. Показваше 04:55. Затворих очи и известно време полежах, но не успях да заспя. Бях мокър и реших да взема душ.

Станах от леглото малко преди пет сутринта.

В коридора цареше тишина. Запътих се към баните. Вратите на всички спални бяха отворени, което ми се стори странно. Всички спяха. И лампите в стаите светеха. Видях, че Рики спи, видях Боби, видях Джулия и Винс. Леглото на Мей беше празно. И леглото на Чарли, разбира се.

Отбих се в кухнята да си взема лимонада от хладилника. Бях много жаден, гърлото ми болезнено пареше. И стомахът ми не бе съвсем в ред. Погледнах бутилката шампанско. Внезапно ме обзе странно предчувствие, като че ли можеше да са сложили нещо вътре. Извадих я и внимателно разгледах тапата и металното фолио, което я покриваше. Изглеждаше си нормално. Нямаше следи от игли, абсолютно нищо.

Просто бутилка шампанско.

Сложих я на мястото ѝ и затворих хладилника.

Зачудих се дали не съм бил несправедлив към Джулия. Може наистина да смяташе, че е допуснала грешка, и да искаше да я поправи. Може просто да се бе опитвала да изрази благодарността си. Може да се бях държал прекалено сурово с нея. Прекалено коравосърдечно.

Защото като се замислех, какво толкова подозрително или лошо беше направила? Бе се зарадвала, че ме вижда, въпреки че беше прекалила. Бе поела отговорността за експеримента и се беше извинила. И незабавно се бе съгласила да се обади на военните. Беше приела моя план да унищожим рояка в телефонната централа. Бе направила всичко, за да покаже, че ме подкрепя и че е на моя страна.

Ала въпреки това не бях спокоен.

И разбира се, стоеше въпросът с Чарли и неговия рояк. Хипотезата на Рики, че Чарли някак си е носил рояка в тялото си, в устата или под мишницата си, не ми се струваше много логична. Тия

рояци убиваха за секунди. Тогава как все пак роякът бе проникнал в стаята заедно с Чарли? Дали беше влязъл отвън? Защо не бе нападнал Джулия, Рики и Винс?

Забравих за душа.

Реших да отида в сервизното отделение и да поогледам пред вратата на телефонната централа. Може да бях пропуснал нещо. Джулия не беше млькнала и това бе смущавало мислите ми. Сякаш не беше искала да разбере нещо.

Ето че пак бях суров към нея.

Минах през херметичната камера, продължих по коридора и през втората камера. Когато си уморен, въздушните струи те дразнят. Стигнах до сервизното отделение и се запътих към телефонната централа. Не забелязах нищо.

Чух тракане на клавиатура и надзърнах в биологичната лаборатория. Мей седеше пред терминала си.

— Какво правиш? — попитах я.

— Проверявам видеозаписа.

— Мислех, че не може. Нали Чарли е прекъснал кабелите.

— Така каза Рики. Обаче не е вярно.

Понечих да заобиколя масата и да погледна над рамото ѝ. Тя вдигна ръка.

— Може би не бива да го гледаш, Джак.

— Защо?

— Хм, може би точно сега ще ти е трудно да го понесеш. Може би утре.

След тези думи аз естествено се втурнах да видя какво показва мониторът. И се заковах на място. Видях пуст коридор. Отдолу бе изписан часът.

— Това ли е? Това ли няма да мога да понеса?

— Не. — Мей се завъртя на стола си. — Виж, Джак, трябва да минеш последователно през всички охранителни камери и всяка от тях записва само десет кадъра в минута, така че е много трудно да си сигурен какво...

— Просто ми го покажи, Мей.

— Трябва да върна записа. — Тя натисна бутона „назад“. Подобно на много от новите охранителни системи, тази на „Займос“

използваше интернетска технология за превъртане. Така човек можеше да се върне обратно по стъпките си.

Кадрите запрескачаха, докато Мей не откри нужното място. Коридор. Главната сграда. Пак главната сграда от друг ъгъл. Херметична камера. Друг коридор. Сервизното отделение. Коридор. Кухнята. Стаята за игри. Коридорът на жилищния отсек. Външен изглед от пустинята. Коридор. Електростанцията. Изглед от пустинята. Друг коридор.

Запримигвах.

— От колко време го правиш?

— Около час.

— Господи!

Пак видях коридор. По него вървеше Рики. Електростанцията. Джулия, осветена от прожектора пред външната врата. Коридор. Джулия и Рики заедно, прегърнати, после коридор и...

— Чакай — казах аз.

Мей натисна един от клавишите. И мълчаливо ме погледна. Натисна друг клавиш и бавно превъртя кадрите напред. Спря на кадъра, който показваше Рики и Джулия.

— Десет кадъра.

Движението беше неясно. Рики и Джулия се приближиха един към друг. Прегърнаха се. Картината излъчваше усещане за спокойствие и близост. После страстно се целунаха.

— Пфу, мама му стара. — Извърнах се от екрана. — По дяволите!

— Съжалявам, Джак — рече Мей. — Не знам какво да кажа.

Зави ми се свят, сякаш щях да припадна. Седнах на масата с гръб към екрана. Просто не можех да го погледна. Дълбоко си поех дъх. Мей продължаваше да говори, ала не чувах думите ѝ. Пак си поех дъх. Прокарах пръсти през косата си.

— Ти знаеше ли за това? — попитах аз.

— Не. Допреди няколко минути.

— Някой знае ли?

— Не. Понякога се шегувахме, че са гаджета, но никой от нас не го вярваше.

— Господи! — Отново прокарах ръка през косата си. — Кажи ми честно, Мей. Ти знаеше ли за това?

— Не, Джак. Не знаех.

Мълчание. Поех си дъх. Опитах се да преценя чувствата си.

— Знаеш ли кое е най-странното? — казах аз. — Най-странното е, че от известно време го подозирах. Бях съвсем сигурен, само не знаех с кого. Потресен съм, въпреки че го подозирах.

— Убедена съм.

— Изобщо нямаше да се сетя, че е Рики. Той е такъв... не знам, пада си подмазвач. И не е голям играч. Мислех си, че е избрала някой по-важен. — Спомних си разговора с Елън след вечеря.

„Откъде си сигурен какъв е стилът на Джулия?“

Това бе след като бях видял мъжа в колата. Мъжа, чието лице не бях успял да различа.

Елън: „Нарича се «отхвърляне на действителността», Джак“.

— Господи — изпъшках и поклатих глава. Бях разгневен, засрамен, смутен, бесен. Чувствата ми се меняха всяка секунда.

Мей чакаше. Не помръдваше и мълчеше. Седеше абсолютно неподвижно. Накрая попита:

— Искаш ли да догледаш записа?

— Още ли има?

— Да.

— Не знам, ако... хм... Не, не искам да го догледам.

— Може би е по-добре.

— Не.

— Искам да кажа, може би ще се почувстваш по-добре.

— Едва ли — отвърнах аз. — Едва ли ще го понеса.

— Може би не е каквото си мислиш, Джак. Поне не точно каквото си мислиш.

„Нарича се «отхвърляне на действителността», Джак.“

— Съжалявам, Мей. Но повече не искам да се преструвам. Видях го. Знаем какво е.

Мислех, че завинаги ще съм с Джулия. Мислех, че двамата обичаме децата, имаме семейство, дом, съвместен живот. И Рики си имаше бебе. Просто беше странно. Струваше ми се абсурдно. Но пък нещата никога не стават така, както си мислиш.

Чух, че Мей бързо пише на клавиатурата. Обърнах се така, че да виждам нея, но не и екрана.

— Какво правиш?

— Опитвам се да открия Чарли. Да видя какво му се е случило през последните няколко часа.

Тя продължи да пише. Поех си дъх. Тя имаше право. Каквото и да ставаше в личния ми живот, нещата вече бяха доста напреднали. Нищо не можех да направя, поне в момента. Обърнах се към екрана.

— Добре — казах аз. — Да потърсим Чарли.

Редуващите се кадри бяха объркващи. На екрана се появяваха и изчезваха хора. Видях Джулия в кухнята. На следващия кадър бяха заедно с Рики. Вратата на хладилника бе отворена, после се затвори. Видях Винс в главната зала, после го нямаше. Видях го в коридора, след това коридорът беше пуст.

— Не виждам Чарли.

— Може още да спи — отвърна Мей.

— В спалните има ли камери?

— Да, но трябва да променя цикъла. Обикновеният цикъл не включва спалните.

— Трудно ли е да промениш цикъла?

— Не съм сигурна. С това се занимава Рики. Системата е доста сложна. Само Рики може да работи с нея. Да видим дали ще открия Чарли в обикновения цикъл.

Така че зачакахме да видим дали ще се появи на външните камери. Търсихме още десетина минути. От време на време трябваше да извърщам поглед, макар че редуващите се кадри, изглежда, не смущаваха Мей. Накрая го видяхме в коридора пред спалните. Търкаше лицето си. Току-що се бе събудил.

— Добре — каза тя. — Открихме го.

— Колко е часът?

Тя замрази кадъра. Беше 00:10.

— Само половин час преди да се върнем — отбелязах аз.

— Да. — Мей превъртя кадрите напред. Чарли изчезна от коридора, но после го видяхме да влиза в банята. Видяхме Рики и Джулия в кухнята. Усетих, че мускулите ми се напрягат. Но двамата само разговаряха. После Джулия сложи шампанското в хладилника и Рики ѝ подаде чашите.

Не бях сигурен какво се е случило след това, защото имахме само по десет кадъра в минута. Това означаваше, че кадрите се редуват

през шест секунди. Събитията изглеждаха размазани. Между отделните образи бяха пропуснати прекалено много неща.

Но ето какво се беше случило според мен:

Чарли се появи и заговори двамата. Усмиваше се бодро. Посочи чашите. Докато приказваха с него, Джулия и Рики ги бяха оставили. После Чарли вдигна ръка, за да ги спре.

И посочи чашата, която държеше Джулия. И каза нещо.

Джулия поклати глава и постави чашата в хладилника.

Чарли изглеждаше озадачен. Посочи друга чаша. Джулия поклати глава. Чарли вирна брадичка, сякаш започваше да се ядосва, и няколко пъти посочи масата с показалец.

Рики пристъпи напред, застана между Джулия и Чарли, сякаш искаше да прекрати спора им, и успокоително вдигна ръце.

Чарли не се успокои, а посочи мивката, пълна с мръсни чинии.

Рики поклати глава и сложи ръка на рамото му.

Чарли я отблъсна.

Двамата започнаха да се карат. Междувременно Джулия спокойно сложи и останалите чаши в хладилника. Изглеждаше безразлична към спора, който се водеше само на крачка от нея, сякаш не го чуваше. Чарли се опитваше да заобиколи Рики и да се добере до хладилника, но Рики му препречваше пътя.

Поведението на Рики предполагаше, че не смята Чарли за съвсем нормален. Отнасяше се с него предпазливо, като с човек, който не може да се владее.

— Дали Чарли е под въздействието на рояка? — попита Мей. — Затова ли се държи така?

— Не знам. — Втрених се в екрана. — Не виждам никакъв рояк.

— Да — съгласи се тя. — Обаче е адски ядосан.

— Какво иска от тях?

Мей поклати глава.

— Да извадят чашите ли? Да ги измият? Да вземат други чаши? Нямам представа.

— На Чарли не му пука за такива неща — отбелязах аз. — Може да яде и от мръсна чиния, която току-що е използвал някой друг. — Усмивнах се. — Виждам съм го със собствените си очи.

Изведнъж Чарли отстъпи няколко крачки назад. За миг остана напълно неподвижно, сякаш бе открил някакъв смайващ факт. Рики му каза нещо. Чарли започна да сочи и да им крещи. Рики се опита да се приближи до него.

Чарли продължаваше да отстъпва, после се обърна към стенния телефон и вдигна слушалката. Рики светкавично се приближи, затръшна телефона и силно блъсна Чарли. Силата му ме изненада. Чарли беше едър мъж, но се просна по гръб на пода. После се изправи, като продължаваше да вика, обърна се и избяга от стаята.

Джулия и Рики се спогледаха. Джулия му каза нещо.

Рики незабавно се втурна след Чарли.

Джулия го последва.

— Къде отиват? — попитах аз.

Мей освободи задържащия бутон. На екрана проблесна надпис „Актуализиране на времето“ и пак започнаха да се редуват кадри от всички камери. Видяхме Чарли да тича по коридора, после се появи Рики. Нетърпеливо зачакахме, ала повече не видяхме никого.

Нов цикъл. Чарли в сервизното помещение, на телефона. Той погледна през рамо. След миг влезе Рики и Чарли затвори. Започнаха да се карат.

Чарли грабна някаква лопата и замахна към Рики. Първия път Рики се наведе. Втория път лопатата го удари по рамото и го повали на пода. Чарли силно замахна и се прицели в главата му, очевидно с намерението да го убие. Рики успя да отскочи само миг преди лопатата да изкънти в бетона.

— Боже мой! — ахна Мей.

Рики почна да се изправя. Чарли се обърна и видя, че в стаята влиза Джулия. Тя умолително протегна ръка (дали го молеше да остави лопатата?). Чарли гледаше ту нея, ту него. После в сервизното отделение влезе и Винс. Чарли като че ли изгуби желание да се бие. Те го обкръжиха и започнаха да се приближават.

Чарли ненадейно се втурна към телефонната централа, влезе вътре и се опита да затвори вратата. Рики светкавично го настигна и проверя крак между вратата и касата. През стъклото лицето на Чарли изглеждаше гневно. Винс застана до Рики. Не виждах какво става. Джулия като че ли ги командваше. Стори ми се, че видях ръката ѝ в пролуката на вратата, ала не бях сигурен.

Във всеки случай вратата се отвори и Винс и Рики влязоха в стаята. Картината беше размазана и накъсана, но тримата мъже явно се биеха. Рики успя да се вмъкне зад Чарли и му приложи ключ, Винс изви ръцете му зад гърба му и Чарли престана да се съпротивлява.

— Какво става? — попита Мей. — Те изобщо не споменаха за това.

Рики и Винс държаха Чарли изотзад. Чарли се задъхваше, гърдите му тежко се надигаха. В стаята влезе Джулия. Погледна Чарли и му каза нещо.

После се приближи и го целуна в устата.

Чарли се мъчеше да се отскубне. Винс го сграбчи за косата и задържа главата му. Джулия продължаваше да го целува. После отстъпи и в този момент видях черна река между устите на двамата. Беше само за миг, после избледня.

— Боже мой! — ахна Мей. Джулия избърса устни и се усмихна.

Чарли се отпусна и се свлече на земята. Изглеждаше замаян. От устата му излетя черен облак и се завихри около главата му. Винс го потупа по главата и излезе от стаята.

Рики се приближи до телефонните кабели и ги изтръгна. После се обърна към Чарли, каза нещо и също излезе.

Чарли скочи на крака, затвори вратата и я заключи. Ала Рики и Джулия само се засмяха, сякаш усилията му бяха напразни. Чарли отново се свлече на пода и се скри от поглед.

Рики прегърна Джулия и двамата се отдалечиха заедно.

— Вие двамата определено сте станали рано!

Обърнах се.

На прага стоеше Джулия.

СЕДМИ ДЕН, 05:12

Тя усмихнато влезе в стаята.

— Знаеш ли, Джак, ако не ти имах пълно доверие, щях да си помисля, че между вас има нещо.

— Наистина — отвърнах аз и се поотдръпнах от Мей, която бързо пишеше. Обзе ме тревога. — Защо мислиш така?

— Ами, главите ви бяха доближени и изглеждахте като хипнотизирани от нещо на екрана. Между другото, какво гледахте?

— Хм, нещо техническо.

— Може ли да видя? Интересувам се от технически неща. Рики не ви ли каза, че вече проявявам интерес към техниката? Така е. Тази технология ме вълнува. Това е цял нов свят, нали? Двайсет и първи век настъпи. Не ставай, Мей. Само ще надзърна над рамото ти.

Вече бе заобиколила масата и гледаше екрана. Образът я накара да се намръщи — бактериални култури в червена хранителна среда. Бели кръгове в червени кръгове.

— Какво е това?

— Бактериални колонии — отвърна Мей. — Наложил се да изключат единия резервоар от производствената линия заради контаминация. Опитвахме се да разберем какъв е проблемът.

— Сигурно е бактериофаг, не смяташ ли? — каза Джулия. — Бактериите често се заразяват с вируси. — Тя въздъхна. — Молекулярното производство е страшно деликатно. Нещата лесно се объркват. Вечно трябва да си нащрек. — Жена ми ме погледна, после се обърна към Мей. — Но не може през цялото време да сте гледали само това.

— Само това гледахме — отвърнах аз.

— Какво? Снимки на плесен ли?

— На бактерии.

— Да, на бактерии. Това ли гледахте през цялото време, Мей? Мей сви рамене и кимна.

— Да, Джулия. Това ми е работата.

— Нито за миг не се съмнявам в твоята всеотдайност. Но нали не възразяваш? — Ръката на Джулия се стрелна напред и тя натисна клавиша „назад“ в ъгъла на клавиатурата.

Появиха се други снимки на бактерии.

После на вируси, гледани през електронен микроскоп.

След това таблица на данните за бактериалния растеж през последните дванайсет часа.

Джулия още пет-шест пъти натисна клавиша, но не видя нищо друго освен образи на бактерии и вируси, графики и таблици. Накрая отдръпна ръка от клавиатурата.

— Изглежда, посвещавате много време на този проблем. Наистина ли е толкова важен?

— Ами, това е контаминант — отвърна Мей. — Ако не го овладеем, ще трябва да изключим цялата система.

— В такъв случай непременно го овладей. — Джулия се обърна към мен. — Искаш ли да закусим? Сигурно умираш от глад.

— Да.

— Ела да направим закуската — каза тя.

— Добре. — Погледнах Мей. — Повикай ме, ако мога да ти помогна с нещо.

Тръгнах с Джулия към жилищния отсек.

— Не знам защо, обаче тази жена ме безпокои — каза тя.

— И аз не знам защо. Мей е много тактична и съвестна.

— И много красива.

— Джулия...

— Затова ли не искаш да ме целунеш? Защото имаш връзка с нея ли?

— За Бога, Джулия...

Тя ме погледна и зачака.

— Виж, последните две седмици бяха тежки за всички. Честно казано, с теб се живееше трудно.

— Убедена съм.

— И честно казано, ти бях доста сърдит.

— И имаше основание, знам. Съжалявам, че трябваше да преживееш всичко това. — Тя се наведе и ме целуна по бузата. — Но вече ми се струва адски далечно. Не усещам напрежение помежду ни. Какво ще кажеш да се целунем и да компенсираме пропуснатото?

— Може би по-късно. Сега имаме много работа.

Тя закачливо се нацупи и имитира целувка.

— О, хайде, миличък, само малко целувчици... хайде, нищо няма да ти стане...

— По-късно — отсякох аз.

Джулия въздъхна и се отказа. Известно време мълчаливо вървахме по коридора. После тя сериозно каза:

— Ти ме избягваш, Джак. И искам да знам защо.

Не ѝ отговорих, само многострадално въздъгнах и продължих да вървя, като се престорих, че думите ѝ не заслужават отговор. Всъщност бях ужасно разтревожен.

Не можех вечно да отказвам да я целуна. Рано или късно тя щеше да разбере какво знам. Може вече да беше разбрала. Защото дори когато се държеше детински, Джулия изглеждаше по-умна, по-проницателна отвсякога. Имах чувството, че нищо не ѝ убягва. Същото се отнасяше за Рики. Двамата като че ли бяха придобили някаква свръхсетивност.

Тревожех се и за онова, което ми беше показала Мей. За черния облак, който сякаш бе излязъл от устата на Джулия. Защото доколкото знаех, рояците убиваха жертвата си. Бяха безпощадни. Сега изглеждаше, че жена ми носи рояк в себе си. Това не беше възможно. Дали имаше някакъв имунитет? Или роякът я търпеше и не я убиваше поради конкретна причина? Ами Рики и Винс? И те ли имаха имунитет?

Едно бе ясно: Джулия и Рики не искаха да се обадим на никого. Нарочно ни бяха изолирали в пустинята, знаейки, че разполагат с няколко часа до пристигането на хеликоптера. Следователно нямаха нужда от повече време. За какво? За да ни убият ли? Или само да ни заразят?

Докато крачех по коридора до жена си, се чувствах така, сякаш вървя до чужд човек. Човек, когото вече не познавам. И който беше невероятно опасен.

Погледнах си часовника. Вертолетът щеше да е тук след по-малко от два часа.

Джулия се усмихна.

— Среща ли имаш?

— Не. Просто си мислех, че е време за закуска.

— Джак — каза тя. — Защо не си откровен с мен?

— Откровен съм...

— Не си. Чудеше се след колко време ще пристигне хеликоптерът.

Свих рамене.

— След два часа — продължи Джулия. И прибави: — Басирам се, че с радост ще си тръгнеш оттук, нали?

— Да. Но няма да си тръгна, докато не свърши всичко.

— Защо? Какво е останало да се върши?

Вече бяхме стигнали жилищния отсек. Усетих миризма на пържени яйца с бекон. Рики се появи иззад ъгъла и весело се усмихна, когато ме видя.

— Здравсти, Джак. Как спа?

— Добре.

— Наистина ли? Щото изглеждаш малко уморен.

— Сънувах кошмари.

— Нима? Кошмари ли? Отврат.

— Понякога се случва.

Тримата влязохме в кухнята. Боби приготвяше закуска.

— Бъркани яйца с лук и сирене — бодро съобщи той. — Какъв препечен хляб искате?

Джулия искаше бял. Рики искаше кифличка. Аз отговорих, че не искам нищо. Наблюдавах Рики и за пореден път забелязах, че изглежда много силен. Мускулите под тениската му ясно се очертаваха. Той срещна погледа ми.

— Какво има?

— Нищо. Просто се възхищавам на мъжествения ти вид. — Опитвах се да се държа естествено, ала всъщност се чувствах невероятно напрегнат. Постоянно се сещах за Чарли, спомнях си колко бързо го бяха нападнали. Не бях гладен и исках да се махна. Но не виждах как да го направя, без да събудя подозрения.

Джулия отиде при хладилника и отвори вратата. Шампанското беше вътре.

— Сега готови ли сте да празнуваме?

— Естествено — отвърна Боби. — Звучи страхотно: да започнеш деня с шампанско.

— Категорично не — заявих аз. — Джулия, настоявам да гледаш на положението сериозно. Още не сме извън опасност. Трябва да повикаме военните, а не можем да им се обадим. Не е време да гърмим шампанското.

Тя се нацупи.

— Уф, винаги разваляш всичко.

— Не говори глупости!

— О, миличък, не се сърди, просто ме целуни, целуни ме. — Джулия пак издаде устни напред и се наведе над масата.

Изглежда, единственото ми оръжие бе гневът.

— По дяволите, Джулия! — повиших глас аз. — Причината за цялата тая каша е, че още отначало не си взимала нещата на сериозно. Имала си избягал рояк в пустинята цели две седмици. И вместо да го унищожиш, ти си си играла с него. Мотала си се, докато не е излязъл от контрол, и в резултат загинаха четирима души. Това не е повод за празник, Джулия. Това е трагедия. И докато съм тук, няма да пия никакво шампанско. И никой няма да пие. — Занесох бутилката при мивката и я счупих. Обърнах се към нея. — Ясен ли съм?

— Това беше излишно — студено отвърна тя.

Видях, че Рики ме наблюдава замислено. Като че ли взимаше някакво решение. Боби се бе обърнал с гръб към нас, сякаш се срамуваше от семейната кавга. Дали бяха пипнали и него? Стори ми се, че зървам тънка черна линия на тила му, ала не бях сигурен и не смеех да се вторачвам продължително.

— Излишно ли? — яростно казах аз. — Тези хора ми бяха приятели. Бяха и твои приятели, Рики. И твои, Боби. И повече не искам да чувам за никакво празнуване! — Обърнах се и изхвърчах навън. На прага се сблъсках с Винс.

— По-спокойно, приятел — рече той. — Ще вземеш да получиш удар.

— Майната ти!

Винс повдигна вежди. Измъкнах се покрай него.

— Никого не можеш да заблудиш, Джак! — извика подире ми Джулия. — Знаем какво става!

Стомахът ми се сви. Но продължих да вървя.

— Направо си прозрачен, Джак. Знаем, че се връщаш при нея.

— Абсолютно си права! — отвърнах аз.

Дали Джулия наистина смяташе така? Нито за миг не вярвах. Само се опитваше да ме заблуди, да ми замаже очите, докато... Какво се готвеха да направят?

Бяха четирима. А ние — само двама. Ако вече не се бяха добрали до Мей...

Мей не беше в биологичната лаборатория. Поогледах се и видях, че е откритата една странична врата, която водеше до подземния етаж с ферментационната инсталация. Отблизо котлите изглеждаха много по-големи, гигантски стоманени кълба с диаметър около метър и осемдесет. Бяха заобиколени с плетеница от тръби, клапани и терморегулатори. Тук бе топло и много шумно.

Мей стоеше до третия котел, записваше си нещо в бележник и затваряше един клапан. Погледна ме, после за миг вдигна очи към тавана, където беше монтирана охранителна камера, и заобиколи от срещната страна на резервоара. Последвах я.

— Те спаха на светло — каза Мей.

Кимнах. Вече знаех какво означава това.

— Всички са заразени.

— Да.

— И роякът не ги убива.

— Да, но не разбирам защо.

— Трябва да е еволюирал така, че да ги търпи — отвърна тя.

— Толкова бързо ли?

— Някои организми еволюират бързо. Познаваш проучванията на Ева.

Познавах ги. Той беше изучавал холерата и бе установил, че холерният организъм бързо се променя, за да поддържа епидемичното си разпространение. В селата, където няма чиста вода, а минава само канавка, холерата предизвиква фатална диария. Изпражненията на жертвите съдържат милиони холерни организми, които попадат във водата и заразяват други в селото. По този начин холерата се възпроизвежда и епидемията продължава.

Но когато има чисти водоизточници, холерата не се възпроизвежда. Жертвите умират, ала изпражненията им не попадат във водата. Не се заразяват други и епидемията отслабва. При такива обстоятелства организмите еволюират в по-мека форма, която не убива

жертвите и им позволява да разпространяват холерата чрез контакт, мръсно бельо и така нататък.

Мей предполагаше, че същото се е случило с рояците. Те бяха еволюирали в по-мека форма, която можеше да се предава от човек на човек.

— Зловещо е — казах аз.

Тя кимна.

— Но какво можем да направим?

И беззвучно заплака. По лицето ѝ потекоха сълзи. Познавах Мей като невероятно силна личност. Сълзите ѝ ме потресоха. Тя клатеше глава.

— Нищо не можем да направим, Джак. Те са четирима. По-силни са от нас. Ще ни убият, както убиха Чарли.

Мей притисна лице към рамото ми. Прегърнах я. Но не можех да я утеша. Защото знаех, че е права. Нямахше изход.

Уинстън Чърчил е казал, че когато човек е под обстрел, умът му се съсредоточава идеално. Мислите ми летяха с бясна скорост. Реших, че съм допуснал грешка и че трябва да я поправам. Макар да беше типично човешка.

Като се има предвид, че живеем в епоха на еволюционност — еволюционна биология, еволюционна медицина, еволюционна екология, еволюционна психология, еволюционна икономика, еволюционна компютърна наука — хората изненадващо рядко разсъждават от гледна точка на еволюцията. Това е общочовешки недостатък. Ние възприемаме околния свят като снимка, докато той всъщност е филм и постоянно се променя. Знаем, че се променя, разбира се, но се държим така, все едно е неизменен. Отричаме реалността на промяната. Затова тя винаги ни изненадва. Родителите дори се изненадват от порастването на децата си. Отнасят се с тях като с по-малки, отколкото са в действителност.

И аз се бях изненадал от промяната в еволюцията на рояците. Нямахше причина те да не се развиват едновременно в две посоки. Както и в три, четири или десет. Трябваше да го предвидя. Трябваше да го очаквам. Ако се бях сетил, може би щях да съм по-подготвен да се справя със ситуацията.

Но аз бях разглеждал рояка като един проблем — някъде навън, в пустинята — и бях пренебрегнал другите възможности.

„Нарича се «отхвърляне на действителността», Джак.“ Зачудих се още какво отхвърлям. Какво друго не бях забелязал. Къде бях сбъркал? Какви бяха първите податки, които ми бяха убегнали? Сигурно фактът, че първият ми контакт с рояк бе предизвикал алергична реакция — реакция, в резултат на която едва не бях умрял. Според Мей тя се беше дължала на токсин, образуван от бактериите в рояка. Токсин, който явно бе продукт на еволюционна промяна при *E. coli*. Всъщност самото присъствие на бактериофаги в резервоара представляваше еволюционна промяна, вирусна реакция към бактериите, която...

— Мей — казах аз. — Чакай малко.

— Какво има?

— Струва ми се, че можем да ги спрем.

Тя го прие скептично, виждах го изписано на лицето ѝ. Но избърса очи и ме изслуша.

— Роякът се състои от частици и бактерии, нали така? — попитах аз.

— Да.

— Бактериите осигуряват суровината, необходима на частиците да се възпроизвеждат. Нали? Добре. Следователно, ако бактериите умрат, роякът също умира, нали така?

— Сигурно. — Мей се намръщи. — За антибиотик ли мислиш? Да дадеш на всички антибиотик ли? Защото ще ти трябват много антибиотици, за да се справиш с инфекция с Ешерихия коли, няколко дни ще трябва да взимат лекарства и не...

— Не. Не мисля за антибиотици. — Потупах резервоара. — Мисля за това.

— За бактериофаги ли?

— Защо не?

— Не знам дали ще се получи — отвърна тя и отново свъси вежди. — Възможно е. Само че как ще им дадеш бактериофагите? Те няма просто да ги изпият, нали знаеш.

— Тогава ще напълним атмосферата с тях. Те ще ги вдишат и няма да усетят.

— Аха. И как ще напълним атмосферата?

— Лесно. Не изключвай тоя резервоар. Вкарай бактерии в системата. Искам монтажната линия да започне да произвежда вируси

— много вируси. После ще ги освободим във въздуха.

Мей въздъхна.

— Няма да стане, Джак.

— Защо?

— Защото монтажната линия няма да произведе много вируси.

— Защо?

— Заради начина, по който се възпроизвеждат вирусите. Нали знаеш — те се закачват за клетъчната стена и проникват в клетката. После възприемат рибонуклеиновата киселина на самата клетка и започват да произвеждат вируси. Клетката прекратява нормалните си метаболитни функции и скоро се пръсва като балон. Новите вируси се насочват към други клетки и процесът започва отначало.

— И какво от това?

— Ако пусна бактериофаги в монтажната линия, вирусът ще започне бързо да се възпроизвежда — за известно време. Но ще пробие много клетъчни мембрани и ще ги превърне в липидни отпадъци. Те ще задръстят междинните филтри. След час-два монтажната линия ще прегрее, ще се задействат системите за сигурност и ще изключат всичко. Цялото производство ще спре. И няма да има вируси.

— Системите за сигурност не се ли изключват?

— Изключват се. Но не знам как.

— Кой знае?

— Само Рики.

Поклатих глава.

— Това не ни върши работа. Сигурна ли си, че няма да се справиш...

— Има код — прекъсна ме Мей. — И само Рики го знае.

— О!

— А и ще е прекалено опасно да изключим системите за сигурност, Джак. Отделни звена от линията действат при висока температура и волтаж. И в ръкавите се произвеждат големи количества кетони и метан. Равнищата им се следят и се поддържат в определени норми. Ако не се наблюдават, може да прехвъркне искра и... — Тя сви рамене.

— Искаш да кажеш, че може да избухне ли?

— Не, Джак. Гарантирам ти, че ще избухне. Няколко минути след изключването на системата за сигурност. След шест, може би най-

много след осем минути. И не те съветвам да си наблизко, когато избухне. Така че не можеш да използваш монтажната линия, за да произведеш голямо количество вируси. Със или без система за сигурност, просто няма да се получи.

Мълчание.

Разочарование.

Огледах се. Погледнах стоманения резервоар, чиято стена се заобляше над главата ми. Погледнах стойката с епруветките в краката на Мей. Погледнах в ъгъла, където видях парцал, кофа и петлитрова пластмасова туба с вода. Погледнах и Мей, уплашена, все още на ръба на сълзите, ала някак запазила самообладание.

И в главата ми се оформи план.

— Добре. Въпреки това го направи. Пусни вируса в монтажната линия.

— Какъв е смисълът?

— Просто го направи.

— Джак — рече тя. — Защо да го правим? Те знаят, че си се досетил. Не можем да ги заблудим. Прекалено са умни. Ако се опитаме да го направим, веднага ще ни нападнат.

— Да — съгласих се аз. — Сигурно.

— А и няма да се получи. Линията няма да произведе вируси. Тогава защо, Джак? Каква полза има?

Мей ми беше приятелка, но сега имах план и не възнамерявах да ѝ го разкрия. Не ми бе приятно, но трябваше да отвлека вниманието на другите. Трябваше да ги заблудя. И тя щеше да ми помогне — което означаваше, че трябва да вярва в друг план.

— Мей, трябва да им отвлечем вниманието, да ги заблудим — казах аз. — Искам да пуснеш вируса в монтажната линия. Нека се съсредоточат върху този проблем. Нека мислят за това. Междувременно аз ще изсипя известно количество вируси в резервоара на противопожарната система.

— И после ще задействаш пръскачките, така ли?

— Да.

Тя кимна.

— И вирусите ще ги облеят.

— Точно така.

— Може и да се получи, Джак.

— Не се сецам за нищо по-добро. А сега отвори някой от тия клапани и дай да напълним няколко епруветки с вируси. Искам да пуснеш вируси и в оная петлитрова туба ей там.

Мей се поколеба.

— Клапанът е от другата страна на резервоара. Ще ни видят на охранителната камера.

— Не се безпокой — успокоих я аз. — Вече няма значение. Просто ще ми спечелиш малко време.

— И как да го направя?

Обясних й. Тя сбърчи лице.

— Майтапиш се! Те никога няма да се хванат!

— Няма, разбира се. Просто ми трябва малко време.

Заобиколихме резервоара. Тя напълни епруветките. Течността приличаше на гъста кафява кал. Вонеше на изпражнения. И приличаше на изпражнения.

— Сигурен ли си? — попита ме Мей.

— Трябва — отвърнах аз. — Нямаме избор.

— Първо ти.

Взех епруветката, дълбоко си поех дъх и я изгълтах. Беше отвратително. Повдигна ми се. Помислих си, че ще повърна, но се съдържах. Пак си поех дъх, изпих малко вода от тубата и погледнах Мей.

— Ужасно, а? — попита тя.

— Ужасно.

Мей взе друга епруветка, стисна носа си с палец и показалец и я изпи. Изчаках кашлицата й да премине. Тя успя да не повърне. Подадох й тубата, Мей отпи и изля остатъка на пода. После я напълни с кафява кал.

Накрая завъртя кранчето на големия клапан.

— Така — каза тя. — Вече влиза в системата.

— Добре. — Прибрах две епруветки в джоба на ризата си. Взех петлитровата туба. На етикета пишеше „Чиста питейна вода“. — Чао. — И бързо се отдалечих.

Докато вървах по коридора, си мислех, че вероятността да успея е едно на сто. Може би дори едно на хиляда. Ала имах шанс.

По-късно гледах записа на охранителната камера и оттам разбрах какво се е случило с Мей. Тя влезе в кухнята. Носеше стойката с

кафяви епруветки. Всички други бяха там и закусваха. Джулия я изгледа ледено. Винс не ѝ обърна внимание.

— Какво носиш, Мей? — попита Рики.

— Бактериофаги — отвърна тя.

— За какво са ти?

Това привлече вниманието на Джулия.

— Това са проби от ферментационния резервоар — поясни Мей.

— Пфу, нищо чудно, че смърдят.

— Джак току-що изпи една епруветка. Накара и мен да изпия.

Рики изсумтя.

— Защо? Божичко, как не си повърнала?

— За малко да повърна. Джак иска всички да изпиете по една.

Боби се засмя.

— А стига бе! Защо?

— За да е сигурен, че не сте заразени.

Рики се намръщи.

— Заразени ли? Какво искаш да кажеш?

— Джак казва, че Чарли е носил рояка в тялото си, следователно сигурно и ние сме заразени. Или поне някои от нас. Затова изпийте вируса и той ще убие бактериите във вас и така ще убие рояка.

— Сериозно ли говориш? — попита Боби. — Да изпия тия лайна? Няма да стане, Мей!

Тя се обърна към Винс.

— Смърди ми на лайна — каза той. — Нека някой друг опита пръв.

— Рики? Искаш ли да си пръв? — попита Мей.

Той поклати глава.

— Няма да изпия тази гадост. Защо да го правя?

— Ами, първо, защото така ще си сигурен, че не си заразен. И второ, защото така и ние ще сме сигурни.

— Какво искаш да кажеш? Това да не е проверка?

Мей сви рамене.

— Така смята Джак.

Джулия свъси вежди и се обърна към Мей.

— Къде е Джак?

— Не знам. Видях го във ферментационното отделение. Не знам къде е сега.

— Знаеш, разбира се — студено отвърна Джулия. — Знаеш точно къде е отишъл.

— Не знам. Нищо не ми каза.

— Казал ти е. Той ти казва всичко. Всъщност заедно сте подготвили тази малка интерлюдия, нали? Не можете сериозно да очаквате, че ще изпием това нещо. Къде е Джак, Мей?

— Казах ти, не знам.

— Провери мониторите — нареди жена ми на Боби. — Намери го. — Тръгна към Мей. — Мей. — Гласът ѝ беше спокоен, но излъчваше заплашителност. — Искам да ми отговориш. И този път ми кажи истината.

Мей отстъпи крачка назад. Рики и Винс се приближаваха от двете ѝ страни. Мей долепи гръб до стената. Джулия бавно се приближаваше.

— Кажи ми веднага, Мей. Ще е много по-добре за теб, ако не се дърпаш.

— Открих го — съобщи от отсрещния край на стаята Боби. — Във фабриката е. Носи голяма туба с лайна, поне така изглежда.

— Кажи ми, Мей. — Джулия се наведе към нея. Беше толкова близо, че устните им почти се допиреха. Мей стисна клепачи. Трепереше от страх. Джулия я погали по косата. — Не се бой. Няма от какво да се страхуваш. Просто ми кажи какво прави Джак с тази туба.

Мей истерично се разхлипа.

— Знаех си, че няма да се получи. Казвах му, че ще се сетите.

— Разбира се — тихо отвърна Джулия. — Разбира се, че щяхме да се досетим. Просто ми кажи.

— Джак напълни тубата с вируси и ще ги пусне в резервоара на противопожарната система.

— Много находчиво — каза Джулия. — Благодаря ти, миличка.

И я целуна по устата. Мей се дърпаше, ала гърбът ѝ бе притиснат към стената и Джулия държеше главата ѝ. Когато най-последно се отдръпна, жена ми каза:

— Опитай се да запазиш спокойствие. Просто запомни. Нищо няма да ти стане, ако не се съпротивляваш.

И излезе от кухнята.

СЕДМИ ДЕН, 06:12

Събитията се развиваха по-бързо, отколкото очаквах. Чух ги да тичат към мен по коридора. Припряно скрих тубата, после се върнах обратно и продължих през фабричната зала. Те се втурнаха след мен. Затичах се. Винс се хвърли върху мен и аз тежко се строполих на бетонния под. Рики скочи отгоре ми и ми изкара въздуха. После Винс няколко пъти ме изрита в ребрата и двамата ме изправиха на крака пред Джулия.

— Здравсти, Джак — усмихнато рече тя. — Как е?

— Било е и по-добре.

— Хубаво си поговорихме с Мей. Така че няма смисъл да шикалкавиш. — Тя се огледа. — Къде е тубата?

— Каква туба?

— Джак... — Джулия тъжно поклати глава. — Защо се опъваш? Къде е тубата с бактериофаги, която се готвеше да изсипеш в резервоара на противопожарната система?

— Нямам никаква туба.

Тя пристъпи към мен. Усетих дъха ѝ върху лицето си.

— Познавам това твоё изражение, Джак. Имаш план, нали? А сега ми кажи къде е тубата?

— Каква туба?

Устните ѝ докоснаха моите. Стоях неподвижно като статуя.

— Джак, скъпи — прошепна Джулия. — Знаеш, че не бива да си играеш с опасни неща. Искам тубата.

Не помръднах.

— Само една целувчица, Джак.

— Остави, Джулия — каза Рики. — Не го е страх от теб. Изпил е вируса и си мисли, че това ще го спаси.

— А ще го спаси ли? — Джулия отстъпи назад.

— Възможно е, обаче се басирам, че го е страх да умре.

Двамата с Винс ме повлякоха към високото помещение с магнита. Започнах да се съпротивлявам.

— Точно така, знаеш какво те чака, нали? — каза Рики. Това не влизаше в плана ми. Не го бях очаквал — и сега не знаех какво да направя. Ритах и се извивах в ръцете им, ала те бяха невероятно силни и просто ме мъкнеха напред. Джулия отвори тежката стоманена врата. Вътре видях кръглия магнит с диаметър почти два метра.

Рики и Винс грубо ме блъснаха. Проснах се на пода и си ударих главата в стоманения кожух. Чух, че вратата изщраква и се заключва.

Скочих на крака.

Охлаждащите помпи с грохот се включиха. Интеркомът изпращя. Разнесе се гласът на Рики.

— Да си се питал защо стените са от стомана, Джак? Пулсовите магнити са опасни. Ако ги включиш постоянно, просто избухват. Взривява ги полето, което генерират. Имаме една минута за зареждане. Така че ти остава една минута да премислиш нещата.

Вече бях влизал в това помещение, когато Рики ми беше показвал фабриката. Спомних си, че има бутон за изключване, и го натиснах с коляно.

— Няма да стане, Джак — каза Рики. — Обърнах връзките. Сега този бутон включва магнита. Мислех, че ще искаш да знаеш.

Тътенът се усили. Подът леко завибрира. Въздухът бързо се изстудяваше. След малко от устата ми вече излизаше пара.

— Съжалявам, ако е неприятно, но няма да е задълго — рече Рики. — Щом започнат импулсите, бързо ще се загрее. Хм, да видим. За четирийсет и седем секунди.

Разнесе се бързо чукане, като от приглушен пневматичен чук. Вече почти не чувах Рики по интеркома.

— Виж, Джак — продължи той. — Ти имаш семейство. Семейство, което се нуждае от теб. Така че много внимателно обмисли положението.

— Дай да говоря с Джулия.

— Не, Джак. В момента тя не иска да разговаря с теб. Ти много я разочарова, Джак.

— Дай да говоря с нея.

— Не ме ли чуваш, Джак? Тя не иска. Докато не й кажеш къде е вирусът.

Чук-чук-чук. Започваше да се стопля. Чувах клокоченето на охлаждащата течност, която течеше по тръбите. Повторно натиснах

бутона с коляно.

— Казах ти, Джак. Така само включваш магнита. Не ме ли чуваш?

— Наистина не те чувам — извиках аз.

— Е, жалко — рече Рики. — Много съжалявам.

Поне ми се стори, че каза така. Чукането изпълваше помещението, караше въздуха да вибрира. Заболя ме главата. Втрених се в магнита, в тежките болтове, които държаха плочите на кожата. Скоро тия болтове щяха да се превърнат в ракети.

— Не се ебаваме, Джак — каза Рики. — Не ни се ще да те изгубим. Двайсет секунди.

Тази една минута беше времето за зареждане на магнитните кондензатори, за да могат да започнат продължаващите едва милисекунди електрически импулси. Зачудих се колко време след зареждането импулсите ще взривят магнита. Сигурно най-много няколко секунди. Така че времето ми изтичаше. Не знаех какво да правя. Бях допуснал ужасна грешка. И най-лошото бе, че бях изгубил единственото си преимущество, защото сега те съзнавах значението на вируса. Преди не го бяха смятали за сериозна опасност. Ала сега разбираха и искаха да им го дам. Скоро щяха да се сетят да унищожат ферментационния резервоар. Щяха окончателно да се справят с вируса, бях убеден в това.

И аз не можех да направя нищо. Вече не.

Нямах представа как е Мей, дали са я наранили. Дали изобщо е жива. Обзе ме безразличие. Седях в огромна камера за ядрен магнитен резонанс, нищо повече. Тоя ужасяващ, пронизителен звук — така трябва да се бе чувствала Аманда, когато я бяха изследвали с ЯМР. Мислите ми блуждаеха. Вече нищо не ме интересуваше.

— Десет секунди — каза Рики. — Хайде, Джак. Не се прави на герой. Не е в стила ти. Кажи ни къде е. Шест секунди. Пет. Джак, хайде де.

Чукането беше престанало. Разнесе се остро стържене на поддаващ метал. Магнитът се бе включил за няколко милисекунди.

— Първи импулс — съобщи Рики. — Не се прави на идиот, Джак.

Бам! Бам! Импулсите започнаха да се редуват на все по-кратки интервали. Кожухът на охладителя започна да се огъва.

Бам! Бам!

Не издържах.

— Добре! — извиках аз. — Рики! Ще ви кажа!

Бам!

— Хайде, Джак! Чакам.

— Не! Първо го изключи. И ще кажа само на Джулия.

Бам! Бам!

— Много неразумно от твоя страна, Джак. Не си в положение да се пазариш.

Бам!

— Вируса ли искаш, или предпочиташ да е изненада?

Бам! Бам! Бам!

После внезапно настъпи тишина. Чуваше се само съскането на охлаждащата течност, която изтичаше от кожуха. Магнитът бе горещ на пипане. Но поне импулсите на ЯМР бяха престанали.

ЯМР.

Зачаках Джулия. Седнах.

Чух вратата да се отключва. Влезе Джулия.

— Не си пострадал, нали, Джак?

— Не, пострадаха само нервите ми.

— Не знам защо се подложи на това — каза тя. — Беше напълно излишно. Но ти нося добра новина. Току-що пристигна хеликоптерът.

— Наистина ли?

— Да, днес подрани. Само си помисли, нали ще е чудесно да се прибереш вкъщи? В своя дом, при семейството си?

Седях, опрял гръб на стената, и я гледах.

— Искаш да кажеш, че мога да си вървя, така ли?

— Разбира се, Джак. Няма защо да стоиш тук. Само ми дай тубата с вируса и си върви.

Не й вярвах нито за миг. Виждах доброжелателната Джулия, прелъстителната Джулия. Ала не й вярвах.

— Къде е Мей?

— Почива си.

— Какво сте й направили?

— Нищо. Абсолютно нищо. — Тя поклати глава. — Наистина не разбираш, нали? Не искам никой да пострада, Джак. Нито ти, нито Мей, никой. Особено ти.

— Опитай се да го обясниш на Рики.

— Моля те, Джак. Хайде да оставим чувствата настрана и да поразсъждаваме логично. Ти сам правиш всичко това. Защо не приемеш новото положение? — Джулия ми протегна ръка и аз я поех. Тя ме изправи на крака. Беше силна. По-силна отвсякога. — В крайна сметка ти си основен участник. Ти унищожи дивия тип, Джак.

— За да може да процъфти доброкачественият тип.

— Точно така, Джак. За да може да процъфти доброкачественият тип. И да влезе в симбиоза с човешките същества.

— Симбиозата, в която сте влезли вие?

— Точно така, Джак — усмихна се Джулия.

Усмивката ѝ бе зловеща.

— Джулия, това са глупости — казах аз. — Това е болест.

— Разбира се, че ще смяташ така. Защото още не знаеш какво е. Не си го изпитал. — Тя се приближи и ме прегърна. Позволих ѝ. — Нямах представа какво ти предстои.

— Историята на моя живот.

— Стига си се инатил. Просто го приеми. Изглеждаш уморен, Джак.

Въздъгнах.

— Уморен съм. — И наистина бях. В нейните ръце определено се чувствах слаб. Бях сигурен, че и тя го усеща.

— Тогава защо не се отпуснеш? Прегърни ме, Джак.

— Не знам. Може би си права.

— Права съм, разбира се. — Тя пак се усмихна, разроши косата ми с длан. — О, Джак, ужасно ми липсваше.

— И ти на мен — отвърнах аз. — Липсваше ми. — Прегърнах я, притиснах я към себе си. Лицата ни се доближиха едно към друго. Тя беше красива, устните ѝ се разтвориха, очите ѝ се взираха в мен, меки, подканящи. Усетих, че се отпуска. — Каж ми само едно, Джулия.

— Разбира се, Джак.

— Защо си отказала да се подложиш на изследване с ядрен магнитен резонанс в болницата?

Тя се намръщи и се отдръпна, за да ме погледне.

— Какво? Какво искаш да кажеш?

— И ти ли си като Аманда?

— Коя Аманда?

— Нашето бебе, забрави ли? Ядреният магнитен резонанс я излекува. Светкавично.

— За какво говориш?

— Джулия, роякът има ли някакви проблеми с магнитните полета?

Тя се ококори и започна да се бори в ръцете ми.

— Пусни ме! Рики! Рики!

— Съжалявам, скъпа — казах аз. И натиснах бутона с коляно. Разнесе се острият звук от пулсирането на магнита.

Джулия закрещя.

От отворената ѝ уста се разнасяше силен постоянен вик, мускулите на лицето ѝ бяха напрегнати. Стиснах ръката ѝ. Кожата на лицето ѝ затрепери. После чертите ѝ започнаха да се променят, да се подуват. Стори ми се, че очите ѝ изглеждат уплашени. Подуването продължи и се разпадна на отделни ручейчета.

И в следващия момент Джулия буквално се разпадна пред погледа ми. Кожата на подутото ѝ лице се пръсна на реки от частици като пясък, стичащ се от върха на пясъчна дюна. Частиците се понесоха по дъгата на магнитното поле към стените на помещението.

Усетих, че тялото ѝ олеква в ръцете ми. Частиците продължаваха да изтичат към всички ъгли на стаята. И когато свършиха, в обятията ми остана блед труп. Очите на Джулия бяха хлътнали. Устните ѝ бяха тънки и напукани, кожата ѝ прозираше. Косата ѝ бе безцветна, суха. Ключиците ѝ изпъкваха от костеливата ѝ шия. Приличаше на болна от рак. Тя раздвижи уста. Чух едва прошепнати думи. Наведох се към нея.

— Той ме разяжда, Джак — промълви жена ми.

— Знам.

— Трябва да направиш нещо.

— Знам.

— Джак, децата...

— Добре.

— Целунах ги — промълви тя.

Не отговорих. Само затворих очи.

— Джак, спаси дечицата ми, Джак...

— Добре.

Погледнах нагоре и я видях навсякъде около себе си, лицето и тялото на Джулия, разпрострени по целите стени. Частиците бяха

запазили вида ѝ, ала се бяха сплескали върху повърхността на стените. И все още се движеха едновременно с разтварянето на устните, с мигането на клепачите ѝ. После пред очите ми започнаха да се носят обратно към нея в мъгла с телесен цвят.

— Джулия! — извика пред стаята Рики. — Джулия! — Ритна вратата няколко пъти, но не влезе. Знаех, че не смее. Бях изчакал цяла минута и кондензаторите бяха заредени. Не бе в състояние да ми попречи да включа магнита. Можех да го задействам когато поискам — поне докато не изчерпя заряда му.

— Джак...

Погледнах я. Очите ѝ бяха тъжни, умоляващи.

— Джак — промълви тя. — Не знаех...

— Всичко е наред — казах аз.

Частиците се носеха обратно и отново извайваха лицето ѝ. Джулия възвръщаше материалността и красотата си.

Натиснах бутона.

Бам!

Частиците се стрелнаха към стените, макар този път не толкова бързо. И в ръцете ми пак остана безпомощното тяло на Джулия. Хлътналите ѝ очи умоляващо сезираха в мен.

Бръкнах в джоба си и извадих едната епруветка с бактериофаги.

— Изпий я.

— Не, не — възбудено се възпротиви жена ми. — Вече е късно за...

— Опитай. — Вдигнах епруветката към устните ѝ. — Хайде, скъпа. Искам да опиташ.

— Моля те, недей. Не е важно...

— Джулия! — извика Рики. — Джулия! — И заблъска с юмруци по вратата. — Добре ли си, Джулия?

Очите на трупа се насочиха към вратата. Устните ѝ помръднаха. Костеливите пръсти задърпаха ризата ми. Искаше да ми каже нещо. Отново обърнах глава, за да я чуя.

Тя дишаше плитко и слабо. Не долавях думите. После изведнъж я разбрах.

— Те ще те...

— Знаем — отвърнах аз.

— Не им позволявай... Децата...

— Няма.

Костеливата ѝ ръка докосна лицето ми.

— Знаеш, че винаги съм те обичала, Джак — промълви Джулия.

— Никога не бих ти направила нищо лошо.

— Знам, Джулия. Знам.

Частиците по стените отново се носеха към нея. За трети път натиснах с коляно бутона с надеждата да остана още малко с нея, ала се разнесе само глухо механично изтракване.

Кондензаторът се бе изчерпал.

И ненадейно с рязко изсвистяване всички частици се върнаха по местата си, и Джулия пак беше цяла, красива и силна като преди. Тя с презрителен поглед ме отблъсна от себе си и високо и твърдо каза:

— Съжалявам, че трябваше да видиш това, Джак.

— И аз.

— Но нищо не може да се направи. Губим си времето. Искам тубата с вируса, Джак. Искам я веднага.

В известен смисъл това опрости всичко. Защото разбрах, че пред мен вече не е Джулия. Не трябваше да мисля какво може да ѝ се случи. Трябваше да мисля само за нас с Мей — ако Мей още бе жива.

И ако и аз останех жив през следващите няколко минути.

СЕДМИ ДЕН, 07:12

— Добре — отвърнах аз. — Добре. Ще ти дам вируса.

Тя свъси вежди.

— Пак лъжеш.

— Не. Предавам се. Ще те заведа.

— Добре. Да започнем с епруветките в джоба ти.

— Какво, тия тук ли? — В движение бръкнах в джоба си и излязох от стаята. Отвън ме чакаха Рики и Винс.

— Много смешно, мама му стара — каза Рики. — Можеше да я убиеш. Можеше да убиеш собствената си жена.

— А какво ще кажеш за това?

Продължавах да ровя в джоба си, като че ли епруветките бяха заседнали вътре. Те не знаеха какво правя и пак ме сграбчиха от двете страни.

— Момчета, не мога да ги извадя, докато ме...

— Пуснете го — заповяда Джулия.

— Как ли пък не — отвърна Винс. — Той ще извади нещо.

Все още се съпротивлявах, мъчех се да извадя епруветките. Накрая ги измъкнах. Докато се борехме, хвърлих едната на бетонния под. Тя се разби. Образува се кафява локвичка.

— Господи! — Те отскочиха настрани и ме пуснаха. Втренчиха се в пода, после се наведоха да огледат краката си, за да проверят дали не съм ги опръскал.

И в този миг аз побягнах.

Грабнах тубата от мястото, на което я бях скрил, и продължих през фабричната зала. Трябваше да стигна до асансьора и да се кача на покрива, където се намиреше сърцето на системата. Горе, където бяха климатиците и електрическите разклонителни кутии — и резервоарът на противопожарната система. Ако успеех да стигна до асансьора и да се изкача само два-три метра нагоре, те нямаше да могат да ме докоснат.

Ако успеех, планът ми щеше да се осъществи.

До асансьора имаше петдесетина метра.

Тичах с всички сили, прескачах най-ниските пипала на октопода и се провирах под високите до гърдите ръкави. Погледнах назад и не ги забелязах сред лабиринта от кабели и машини. Ала ги чух да викат. Чух и стъпки на тичащи крака.

— Насочва се към противопожарната система! — каза Джулия. Пред себе си видях жълтата клетка на асансьора.

В края на краищата щях да успея.

В този момент се препънах в едно от пипалата и се проснах на пода. Тубата се плъзна и спря до една подпорна греда. Бързо скочих и я взех. Знаех, че са по петите ми. Не посмях да погледна назад.

Затичах се към асансьора, наведох се под последната тръба, но когато отново вдигнах очи, Винс вече беше там. Сигурно знаеше пряк път между пипалата на октопода и някак си ме беше изпреварил. Сега стоеше в откритата клетка и се хилеше. Погледнах назад и видях, че Рики е само на няколко метра зад мен.

— Откажи се, Джак! — извика Джулия. — Безсмислено е.

Имаше право, наистина бе безсмислено. Не можех да се справя с Винс. Вече не бях в състояние и да избягам от Рики. Прескочих някаква тръба, заобиколих един електрически стабилизатор и се наведох. Докато Рики прескачаше тръбата, забих лакът между краката му. Той изрева и се затъркаля по пода. С всички сили го ритнах в главата. Това беше за Чарли.

Затичах се.

Винс приклепна и сви юмруци. Предусещаше вкуса на боя. Тичах право към него и той широко се ухили в очакване. В последния момент завих наляво. Подскочих. И се закатерих по стълбата на стената.

— Спрете го! — извика Джулия. — Спрете го!

Катеренето бе трудно, бях проврял едната си ръка в дръжката на тубата и тя болезнено ме удряше. Съсредоточих се върху болката. Страх ме е от високото и не исках да гледам надолу. Затова не виждах какво ме дърпа за краката. Опитах се да се освободя с ритане, ала безуспешно.

Накрая се обърнах да погледна. Бях на три метра над земята, а на две стъпала под мен Рики се беше вкопчил с една ръка в глезена ми. Той силно ме дръпна, но се задържах.

Рики мрачно се усмихваше. Заритах в опит да го улуча по лицето, но напразно. Той хвана и двата ми крака и ги притисна към гърдите си. Беше невероятно силен. Продължих да ритам, после го настъпих по ръката, с която се държеше за стъпалото. Рики извика и ме пусна. Настъпих го пак и го ритнах под брадичката. Той се изхлузи пет стъпала надолу, после успя да се хване и увисна.

Пак се закатерих нагоре.

— Спрете го! — отново извика Джулия.

Чух асансьора да скърца. Винс се изкачваше към тавана. Щеше да ме чака там.

Продължих да се катеря.

Бях на четири метра над земята, после на шест. Погледнах надолу, за да видя дали Рики ме гони, ала той беше много далеч и едва ли можеше да ме настигне. В следващия миг Джулия се понесе във въздуха, описвайки спираловидно движение като тирбушон — и се хвана за стълбата точно до мен. Само че не беше Джулия, а роякът — и за миг бе толкова дезорганизиран, че на места прозираше: зърнах вихрещите се частици, които го образуваха. Сведох очи към пода и видях истинската Джулия. Смъртно бледа, тя се взираше нагоре в мен. Лицето ѝ приличаше на череп. Роякът се сгъсти. Устните помръднаха и чух странен глас да казва: „Съжалявам, Джек“. Роякът се сви, стана още по-плътен и се превърна в някаква дребна Джулия, висока около метър и двайсет.

Продължих да се катеря.

Дребната Джулия силно се блъсна в тялото ми. Все едно ме удари чувал с цимент и ми изкара въздуха. Едва се задържах за стълбата. След секунда роякът-Джулия повторно се блъсна в мен. Като пъшках и се опитвах да се защитавам, продължавах да се катеря. Роякът притежаваше достатъчно маса, за да ми причини болка, но не и да ме събори от стълбата.

Навярно и той го разбра, защото се сгъсти в кълбо, плавно се плъзна напред и обгърна главата ми в бръмчащ облак. Ослепах. Не виждах абсолютно нищо. Сякаш се бях озовал в прашна буря. Опипом местех ръце по стъпалата. Лицето и дланите ми пареха, болката стана по-силна, по-остра. Очевидно роякът се учеше да я фокусира. Ала поне не се беше научил да удущава. Засега не бе направил нищо, за да спре дишането ми.

Продължавах.

Катерех се в мрак.

После усетих, че Рики отново хваща крака ми. И вече наистина си помислих, че е настъпил краят.

Бях на осем метра височина, висях на метална стълба, мъкнех туба с кафява кал, горе ме чакаше Винс, Рики ме теглеше надолу и около главата ми бръмчеше рояк, който ме ослепяваше и жилеше. Бях изтощен и усещах, че силите ми свършват. Пръстите ми трепереха. Повече не можех да се държа. Знаех, че просто трябва да се пусна и да падна. Тогава всичко щеше да приключи за миг. И без това с мен беше свършено.

Заопипвах за следващото стъпало. Рики яростно ме дърпаше надолу. Знаех, че ще спечели. Всички те щяха да спечелят. Винаги щяха да печелят.

И после си помислих за Джулия, бледа като призрак и болезнено слаба. Спомних си как устните ѝ шепнеха: „Спаси дечицата ми“. Помислих си за децата, които ме чакаха да се прибера. Видях ги да седят на масата и да чакат вечерята. И разбрах, че каквото и да става, трябва да продължа.

И продължих.

Нямам представа какво се е случило с Рики. Докато е дърпал краката ми от стъпалото, някак си трябва да съм го ритнал по лицето и да съм му счупил носа.

Защото ме пусна и чух тялото му да се премята надолу. Разнесе се вик: „Рики, не!“ и облакът около главата ми изчезна. Пак бях свободен. Погледнах надолу и видях рояка-Джулия до Рики, който се беше хванал на три-четири метра височина и яростно зяпаше нагоре. Устата и носът му бяха разкъравени. Рики пак се заизкачва към мен, но роякът-Джулия го спря.

— Не, Рики. Не, не можеш! Остави на Винс.

Рики се свлече надолу по стълбата и роякът се върна в бледото тяло на Джулия. Двамата се изправиха един до друг, вперили погледи в мен.

Обърнах се и вдигнах очи нагоре.

Винс стоеше на метър и половина над главата ми.

Беше стъпил на горните пръчки и се навеждаше към мен. Нямаше как да го заобиколя. Спрях, за да преценя обстановката, и

прехвърлих едната си ръка през най-близкото до лицето ми стъпало. Ала когато повдигнах крак, усетих нещо в джоба си. Спрях.

Имах още една епруветка с бактериофаги.

Бръкнах в джоба си и я извадих, за да му я покажа. Издърпах корковата тапа със зъби.

— Ей, Винс, какво ще кажеш за един лайнян душ?

Той не помръдна. Но присви очи.

Изкачих се още едно стъпало нагоре.

— По-добре се отдръпни, Винс. — Толкова бях задъхан, че не можех да придам на гласа си заплашителна интонация. — Отдръпни се преди да се намокриш.

Още едно стъпало. Бях само на три стъпала под него.

— От теб зависи, Винс. — Прехвърлих епруветката в другата си ръка. — Оттук не мога да те улуча по лицето. Но със сигурност ще намокрят краката и обувките ти. Не ти ли пука?

Още едно стъпало. Винс не помръдваше.

— Може и да не ти пука. Обичаш да живееш опасно, а?

Спрях. Ако се изкатерех на следващото стъпало, той можеше да ме ритне по главата. Ако останех на мястото си, щеше да му се наложи да слезе при мен и тогава щях да го достигна. Затова спрях.

— Какво ще кажеш, Винс? Ще останеш ли, или ще се дръпнеш?

Той се намръщи. Погледът му няколко пъти се премести от лицето ми на епруветката и обратно. И после той се отдръпна от стълбата.

— Браво, Винс.

Изкачих се още едно стъпало.

Той се бе отдалечил толкова назад, че не го виждах. Реших, че се кани да ме нападне горе. Затова се приготвих да се наведе и да се залюлея настрани.

Последното стъпало.

И тогава го видях. Не се канеше да ме нападне. Трепереше от страх като животно в капан, свит в най-тъмния ъгъл на коридора. Не виждах очите му, но тялото му се тресеше.

— Добре, Винс, идвам.

Стъпих на решетъчната платформа. Озовах се сред ревящи машини. На няма и двацет крачки от себе си забелязах двата стоманени резервоара на противопожарната система. Погледнах

надолу. Рики и Джулия ме гледаха. Зачудих се дали разбират колко съм близо до целта си.

Вдигнах очи към Винс тъкмо навреме, за да видя, че вади от един сандък в ъгъла прозрачен бял найлон. Уви се в него и с гърлен вик се втурна към мен. Бях точно на ръба на стълбата. Завъртях се настрани и се хванах за една голяма тръба.

Винс се блъсна в мен.

Епруветката изхвърча от дланта ми и се разби в решетката. Тубата се изплъзна от другата ми ръка, затъркаля се по коридора и спря на ръба на пътеката. Още няколко сантиметра и щеше да падне долу. Скочих към нея.

Все още увит в найлона, Винс пак ме блъсна. Ударих главата си в стоманената тръба. Подхлъзнах се върху кафявата кал, която се стичаше през отворите на решетката, и едва запазих равновесие. Винс ме удари трети път.

В паниката си той така и не разбра, че съм изгубил оръжията си. А може и да не виждаше през найлона. Просто ме блъскаше с тялото си, докато не паднах на четири крака. Мигновено запълзах към тубата. Странното ми поведение го накара да спре. Той дръпна найлона надолу, забеляза тубата и се метна към нея, като изви тяло във въздуха.

Ала закъсня. Вече я бях хванал за дръжката и успях да я дръпна към себе си в мига, в който Винс падна върху решетката, удари челото си и разтърси глава.

Сграбчих края на найлона и рязко го дръпнах.

Винс извика и полетя надолу.

Видях го да се стоварва на пода. Тялото му не помръдна. После роякът се отдели от него и се издигна във въздуха като призрак. Призракът се насочи към Рики и Джулия, които продължаваха да ме гледат. После се обърнаха и бързо се отдалечиха, като прескачаха пипалата на октопода. Човек дори можеше да си помисли, че са уплашени.

Чудесно, казах си.

Изправих се и тръгнах към резервоарите. Инструкциите бяха написани на долния резервоар. С лекота се справих с клапаните. Развъртях капачката, изчаках азотът със съскане да излезе, после излях вътре съдържанието на тубата. Заслушах се в клокоченето на течността. Завъртях капачката и отворих клапана.

Бях успял.
Дълбоко си поех дъх.
В крайна сметка щях да спечеля играта.
Слязох с асансьора. За пръв път този ден се почувствах добре.

СЕДМИ ДЕН, 08:12

Всички се бяха струпали в отсрещния край на помещението — Джулия, Рики, а сега и Боби. И Винс беше там, но понякога виждах през него — роякът слабо прозираше. Чудех се кой от другите вече е само рояк. Не бях сигурен. А и нямаше значение.

Стояха до компютърните монитори, които показваха всички параметри на производствения процес: температурни графики, полезна мощност, Бог знае още какво. Ала бяха с гръб към екраните. Наблюдавах мен.

Спокойно и с отмерена крачка се приближавах към тях. Не бързах. Нищо подобно. Прекосих залата за цели две минути. Те ме гледаха озадачено, после им стана смешно.

— Ей, Джак, как минава денят ти? — попита Джулия.

— Не е зле — отвърнах аз.

— Изглеждаш много самоуверен.

Свих рамене.

— Взел си всичко под контрол, а?

Отново свих рамене.

— Между другото, къде е Мей?

— Не знам. Защо?

— Боби я търсеше. Не я откри никъде.

— Нямам представа. Защо сте я търсили?

— Мислехме, че всички трябва да сме заедно, когато свършим работата си тук — каза Джулия.

— А, това ли било? Значи свършваме?

Тя бавно кимна.

— Да, Джак. Свършваме.

Не можех да рискувам да си погледна часовника. Предполагах, че са изтекли три-четири минути.

— Е, какво сте намислили? — попитах.

— Ти ме разочарова, Джак — каза Джулия. — Наистина. Знаеш, че много те обичам. Не искам да ти се случи нищо лошо. Но ти ни

пречиш, Джак. И ще продължаваш да ни пречиш. Не можем да го допуснем.

— Разбирам.

— Просто не можем, Джак.

Бръкнах в джоба си и извадих пластмасова запалка.

— Поставяш ме в трудно положение, Джак — продължи Джулия.

— Защо?

— Ти присъства на раждането на нещо съвсем ново. Нещо ново и чудесно. Но си враждебно настроен към него.

— Така е.

— Раждането е мъчително.

— Смъртта също — отбелязах аз.

— Да, смъртта също. — Тя ме погледна намръщено.

— Какво има?

— Къде е Мей? — повторно попита Джулия.

— Не знам. Нямам представа.

Веждите ѝ останаха свъсени.

— Трябва да я намерим, Джак.

— Убеден съм, че ще я намерите.

— Да, непременно.

— Значи аз не ви трябва. Сами си я намерете. Искам да кажа, вие сте бъдещето, ако си спомням правилно. Висши и непобедими. Аз съм само обикновен човек.

Тя започна да обикаля около мен и да ме оглежда от всички страни. Виждах, че поведението ми я озадачава. Или ме оценяваше. Може да бях преиграл. Усещаше нещо. Подозираше ме. И това ме правеше страшно нервен.

Запрехвърлях запалката в ръце.

— Разочароваш ме, Джак.

— Вече го каза.

— Да. Но още не съм сигурна...

Сякаш по даден знак, всички мъже започнаха да обикалят в кръг около мен. Дали изпълнявах някаква анализираща процедура? Или това означаваше нещо друго?

Колко време беше минало? Може би пет минути.

— Хайде, Джак. Искам да те разгледам по-внимателно.

Тя постави ръка на рамото ми и ме поведе към едно от големите пипала на октопода. Диаметърът му бе не по-малко от метър и осемдесет и имаше огледална повърхност. Виждах застаналата до мен Джулия. С ръка на рамото ми.

— Не сме ли красива двойка? Жалко. Можехме да имаме страхотно бъдеще.

— Да, наистина...

В този момент от Джулия потече река от бледи частици, която описа дъга във въздуха, обля ме като душ и почна да влиза в устата ми. Стиснах устни, но това не помогна, защото на огледалото тялото ми като че ли се разтвори и на негово място се появи Джулия. Сякаш кожата ѝ се бе изхлузила и ме беше обгърнала. Сега една до друга стояха две Джулии.

— Престани — казах аз.

Тя се засмя.

— Защо? Според мен е забавно.

— Стига. — Гласът бе моят, въпреки че приличах на нея.

— Не ти ли харесва? Смешно е. За известно време ще се превърнеш в мен.

— Казах да престанеш.

— Вече не си забавен, Джак.

Опипах образа на Джулия върху лицето си и се опитах да го смъкна като маска. Но пръстите ми докосваха само собствената ми кожа. Когато одрасках бузата си, на отражението на Джулия се появи драскотина. Докоснах косата си. В паниката си изпуснах запалката и тя изтрака на бетонния под.

— Махни се от мен — казах аз. — Махни се.

Чух свистене в ушите си и кожата на Джулия се вдигна във въздуха, после се спусна върху нея. Само че сега тя приличаше на мен. На огледалото до мен се появи мой близък.

— Така по-добре ли е? — попита тя.

— Не знам какво се мъчиш да докажеш. — Дълбоко си поех дъх.

Наведох се и вдигнах запалката.

— Нищо не се мъча да докажа. Просто те изпитвам, Джак. И знаеш ли какво установих? Че имаш тайна. И си мислиш, че няма да разбера.

— Нима?

— Аз обаче разбрах.

Не знаех как да приема думите ѝ. Вече не бях сигурен къде е истинският Джак и промените във външния вид толкова много ме бяха обезкуражили, че бях изгубил представа за времето.

— Безпокоиш се за времето, нали, Джак? — каза Джулия. — Излишно е. Имаме предостатъчно време. Всичко тук е под контрол. Ще ни разкриеш ли тайната си? Или трябва да те принудим?

Зад нея виждах екраните на мониторите. В горния край на ъгловите проблясваше някакъв надпис, който не можех да прочета. Линиите на някои графики рязко се издигаха и от сини ставаха жълти и червени.

Не отговорих.

Тя се обърна към мъжете.

— Добре, накарайте го да ни каже.

Тримата се приближиха към мен. Беше време да им дам да разберат. Беше време да захлопна капана си.

— Няма проблем. — Вдигнах запалката, щракнах я и я поднесох към най-близката противопожарна пръскачка.

Те се заковаха на място. Пръскачката почерня от дима. И не се случи нищо.

Пламъкът топеше мекото метално ухо под пръскачката. По пода в краката ми капеха сребърни капки. И въпреки това не ставаше нищо. Противопожарната система не се включваше.

— По дяволите! — изпъшках аз.

Джулия ме наблюдаваше замислено.

— Добър опит. Много изобретателно, Джак. Обаче си забравил нещо.

— Какво?

— Че фабриката има система за сигурност. И когато видяхме, че отиваш при резервоарите, Рики изключи системата. — Тя сви рамене. — Просто нямаш късмет, Джак.

Угасих запалката. Нищо не можех да направя. Почувствах се глупаво. Стори ми се, че усещам слаба миризма. На нещо сладникаво, гадно. Но не бях сигурен.

— Все пак опитът си струваше — продължи Джулия. — Обаче това вече е краят.

Тя се обърна към мъжете и кимна. Тримата се приближиха към мен.

— Стига, момчета — казах аз. Те не реагираха. Лицата им бяха безизразни. Сграбчиха ме и аз започнах да се съпротивлявам. — Стига де. — Отскубнах се от ръцете им. — Хей!

— Не ни затруднявай, Джак — каза Рики.

— Майната ти, Рики. — Изплюх се в лицето му и в следващия миг те ме хвърлиха на пода. Надявах се, че вирусът е попаднал в устата му. Надявах се да го забавя, да се борим. Само и само да ги забавя. Но те ме хвърлиха на пода, проснаха се отгоре ми и започнаха да ме душат. Усетих ръцете им на гърлото си. Боби затискаше устата и носа ми с длани. Опитах се да го ухапя. Той продължи да ме натиска, гледаше ме. Рики ми се усмихна. Като че ли не ме познаваше, като че ли не изпитваше нищо към мен. Заудрях ги с юмруци. Рики прикова с коляно едната ми ръка към пода, Боби ме хвана за другата. Вече не можех да помръдна. Опитах се да ритам, ала Джулия седеше върху краката ми. Помагаше им. Светът пред очите ми започна да се замъглява. Да се превръща в бледосива мъгла.

После се разнесе тихо пукане, почти като пуканки или като изпращяване на стъкло.

— Какво е това? — извика Джулия.

Тримата мъже ме пуснаха и се изправиха. Лежах на земята и кашлях. Изобщо не се опитах да се надигна.

— Какво е това? — отново извика Джулия.

Едно от по-високите пипала на октопода се пръсна и от него бликна кафява течност. Пръсна се втора тръба, после трета. Съскането на течността изпълни залата. Въздухът покафеня.

— Какво е това! — изкрещя Джулия.

— Монтажната линия — отвърна Рики. — Прегряла е. И се пръска.

— Как? Как се е случило?

Като продължавах да кашлям, с мъка се изправих.

— Системата за сигурност не действа, забрави ли? — казах аз. — Вие я изключихте. И сега вирусът се разпространява из цялата фабрика.

— Не за дълго — заяви Джулия. — За две секунди ще включим системата. — Рики вече стоеше на пулта за управление и бясно

тракаше на клавиатурата.

— Браво, Джулия. — Щракнах запалката и я поднесох към пръскачката.

— Недей! — изпищя тя. — Рики, недей!

Рики спря.

— И в двата случая сте обречени — казах аз.

Джулия бясно се завъртя и изсъска:

— Мразя те!

Тялото ѝ вече придобиваше сивкав оттенък и бързо избледняваше. Рики също губеше естествения си цвят. Вирусите във въздуха въздействаха на рояците.

От високите пипала на октопода се разнесе прашене на искри. Рики видя проблясъка и извика:

— Джулия! Ще рискуваме! — Натисна няколко клавиша и включи системата за сигурност. Прозвуча алармен сигнал. На екраните запоблясваха червени предупреждения за опасна концентрация на метан и други газове. На главния екран се изписа: „СИСТЕМАТА ЗА СИГУРНОСТ ВКЛЮЧЕНА“.

В този момент от пръскачките бликнаха кафяви конични струи.

Когато водата ги обля, те запищяха. Започнаха да се гърчат и смаяват пред очите ми. Лицето на Джулия се разкриви. Тя ме погледна с омраза. Ала вече започваше да се разпада. Свлече се на колене, после по гръб. Другите се затъркаляха по пода и закрепяха от болка.

— Хайде, Джак — дръпна ме за ръкава някой. Обърнах се и видях Мей. — Хайде. Тук е пълно с метан. Трябва да бягаме.

Поколебах се и погледнах Джулия. После двамата с Мей се обърнахме и побягнахме.

СЕДМИ ДЕН, 09:12

Докато тичахме по площадката, пилотът на хеликоптера отвори люковете. Скочихме в кабината.

— Давай! — каза Мей.

— Настоявам първо да си закопчаете предпазните колани...

— Вдигай вертолета във въздуха, мама му стара! — извиках аз.

— Съжалявам, такъв е правилникът и...

От вратата на електростанцията, от която току-що бяхме излезли, блъвна черен дим и се издигна в синьото пустинно небе.

Пилотът го видя.

— Дръжте се!

Излетяхме и се насочихме на север, като заобиколихме сградата отдалеч. От всички вентилационни шахти на покрива излизаше дим. Във въздуха се образува черна мъгла.

— Огънят изгаря наночастиците и бактериите — каза Мей. — Не се безпокой.

— Къде отиваме? — попита пилотът.

— У дома.

Полетяхме на запад и след минути бяхме оставили сградата зад гърба си. Тя потъна под хоризонта. Мей се бе отпуснала назад със затворени очи.

— Мислех, че ще избухне — казах ѝ аз. — Обаче те пак включиха системата за сигурност.

Тя не отговори.

— Та защо беше това бързане да се махнем оттам? И между другото, къде беше? Никой не успя да те открие.

— Бях навън, в склада.

— И какво правеше там?

— Търсех още взривни капсули.

— Намери ли?

Нямаше звук. Само проблясък жълта светлина, която обхвана пустинния хоризонт за миг и бързо избледня. Почти сякаш нищо не се

е случило. Ала хеликоптерът се разлюля и се разтърси от ударната вълна.

— Майко Божия, какво беше това? — възкликна пилотът.

— Промислена злополука — отвърнах аз.

Той посегна към радиостанцията.

— Трябва да докладвам.

— Да, трябва.

Продължавахме да летим на запад и когато пресякохме границата на Калифорния, видях зелената линия на горите и ниските хълмове.

СЕДМИ ДЕН, 11:52

Късно е.

Почти полунощ. Вкъщи цари пълна тишина. Не съм сигурен какво ще се случи. Всички деца са отчаяно болни, повръщат след като им дадох вируса. Чувам как синът ми и дъщеря ми се мъчат в различни тоалетни. Преди няколко минути отидох да ги видя, да проверя какво излиза. Лицата им бяха смъртнобледи. Виждам, че се страхуват, защото знаят, че ме е страх. Още не съм им казал за Джулия. Те не са ме питали. В момента им е прекалено зле, за да питат.

Страх ме е за бебето, защото трябваше да дам вируса и на него. Това беше единствената му надежда. Сега при Аманда е Елън, ала и тя повръща. Бебето още не е повърнало. Не знам дали да се радвам. Малките деца реагират различно.

Струва ми се, че съм наред, поне засега. Изпитвам смъртна умора. Мисля, че от време на време през нощта съм задрямвал. В момента стоя до задния прозорец и гледам навън, чакам Мей. Тя прескочи оградата в дъното на задния двор и сигурно обикаля из храсталака по склона зад къщата, където са пръскачките. Защото според нея оттам се излъчвало зелено сияние. Казах ѝ да не ходи сама, но съм прекалено уморен, за да отида с нея. Ако беше изчакала до утре, военните щяха да дойдат с огнехвъргачки и да изпепелят всичко.

Военните се правят на две и половина, обаче домашният компютър на Джулия е при мен. За всеки случай му свалих харддиска. Копирах го и заключих оригиналния в сейф в града. Всъщност военните не ме интересуват. Интересуват ме Лари Хендлър и другите в „Займос“. Те знаят, че ги очаква съд. Компанията ще обяви фалит още тая седмица, но ще им предявят и криминални обвинения. Особено на Лари. Няма да плача, ако го пратят в затвора.

С Мей успяхме да свържем повечето събития от последните няколко дни. Обривът на дъщеря ми е бил предизвикан от гамаасемблери — микромашините, които сглобяваха готовите молекули от отделните компоненти. Гамите трябва да са били полепнали по дрехите на Джулия, когато се е прибирала от

лабораторията. Джулия се е опасявала от тая възможност, затова е взимала душ още с влизането си въкъщи. В самата лаборатория са въвели процедури за деконтаминация, обаче жена ми е контактувала с рояците и на открито и е знаела, че има опасност.

Така или иначе, оная нощ тя случайно е пуснала гамите в стаята на бебето. Гамаасемблерите са създадени да режат микрофрагменти от силиций, но когато се срещат с гъвкава материя като кожа, само я щипят. Това е болезнено и предизвиква микротравми, каквито досега никой не е виждал. Нито би могъл да предвиди. Нищо чудно, че Аманда не вдигна температура. Защото не е получила инфекция. Просто кожата ѝ е била покрита с хапещи частици. Магнитното поле на скенера за ЯМР мигновено я е излекувало — още първият импулс е привлякъл всички асемблери. (Очевидно същото се е случило с она човек от пустинята, който някак си е влязъл в контакт с група асемблери. Той е лагерувал на километър и половина от пустинната фабрика на „Займос“.)

Джулия е знаела какво ѝ е на Аманда, ала не е казала на никого. Просто е повикала почистващата група от „Займос“, която е пристигнала посред нощ, докато аз бях в болницата. Видял ги е само Ерик и сега знам на какво е станал свидетел. Защото тази група се появи тук преди няколко часа. Бяха същите хора, които оная нощ бях зърнал в буса на пътя.

Шефът им носи сребрист антимагнитен костюм и наистина има призрачен вид. Заради сребристите си маска изглежда без лице. Следват го четирима мъже в гащеризони, които изсмукват и почистват всичко. Бях казал на Ерик, че ги е сънувал, но не е така. Групата е оставила детекторен куб под леглото на Аманда, за да следят за случайно пропуснати гами. Това не е стабилизатор, макар че нарочно са го направили така.

Когато най-после разбрах всичко, побеснях, че Джулия не ми е признала какво става. Че ме е оставила да се тревожа. Но естествено, тя вече е била болна. И сега няма смисъл да ѝ се сърдя.

Подобно на колите в пустинята, МРЗ-плейърът на Ерик е нарязан от гамаасемблерите. И като скенера за ЯМР. Кой знае защо, асемблерите нарязват само чиповете на паметта и оставят процесорите непокътнати.

Оная вечер в колата на Джулия наистина бе имало рояк. Дошъл с нея от пустинята. Не знам дали нарочно го е взела със себе си. Роякът можеше да изчезва и тъкмо затова Ерик не бе видял нищо в колата. И аз не съм сигурен какво видях в беembeто. Роякът сигурно е отразявал светлината. В спомените ми той малко прилича на Рики, само че тогава навярно е било рано частиците да имитират някого. Още не са били еволюирали толкова. А може да съм видял неопределена форма и в ревността си да съм си въобразил, че е човек. Едва ли съм си го измислил, но е възможно. Така смята Елън.

След катастрофата Джулия е повикала почистващите групи. Затова оная нощ са били на пътя. Чакали са да се спуснат долу и да почистят. Не знам каква е причината за самата злополука, дали е свързана с рояка. Вече няма кого да попитам.

Фабриката в пустинята е напълно разрушена. В главната лаборатория имаше достатъчно метан, за да развие температура хиляда градуса. Изгорели са всички биоматериали.

Въпреки това обаче ме е страх. Така и не откриха трупове в развалините, даже скелети.

Мей занесе бактериофагите в старата си лаборатория в Пало Алто. Надявам се, че ги е накарала да разберат колко отчаяно е положението. Тя не казва нищо за реакцията им. Според мен трябва да пуснат бактериофагите във водоизточниците, обаче Мей казва, че хлорът ще ги унищожи. Може би трябва да направят ваксина. Доколкото ни е известно, бактериофагите убиват рояците.

От време на време ушите ми пищят, което е тревожен признак. И усещам вибриране в гърдите и корема. Не знам дали си въобразявам, или наистина ми става нещо. Опитвам се да се държа смело за пред децата, само че не можеш да заблудиш деца, естествено. Те знаят, че ме е страх.

Последната изяснена загадка е защо рояците винаги са се връщали при лабораторията. Струваше ми се абсурдно. Боях се, защото целта им ми се струваше абсолютно нелогична. Не се вписваше във формулите на ХИЩНИК/ЖЕРТВА. Защо хищникът постоянно се завръщаше на конкретно място?

Разбира се, сега ми е ясно, че има само един възможен отговор. Рояците специално са били програмирани да се завръщат. Самите програмисти са заложили тази цел.

Но защо?

Допреди няколко часа не знаех.

Рики не ми даде истинския код, който са използвали при частиците. Не можеше да ми даде истинския код, защото веднага щях да разбера какво са направили. Той така и не ми каза. Никой не ми каза.

Най-много ме безпокои един имейл, който днес открих в харддиска на Джулия. От Рики Морз с копие до Лари Хендлър, шефа на „Займос“. В него са описани мерките за стабилизиране на рояка при силен вятър. Планът предвижда да пуснат рояк в пустинята.

И те са постъпили точно така.

Престорили са се, че е станало случайно, заради липсващите въздушни филтри. Това ми обясни Рики, когато ме развеждаше из фабриката, оная история за строителите и вентилационната система. Само че това изобщо не е вярно. Пускането на рояка е било грижливо подготвено.

Още от самото начало.

Тъй като не са могли да стабилизират рояка при силен вятър, те са се опитали да решат проблема с инженерни средства. И не са успели. Частиците просто са били прекалено малки и леки — а сигурно и прекалено глупави. Още отначало са имали дефекти. Целият военен проект за много милиони долари е отивал по дяволите и „Займос“ не са били в състояние да решат проблема.

Затова са оставили рояка да го реши сам.

Дали са на наночастиците слънчеви батерии и памет. Включили са в програмата им генетичен алгоритъм. И са ги оставили да се възпроизвеждат и еволюират, за да видят дали ще оцелеят.

И те са успели.

Това е поразително тъпо. Не разбирам как са могли да осъществят този план, без да помислят за последствията. Също като всичко друго в „Займос“, той е недовършен, полусуров, набързо съставен за решаване на текущи проблеми без оглед на бъдещето. Това може да е типичният за една фирма начин на мислене, когато си под обстрел, обаче с такива технологии е адски опасно.

Естествено истината е по-сложна. Самата технология съблезнява. Разпределените агентни системи да се самоуправляват. Просто така функционират. В това се състои смисълът им: задействаш ги и ги

оставяш на мира. И свикваш да го правиш. Свикваш да се отнасяш така с агентните мрежи. Смисълът им е в автономността.

Обаче е едно да пуснеш популация от виртуални агенти в компютърна памет, за да решат някакъв проблем, и съвсем друго — да освободиш реални агенти в реалния свят.

Те просто не са видели разликата. Или не са пожелали да я видят. И са пуснали рояка на свобода.

Терминът за това е „самооптимизация“. Роякът еволюира сам, по-неефикасните агенти умират, другите създават следващото поколение. След десет или сто поколения роякът дава най-доброто решение. Оптималното решение.

Този процес постоянно тече в компютъра. Даже се използва за разработване на нови компютърни алгоритми. Преди години Дани Хилис го използва за пръв път, за да оптимизира сортиращ алгоритъм. За да види дали компютърът сам ще се сети как да заработи по-добре. Програмата откри нов метод. Другите бързо последваха примера му.

Но такива опити не са правени с автономни работи в реалния свят. Доколкото знам, сега е за пръв път. Може вече да се е случвало и просто да не сме чули нищо. Така или иначе, сигурен съм, че ще се случи пак.

Може би скоро.

Сега е два през нощта. Децата най-после престанаха да повръщат. Легнаха си. Изглежда, са спокойни. Бебето спи. Елън е много болна. Сигурно пак съм задрямал. Не знам какво ме събуди. Виждам Мей да се приближава по склона зад къщата. С нея е мъжът със сребристия костюм и другите от почистващата група. Вървят към мен. Мей се усмихва. Надявам се, че ми носи добра новина.

Точно сега имам нужда от ободряване.

В първия имейл на Джулия пише: „Нямаме какво да губим“. Но накрая изгубиха всичко — компанията и живота си, всичко. И по ирония на съдбата замисълът им успя. Роякът реши проблема, който му бяха поставили.

Само че продължи да изпълнява програмата, да еволюира.

И те му позволиха.

„Те не съзнаваха какво вършат.“

Боя се, че така ще пише на надгробния камък на човешката раса.

Надявам се да греша.

Може да извадим късмет.

КРАЙ

Източник: <http://bezmonitor.com> (през <http://sfbg.us>)
???Липсват бележки под линия???

Издание:

ЖЕРТВАТА. 2002. Изд. Бард, София. Превод: Крум Бъчваров
[Prey Michael CRICHTON / (2002)]. Формат: 20 см. Страници: 400.
ISBN: 954-585-397-2.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.